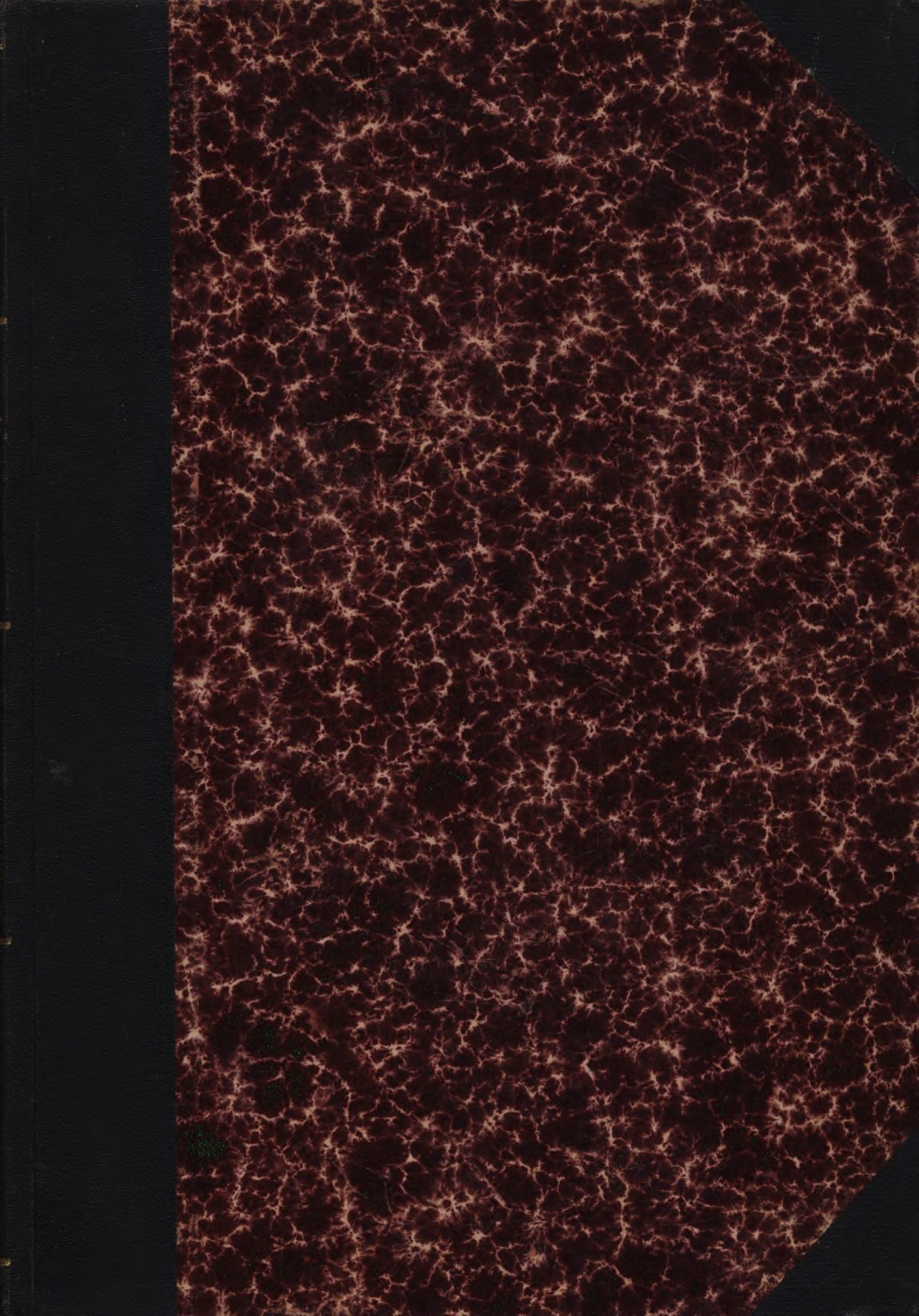

A m. kir.
József Nádor
műegyetem
évkönyve

1938-39.

9.10

OEE Könyvtár
Áll.Ell. 201

A BUDAPESTI M. KIR.
JÓZSEF NÁDOR MŰSZAKI ÉS
GAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM

1939/40. TANÉVÉNEK MEGNYITÁSAKOR, VALAMINT
AZ 1938/39. TANÉV ÜNNEPÉLYEIN TARTOTT

BESZÉDEK

ÉS

AZ 1938/39. TANÉVI

ÉVKÖNYV

ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET
KÖNYVTÁRA.
ÁK. AK. 6723 tételez.
Csoep. _____ szám.

BUDAPEST, 1940

"PÁTRIA" IRODALMI VÁLLALAT ÉS NYOMDAI RÉSZV. TÁRS.

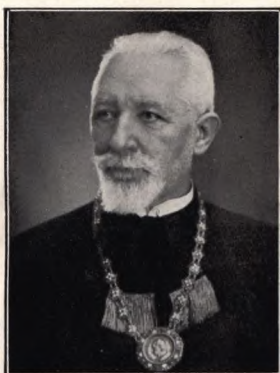

**A M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem
1938/39. tanévi Rector Magnificus**
Wálder Gyula

**A M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem
1938/39. tanévi dékánjai**

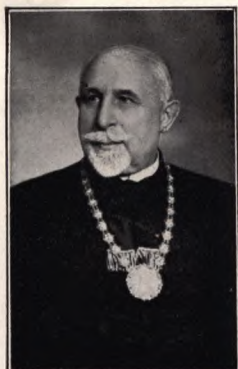
Mérnöki és építész-mérnöki kar
Csányi Károly

Gépész- és vegyészmérnöki kar
Dr. Páltanttyás Á. Géza

Bánya-, kohó- és erdőmérnöki kar
Dr. Vendl Miklós

Mezőgazdasági és állatorvosi kar
Dr. Hetzel Henrik

Közgazdaságtudományi kar
Dr. Egyed István

ELSŐ RÉSZ

BESZÉDEK

I.

A M. KIR. JÓZSEF NÁDOR MŰSZAKI
ÉS GAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM
1939/40. TANÉVÉNEK AZ 1939. ÉVI OKTÓBER HÓ 8.ÁN TARTOTT
MEGNYITÓ ÜNNEPI KÖZGYŰLÉSÉN MONDOTT

BESZÉDEK

1.

REKTORI BESZÁMOLÓ BESZÉD
AZ 1938/39. TANÉVRÓL
TARTOTTA: WÄLDER GYULA RECTOR MAGNIFICUS

2.

REKTORI SZÉKFOGLALÓ
ÉS MEGNYITÓ BESZÉD
TARTOTTA: DR. ZIMMERMANN ÁGOSTON 1939/40. TANÉVI
RECTOR MAGNIFICUS

REKTORI BESZÁMOLÓ BESZÉD AZ 1838/39. TANÉVRŐL.
TARTOTTA: WÄLDER GYULA RECTOR MAGNIFICUS.

Tekintetes Műegyetemi Tanács!
Tisztelt Ünnepi Közgyűlés!

Legmélyebb tisztelettel üdvözlöm dr. Varga József iparügyi miniszter Úr Ő Nagyméltóságát. Mély tisztelettel köszöntöm dr. Szily Kálmán államtitkár Úr Ő Nagyméltóságát, a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter úr képviselőjében megjelent dr. Álgay-Hubert Pál államtitkár Úr Őméltóságát, a Magyar Tudományos Akadémia képviselőjében megjelent Rohringer Sándor Őméltóságát, a Szent István Akadémia képviselőjében megjelent Viszota Gyula Őméltóságát, Budapest székesfőváros képviselőjében megjelent Zaitz László tanácsnok urat.

Tisztelettel üdvözlöm a testvéregyetemek és főiskolák küldöttségeit, a hatóságoknak és a különböző tudományos és társadalmi egyesületeknek képviselőit s melegen üdvözlöm minden kedves vendégünket.

Szeretettel köszöntöm professzor-társaimat és műegyetemünk ifjúságát, s a mai ünnepi közgyűlést megnyitom.

Tisztelt Ünnepi Közgyűlés!

Mielőtt az elmúlt 1838/39. tanévnek azokról az eseményeiről, amelyek a műegyetem működése szempontjából jelentőséggel bírnak és amelyekről a műegyetemi szervezeti szabályzat rendelkezése szerint a tanév végén a rektornak jelentést kell tennie, a következőkben részletesen beszámolnék, a mindenható Isten bölcs végzése felett érzett végtelen hálával és a magyar igazság napjának felkelte által okozott honfiúi örömmel eltelt szívvel jelentem, hogy a múlt tanév legfontosabb eseményeként a mű-

egyetem évkönyveiben is a magyarlakta Felvidék és Kárpát-alja visszaszerzésének örökre emlékezetes megtörténtét fogjuk feljegyezni. Mint a műegyetem múlt évi rektora különösen boldognak érzem magamat, hogy hazánk elvesztett részeinek a visszaszerzéséért indított nemzeti küzdelmünk ez első tényleges és az egész világ által elismert eredményének az idején állhattam a műegyetem igazgatásának az élén s mint rektor közvetve magam is közreműködhettem az ország megnagyobbodásával járó nagyobb munka és nagyobb felelősség viselésében.

Eppen ezért a múlt tanévben elhatároztuk, hogy a magyarlakta Felvidék felszabadítására, valamint „országgyarapító“ vezérünk, a Kormányzó Úr. Ő Főméltósága születése 70. évfordulója emlékének megörökítése végett e díszterem mennyezetét három megfelelő tárgyú mennyezetképpel fogjuk díszíteni. E mennyezetképeknek a megfestésével Raksányi Dezső festőművész-tanárt bíztuk meg, aki már e díszterem oldalfalait is emelkedett művészlelkétől sugalmazott falképekkel ékesítette.

A régebben megfestett faliképek az egyes fakultásokat jelző jelenetek mellett Magyarország lekapcsolt részeinek városait, illetve vidékeit ábrázolják. Az első a kassai dómot mutatja, amelyben újra szabadon énekelhetik véreink a magyar himnuszt. A második képen a Vaskaput, a harmadikon Vajdahunyadot látjuk; adja az Isten, hogy szép hazánk e két gyöngye is mielőbb visszatérjen hozzánk. Az első mennyezetképen Főméltóságú Urunknak a magyar Felvidékre való bevonulását örökítettük meg, mély hálánk és tiszteletünk jeléül.

A Mindenható segítségét kérjük, hogy Kormányzó Urunk folytathassa dicsőséges útját fehér lován, hogy amikor itt a műegyetem dísztermében a rektor beszél, szavait figyeljék és megértsék — és ez ne csak frázis legyen — a Kárpátoktól az Adriáig.

*

Ezek után mint a műegyetemen folyó műszaki és gazdaságtudományi felsőoktatás további fejlődése szempontjából legfontosabb eseményről, elsősorban azokról az új tanári kinevezésekről emlékezem meg, amelyekkel a múlt tanévben a műegyetemnek négy üres tanszéke töltetett be.

A Kormányzó Úr Ő Főméltósága ugyanis a folyó évi június hó 30-án kelt legfelsőbb elhatározásával a m. kir. vallás- és köz-

oktatásügyi miniszter úrnak a műegyetemi tanács javaslatára tett előterjesztésére dr. Liska József okl. gépészmérnök, műszaki doktor, műegyetemi c. ny. rk. tanárt a műegyetem mérnöki osztályához tartozó II. elektrotechnikai tanszékre és dr. Fülei-Szántó Endre min. osztályfőnök, egyetemi magántanár, műegyetemi meghívott szakelőadót a közgazdasági és kereskedelmi osztályhoz tartozó kereskedelmi és váltójogi tanszékre egyetemi nyilvános rendes tanárrá, továbbá Arvé Károly okl. építészmérnök, egyetemi c. rk. tanár, műegyetemi adjunktust az építészmérnöki osztályhoz tartozó épületszerkezzetani tanszékre, valamint dr. Romwalter Alfréd egyetemi c. ny. rk. műegyetemi intézeti tanárt a bánya- és kohómérnöki osztályhoz tartozó elemzővegytani tanszékre egyetemi nyilvános rendkívüli tanárrá nevezte ki.

Az egész műegyetem nevében kívánom, hogy tanári és tudományos kutató munkásságukat továbbra is sok szerencsével és sikerrel végezhessek s tehetségükkel és fáradozásukkal a műegyetemnek is dicsőséget szerezzenek.

Ezekkel az új tanári kinevezésekkel kapcsolatban örömmel teszek jelentést a műegyetem tanári karában az elmúlt tanévben történt következő kitüntetésekről is.

A Kormányzó Úr Ő Főméltósága a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr előterjesztésére dr. Hüttl Dezső műegyetemi ny. r. tanárnak, a műépítészet terén szerzett kiváló érdemei elismeréséül, a magyar Corvin-láncot, a m. kir. miniszterelnök úr előterjesztésére pedig dr. Mihalich Győző és dr. Hüttl Dezső műegyetemi ny. r. tanárnak a Horthy Miklós-híd építése és a Margit-híd kiszélesítési munkálatai körül szerzett érdemeikért a Magyar Érdemrend középkeresztjét adományozta.

Viszont dr. Czettler Jenő egyetemi r. tanárt a Kormányzó Úr Ő Főméltósága a m. kir. miniszterelnök úrnak a minisztérium nevében tett előterjesztésére élethossziglan az országgyűlés felsőházának tagjává nevezte ki, a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak a műegyetem bánya-, kohó- és erdőmérnöki kara javaslata alapján tett előterjesztésére pedig dr. Esztó Péter egyetemi c. ny. rk., műegyetemi intézeti tanárnak a VI. fizetési osztály jellegét adományozta.

Jelentem továbbá, hogy a Kormányzó Úr Ő Főméltósága a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak a műegyetemi tanács javaslata alapján tett előterjesztésére dr. Szmodics

Hildegard műegyetemi magántanár és meghívott szakelőadó, jutalomdíjas adjunktusnak a szakirodalom művelése és a műegyetemi oktatás terén szerzett érdemei, továbbá Medgyaszay István építészmérnök, műegyetemi magántanárnak értékes elméleti és gyakorlati építészeti munkássága s Szigeth Gábor okl. gépészmérnök, műegyetemi magántanárnak, a Székesfővárosi Gázművek igazgatójának a tudományos kutatás és a műegyetemi oktatás, valamint vitéz dr. Lányi Béla okl. vegyész-mérnök, műegyetemi magántanár, adjunktus és volt helyettes tanárnak a műegyetemi oktatás és a szakirodalom művelése terén szerzett érdemei és végül Kund Ede okl. gépészmérnök, műegyetemi adjunktus és meghívott szakelőadónak a mezőgazdasági technika terén kifejtett kutató, oktató és ismeretterjesztő tevékenysége elismeréséül az egyetemi rendkívüli tanári címet, dr. Kundt Ernő egyetemi c. ny. rk. és magántanár, műegyetemi intézeti tanárnak pedig a tanügyi főtanácsosi címet adományozta.

Az említett műegyetemi tanárokat ért ezekkel a legfelsőbb kitüntetésekkel kapcsolatban említem meg azt, hogy a mult tanév folyamán a Kormányzó Úr Ő Főméltósága a m. kir. miniszterelnök úr előterjesztésére dr. gróf Teleki Pál, akkori m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztert a magyar igazságnak a bécsi döntőbíráskodási határozatban történt érvényrejuttatásáért folytatott nehéz küzdelem sikeres befejezésekor a Magyar Érdemrend nagykeresztjével tüntette ki azért, mert az ország határain túl is elismert rendkívüli tudását és kiemelkedő képességeit a legnagyobb önzetlenséggel és odaadó áldozatkészséggel állítván a nemzet nagy ügyének szolgálatába, a haza körül elévülhetetlen érdemeket szerzett. Dr. gróf Teleki Pálnak ezt a kitüntetését különös büszkeséggel jegyeztük fel évkönyveinkben, mert a nevezettnek az államfő részéről az egész magyar nemzet nevében is elismert kiváló és a nemzeti fejlődés jövőjének szempontjából korszakos jelentőségű működése a legszorosabb kapcsolatban áll azzal a világhírű tudományos munkássággal, amelyet ő, mint a műegyetem közigazgatási osztályához tartozó gazdasági földrajzi tanszék vezető tanára olyan fényes eredménnyel folytatott.

Dr. Varga József műegyetemi ny. r. tanárt, a kémiai technológia kiváló tudását pedig a Kormányzó Úr Ő Főméltósága a m. kir. miniszterelnök úr előterjesztésére a mult tanévben

előbb a m. kir. iparügyi minisztérium államtitkárává, majd m. kir. iparügyi miniszterré nevezte ki, ezzel is szaporítván a műegyetem tanárainak azokat a közéleti sikereit, amelyek a műegyetemnek, hazánk egyetlen műszaki és gazdaságtudományi felsőoktatási intézményének a tekintélyét is öregbítik.

A m. kir. minisztérium illetékes szakminiszterei által viszont a műegyetem tanárai közül a mult tanévben s. Pöschl Imre, vitéz Verebélly László és dr. 'Sigmond Elek műegyetemi ny. r. tanár, valamint dr. Manninger Rezső egyetemi ny. r. tanár az Orsz. Természettudományi Tanács tagjává, dr. Mísángyi Vilmos műegyetemi ny. r. tanár az Orsz. Közoktatási Tanács iparoktatói szakosztályának az elnökévé, dr. Deseő Dezső egyetemi ny. r. tanár az Orsz. Testnevelő Tanárvizsgáló Bizottság tagjává, dr. Doby Géza egyetemi ny. r. tanár a budapesti Sároolta-Kollégium igazgatótanácsának a tagjává, dr. Szabó Gusztáv és vitéz Verebélly László műegyetemi ny. r. tanár a budapesti m. kir. áll. felsőipariskolán szervezett vezetógépészti tanfolyam vizsgabizottságának a tagjává, dr. Czettler Jenő egyetemi ny. r. tanár az Orsz. Gazdasági Szakoktatási Tanács ügyvezető alelnökévé, dr. Wellmann Oszkár egyetemi ny. r. tanár ugyanezen tanács tanulmányi bizottságának tagjává, dr. Dengl János, dr. Imre Sándor, dr. Reichenbach Béla, dr. Schandl József, dr. Surányi János egyetemi ny. r. tanár, továbbá dr. vitéz Bittera Miklós, dr. Gesztelyi Nagy László és dr. Ormándy János műegyetemi magántanár, valamint dr. Marek József nyug. egyetemi ny. r. tanár az Orsz. Gazdasági Szakoktatási Tanács tagjává, Rohringer Sándor nyug. műegyetemi ny. r. tanár és Roth Gyula egyetemi ny. r. tanár a műegyetem képviselőjében az Orsz. Természetvédelmi Tanács tagjává, dr. Mócsy János egyetemi ny. rk. tanár az Orsz. Állategészségügyi Tanács rendes tagjává, dr. Szarvasy Imre műegyetemi ny. r. tanár az ebedfoki ármentesítő és belvízlevezető társulat, dr. báró Kaas Albert egyetemi ny. r. tanár pedig a Tisza-szamosközi ármentesítő és belvízszabályozó társulat miniszteri biztosává s végül dr. Heller Farkas és dr. Laky Dezső műegyetemi ny. r. tanár, valamint dr. Grosschmid Lajos és dr. Kuntner Róbert egyetemi ny. r. tanár a Biztosítási Szaktanács tagjává neveztetett ki.

Őszinte örömmel emlékezem meg azokról az elismerésekről is, amelyek a műegyetem tanárait az elmúlt tanévben a szorosan vett tudományos világ részéről érték.

A Magyar Tudományos Akadémia a folyó évi nagygyűlési összesülésén a Chorin Ferenc-jutalomdíjjal dr. Kováts Ferenc egyetemi ny. r. tanárnak, az Akadémia II. osztálya levelező tagjának „Adalék a pozsonyi zsidóság későközépkori gazdaságtörténetéhez“ című munkáját, a Magyar Általános Köszenbánya R.-T.-féle Berzeviczy Albert-jutalommal pedig Ratkovszky Ferenc okl. gépészmérnök, Ganz-gyári igazgató, műegyetemi magántanárnak önműködő hálózati feszültségszabályozó találmányát tüntette ki, a folyó évi tagválasztó nagygyűlésen pedig dr. Manninger Rezső egyetemi ny. r. tanár, akadémiai levelező tagot az Akadémia III. osztályába rendes taggá választotta meg.

Adja Isten, hogy a megnevezettek a magyar tudományosság legmagasabb fóruma által kitüntetett és a műegyetemre is dicsőséget sugárzó kiváló tudományos munkásságát továbbra is hasonló szép sikerek és eredmények koronázzák.

Ugyanitt említem meg azt is, hogy a folyó évi május hó végén, illetőleg június hó elején lezajlott képviselőválasztások során a műegyetem tanárai közül dr. Laky Dezső műegyetemi ny. r. tanárt Somogy vármegye eszergői kerületében, dr. Szabó Gusztáv műegyetemi ny. r. tanárt Komárom és Esztergom közigazgatásilag egyesített vármegyék tatai kerületében, Wälder Gyula műegyetemi ny. r. tanárt pedig Szombathely-Köszeg választókerületben választották meg országgyűlési képviselővé.

Jelentem továbbá, hogy a múlt tanévben a műegyetemen dr. Kazinczy Gábor okl. mérnök, műszaki doktor, székesfővárosi műszaki főtanácsos „A tartószerkezetek biztonsága“ című tárgykörből; dr. Nemesdy József okl. mérnök, műszaki doktor, máv. főmérnök „A pályafenntartási munkák és munkáltatási rendszerek“ című tárgykörből; dr. Kiss Dénes okl. vegyész mérnök, műszaki doktor, m. kir. honvéd műszaki főtisztviselő „A gézvédelem, különös tekintettel az ipari mérgezések megelőzésére“ című tárgykörből; dr. Mados (Kotzman) László okl. vegyész mérnök, műszaki doktor, műegyetemi tanársegéd „A talajvizsgálatok alapelvei és gyakorlati alkalmazása“ című tárgykörből; dr. Sályi István okl. gépészmérnök, bölcsészettudományi és műszaki doktor, volt műegyetemi tanársegéd, m. kir. szabaddalmi bíró „A szilárdságtan különleges problémái“ című tárgykörből; dr. Zucker Ferenc okl. vegyész mérnök, műszaki doktor, kir. fővegyész a „Baktériumok szerepe a talajban és a trágyá-

ban“ című tárgykörből; dr. Hazslinszky Bertalan m. kir. mezőgazdasági kísérletügyi adjunktus, műegyetemi meghívott szakelőadó az „Állatorvosi növényismeret, különös tekintettel a gyógyító és mérgező növényekre“ című tárgykörből; dr. Kovács Gyula okl. állatorvos, állatorvostudományi doktor, műegyetemi adjunktus az „Állatorvosi sebészeti röntgendiagnosztika“ című tárgykörből; dr. Szutter László m. kir. honvédtörzsállatorvos, államtudományi doktor, műegyetemi gyakorlati tanfolyamvezető „A szemvizsgálat módszerei háziállatokon“ című tárgykörből; dr. Nagy Sándor Kálmán székesfővárosi felsőkereskedelmi iskolai r. tanár „A magyar gazdasági művelődés története“ című tárgykörből; dr. Polzovics Iván „sub auspiciis Gubernatoris“ közgazdaságtudományi doktor, műegyetemi fizetéstelen adjunktus „A nemzetközi jogfejlődés a világháború után“ című tárgykörből; dr. Thirring Lajos államtudományi doktor, miniszteri titkár pedig a „Népességi statisztika“ című tárgykörből avattatott magántanárrá.

Örömmel jelentem, hogy a Kormányzó Úr Ó Főméltósága a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak a műegyetemi tanács javaslata alapján tett előterjesztésére a múlt tanévben megengedte, hogy a műegyetemi tanács dr. gróf Teleki Pál egyetemi ny. r. tanár, m. kir. titkos tanácsos, miniszterelnök urat a tudományos irodalom és az egyetemi oktatás terén szerzett kimagasló érdemei, valamint a hazának teljesített rendkívüli szolgálatai elismerésül a közgazdasági tudományok, dr. Aimo Kaarlo Cajander erdőmérnök, egyetemi tanárt, Finnország miniszterelnökét pedig az erdőgazdaságtan tudományos művelése és a felsőoktatásügy terén szerzett kimagasló érdemei, valamint a finn-magyar művelődési kapcsolatok kimélyítése érdekében végzett kiválóan értékes tevékenysége elismerésül az erdőmérnöki tudományok tiszteletbeli doktorává felavassa és részére a tiszteletbeli doktori oklevelet kiszolgáltassa. Az említett két tiszteletbeli doktorráavatást az elmúlt tanévben már, sajnos, nem volt módunkban foganatosítani és kénytelenek voltunk ezeket a folyó tanévre halasztani.

*

Ezek után őszinte sajnálattal kell bejelentenem, hogy az elmúlt tanév végén is meg kellett válnunk a műegyetem tanári karának egyik kiváló tagjától, Herrmann Miksa m. kir. titkos

tanácsos, volt kereskedelemügyi miniszter, műegyetemi ny. r. tanártól, a gépészmérnöki osztályhoz tartozó II. számú gép-szerkeztani tanszék vezetőjétől, mert 70. életévét betöltvén, a saját kérelmére véglegesen nyugalomba helyeztetett.

A műegyetemi tanács mindig a legnagyobb kartársi szeretettel és elismeréssel fog emlékezni arra a több mint egynegyed századra terjedő munkásságra, amelyet Herrmann Miksa a műegyetemen folyó műszaki oktatásnak szentelt. A nevezett fáradhatatlan buzgalommal és lelkesedéssel végzett eredményes munkásságával hathatósan mozdította elő a hazai mérnökök szakszerű kiképzésének nemzetközi fontosságúvá vált ügyét. Némi vigasztalásunkra szolgál az a körülmény, hogy Herrmann Miksa legalább helyettes tanári minőségben ideiglenesen elvállalta volt tanszékének a most induló új tanévben való vezetését.

Herrmann Miksa nyugalomba vonulásakor tanári működésén kívül hálásan kell megemlékeznünk még arról is, hogy ő, a volt m. kir. József-műegyetem utolsó rektoraként végzett kiváló működésével, illetőleg az említett műegyetem gépészmérnöki osztálya élén annakidején két tanéven át dékáni minőségben folytatott munkásságával a műegyetem igazgatásában is lelkes tevékenységgel vett részt. Mind tanári, mind pedig dékáni és rektori működésének az emlékét a későbbi nemzedékek számára a műegyetem évkönyvében is megörökítjük.

Meghatott szomorúsággal teszek jelentést azokról a gyász esetekről, amelyek a műegyetemet az elmúlt tanévben érték.

Az 1938. évi október hó 24-én vesztettük el Söpkéz Sándor nyug. műegyetemi ny. r. tanár, okl. gépészmérnök, volt országgyűlési képviselőt, aki a műegyetemnek az 1932—33. tanévben rektora s mérnöki és építészmérnöki osztályának az 1913/14—1915/16. tanévekben dékánja, a mérnöki osztályhoz tartozó II. számú elektrotechnikai tanszéknek pedig az 1936/37. tanév végéig nyilvános rendes tanára volt.

A megboldogult majdnem 3 évtizeden át működött közre mint tanár a műegyetem folyó műszaki oktatásban s életének 73. évében hunyt el. Söpkéz Sándor, mint a műegyetemnek az 1934 : X. t.-c. alapján történt átszervezése előtt volt rektora, illetőleg dékánja, a műegyetem igazgatásában is fáradhatatlan buzgósággal vett részt a hosszú működése alatt mindig a műegyetem érdekében és a műegyetemen folyó műszaki oktatás

színvonalának emeléséért fáradozott. A műegyetemi ifjúság iránt érzett szeretetével és megértésével pedig nagyban hozzájárult ahhoz a hagyományos szellemnek a kialakulásához, amely a műegyetem tanári kara és hallgatósága közötti példás és kívánt eredmény eléréséhez feltétlenül szükséges viszony kialakulásában nélkülözhetetlen.

A folyó évi március hó 3-án viszont Nagy Károly okl. építész, nyug. műegyetemi ny. r. tanár távozott el az élők sorából, aki a műegyetem mérnöki osztályán az azóta magasépítéstani tanszékké átszervezett I. sz. középítéstani tanszéknek volt annakidején a vezetője és az 1935. évi szeptember hó 1-én vonult nyugalomba.

Nagy Károly 12 évi tanári működését hosszabb műegyetemi segédtanerői munkásság előzte meg, amelynek a során is a megboldogult igen szép eredménnyel működött közre a műegyetem mérnöki osztályán folyó műszaki oktatásban.

Halála váratlanul ért bennünket s örök eltávovása őszinte megilletődéssel töltvén el lelkünket, emlékét kegyelettel örökítettük meg évkönyveinkben.

A mult tanévben veszítettünk el a műegyetem ténylegesen működő tanárai közül dr. Mihalovits János egyetemi ny. r. tanárt is, a műegyetem bánya- és kohómérnöki osztályához tartozó bányajogi tanszék vezetőjét, aki a f. évi január hó 3-án 62 éves korában váratlanul húnyt el.

A megboldogult főiskolai tanári munkásságát az 1912. évben kezdte mint a volt m. kir. Bányamérnöki és Erdőmérnöki Főiskola rendkívüli tanára s az 1923/24. tanévben az említett főiskola rektora is volt. Egyetemi ny. r. tanárrá az 1934. évi július hó 18-án neveztetett ki s tagja volt az országgyűlés felsőházának is.

Dr. Mihalovits János előbb a volt m. kir. Bányamérnöki és Erdőmérnöki Főiskolán, majd a műegyetem átszervezése óta a műegyetem bánya-, kohó- és erdőmérnöki karán folyó bányamérnök-képzés terén igen buzgó és kiváló munkásságot fejtett ki s váratlan halála alkalmával is éppen egy nagyobb szabású tudományos munkához szükséges levéltári kutatással volt elfoglalva.

Mindhárom megboldogult tanártársunk egyéniségének és kiváló tanári, valamint tudományos munkásságának az emlékét szerető kegyelettel fogjuk megőrizni.

Ugyancsak a mult tanévben húnyt el dr. Bárány Gerő címzetes államtitkár, nyug. min. osztályfőnök, aki mint a „Filozofia“ című tantárgy meghívott szakelőadója, valamint dr. Börösök Andor, az Országos Földbirtokrendező Bíróság másodelőnöke, aki pedig mint a „Földbirtokjog, birtokrendezés, telekkönyvi jog“ című tantárgy meghívott szakelőadója működött közre több éven át a műegyetemen folyó oktatásban.

Kolossváry Endre okl. gépészmérnöknek, a m. kir. kereskedelemügyi minisztérium nyug. h. államtitkárának szintén a mult tanévben történt elhúnytával viszont a műegyetem gépészmérnöki osztályán szervezett szigorlati bizottság kültagját veszítettük el.

Mindháromuk eltávozása őszinte megilletődéssel töltött el bennünket.

*

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr a mult tanévben jóváhagyta a műegyetemi tanácsnak az illetékes karok javaslata alapján hozott azokat a határozatait, amelyekkel egyrészt a mérnöki osztályhoz tartozó vízepítéstani tanszéket kettéválasztotta és az így létesített I. számú vízepítéstani tanszéknek nyilvános pályázat útján való betöltése mellett foglalt állást, másrészt pedig a gépészmérnöki osztályon üresedésben lévő IV. gépszerkezettani tanszéknek ugyancsak nyilvános pályázat útján leendő betöltését óhajtotta.

A miniszter úr mindkét említett tanszékre még a mult tanév folyamán kiírta a pályázatot.

Továbbá az elmúlt tanévben adta ki a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr a műegyetem mezőgazdasági osztályán szervezett kertgazdaságtani tanfolyamról és a kertészeti tanárképzésről szóló rendeletet is.

Az elmúlt tanévben határozta el a m. kir. vallás- és közoktatásügyi és a m. kir. honvédelmi miniszter úr, hogy a műegyetem aerodinamikai intézetével kapcsolatban aerotechnikai intézetet állítanak fel s ennek az építkezésére 180.000 P-t bocsátottak a műegyetem rendelkezésére.

Ez az új aerotechnikai intézet közvetlenül fog csatlakozni a műegyetem aerodinamikai intézet toldaléképületéhez s feladata egyrészt az lesz, hogy az aerodinamikai intézet vezető tanárának az irányításával a műegyetemi oktatásban részt ve-

gyen, másrészt pedig, hogy a Légierő-Parancsnokság részére repülőgéptervezési és repülőgéptechnikai kérdések megoldásánál, külön szabályozás szerint, közreműködjék, valamint, hogy a sportrepülés műszaki ügyeit a Légierő-Parancsnokság szabályozása szerint annak megbízásából központilag ellenőrizze.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr a Budapesti Kereskedelmi Akadémia-alapítványt és ennek intézményeit a folyó évi július hó 1-én állami kezelésbe vétén át, a Thököly-úti gyakorló felsőkereskedelmi iskolát az említett alapítvány felsőkereskedelmi iskolájával egyesítette s az utóbbival kapcsolatos szaktanfolyamok és tanfolyamok feletti közvetlen felügyeletet — igazgatási és tanulmányi tekintetben egyaránt — a műegyetem közgazdaságtudományi karán szervezett Gazdasági Szaktanárképző Intézet elnökségére ruházta. A miniszter úr rendelete folytán a szóbanforgó gyakorlóiskola „A Gazdasági Szaktanárképző Intézet gyakorló alapítványi kereskedelmi fiú- és leányközépiskolája“ megnevezést köteles használni.

Ezekkel kapcsolatban megemlítem, hogy az elmúlt tanévben a műegyetemi tanács elkészítette a természettudományi doktori szabályzat tervezetét is s e tervezetet jóváhagyás, illetőleg megerősítés végett a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr útján a Kormányzó Úr Ő Főméltóságához felterjesztette.

Jelentem továbbá, hogy az elmúlt tanév I. félévében, a magyarlakta Felvidék visszafoglalásával járó rendkívüli viszonyokra való tekintettel a műegyetemi ifjúság kérésére a műegyetemnek a kötelező testnevelésben résztvevő hallgatói katonai előképzésben való részesítése végett ideiglenesen megfelelő gyakorlatokat rendszeresítettünk.

A műegyetem Sopronban megszervezett Nyári Egyetemének harmadik tanfolyama az első két tanfolyamhoz hasonló szép sikerrel zajlott le a folyó évi augusztus hóban.

A Nyári Egyetem ötéves munkaterve szerint az 1939. évi tanfolyamon a gépész- és vegyész-mérnöki karnak jutott a vezetés. Ennek folytán az idén már másodízben rendezett bánya- és kohómérnöki továbbképző tanfolyam is a bányászatnak erősen gépészeti, a kohászatnak pedig egyformán gépészeti és vegyészeti jellegénél fogva igen jól bele volt illeszthető ebbe a keretbe és nem volt szükség arra, hogy az említett továbbképző

tanfolyam párhuzamos órarenddel csatlakozzék a Nyári Egyetem előadásaihoz.

A Nyári Egyetem megnyitó ünnepélyét július hó 30-án a soproni Városháza dísztermében tartottuk meg s a megnyitó beszédet nagy és előkelő közönség előtt én, mint rektor, mondtam. Utánam gróf Csáky István m. kir. külügyminiszter úr és a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr képviselőiben megjelent Szily Kálmán dr. m. kir. titkos tanácsos, államtitkár beszélt, majd Sopronyi-Thurner Mihály dr., Sopron sz. kir. város polgármestere üdvözölte a Nyári Egyetem résztvevőit és végül Vendl Miklós dr. egyetemi ny. r. tanár, a bánya-, kohó- és erdőmérnöki kar dékánja szólt a megjelentekhez. Az előadások július hó 31-én kezdődtek és augusztus hó 18-án fejeződtek be. A bánya- és kohómérnöki továbbképző előadások pedig augusztus hó 7-étől 11-éig tartottak.

A Nyári Egyetem idei tanfolyamának az előadásai is mindvégig nagyon látogatottak voltak s a délelőtti előadások létszáma ismét átlag 120, a délutániaké pedig átlag 60 főnyi volt. A bánya- és kohómérnöki továbbképző tanfolyam előadásait mindvégig valamennyi jelentkező résztvevő, vagyis 80 bányamérnök és kohómérnök hallgatta.

A Nyári Egyetem 1939. évi hallgatóinak a létszáma a múlt évi 684 hallgatóról 852-re emelkedett.

A bánya- és kohómérnöki továbbképző tanfolyam hallgatótsága az 1937. évben rendezett első hasonló továbbképző tanfolyam hallgatótságának éppen a kétszerese volt. A továbbképző tanfolyamon részvett 80 bányamérnök és kohómérnök között igen nagy számmal szerepeltek a bánya- és kohómérnöki szak hazai előkelőségei is. Mindez világos bizonyítéka annak, hogy a továbbképző tanfolyamok örvendetesen fejlődnek és az ezekkel kapcsolatos szakkongresszusok sikerét is hathatósan mozdtítják elő.

A hagyományos szokásnak megfelelően a záróünnepély után a Nyári Egyetemnek egy küldöttsége dr. Vedl Miklós dékán és dr. Romwalter Alfréd tanfolyamigazgató vezetésével gróf Széchenyi István nagycenki sírját koszorúzta meg.

Örömmel állapíthatjuk meg, hogy bár a feszült európai helyzet nem volt kedvező ilyen nyári egyetemi tanfolyam rendezésének, mégis az idei harmadik tanfolyam ismét teljes sikerrel járt, megfelelt a műegyetem magas színvonalú hagyomá-

nyainak és a Nyári Egyetem keretében rendezett második bánya- és kohómérnöki továbbképző tanfolyam is az 1937. évben tartott hasonló továbbképző tanfolyamhoz képest nagy haladást mutatott. A Nyári Egyetem előadóinak buzgalma és hivatottsága az idén is szép gyümölcsöt termett, amelynek megérteléléseért dr. Czettler Jenő egyetemi ny. r. tanárnak, a Nyári Egyetem tanulmányi bizottsága elnökének, továbbá dr. Márffy Ede és dr. Tárczy-Hornoch Antal egyetemi ny. r. tanárnak, valamint dr. Romwalter Alfréd egyetemi ny. rk. tanárnak, a Nyári Egyetem tanfolyama igazgatójának és végül dr. vitéz Bokor Rezső műegyetemi magán- és helyettes tanár, adjunktusnak kell köszönetet mondanunk. Rajtuk kívül természetesen hálás elismeréssel adózunk az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesületnek, Jakóby László titkárnak és Pöttschacher Rudolfnak, a Soproni Idegenforgalmi R.-T. igazgatójának is szíves és fáradhatatlan közreműködésükért.

E helyt említem meg azt is, hogy a műegyetem Sopronban elhelyezett bánya-, kohó- és erdőmérnöki karának a mult tanév elején tartott tanévnnyitó ünnepéye keretében avattuk fel néhai Szentistványi Gyulának, a volt m. kir. Bányamérnöki és Erdőmérnöki Főiskola egykori rendes tanárának a mellszobrárt.

A hagyományos szokás szerint pedig a folyó évi március hó 19-én, József napján rendeztük a budapesti Szent Gellért-szálló márványtermében a szokásos József-napi estebédet, amelyen a műegyetem névadó patrónusa, néhai József nádor emlékére létesített serleggel dr. Imre Sándor egyetemi ny. r. tanár, a műegyetem közgazdaságtudományi karának prodékánja mondott a műegyetem jelenvolt tanárainak és a meghívott előkelő vendégeknek a figyelmétől és igen nagy tetszésétől kísérve magasan szárnyaló és mély tartalmú ünnepi beszédet.

Megemlítem még azt is, hogy a Műegyetemi Építési Bizottság elnökévé az elmúlt tanév elejétől számítandó 5 év tartamára, a nyugalomba vonult Rohringer Sándor műegyetemi ny. r. tanár úr helyett, dr. Szabó Gusztáv műegyetemi ny. r. tanár urat választottuk meg, aki ennek a tisztségnek a betöltésére kiváló személyi tulajdonságainál és az iránta megnyilvánult általános bizalomnál fogva a leghivatottabbnak mutatkozott.

Ugyancsak dr. Szabó Gusztáv műegyetemi ny. r. tanár urat bíztuk meg a Műegyetemi Testnevelési Intézet igazgatói teendőinek a további ellátásával is, mert dr. Deseő Dezső egye-

temi ny. r. tanár úr, az említett intézet eddigi igazgatója, 3 évi buzgó és rendkívül eredményes működés után a szóbanforgó tisztségéről a múlt tanévben lemondott.

Dr. Deseő Dezső egyetemi ny. r. tanár úr lelkes buzgalmának és szíves fáradozásainak az emlékét évkönyveinkben is hála elismeréssel fogjuk megörökíteni, dr. Szabó Gusztáv műegyetemi ny. r. tanár úr igazgatói működése elé pedig bizalom-malteljes várakozással és reményekkel tekintünk.

A műegyetemnek a múlt tanévben végzett diákjóléti munkásságára térve át, jelentem, hogy a műegyetemi hallgatók szociális ügyinek hivatalos központi vezetésére és mindennemű segélyezésének a nyilvántartására annakidején létesített Műegyetemi Diákjóléti Iroda adatai szerint a múlt tanévben összesen 1354 hallgató részesült 95.931 P összegű tandíjmentességben, 400 hallgató pedig 13.525 P összegű laboratóriumi díjmentességben, továbbá 1281 hallgató 72.059 P 95 fillér összegű különléte segélyekben, valamint 244 hallgató 42.632 P 50 f összegű ösztöndíjban.

Ezenfelül a Műegyetemi Diákjóléti iroda útján a múlt tanévben a mérnöki és építészmérnöki, valamint a gépész- és vegyészmérnöki kar hallgatóinak a segélyezésére együttesen 25.138 P 32 f-t, a bánya-, kohó- és erdőmérnöki kar hallgatói részére 9.288 P 90 f-t, a mezőgazdasági és állatorvosi kar hallgatói részére 12.687 P 68 f-t, a közgazdaságtudományi kar hallgatói részére pedig 14.725 P 60 f-t használtunk fel. Ezek az összegek a segélyezésre érdemes szegénysorsú hallgatóknak részint mint menzasegélyek, részint pedig mint tandíj-, illetőleg szigorlati segélyek és kölcsönök utalványoztattak ki.

A Sopronban elhelyezett bánya-, kohó- és erdőmérnöki kar internátusában az elmúlt tanévben 37 ottani hallgató nyert elhelyezést.

Ugyancsak a műegyetemi Diákjóléti Iroda útján gondoskodtunk annak a 10.400 P-nek a megfelelő felhasználásáról is, amelyet a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr szegénysorsú műegyetemi hallgatóknak ruhával való felsegélyezése végett bocsátott a múlt tanévben rendelkezésünkre.

Ezzel kapcsolatban megemlítem még, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr a műegyetemi tanács előterjesztésére hozzájárult ahhoz, hogy a félévenkénti diákjóléti célok támogatására a műegyetemi Diákjóléti Irodához kiutalványozott

támogatásból a jövőben félévenként 1000—1000 pengőt a Műegyetemi Orvosi Rendelő-intézet által kezelt szegény, beteg hallgatók gyógykezeléséhez szükséges gyógyszer és kötszer beszerzésére fordíthassunk.

A Műegyetemi Diákjóléti Iroda nagy körültekintést és hozzáértést igénylő vezetéséért egyrészt Oltay Károly műegyetemi ny. r. tanár úrnak tartozunk hálával és elismeréssel, aki a műegyetem budapesti karai hallgatóinak szociális ügyeit vezeti immár hosszú évek óta az említett iroda ügyvezető alelnökének a minőségében, másrészt pedig Solt Béla egyetemi ny. r. tanár úrnak, aki a soproni bánya-, kohó- és erdőmérnöki kar hallgatóinak ilyen természetű ügyeivel foglalkozott, mint az említett iroda soproni bizottságának ügyvezető alelnöke.

Teljes elismeréssel kell megemlékeznem a Műegyetemi Orvosi Rendelő-Intézet mult tanévi működéséről is, amelyet dr. Frey József főorvos, az említett rendelőintézet vezetője a legnagyobb hozzáértéssel és szakszerűséggel, valamint szeretettel irányított a vele együtt valóban önfeláldozóan működő szakorvosok áldásos munkásságától támogatva.

A dákjóléti vonatkozású ügyekkel kapcsolatban számolok be azokról az ösztöndíjakról és jutalomdíjakról is, amelyeknek az odaítélésére a mult tanévben is kizárólag a műegyetem volt hivatva:

a néhai Deutsch Lajos, a székesfővárosi elektromos művek volt vezérigazgatója és a műegyetem egykori hallgatója emlékének a megörökítése végett létesített alapítvány jövedelméből kiadandó jutalomdíjat Angster József IV. éves gépészmérnökhallgató nyerte el;

a Fábíán-féle jutalomdíjat Pattantyús A. Dénes okl. gépészmérnöknek ítéltük oda;

a Kormányzó Úr Ő Főméltósága kormányzóvá történt megválasztásának évfordulóján, március hó 1-én kiosztandó Horthy Miklós-jutalomdíjat Bozó Jánosnak, a vegyészmérnöki osztály hallgatójának adományoztuk;

a Műegyetemi Csendőrzászlóalj Jutalomdíj Alapítvány folyó évi jövedelméből Fazekas József III. éves mérnökhallgatónak és Moletz Nándor III. éves gépészmérnökhallgatónak 70—70 P-t, Drjenovszky Béla III. éves bányamérnökhallgatónak, Szücs Endre IV. éves kohómérnökhallgatónak, Nagy Frigyes II. éves vegyészmérnökhallgatónak és Erdélyi István III.

éves gépészmérnökhallgatónak 50—50 P-t, Döry Endre I. éves gépészmérnökhallgatónak, Tamássy Kálmán és Zoltán Oszkár II. éves gépészmérnökhallgatónak 40—40 P-t, továbbá Bors Ernő IV. éves mérnökhallgatónak 35 P-t, Borbély Mihály I. éves gépészmérnökhallgatónak pedig 30 P jutalomdíjat adományoztunk;

a Szendy Károly, Budapest székesfőváros polgármesterének adományából kiírt pályázatok eredményeképpen Knapp Géza közgazdaságtudományi kari hallgatót 100 P, Tarnóczy Lóránt és Szakasits György közgazdaságtudományi kari hallgatót pedig egyenkint 50—50 P szorgalmi díjjal jutalmaztuk;

a m. kir. kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter úr 6000 P-s adományából vitéz Feleki Ferenc, Kiss Endre, Kováts Lajos, Mérei Gyula, Szára János, Podhraczký Ernő, Tarnóczy Lóránt, Haniffel Ernő, Arató József, Karádi István, Kis István, Tóth Antal, Turányi Miklós, Nagy Tibor és Érszegi Károly közgazdaságtudományi kar hallgató egyenkint 400—400 P ösztöndíjban részesült;

a dr. Chorin Ferenc 2000 P-s adományából Szabady Egon, Heszt Kurt, Udvaros István, Kopácsy Judit és Dános Éva közgazdaságtudományi kari hallgatót egyenkint 400—400 P-vel jutalmaztuk;

a Leipezinger Vilmos-cég 2000 P-s adományából Szakasits György, Strasser Gyula, Szépfy Oszkár, Erdélyi Ferenc és Kamarás László közgazdaságtudományi kari hallgató egyenkint 400—400 P jutalmat kapott;

a Magyar Gyáripárosok Országos Szövetségének 2000 P-s adományából Pfeifer Jenő, Erődi Ferenc, Kósa Győző, Sebestyén Győző és Kiss Erzsébet közgazdaságtudományi kari hallgatót egyenkint 400—400 P jutalomban részesítettük;

a Futura évi 400 P adományát Főris Ferenc közgazdaságtudományi kari hallgatónak ítéltük oda;

a Hangya 2000 P-s ösztöndíjából Gaál Károly és Havas Gabriella közgazdaságtudományi kari hallgató 400—400 P, Bartha Ágnes, Károly Zsuzsanna, Kéri Borbála, Schmidt Kálmán, Szabadka István és Turi Zoltán közgazdaságtudományi kari hallgató pedig egyenkint 200—200 P tanulmányi segélyt kapott;

a Takarékpénztárak és Bankok Egyesülete által adományozott 1000 P-s ösztöndíjra kiírt pályázatok eredményeképpen

Tarnóczi Lóránt közgazdaságtudományi kari hallgató 100 P, Harsányi Endre közgazdaságtudományi kari hallgató pedig 150 P jutalomdíjban részesült;

a Miskolci Kerületi Kereskedelmi és Iparkamara által adományozott 300 P-s tanulmányi segílyt Jellinek Mária közgazdaságtudományi kari hallgató nyerte el.

Végül a Kauser-Eigel-féle alapítványból kiadandó két szorgalmi díj Gilyén Jenő I. éves építészmérnökhallgatónak és Neugebauer Jenő I. éves vegyészmérnökhallgatónak, a Stoczek-féle alapítványból kiadandó két jutalomdíj Jánosi János és Pokorny László szigorló gépészmérnökhallgatónak, a Nagy Virgil-féle alapítványból kiadandó jutalomdíj Gilyén Jenő I. éves építészmérnökhallgatónak, az Ilosvay-Daday-féle alapítványból kiadandó szigorlati díj, báró Zech Konstantin okl. vegyészmérnöknek, a Hauszmann Alajos-féle alapítványból kiadandó jutalomdíj Tóth Kálmán és Sallay Imre III. éves építészmérnökhallgatónak, a Horváth Ignác-féle alapítványból kiadandó pályadíj S. Szabó István III. éves mérnökhallgatónak és Kovásznay László III. éves gépészmérnökhallgatónak, a Szőnyi Paulina-féle alapítványból kiadandó jutalomdíj Mester László III. éves vegyészmérnökhallgatónak s a Gerlóczy Gyula-féle alapítványból kiadandó jutalomdíj Bártfai F. Szilárd III. éves vegyészmérnökhallgatónak adományoztatott.

Jelentem továbbá, hogy a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr a Lichtenstein Lajos-féle tanulmányi segílydíj-alapítvány jövedelméből kiadandó 160 P segílydíjat Steiner Ferenc I. éves gépészmérnökhallgatónak, a Salgótarjáni Kőszénbánya R.-T.-féle alapítvány jövedelméből kiadandó 300 P-s ösztöndíjat Hansági Imre IV. éves bányamérnökhallgatónak, a Viser Vilmos-féle jubileumi alapítvány kamataiból kiadandó ösztöndíjat, amelynek az összege 169 P 70 f-t tett ki, Auer Vilmos II. éves bányamérnökhallgatónak adományozta, a Szabó J. János által alapított „Szabó Teréz-alapítvány“-ból pedig Sarkadi Szabó István és Dénes György III. éves mérnökhallgató részére egyenkint 180 P ösztöndíjat, és végül Ormai Károly IV. éves közgazdasági és kereskedelmi szakos hallgató részére a Rómában tartott fascista történeti tanfolyamon való részvétel költségeire 200 P tanulmányi segílyt és a tanfolyam idejére a római Magyar Intézetben díjmentes bentlakást engedélyezett.

A közszolgálati alkalmazottak gyermekei részére rendszeresített és minden évben a műegyetem illetékes karai által odaítélendő tanulmányi segélyek fedezésére a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr a múlt tanévben összesen 22.500 pengőt engedélyezett és utalványozott ki a műegyetemnek.

Helyénvalónak tartom itt megemlíteni, hogy az elmúlt év második felének rendkívüli körülményei szülte különféle társadalmi jótékonyági mozgalmakban a műegyetemi tanács is méltóan kivette a részét s többek között a „Magyar a magyarért“-akcióra és a Horthy Miklós-repülőalapra nagyobb összeget adományozott.

A műegyetemi karokon működő szigorlati bizottságok kültagjainak a körében is több változás történt az elmúlt tanévben. Így a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr a mérnöki szigorlati bizottságba a Lázár Lajos miniszteri tanácsos, nyug. máv. igazgató elhúnytával megüresedett helyre kültagul Lux Ernő okl. gépészmérnök, nyug. máv. igazgatót, a B) tagozatú gépészmérnöki szigorlati bizottságba a Kolozsváry Endre nyug. államttkár elhúnytával megüresedett helyre kültagul de Châtel Vilmos okl. gépészmérnök, m. kir. kormányfőtanácsos, B. Sz. K. R.-T. műszaki igazgatót, az állatorvosi III. szigorlat bizottságába pedig a dr. Nuszer János államtitkár lemondása folytán megüresedett helyre kültagul dr. Földváry László miniszteri tanácsost nevezte ki.

A műegyetem közgazdaságtudományi karához tartozó Gazdasági Szaktanárképző Intézet igazgatótanácsába a dr. báró Kruchina Károly nyug. államttkár lemondásával megüresedett helyre meg a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr Messik Vilmos iparügyi miniszteri tanácsost nevezte ki.

E helyt emlékezem meg arról is, hogy vitéz Szinay Móric alezredes, aki mint az egyetemi és főiskolai hallgatók előképzésének a vezetője, a műegyetemi lövészkiképzést több éven át fáradságot nem ismerő önzetlen buzgatommal, kiváló hozzáértéssel és a műegyetemi ifjúság iránti szeretettől áthatva irányította s így a műegyetemen folyó kötelező testnevelés szakszerűbbé és eredményesebbé való tételét is nagymértékben megkönnyítette, máshová történt vezénylése miatt szintén megvált a műegyetemtől.

Meg vagyok győződve arról, hogy a műegyetemnek mindazok a hallgatói, akik egyrészt a lövészkiképzés, másrészt pedig

az említett katonai előképzés során vitéz Szinay Móric alezredes kiváló egyéni tulajdonságairól közvetlenül is tapasztalatot szerezhettek s honfiúi kötelezettségeik lelkiismeretes és buzgó teljesítéséhez az ő példájából az egész életre szóló útmutatást nyertek, a legnagyobb hálával és szeretettel fognak a vezetése alatt folytatott gyakorlatokra visszaemlékezni.

E beszámolómba befejezésül jelentem, hogy a műegyetem 1939/40. tanévi rektorává dr. Zimmermann Ágoston egyetemi ny. r. tanár, a mérnöki és építészmérnöki kar dékánjává dr. Stachó Tibor egyetemi ny. r. tanár, a gépész- és vegyészmérnöki kar dékánjává dr. Zemplén Géza műegyetemi ny. r. tanár, a bánya-, kohó- és erdőmérnöki kar dékánjává Kelle Artúr egyetemi ny. r. tanár, a mezőgazdasági és állatorvosi kar dékánjává dr. Kövessi Ferenc egyetemi ny. r. tanár, a közgazdaságtudományi kar dékánjává pedig dr. Kuntner Róbert egyetemi ny. r. tanár választatott meg s a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr a nevezetteket e minőségükben megerősítette.

Tisztelt Ünnepi Közgyűlés!

A mult tanév jelentősebb eseményeiről szóló beszámolómba végeztével ez alkalommal is egyformán hálás köszönetet mondok a rektori tanács tagjainak, akik a műegyetem igazgatásában a rektor közvetlen munkatársai és az egész műegyetemi tanácsnak a műegyetem kormányzata, illetőleg az igazgatás zavartalan menetének a biztosítása érdekében a mult tanévben kifejtett igen értékes és eredményes működésükért s a műegyetemen hagyományos meleg barátságukért és támogatásra mindig kész szeretetükért.

Őszinte szeretettel búcsúzom a műegyetemi ifjúságtól is és az országos események és a nagy nemzeti változások folytán meglehetősen mozgalmasan eltelt mult tanév során tanúsított példás és a legszebb reményekre jogosító lelkes magatartásáért mind a magam, mind pedig a műegyetemi tanács nevében a legmelegebb elismerésünket fejezvé ki, a most meginduló tanév küszöbén kérem a műegyetemi ifjúságot, hogy továbbra se feledkezzék meg azokról a köteleességekről, amelyeket egyrészt a műegyetem másfél százados nagy hagyományai, másrészt pedig a mai vészterhes idők írnak elő az ifjúság és vala-

mennyiünk részére, akik egy újabb európai tűzvész közvetlen közelében a sorstól reánk rótt és nemzetünk jövőjének jóra vagy rossza fordulását végzetesen befolyásoló halaszthatatlan, nagy feladatok megoldására készülődünk.

Mindezek után pedig ünnepélyesen is felavatom a műegyetem új rektorát, átadván neki a rektori tisztség hagyományos jelvényét.

Magnifice Domine Rector!

Ez a lánc szimbolum, amely jelenti a hatalmat, a hatalommal együttjáró jogokat és kötelességeket. Ez a lánc szimbolum, amely mintegy eszmei egységbe fűzi és foglalja össze Egyetemünk valamennyi karát. Ez a lánc szimbolum, amely a nagy alapító József nádor belefoglalt képével érzékelteti Műegyetemünk történelmi multját, figyelmeztet a hagyományokra és a tradíciók tiszteletére kötelez.

Ez a lánc figyelmeztetés, hogy a díszes rektori tisztség, amelyet Magnificentiád tanártársainak bizalmából most elfoglal, nagy felelősséggel és súlyos kötelezettségekkel jár.

Ez a lánc figyelmeztet arra, hogy kifelé képviselni kell az Egyetem szervezeti és szellemi egységét, befelé pedig biztosítani kell a különböző karok lelki összhangját, működésüknek harmóniáját.

Ez a lánc figyelmeztetés a hagyományos műegyetemi szellemre.

Ez a lánc fényt ad a rektor megjelenésének, de meg vagyok győződve róla, hogy Magnificentiád rátermettsége, hivatottsága, kiváló tehetsége, nagy és mély tudása, töretlen akaraterije, nemes szíve és szeretete Egyetemünk iránt, tanártársai és az ifjúság iránt új fényt és ragyogást ad magának a rektori láncnak is.

Ez a mi meggyőződésünk és hogy ez valóra is váljék, az egész Műegyetem nevében jó erőt és egészséget kívánok Magnificentiádnak és rektori működésére a Mindenható Isten áldását és segedelmét kívánva, meleg barátsággal kiáltom:

Éljen a Rektor!

DR. ZIMMERMANN ÁGOSTON
1939/40. TANÉVI RECTOR MAGNIFICUS
TANÉVMEGNYITÓ ÉS SZÉKFOGLALÓ BESZÉDE.

Méltóságos Prorektor Úr! Mélyen Tisztelt Elődöm!

Mélységes megilletődéssel, szívem mélyéig meghatva állok itt ez ünnepélyes pillanatban, mely túlnő a mának keretein, és veszem át a rektori láncot, Egyetemünk kormányzati jelvényét, ezzel a nagy nyilvánosság előtt is reám száll egy évre Egyetemünk kormányzása. Tanártársaim kitüntető bizalma folytán értem el e legmagasabb méltóságot, mely egyetemi tanárnak osztályrészül juthat. Megindultan mondok őszinte, meleg köszönetet az imént hozzám, érdemtelenhez intézett, elismerő, fel-emelő, szép üdvözlő és bensőséges buzdító szavaiért és kedves jókívánságaiért nagyérdemű Elődömnek, a Prorektor úr Óméltóságának, akinek nyomdokain jutottam el a rektori méltósághoz. Engedje meg, hogy a hála és köszönet szavaihoz még azt a kérelmet csatoljam, hogy jóakarató támogatásában rektori működésem alatt is részesítsen.

E díszes lánc mintegy eszmei egységbe fűzi egyetemünk valamennyi karát és ezek hagyományait. Symbolum, mely viselőjének dísz és megtiszteltetést, decorumot és jogokat ad, de ezekkel elválaszthatatlanul együttjáró sokkal nagyobb felelősségre és kötelességekre kötelez, elkötelezést is jelent. Teljes mértékben átérzem, sőt inkább érzem a kitüntetés súlyát, mely ezzel vállaimra nehezedik, mint ennek az ékszernek kisugárzó fényét.

Hosszú akadémiai pályám alatt évek előtt, nagyon kritikus időben rektori tisztséget is viseltem már egy arányaiban ugyan kisebb, de nem kevésbé elismert, világszerte nagyrabecsült főiskolán és úgy érzem, hogy az írás szavai teljesednek be most: „*kevesen voltál hív, sokra bízlak ezután*“ (Máté 25. r. 21. v.).

Gyarlóságom, egészségem s erőim megfogyatkozása tudatában csak nehéz megfontolás után mertem magam reáraszanni e nagysúlyú tisztség elvállalására, mert „*ámbrár a lélek kész, de a test erőtelen*“; amikor azonban a kitüntető bizalom oly megtisztelően, oly meggyőzően nyilvánult meg igénytelenségem irányában, ez megadta az önbizalmat és miután tanártársaim óhaja és akarata hívott el a kötelességek helyére, a kötelesség teljesítése elől pedig sohasem tértem ki, hanem a Gondviselés által számomra kijelölt helyen igyekeztem mindenkor legjobb tudásom szerint, minden erőm megfeszítésével dolgozni, a hűség és intézményünk iránti odaadó szeretet által vezéreltetve, erkölcsi kötelességemnek tartottam a rektori tisztséget elvállalni.

A kötelességteljesítés szilárd akaratával, nem ígéretekkel, hanem vállalásokkal kész vagyok indulni felelősségteljes magas tisztségemben, bízva a Mindenható segítségében, aki, ha az ember erejét felülmúló feladatok elé állítja, egyúttal kegyelmet is ad azok legyőzésére, másfelől bízva azok támogatásában, akik bizalmukkal megtiszteltek.

Mint *primus inter pares* munkában, hivatalban, tisztességben akarok előljárni, Egyetemünk, Főiskolánk régi, bevált szellemében, hagyományait tisztelve, felettük örködve, mellékeelőket nem követve, alkotmányosan mindenkor helytállni kifelé és befelé egyaránt, fenntartani tekintélyét, megőrizni autonómiáját, előbbrevinni és továbbfejleszteni minden osztályát; örködve, hogy e lánc symbolikus fénye el ne homályosodjék, hanem még jobban ragyogjon.

Bár ha majdan a következő tanév megnyitásakor ugyane helyen a jólvégzett, sikeres munka után oly megelégedettséggel adhatnám át e láncot utódoknak, amilyen jó szándékkal és odaadással eltelve azt ma átvettem.

*

Nagytekintetű Műegyetemi Tanács! Tisztelt Egyetemi Ünnepi Közgyűlés!

Amidőn a legfőbb, legmagasabb, legdíszesebb egyetemi méltóságot kifejező jelvényt átvéve, e díszes helyet, a rektori sella curulist elfoglalom, ez ünnepélyes pillanatban első szavam nyilván nem lehet más, mint az igaz, őszinte köszönet kinyilvánítása.

Mindenekelőtt mélységes, hálás köszönetet mondok igen tisztelt Tanártársaimnak, hogy végtelenül megtisztelő és eléggé megnebeccsülhető bizalmukkal kitüntetni és a jelen tanévre e nagy egyetem élére állítani méltóztattak. E jóindulatú bizalmat 43 évre terjedő közszolgálatom és 30 évi tanári működésem jutalmául tekintem, de e bizalom és kitüntetés annak az osztálynak is szól, amelynek szerencés és vagyok immár legidősebb tagja, seniorja lehetni és amelytől nem tudtam megválni akkor sem, amikor előnyösebb egyetemi meghívásokban lehetett részem. A sors különös kegyeként értékelem, hogy már másodízben elhivattam e magas polcra, melyet nem kerestem, de miután elhivattam, kötelességem alázattal meghajolni a feladat nagysága előtt és azt vállalni. Hálás köszönetem illeti a nagyméltóságú m. kir. vallás- és közoktatásügyi Miniszter urat, hogy a rektori tisztségre történt választásomat, úgyszintén a Dékán urak megválasztását megerősíteni méltóztattott; kitüntető bizalmát előlegként fogjuk fel jövő munkásságunk iránt és kérjük, hogy felelősségteljes tisztségeinkben a sokszor tapasztalt, nagyrabecsült, jóakarató támogatásában részesíteni kegyeskedjék.

A rektori méltóságban e helyen oly férfiakat követek, akik a tudomány és a közélet terén teljes elismerést és igaz hálát érdemeltek ki. Mint beiktatott rektornak hivatali tisztségemben első, kedves, tartozó kötelességemnek ismerem ez ünnepi ülésünkön nemcsak szokásos udvariasságból, hanem benső lelki szükségletből is a magam igénytelen köszönete mellett az egész egyetemünk nevében legmelegebb elismerésünket és legmélyebb hálás köszönetünket tolmácsolni a lelépő rektornak céltudatos, lelkes, buzgó tevékenységeért, tapintatos, körültekintő és bölcs vezetéseért, mellyel sikerült felelősségteljes tisztségében egyetemünk jóhírnevét, méltóságát s megbecsülését öregbíteni. Bizonyára hozzájárult sikerekben gazdag működéséhez nem csekély mértékben kedves, egyenes, közvetlen, szeretetreméltó egyénisége, mely osztatlan rokonszenvet ébresztett és érdemelt ki. A sok gond és fáradság, melyből Méltóságodnak itt bőven kijutott, szép gyümölcsöket termett, a jól átgondolt építőmunkával egyetemünk ismét továbbfejlődött, előrehaladott, mint az az imént elhangzott gazdag beszámoló beszédéből is világosan kitűnik. Rektori évére nemcsak megnyugvással tekinthet vissza, hanem az nemes büszkeséggel is töltheti el és egész egyete-

münk hálás köszönetét érdemelte ki. Ily férfiú utódául választani fokozza a kitüntetés becsét, de magasabb igényeket is támaszt az utód irányában, hogy hasonló módon sikeresen megállja helyét.

*

A M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen különböző és részben régi, nagy, dicső, évszázadot meghaladó multra visszatekintő, a gyakorlatban jól bevált, többé-kevésbé konzervatív főiskolát egyesített az 1934. évi X. törvénycikk, a műszaki és gazdasági tudományos kutatás és ezen ismeretek terjesztése céljából. Az Institutum Geometricum éppen úgy, mint az Institutum Veterinarium a budai Kir. Tudományegyetem, a mai Pázmány Péter-Tudományegyetem kebelében született mintegy 150 év előtt (1782-ben) és 1934-ben, öt év előtt ismét összetalálkoztak, egymásra találtak és egyesültek az 1763-ban Mária Terézia által alapított Bányászati Főintézetből alakult Bánya- és Erdőmérnöki Főiskolával és az 1920-ban életrehívott Közgazdaságtudományi Karral. Sajnos, az ember és az emberiség életében minden szenvedések között születik meg és a régi főiskoláknak is a racionalizálás és a megegyezés érdekében áldozatokat kellett hozni, melyek nem egy capitis diminutioval jártak, de meghozattak abban a tudatban, hogy ezzel magasabb nemzeti kulturális érdekeknek tesznek szolgálatot, másfelől pedig, és ez is egyik főszempont, a fúzió előnyére fog szolgálni az osztályoknak és karoknak a tudomány fejlesztése nézőpontjából. Az öt év, mely az egyetem megszervezése óta eltelt, a kiforrás éveit képviseli. Minden intézmény működésében kétségtelenül a kezdet a legnehezebb; a kezdet nehézségein már túlvagyunk, de az a mélyenszántó elgondolás, a nagyszabású és valóban nagy eredetiségre valló koncepció, amilyen eddig sehol a világon nem volt, mélyen belemarkolt az érdekelt intézmények életébe. Az egymásmellé került, egybefoglalt intézmények teljes kialakulása és kifejlődése a megalapozó munka után természetszerűen állandóan folyamatban van; a tudomány haladásában megállás nincs, nem is lehet, az egyetem sem lehet soha teljes, tökéletes, megállapodott.

A M. Kir. József Nádor Műegyetem úgy szerepel, mint az *alkalmazott tudományok egyeteme*. Az egyetem a tudomány legmagasabbfokú művelője, a nemzeti művelődés legmagasabbrendű intézménye, melynek az idők folyamán különböző típusai jöt-

tek létre, de ezek mindenütt és mindenkor a nemzeti kultúra fokmérői voltak és azok is lesznek. Eredetileg az egyetem a tudományokat önmagukért ápoló és fejlesztő intézmény, teljesen elméleti alapon állva, az élet minden gyakorlati szükségétől elvonatkoztatva művelte a tudományt. A *német* egyetem eszményképe a tudomány önzetlen művelése; gyakorlati célok távoltartásával, tisztán a megismerés kedvéért kutatja az igazságokat, nem az életbenvaló gyakorlati felhasználás céljából. Evvel szemben a *francia* egyetem pályákra képző szakiskola, hol tudományok fejlesztésével is foglalkoznak, de elsősorban életpályákra készítene elő. Megjegyzem, hogy ma már a német egyetem is átvesz más feladatokat, kapcsolatba került egyes gyakorlati pályákkal, amennyiben megadja a szakszerű kiképzés tudományos alapját. Az *angolok* viszont a nevelésre helyeznek nagyobb súlyt, náluk az egyetem is elsősorban gentlemaneket akar képezni; az angol felfogás szerint a tudomány arra való, hogy az emberi életet tökéletesítse és emelje, ezért a tudományos kutatás és a tanítás mellett, sőt felett, a nevelésre helyez nagyobb figyelmet. A mi egyetemünk a három feladatot, a kutatást, szakképzést és nevelést egyesíteni iparkodik.

Minden egyetem célja és feladata természetesen elsősorban a *tudomány* művelése, egyfelől tanítása, terjesztése, másfelől továbbfejlesztése útján. Mi a tudomány? Módszeresen igazolt igazságok rendszere, tehát nem egyszerű tudás, nemesak az ismeretek összege, hanem az igazságok törvényszerű összefüggése. Tudománnyá az ismeret akkor lesz, ha az értelem feldolgozza; lényege az *egyetemesség*, az egység, melynek nem szabad elhomályosulnia. *Madách* szerint: „A tudománynak gazdag ágai Egy organismus sok külön vonása, Együtt igéző csak“. A műegyetemi könyvtár nagy olvasóterme *Raksányi Dezső* festette ékes monumentális falfestményén *Archimedes, Platon, Aristoteles, Leonardo da Vinci, Galilei, Newton, Kant, Linné, Bolyai Farkas, Bunsen, Darwin, Liebig, Than, Stoczek, Steindl*, stb. együtt látható, szintén egy egységes gondolat hatását adja vissza. Aki az egyetemesség rovására, részletkérdések útvesztőjébe temetkezik, elveszíti az áttekintést. Ezt fejtegettem a Kir. Magy. Természettudományi Társulat 1938. évi közgyűlésén tartott elnöki megnyitó beszédemben a *holismus*-ról szólva. A dolgok nagyobb egységben függenek össze, a tudomány speciális ágai csak alkotórészek, az analitikus részlet-

kutatás után synthetikus összefoglalásnak kell következnie. A minden részletre kiterjedő alapos, részletkutató, mélyreható munka nem hanyagolható el, de beleillesztendő a nagy összefoglaló ismeretbe.

Az egyetem felöleli a tudományok egyetemességét, a szakképzést is elvszerűen bekapcsolja azokba az eszmékbe és módszerekbe, melyek az egyes ismerethalmazokat tudományá teszik és az egyes tudományágakat a tudomány szerves részeivé avatják. Nem lehet ma már lemondani az egyetemnek a szakképzésről, melyet a történeti fejlődés reábizott, azonban a magasabbfokú szakképzést is szervesen bele kell iktatni az egyetemes eszmék világába.

Az egyetem fogalma több tudományágnak együttes művelését jelenti, a tudományok egyetemes főiskolája: *Universitas artium et litterarum* (universitas scientiarum), míg eredetileg a tanárok és hallgatók nagy családja, együttese, összessége volt: *Universitas magistrorum et scholarium*. Az egyetemet más főiskolától az különbözteti meg, hogy több különféle fakultása van, szemben a körülhatárolt szakképzettség szerveivel. Az egyetem fogalma involválja több tudományág komplexumának együttes működését. Nem az a lényeges, hogy az egyetemnek mennyi a fakultása, nem a trivium vagy quadrivium, nem a fakultások hagyományos számában és elnevezésében rejlik a lényeg, hanem az egyetemesség elvében. Az egyetem megszervezésében egyáltalában nem fontos, hogy egymáshoz közelálló tudományszakok összetömöríttessenek, jelentősebb ennél az egyetemes szellem, az egységes vezetés, igazgatás és irányítás biztosítása, neve: uni-versitas, az irányozódás egységét jelenti. Az egyetem szervezetének lényeges vonása tehát, hogy több fakultásból áll, továbbá hogy kiváltságai és jogai vannak; legfontosabbak egyike ezek közül, hogy tudományos fokozatokat, grádusokat adhat, nem a fakultás, csak a fakultások összessége.

A tudomáynak nemesak ideális jelentősége van, a tudomány reális hatalom is a nemzet számára. A magasabb civilizáció egyik legnemesebb vívmánya, mondta *Berzeviczy Albert*, a M. Tud. Akadémia néhai elnöke, hogy a tudomány gyakorlati lesz, azaz megszűnik meddő, elvont elmegimnasztika lenni s viszont a gyakorlat tudományossá válik, vagyis a közönséges mesterség lélekölő gépiességén felülemelkedve, öntudatosan

ad számot magának arról, hogy mit tesz és miért teszi azt, amit tesz. A tudomány nem pusztán arra való, hogy néhány rajongó idealistának gyönyörűséget szerezzen, hanem fontos szerepe kétségtelenül az, hogy az emberi életet tökéletesítse, magasabbra emelje. A l'art pour l'art idealizmusa elhalványult. Önmagának és önmagáért való nincsen a világon. *Virchow Rudolf* az önmagáért való „tisztá“ tudomány fogalmát — némi túlzással — károsnak nyilvánította, az olyan szakemberre gondolva, aki elszakad a világtól és szűkreszabott, korlátolt szellemi világában ki sem látszik a szakmájából, szakmáján kívül mi sem érdekli a világon. E túlzással szemben azonban, a tiszta tudomány megbecsülésének érzetében, reá kell mutatni az önzetlen elméleti kutatás több, gyakrabban idézett példájára, így különösen arra, hogy *br. Eötvös Loránt* a föld nehézségerejének vizsgálatával tisztán l'art pour l'art foglalkozott, ma pedig világszerte e kutatások egyik eredményével, az Eötvös-ingával keresik a petróleumot és földgázt, *Faraday* sem gondolt zakatoló motorokra, sem városokat világító gépekre, mikor az indukció törvényeit kutatta. *Ramon y Cajal* szerint is az elméleti és gyakorlati tudomány megkülönböztetése, elválasztása nem helyes és *Liebig* is azt hangoztatta, hogy a tudomány nem gyakorlati haszonért küzd, hanem az igazságért, mely azonban végső hatásában mindig gyakorlati hasznúnak bizonyult.

Az egyetemen helye van minden tudománynak s minden gyakorlati tevékenységet lehet tudományos alapon is művelni és tárgyalni. Nem rekesztheti ki az egyetem a gyakorlati tevékenységet sem, hiszen némely tárgyat csak gyakorlatilag lehet megtanítani, a gyakorlati foglalkozás összefügg a tudományos munkával és ehhez szükséges. De a tanítás tulajdonképpeni tárgya, célja sohasem ez, ez csak eszköze a tudományos foglalkozásnak, a tudományos módszer egyik részlete. Az a körülmény, hogy a disciplinákat nemcsak önmagukért művelik, hanem vele együtt gyakorlati célokat is szolgálnak, nemcsak, hogy nem von le, hanem még emeli a disciplina értékét, mert a tudományos ismereteket közkinccsé teszi. Ma már megváltozott e tekintetben a felfogás és nem tekintik „non sens“-nek vagy „absurdum“-nak az alkalmazott vagy gyakorlati tudományok egyetemének fogalmát, ezt is megilleti az iskolai hierarchia legmagasabb foka, az egyetemi rang. A gyakorlati étellel kapcsolatos tudományos irányú bűvárkodás éppen olyan

magas szellemi polcon állhat, mint az ú. n. tiszta tudomány, melyet tisztán és kizárólag önmagáért művelnek és nem állítanak a mindennapi vagy gyakorlati élet szolgálatába. A termékeny tudományos kutatásnak éltető eleme lehet a lüktető valóságos élet.

Egyetemünk másik célkitűzése az alkotó és termelő nemzeti munka számára elméletileg jól képzett és a gyakorlati életben jól használható, aktív szakembereket nevelni, a nagy építő és termelő munkának szellemi tényezőit, munkásait és irányítóit kitermelni. És ennek a M. Kir. József Nádor-Műegyetem talán jobban felelhet meg, mintha a benne egyesült négy intézmény továbbra is megmaradt volna elszigetelt különállóságában. Voltak, akik ettől az egyesüléstől idegenkedtek, különösen olyanok, akik nem látnak tovább önmaguknál, a csak maguk felé gondolkodók. A teljes önállóság előnye a külön befolyásoktól mentes, zavartalan működés, míg az önállóság elvesztése függőbb helyzetet teremt; azonban az izoláltság hátrányos is lehet. A csak egy bizonyos tudományszakot felölelő és csak egy bizonyos életpályára előkészítő főiskola tanárai és hallgatói többnyire nélkülözik azt a felette előnyös kölcsönhatást, amellyel az egyetemen a különböző tudománykarok a sűrűbb érintkezés közben egymáshoz közelebbjutnak, gyümölcsöző és ösztönző erőt gyakorolhatnak egymásra, egymás gondolkodását megtermékenyítve, szorosavett tudományszakukon kívül más vonatkozásokat, áttekintést nyerhetnek, bővebb alkalmuk nyílik egymás munkáját, hivatását megismerni és megbecsülni. Emellett a fejlesztésre irányuló törekvéseket egy egyetemi szervezet a maga nagy erkölcsi súlyával sokkal hathatósabban tudja támogatni, de a nagyközönség szemében is nagyobb a tekintélye a több karra tagozott, hatalmasabb egyetemnek, mint egy izolált szakfőiskolának.

Egyetemünk, mint *Universitas artium et litterarum practicarum* különböző tudományokat egységbefoglaló egyetem eszményével s ennek az eszmének erejével rendelkezik, az egyes tudományágazatok művelésén túlterjed, ezen felülemelkedik, az ország egyetemes nagy gazdasági érdekeit tudja szolgálni. A mai világban, ha megélni, boldogulni akarunk, sok ember mentalitásának át kell alakulni; a mai kor problémáinak megértéséhez egymás munkáját, teljesítményét, legyenek azok akár műszaki, akár gazdasági vagy más téren lévők, jobban meg-

ismerni, megérteni, értékelni, megbecsülni kell. Külön utakon járva az újjáépítés célja nehezebben érhető el; ez utak keresztezhetik egymást, érdekellentétek ébrednek, amikor pedig fokozottabb összefogásra van szükség. Alkalmat kellett nyújtani, hogy az összes műszaki és gazdasági tudományokat Magyarországon is széles alapon, a legmagasabb egyetemi szinten műveljék, ha csak nem akarunk elmaradni a világversenyben. A mezőgazdaság ma már nemcsak a harmat és a napsugár kérdése. A gazdasági élet szükségletei parancsolólag követelik a modern gazdasági életben a magasabb képzettséget; léptenyomon látható az üzemek racionalizálása, szükségessé vált átalakítása vagy összevonása, ami az átlagosnál magasabbfokú és többoldalú tudást követel meg. Az erők egyesítésével, nem szakadva külön érdekek, foglalkozások szerint, hanem egymás munkáját és hivatását megbecsülve, igyekszik egyetemünk is az összefoglalásra, synthesisre való törekvéssel egymástól távolabbeső tudományköröket egyetemes egységbe összefoglalni.

A tanárok és a tanítványok lelkes munkája, szelleme, nem egyedül az épület, a felszerelés sem teszi az egyetemet, de kétségtelen az, hogy megfelelő elhelyezés és felszerelés az egyetem működésének sikerét jobban biztosítja. Ez intézmény alap gondolatának átértésével és átérzésével, a kölcsönös egymásra hatás, a harmonikus összefogás és összehangolt együttműködés érdekében rendkívül előnyös lenne az egymástól és az egyetemi központtól távol elhelyezett különböző karoknak és osztályoknak, a régi műegyetem középponti telepének közelében, a lánymányosi területen való tervbevett elhelyezése. Ez elősegítené az egymásra utalt tudományos intézetek együttműködését, az egyes tudományszakokat is közelebb hozná egymáshoz, a bensőbb érintkezést, a megértést, az együttműködést segítene elő, a genius loci jobban érvényesülhetne; emellett lehetővé tenné a tantermek jobb kihasználását, a tanrend megfelelőbb összeállítását, a tanárokat és a hallgatókat sok idő- és energia-vesztéstől kímélné meg, az adminisztrációt is lényegesen egyszerűsítené. Az egyetemi intézményeknél mindenütt a világon az az irányzat, hogy a tudományos épületeket csoportosítják, erre nálunk is megvan a lehetőség. Sajnos, anyagi eszközök hiányában ezidőszert ez nehezen valósítható meg. Minden karnak, minden osztálynak megvannak emellett a maga bajai, ki nem elégített igényei, sürgősebb, alig halasztható, kielégi-

tést váró szükségletei, szünetelő vagy megszüntetett tanszékek helyreállítása, új tanszékek szervezése, intézeteik felszerelésének kiegészítése, helyiségeinek javítása, egyesek kibővítése vagy átalakítása, továbbá, és ez különösen régi nagy hiány, a segédszemélyzet szaporítása és jövőjének, előrehaladásának támogatása tekintetében.

Az egyetemünket alkotó főiskolák méltóan megállták helyüket a világversenyben, nemzetünk érdeke is követeli, hogy továbbra is megtarthassák sok fáradsággal és áldozatok árán kivívott, világszerte elismert jó hírnevüket, hogy egyetemünk a haladásban minden téren az elsők között legyen. A tudomány haladásában megállás nincsen; az az egyetem, mely a haladással lépést nem tart, kiesik a versenyből, e téren a megállás is már visszaesést jelent.

Jól tudjuk és érezzük, hogy a világtörténelem különösen nehéz korszakában élünk és hogy, másfelől örvendetes események következtében, ma minden igyekezetnek elsősorban egy más elsőrendű feladatra, a honvédelem fejlesztésére kell irányulnia, az anyagi erőforrások minden nélkülözhető részét ez meríti ki; e miatt a messzemenő takarékoság, remélhetőleg csak átmeneti jegyében állunk, úgyszólván csak a legnagyobb szerénység, önmehtagadás, sok nélkülözés, nagyfokú leleményesség és magas idealizmus teheti lehetővé ilyen körülmények között a tudomány önzetlen művelését és terjesztését. Ez nem jelent lemondást, csupán megértést, méltányos belátást és — halasztást. Az egyetemi oktatás, mint kulturális szükséglet nem áll hátrább más állami szükségletnél, erre a szükségletre az anyagi eszközöknek éppen úgy meg kell lenni, mint más állami szükségletre. A hozzávaló szellemi erők nem hiányoznak, ne akadályozzák meg azok érvényesülését. Meggyőződésem, hogy a közoktatásügyi kormányunk élén állók, kik egyetemünk alapítói, szervezői, azon szoros szellemi és lelki kapcsolatok folytán, melyek ahhoz fűzik, egyetemünk iránt mindenkor a legmelegebb érdeklődést és legmesszebbmenő jóindulatot tanusították, ismerik a viszonyokat és a szükségleteket, számos előterjesztésünk alapján is, ezért bízunk abban, hogy mindez nem marad csupán pium desiderium, hanem mihelyt némi enyhülés áll be és az ország viszonyai engedik, a hiányok pótlást, a kívánalmak kielégítést nyernek, a reménységek korát nemsokára követi a megvalósulás.

Az új M. Kir. József Nádor-Műegyetemben oly intézményeket kapcsoltak össze, amelyek tradíciót hoztak magukkal, amelyek szelleme egyesült abba az ú. n. *műegyetemi szellembé*, mely azt jelenti, hogy az egyes egyetemi osztályok között nincsenek kínai falak, az autonómián belül igazi egyenjogúság, összehangolt egyetemes felfogás, az összetartás szelleme, a karokban uralkodó lelki összhang és a külön érdekektől mentes együttérzés nyilatkozik meg, az egymás támogatására, elősegítésére szolgáló önzetlen, becsületes törekvésben, mely megóv minden széthúzástól, minden féltékenységtől, nem apró előnyöket kiharcolni óhajt. „Genuában nincsen második“, *Shakespeare* szerint. A sorsközösségből fakadó szellem lelki kötőanyag, eszmei összetartás, érzelmi kapocs, a szentírásbeli tagok törvénye (Pál első korinthusi levele 12. rész), mely szerint, ha szenved az egyik, megérzi az egész szervezet, és ha tisztességgel illetik, az is kihat az egészre, amint *Pál apostol* szavaival élve: a szolgálatokban különbség van, de ugyanaz az Úr!

*

Régi, hagyományszentesítette, bevett szokás, hogy az új rektor székfoglalója alkalmával tanévmegnyitó beszédében megemlékezik arról az útról, melyet eddig járt, míg életének ehhez az állomásához érkezett, és szaktudományának valamely problémájával foglalkozik. Az én tudományszakom az *anatomia* és a *fejlődéstan*, az élettudomány, a biológia hatalmas birodalmának egy része. Ennek kutatásában eltöltött évtizedek munkájának eredményeiről számotadni e helyen messze vezetne, talán hivalkodás lenne, de egyes kérdéseire sem óhajtának ez alkalommal úgy kiterjeszkedni, mint azt tíz év előtt más helyen tartott egyik tanévmegnyitó beszédemben tettem, amikor a belsőelválasztású mirigyek összehasonlító morphológiájáról szólva, ezeknek magzatkorbeli működésére, az alkathoz, az individuális konstitúcióhoz való viszonyára tértem ki, a humoralis concensus partiumra, mely a távoli részek csodálatos együttérzése, harmonikus együttműködése által nyilvánul meg (itt az analogia a Műegyetemhez) az alak és a működés közötti összefüggésre, az alkat egyedülálló, soha meg nem ismétlődő különlegességeire, melyekkel teljesen megegyező nem volt, nincs és soha nem is lesz többé. Ehelyett e tárgykörből most egy e helyen szinte önként felkínálkozó, még általánosabb

jellegű, közérdeklődésre számottartó problémával szándékozom foglalkozni, az *élet gépelméletével*, a mechanikai biológiáról elmélkedni, melyet a mechanikai, materialista világszemlélet alapján állítottak fel, és amely filozófiával az élő szervezetben mechanizmust véltek felismerni; egyben a biológia és a technika közötti viszonyra, a természettudományoknak és a műszaki tudományoknak kölcsönhatására kívánok utalni és rávilágítani.

*

A természettudományok a műszaki tudományokkal kétségtelenül szoros összefüggésben állnak, sőt a természettudományok ágazataiul tekinthetők. Nem áll az, hogy a technikai haladás jelentősebb mozzanatai, úgyszólván kivétel nélkül, véletlen felfedezéseknek köszönhetőek, *James Watt* a gőzgépet tervszerű tudományos kísérletezéssel fedezte fel, ugyanígy *Rudolf Diessel* a motorját. A technikai tudományok fejlődésének alapja a természeti erők törvényeinek ismerete és tudatos kihasználása; egy angol definíció szerint a mérnök az a férfi, aki a természet erőit az emberiség javára kormányozni és felhasználni tudja. A természettudományok és a műszaki tudományok együttműködéséből mindkettőjükre haszon háramlik, a kölcsönhatások őket egymásra utalják. A technika újabb feladatokat vet fel, melyek újabb elméleteknek válnak kiindulópontjává, vagy a meglévő elméletek átdolgozását és új tudományos módszerek kiépítését teszik szükségessé.

Egy további kapcsolat abban látható, hogy egyes természeti jelenségek könnyebben érthetők és magyarázhatók, ha a megfelelő műszaki jelenséget ismerjük, és fordítva, nem egy természeti jelenség fontos technikai találmányoknak vált szülőanyjává. Az élő test részei s a technikai alkotások között észlelhető hasonlóságok sorában talán a legismertebb a csontgerendezet, a trabeculák elrendezése, melyről *Culman* kimutatta, hogy a legnagyobb húzó és nyomó erők irányában helyezkednek el, *Mayer* pedig megállapította, hogy a spongiosaban a csontgerendák elrendezése megfelel a hidak rácsos tartóinak. A téглаépítés, az alagsövezés, a dugóhúzó elveit tökéletesen megoldotta a természet; a növények a T-traverzek elméletét oly világosan mutatják, hogy a mérnök egy gabonaszál vagy fűszál keresztmetszetén első pillanatra felismeri.

Ez összefüggések, analógiák vizsgálatakor azonban egyesek az anyagelvűség, a materialista világszemlélet alapján erős túlzásba estek, kinövések jöttek létre, melyek helyreigazításra szorulnak. Ilyen mindjárt az *élet gépelmélete*. A mechanikai világszemlélet az élő szervezeteket az ember által szerkesztett gépekkel hasonlítja össze (kiállításokon, vásárokon kuriózumként mutogatott, szenzációs beszélő és mozgó gépemberek, „robotember” szerkesztése is erre utalhat), az állatot „ösztönös gép”-nek tekinti, élő motornak, „kalorikus kemodinamikai gép”-nek mondja. A francia forradalom alatt az anyagelvűség annyira ment, hogy a „l’homme machine”-t, az embergép gondolatát érlelték ki és népszerűsítették; szerintük az ember lélektelen gép volna és *Marx* a gyári munkást a gép tartozékává alacsonyítja le, a gépet az ember fölé helyezi. A mai modern civilizációnak majdnem túlhajtott munkafelosztása szintén egy-egy géprésznek teszi meg az embert a társadalom mechanizmusban; *Trikál* szerint a gépember felfokozott alakja a kommunista munkás. A gépies ember elpusztítja a szellemi embert és a szellemi ember társadalmát. Ilyen téves eszmékre, ilyen kilengésekre vezethet a mechanikai világszemlélet.

A *mechanikai világszemlélet* az élő szervezetet úgy fogja fel, mintha élettelen szerkezet volna, az élet jelenségeit az anyagi világra érvényes törvényszerűségek alá vonja, fizikai és kémiai alapon értelmezi, míg a vitalista szemlélet valami hozzáférhetetlen, természetfölötti ismeretlenre épít, belső erőkre, rejtélyes energiákra, melyek megszabják az állati és növényi szervezet fejlődésének megindulását, fajlagos irányát. A biológia ama alaptételét, hogy az élők és élettelenek lényükben különböznek egymástól, a materializmus kétségbevonja. Az élet biológiai felfogásában, az élő szervezetekben az exaktság matematikai fogalma, a 2×2 szabálya nem érvényesülhet úgy, mint az élettelen szerkezeteken, mert a biológia nem matematika, nem egyedül az emberi logika alkotásaival, hanem a természet titokzatos misztikumával áll szemben.

A mechanizmus a dolgok minél egyszerűbb magyarázatára törekedve, azoknak már felületes értelmezésében megnyugvásra talál; szerinte minden csak ok- és szükségszerűen következik be, mint ezt *Demokritos* már Kr. e. VI. században tanította. Evvel szembe *Aristoteles*, a természettudományok atyja, *Platon* nyomán, a vitalizmust és teleologizmust állította, az élő

szervezetek fokozatos fejlődésének elvét, mely szerint a dolgokat keletkezésükben és fejlődésükben kell megismerni. *Aristoteles* entelechiája szerint a csírában rejlő sajátság az, hogy a szervezet a lehetőség szerint célszerűen megvalósul a fejlődés során. A materialista és vitalista természetfilozófia, a mechanizmus és a vitalizmus közötti ellentét nem egyenlíthető ki, a kétféle felfogás nem hidalható át a már előbb említett holiszmusban sem, mely szerint az egész az elsőleges, a részek csak másodlagosak, az egészből keletkeznek. A szervezet kezdettől fogva egy egész, a szerves egységesség, az összesség nem egyszerűen a részek összege, hanem ennél több, és a részekre érvényes szabályszerűségeken kívül és felül önálló törvényszerűségei is vannak. Közismert példa erre az, hogy amikor egy szervezetet széjjeldarabolnak és darabjait egymás mellé helyezik, bár a mennyisége ugyanannyi, mégsem ad egy egységes egészet; ugyanígy van ez, ha egy gépet alkotórészeire bontanak széjjel, ha egy melódia egyes hangjait vesszük külön. A részek az egészben különleges tulajdonságokat nyernek, melyeket ismét elvesztenek, ha az egészből kiválnak, így a szó is a mondatban külön jelentőséget nyer, mint az egység egy része. Továbbmenve megállapítást nyert, a korszerű biológia mai álláspontja szerint a többsejtű szervezeteket „felépítő” sejtek sem az épület tégláinak, építőköveinek felelnek meg, mint ahogyan a régi klasszikus sejtelmélet fogta fel; ma a szervezetet, mint egészet tekintik, melynek megoszlásából jöttek létre a sejtek, amit *de Bary* találóan, röviden így fejez ki: a növény képezi a sejteket és nem a sejtek a növényt.

*

Az élet gépelméletével foglalkozva, e probléma *három részre* tagolható: az első az élők világa és az élettelen természeti tárgyak, azután az élettelen természeti tárgyak és a gép, végül az élő szervezet és a gép közötti különbségek kérdésére.

*

Minden szervezet a természet egészének egy része, egy szervezet sem áll a természeten kívül, hanem a realitás világába helyezett. Ehhez képest nyilván az általános természeti törvények éppen úgy érvényesek az élő szervezetekre, mint az élettelen természeti tárgyra. *Paracelsus* az egész létet vegyi folyamat-

nak tekintette, *Verworn* szerint az életjelenségek másként sohasem értelmezhetők, mint az élettelen természetre is vonatkozó fizikai és kémiai törvényszerűségekkel, az organizmus és a mechanizmus értelmezésében azonos elvek érvényesítendőek; ez az ú. n. „élet nélküli élettan“ az élet sajátos biológiai problémáit nem is kutatta. Az anyag és az energia megmaradásának törvénye valóban általános érvényű, a semmiből sohasem áll elő új anyag és energia, és éppen úgy nem tűnhetnek el ezek nyomtalanul a semmibe; e törvények szerint szabályozódik az anyag és az energia felvétele és leadása az élő szervezeteken, de az élettelen szervezeteken is egyaránt. Az élő szervezetekben sem fordulnak elő más elemek, mint az élettelen szabad természetben, és a nehézségi erő alá esik minden test a föld felületén, akár élő vagy élettelen is az.

Mindezek ellenére az élő szervezetben, az élettelen szerkezettel összehasonlítva, a kémiai és fizikai folyamatok során még *valamivel több* történik.

Az élet, a biológia alapproblémája, közvetlenül nem esik a természettudományos megismerés körébe, csak feltételeit, jelenségeit figyelhetjük meg. Ezek olyanok, amilyenek az életteleken nem fordulnak elő. Az élet oka, magukban a dolgokban *bennrejlő, immanens* lényege az *Aristoteles entelechiája*, az az erő, mely az élő szervezetet a lehetőség szerint célszerűen alakítja ki. Míg *Platon* ideológiája szerint a biológiai megismerésben a dolgok valóságának lényege *kívülükesső, transcendens*, addig tanítványa, *Aristoteles* szerint az magukban a dolgokban rejlik, de immanens, kézzel nem fogható; ez ellentétes felfogásra utal az „amicus Plato, sed magis amica veritas“ szállóige. A dolog lényege a bennrejlő immanens energia, az entelechia, ami által azzá válik, ami a végcélja. *Driesch* az élő szervezet fejlődésében megnyilvánuló harmóniát, célszerűséget klasszikus aristotelesi felfogással, a szervezet részeinek és elemeinek általa prospectiv potentiának elnevezett, előrelátó képességét szintén az élő szervezetben rejlő és uralkodó éltető lélek principiumára, az entelechiára vezeti vissza. A *vitalis aktivitást* szokták a vitalisták az élőlények jellemző sajátóságaként feltüntetni, az élettelenek passzivitásával, megrögzöttségével szemben. Az élő szervezetben a természet örökké új alakot teremt és ez folytonosan változik; az élők világában minden változó, minden folyamatban van, „panta rhei“ mondta

Herakleitos. Ami élő létezik, olyan még sohasem volt és ami volt, az soha vissza nem tér, minden új, sőt mindig teljes, már kiindulásakor, a kezdetén is az és mégis befejezetlen.

*

A gépek is élettelen tárgyak. Az élettelen természeti tárgyakkal ellentétben azonban a *gépek* célirányos működést fejthetnek ki. A gép emellett különféle részekből összetett emberi készítmény, artefactum. Működésbehozva, részeinek célszerű kapcsolata által létrehozott teljesítménye változásokkal jár együtt, a környezetében okoz változást, míg maga a gép is változtathatja helyét célirányos működése következtében, ami az élettelen tárgyakon nem fordulhat elő. A gépek működését, járatását közvetlenül, vagy közvetve az ember indítja meg. Az élettelen természeti tárgyak és a gépek között az a lényeges különbség, hogy a gépet az ember bizonyos célra készítette, szerkesztette, állította össze, addig össze nem rendezett anyagokból, tárgyakból bizonyos működésre alkalmas célszerűséggel, míg evvel szemben az élettelen természeti tárgyakon nincs meg ez a *célirányosság*, mint a gépeken, mégha nem is szabálytalanul, hanem bizonyos törvényszerűséggel helyezkednek el benne az egyes részek, de szerkezetükben hiányzik a célirányosság.

*

Az élő szervezetnek és a gépnek közös sajátága a célirányosság, a causalitas mellett a finalitas, az oki összefüggés mellett a célszerűség is felismerhető, úgy a természet csodálatos berendezésében, mint a gép szerkezetében. A gépet az ember jövőbeli használatára készíti, miután előbb alkotórészeit beszerezte, összeállította. A szervezet egyes részei is úgy alakulnak ki, hogy azokat azután bizonyos célra használni lehessen, pl. a szemek, amelyek előbb indulnak fejlődésnek a magasabbrendű állatokban az elülső agyvelőhólyagból, mielőtt alkalom nyílna a látásra. Azonban a célirányosság közös sajátágán túl, lényegesen különbözik a gép az élő szervezettől a *passzivitása* által. Bár van gép, mely önmagát működése közben szabályozni képes, autoreguláció útján, így pl. a gőzkazán szelepe a nyomási viszonyok változása szerint automatikusan nyílik vagy zárul, azonban e képességét előrelátó készítőjétől, az embertől

kapta. A gépen csak akkor és ott van ilyen szabályozás, ahol azt az ember berendezte, alkalmazta. Evvel szemben az élő szervezeten efféle berendezéseknek szinte beláthatatlan lehetősége, sokasága található, melyek benne rejlenek, *belőle* származnak, belőle indulnak ki; az életfolyamatokban a tervszerűség, a célirányosság látható, de a biológiai történésekben többféle tényező egymásrahatása, consensus, miatt azok, ismétlem, nem matematikai pontossággal zajlanak le, mint a gépeken.

Ha az élő szervezetet a géppel hasonlítjuk össze, akkor a szervezet nagyon sok fontos, jellemző sajátosságától kell eltekinteni, elvonatkoztatni. Kezdjük mindjárt a fejlődésén, amire már előbb is történt utalás. Minden élőszervezet *egyetlen sejt-ből* indul fejlődésnek, melyből mindenkor csak egy bizonyos fajú szervezet keletkezik, az emberi petesejtből ember, a madártojásból csak bizonyos madárfaj fejlődhet és ez a fejlődés a szervezetben önmagában és önmagából alakul ki, a madár fejlődése a tojásban megszakítás nélkül, determináltan követhető egyik fejlődési stádiumból a másikba, a morulán, blastulán, gastrulán át, mígnem kikel az a tojásból, de még ezután is tovább folytatódik a fejlődési folyamat, a nemi érettséghez vezet, majd később az előregedéshez és csak a halállal ér véget, miközben az élő szervezet folytonos átalakuláson megy keresztül.

A szervezet sejtoszálással és növekedéssel fejlődik; a csírasejt első oszlásakor keletkező barázdálódási golyók, a blastomérák széjjelválasztása esetén két szervezet alakul ki, nem töredékszervezetek (*Driesch, Spemann*). A csírasejtek pedig az őscsírasejtekből fejlődnek, mindegyikük már *egy teljes egész*, azonban a belőlük fejlődő élőlény, mely határozott faji, fajtabeli és egyéni sajátosságokkal van felruházva, a fejlődésnek egy fokán sem tekinthető teljesen késznek, fejlődése nem befejezett, mégis ennek ellenére minden fejlődési fokon sajátosan kész. Embriókorában is Gallus a tyúk, de hólyagoscsíra korában is az, és az marad holtáig. Az élőszervezet *jellege* nem korhoz és helyhez kötött, hanem folytonos átalakulás jellemzi, miközben az egyes fejlődési szakok szabályosan következnek egymás mellett és egymás után. Evvel szemben a gép egyes alkotórészei külön készülnek, tetszés szerinti, nem meghatározott sorrendben és helyen állíthatók elő és csak végül illesztetnek egybe. Az így előállított gépet azután kívülről helyezik üzembe és

tartják üzemben. Emellett lehetséges anélkül, hogy ezáltal a gép kárt szenvedne, bizonyos vagy tetszés szerinti időre működésen kívül is helyezni, sőt széjjelszedni a gépet, hogy azután később ismét összeállítsák és működését megindítsák. A gép tehát vagy működésre készen áll, vagy még nem kész és ezért még nem képes működésre, tertium non datur. Az élőszervezet minden szakában kész, ennek ellenére sohasem befejezett, mert az élet nem statikai állapot, hanem folyamat, mely belülről indul ki és halad tovább szüntelenül, megszakítás nélkül. A csírasejt nemcsak építi, hanem működésre is képessé teszi az élőszervezetet. Az egyes működések a szervezet egyes, határozott részeire vannak elosztva, melyek összhangzatosan, harmonikusan működnek kezdettől fogva, amikor még nem is érték el teljes kifejelettségüket, mint erre már előbb történt utalás. Ez is ellentmond annak, hogy az élőszervezetet gépnek, egyes szerveit gépalkotórészeknek tekintsük.

A gépek működése rajtuk kívülállóra, tőlük idegenre hat, csak evvel kapcsolatban van jelentőségük, értelmük, értékük, ez a feladatuk, céljuk, ezért tervezik, szerkesztik, készítik és tartják üzemben. Az élőszervezet működése ellenben önmagára, sajátmagára vonatkozik, ha nem is merül ki evvel teljesen a jelentősége. A gépet rajta kívülálló, tőle idegen erők vezetik, a szervezetet önmaga kormányozza, autonómiája van, az előbb már jelzett humoralis, neuralis consensus, idegrendszer, hormonok, miközben különböző védőanyagokat, ellenanyagokat, antitesteket is termel. Úgy, mint az élettelen természeti tárgyaknak, a gépeknek e passzivitását az élő szervezetek aktivitásával kell szembeállítani.

Az ember által szerkesztett gép üzemi anyagát, az energiát az ember juttatja hozzá, nyerheti ugyan a természetből is, pl. a víz és levegő áramlási energiájának kihasználása a dinamika törvényei szerint a szélmalmon, a vízimalmon, de többnyire mesterségesen kapja mint melegen energiát a hőelmélet alapján, pl. szénfűtés útján. A közben képződött, visszamaradt salakot is az ember üríti ki, távolítja el tőle; az élőszervezet evvel szemben aktíve kereshet kedvező életfeltételeket magának, közvetlenül kereshet magának táplálékot; energiaforrásai az oxidáció és a vegyi bomlás. A növény a nap felé fordul, gyökereit oda bocsátja, ahonnan tápláléanyagokat nyer; az állat rendszerint maga keresi fel táplálékát és már a felvételkor megkülönböz-

teti a felhasználhatót a hasznavehetetlentől, ezután pedig a belében az emészthető, felszívódható anyagokat különíti el az emésztetetlenektől, melyeket mint salakanyagokat maga aktíve ürít ki, távolítja el magából. A környezetéből, a levegőből, a vízből az élőszervezet kiválogathatja magának az életéhez és működéséhez szükséges anyagokat, evvel szemben a gép nem járhat a szén vagy más energiaforrás után; az aktivitás és passzivitás itt lényeges különbség az organizmus és a mechanizmus között.

Ha a gépet átalakítják, ha működésében zavar áll be, ha megromlik pl. egy rugó, egy fék, ez javítható, kicserélhető, pótolható. Az élőszervezet saját pótló, növekedési folyamataival hozza létre a regenerációt, a sérülés folytán keletkezett folytonossági hiány, a seb beheged; a gyík levált, elvesztett lába helyébe új láb nő ki; ha a tengericsillag öt karja közül egy, vagy akár több elvész, a csonkokból pótlódik; az alacsonyabbrendű szervezeteken, Ürbelűeken, Férgeken még messzebbmenő pótlási folyamatok észlelhetők, apró töredékekből teljes individuumok állnak elő.

További jellemző sajátása az élőszervezeteknek az *alkalmazkodás*, pl. a növény a fényhez (heliotropismus), az Emlőállat a külső hőmérséklethez (ilyenkor köztakarója módosul, téli bundát kap); az élettelen gépeken ez, ilyen változás önmagától, önmaga erejéből nem következik be. Hasonló képesség az önszabályozás is, amikor az élőszervezet egy helyen felhalmozott anyagokat máshol használ fel; erősebben, intenzívebben működő szervekben bizonyosfokú túlfejlődés, növekedési, aktivitási hypertrophia következhet be, pl. az atléták egyes izomsoportjaiban. Evvel ellentétben a gépeken az erősebben használt részek sohasem erősbödnek, hanem ellenkezőleg gyengülnek, elkopnak, az anyagkifáradás jelenségei észlelhetők.

*

Az elmondottakban, azt hiszem, eléggé kitűnik, hogy bár a természet jelenségeinek megfigyelése, e jelenségek közötti összefüggések keresése és az összefüggésekből levont következtetések bizonyára a technika óriási fejlődésére is kihatással vannak, és ez az ember életét úgy gazdasági, mint kulturális vonatkozásaiban nagymértékben átalakították, az élet lényegét azonban nem fejtették meg. Az élet gépelmélete, az anyagelválságon alapuló mechanikai világszemlélet nem állja meg helyét, némi

analógia, hasonló tulajdonságok mellett, melyek inkább felületes szemléletkor tűnnek elő, több lényeges különbség állapítható meg: ezek főképpen az élőszervezet fejlődési viszonyaiban és változékonyságában gyökereznek; az életjelenségek eleme az aktív mozgás, mely minden történés lényege. A mechanikai biológia nem elegendő az élet értelmezésére, ez nem esik a tudományos megismerés körébe, *Du Bois Reymond*: ignoramus et ignorabimus szállóigéje szerint, csupán jelenségeit és feltételeit értelmezi. A szövődményes bonyolult szerkezetű, önkormányzatú, folyamatos fejlődésű élőszervezet nem gép, legfeljebb képletesen, hasonlatokban tekinthető ennek. *Zelovich Kornél*, kiváló néhai technikus professzor mondta, hogy bármily mesterműveket is alkosson a tudományos technika, azt a szabad isteni természetnek mesteralkotásaival összehasonlítani nem lehet. Ebben minden élőlény a maga sajátos életét éli (*C. E. von Baer* száz év előtt ezt az élet melódiájának nevezte), melyben több és többféle történik, mint a gépek működésében, sorsában.

*

Egyetemi Polgárok! Kedves Fiaiink! Az új tanév küszöbén most, e helyen, tisztelnél fogva még mindazoknak a bensőséges, meleg érzelmeknek kell kifejezést adni, melyekkel Ifjúságunk iránt mindenkor viseltetünk. Mindenekelőtt, Tanártársaim nevében is, szívem egész melegével, szeretettel, reménnyel, örömmel üdvözlöm Önöket, akiket a szellemi erőgyűjtés nagy feladatának nemes vágya vezetett ide körünkbe, Egyetemünk falai közé, úgy azokat, akik már mint ismerősök jöttek vissza, mint azokat, akik csak ezúttal léptek Egyetemünk kötelékébe, hogy itt a választott pályára képezzék ki magukat. Amidőn igaz szeretettel fogadjuk, fokozott felelősségünk tudatában, arról szeretnék általánosságban szólani, miképpen rendezkedjenek be ez új otthonukban, hogy jól érezzék magukat és céltudatosan haladjanak jövőjük felé, nyitott szemmel és erős karral evezzenek a cél felé. Quo vadis? Hová, merre induljanak, mert van olyan út is, mely nem oda vezet, ahová elérkezni a szándékuk.

Mindenekelőtt avval kell tisztábajönni, van-e rátermettségük, éreznek-e kedvet, hivatottságot a pályára, alapos, komoly megfontolás után határozták-e el magukat erre az egész életükre kiható lépésre. Sajnos, nálunk is akadnak, akik sivár lé-

lekkel, minden különös rátermettség, minden nagyobb kedv és lelkesedés, tudományszeretet nélkül, külső és mellékes körülmények hatása alatt választják meg pályájukat, talán csak azért, mert pillanatnyilag kedvező kilátás nyílik. A *pályaválasztás* sok esetben csak a praktikum kérdése, nem lelki probléma, nem a hivatás, hanem csupán a jobb megélhetés, a rideg pénzkeresés vágya vezérli és ösztönzi az illetőt; állást, lehetőleg nyugdíjképes állást akar kapni, nem pedig a tudását érvényesíteni, kockázatvállalással dolgozni, vállalkozni alig hajlandó. A pályaválasztás döntő az egyén életére és annak jó vagy balsorsát lényegesen befolyásolja. Ha helytelen volt a választás, hamarabb merül ki a munkaenergia és csökken meg az egyén ellenállóképessége. A lelki öröm és a megnyugvás biztosítják viszont, hogy a választás helyes volt, és való igaz, hogy a szeretett pálya kedvéért az ember nagy áldozatokra, sok lemondásra is képes. Ne tekintsek tehát pályájukat csupán kenyérkereseti foglalkozásnak, hanem hivatásnak, olyannak, mely nemcsak megélhetést ad, hanem ambíciók kielégítésére is teret nyit. Hozzanak magukkal szeretetet tudományuk, hivatásuk és az egyetem iránt; legyenek mindenkor büszkék arra, hogy ide tartoznak. Lelkesedésük ne legyen csupán szalmatűz, ne ernyedjenek el, tartsanak ki. Minél inkább, minél alaposabban mélyednek el tudományukban, annál inkább, annál jobban megkedvelik azt.

Egyetemi rendszerünk a *tanszabadság* elvén épül; éljenek e szabadsággal úgy, hogy az egyetemen eltöltött időt mindenképpen önmaguk kiművelésére fordítsák. Használják fel a tanulmányi idejüket minél jobban komoly tudományos munkálkodásra és szélesebbkörű műveltség szerzésére.

Első és legfontosabb kötelességük az előadások és a gyakorlatok szorgalmas, lelkiismeretes és produktív látogatása; ez a tudományos ismeretek megalapozásának elengedhetetlen feltétele. Nem lehet elégszer ismételni ennek szükségességét. Az egyetemi pálya teljes odaadást kíván azoktól, akiket az Alma Mater anyai áldásra kiszemelt, itt nincs helye az alknak, itt nem szabad megosztani az akarásokat és feltételhez kötni a tetteket; az igazság istene féltékeny isten, nemtűr maga mellett bálványokat. Ne engedjék félrevezettetni magukat a kötelességtudást lazító balhiedelem által, hogy az előadások és gyakorlatok látogatása nélkül is lehet eléggé elsajátítani az itt kívánt

ismereteket, mert az élőszbéli előadást semmi sem pótolhatja, a legkitűnőbb tankönyv, a leghívebb jegyzet sem. A könyv holt betűi híjján vannak az élőszo hatalmának, az élőszo ereje energiát ébreszt, viva vox plenus alit, több táplálékot nyújt; a hangsúly nyomatéka, vagy egy mellékes megjegyzés, egy példa, visszatérés, utalás régebben elmondottakra jobban kiemelheti, vagy megvilágíthatja a lényegét, az összefüggést, mint a könyvnek lapokra kiterjedő fejtegetése. A tanár nem minden évben adja elő ugyanazt, hanem újabb adatokat, újabb szempontokból, feltüntetve az ellentétes felfogásokat is, állást foglalva velük szemben és ezzel a hallgatóságot is kritikus gondolkodásra serkenti.

Igyekezzenek tanulmányaikban mindenkor és minden vonatkozásban lépést tartani az előadásokkal, kezdjenek késedelem és halogatás nélkül kedvvel és buzgalommal a tanuláshoz. Az állandó, folytatólagos munka öröm, élvezet. Az előadások sorrendjében fokozatosan gyarapítva ismereteiket, örömet találnak ismeretkörük bővülésében és mindig megújuló munkakedvvel biztosan fognak haladni pályájukon; míg ellenkező esetben a kezdet mulasztásait nehéz, sokszor éppenséggel lehetetlen később kielégítően pótolni.

Az egyetem nem azért van, hogy valaki csak beiratkozzék, látogatása alól felmentés nincs, az ellenkező álláspont nemcsak téves, hanem egyenesen erkölcstelen. Akik itt az élet számára készülnek, tanulják meg, mily szerepe van a *kötelességteljesítésnek*. A *Kant* méltán hangoztatott imperativus categoricusa, az officium ante omnia, lebegjen mindenkor szemük előtt. A kötelességet pedig nem csupán a büntetéstől való félelemből kell teljesíteni, hanem szeretettel, kedvvel, lelkesedéssel, ambícióval. Egy régi diáknóta kezdő szavai szerint: „Nicht den Pflichten nur genügen“, amit olyanmódon is lehet kifejezni, hogy „aki csak a kötelességét teljesíti, még nem teljesíti a kötelességét“.

Használják fel tanulmányi idejük alatt a tudományszerzésnek egyetemünkön oly bőven rendelkezésükre álló eszközeit ismereteik gyarapítására minél szélesebbkörű, minél gazdagabb műveltség szerzésére, ne szalasszanak el egy alkalmat sem; minden napot, minden órát a javukra kell kihasználni, nulla dies sine linea. Nem kevés ember életében tragikusan sok az elmulasztott alkalom, ez az idő az, amely mindennél inkább pótolhatatlan, valóban irreparabile tempus; elfecsérléséből elhibázott

élet, elégedetlenség és késői bánat származik. A kémiai kísérlet, ha nem sikerül, megismételhető, az életet ha egyszer elhibázták, nincs többé megismétlés; az élet folyamán az egyszer eljátszott partiet nem lehet újra kezdeni. Érezzék át, hogy amikor hallgatóink sorába léptek, kötelezettséget vállaltak, hogy komoly kitartó munkát kell végezniök saját jólfelfogott érdekükben, de hazánk kultúrája és gazdasági jövője érdekében is. Itt kell megtanulni az előadásokon és a gyakorlatokon azokat az ismereteket, melyek nélkül pályájukon nem boldogulhatnak. A *gyakorlatok* nem egy tárgynál még az előadásoknál is fontosabbak, az oktatás súlypontja azokra esik, arrahivatottak, hogy a hallgatók *öntevékenységét* ébresszék, élesszék és fejlesszék. Itt válik a hallgató cselekvővé, itt érvényesül az egyéni foglalkozás, a munkárakészség felkeltése, az *animus agendi*; itt az elmélyedésre nyílik alkalom, itt megszokják magukra támaszkodni, felismerik erőiket, szereznek bátorságot az elhatározásra, képességet a cselekvésre, az öntudatos felelősség mellett való, önálló munkásságra, ami kihat későbbre is, hogy majdan ne mindent mástól várjanak, hanem a maguk erejéből igyekezzenek boldogulni. Ne szalasszák el ez alkalmakat, szeressék az egyetemet előadásaival, könyvtáraival, laboratóriumaival, szemináriumaival, tegyék második otthonukká, ahol elemükben érzik magukat és ahová mindenünnen visszavágyódnak.

Sohase tévesszék szem elől, hogy az egyetem célja a tudomány művelése, fejlesztése és terjesztése; a tanítás lényege itt nem az ismeretek egyszerű közlésére, a vizsgákra való előkészítésre irányul, az egyetemi tanár nem korrepetitor. A tanítás tulajdonképpen célja sem az, hogy annakidején a szigorlatokon megfelelhessenek, hanem az, hogy tudományos szellemmel, alapos, biztos és kiterjedt ismeretekkel, széleskörű műveltséggel felfegyverkezve tudományos szakemberekké váljanak és az élet változatos, nehéz körülményei között is majdan becsülettel állják meg helyüket, tisztességére vállaljanak egyetemünknek és hasznos szolgálatokat tegyenek az országnak. Non scholae, sed vitae discimus. Az élet számára nem egyedül a formai képesítés, a bizonyítvány kalkulusa, hanem a jellem, a tudás, a szorgalom a fontosabb kellék. De teljesen helytelen, hamis hangulatkeltés és fondorlatos destruktív frazeológia másfelől az, hogy az élet merőben mást szelektál, mint az iskola, mert az élet egyik legszebb jelensége, erénye mindenben és mindenekelőtt az

igazság, az igazság pedig erkölcsi erő, mely a tudás, a műveltség, az élet igazi értékét megadja előbb vagy utóbb. Az iskolai siker nem akadály a életsikernek és nem tört le az életben senki azért, mert tanulmányait buzgón és szép sikerrel végezte; nemcsak szerencse kell a boldoguláshoz. Igyekezzenek idejében jól elvégezni minden dolgukat, kötelezettségeiket, vizsgáikat. Egy régi közmondás szerint: jó dolog iskolába járni, de nem jó ott megöregedni.

Induljanak el a jobb jövőbe vetett törhetetlen hittel és bizalommal, józan, bízó optimizmussal, jobbatváró reménységgel. Hiszen addig érdemes élni és addig szép az élet, amíg valamit várunk tőle, ha van életfeladatunk, mely túlemel a tengőéleti, vegetatív életen. Dolgozzanak, soha kétségbe ne essenek; dolgozzanak szorgalmasan, kitartóan, türelemmel, elsősorban azért, mert dolgozni jó és nincs nagyobb büntetés a munkátlanságnál. Tudatában kell lenni annak, hogy a munka az élet feladata. A türelem, kitartás, szorgalom sokszor annyit, néha még többet tesz, mint a genialitás, azért méltán mondja *Schiller*: „Genie ist Fleiss“. A tehetség kitartó munka nélkül fellobbanó láng, mely csak ideig-óráig világít, melegíteni azonban nem tud, hanem lelohad, helyt ad a közönynek. Csakis a szorgalommal, szívs munkával párosult tehetség az, mely állandó tudományos haladást, igazi tudományos sikereket biztosíthat. A tartós munkássághoz azonban kiművelt, erős akarat szükséges, határozottság, erkölcsi bátorság és elszántság. A kitartás, a türelem csendes heroizmusa az, amit a tudományos életben oly gyakran nélkülözünk, a kitartással párosult alaposságot, hűséget, lelkiismeretességet, fegyelmet.

A *fegyelem* távolról sem jelent méltatlan szolgálalkúséget, megalázkodást, hanem magasabb erkölcsi emelkedettséget, erkölcsi komolyságot, szilárd erkölcsi fundamentumot. Rossz tanár volna az, aki szolgálalkú tanítványokat kíván. A fegyelem alá tudja rendelni saját akaratát, személyes ambícióit, igazi vagy vélt előnyeit a közjónak. E fegyelemnek nem a rákényszerített szigor az alapja, hanem a megértés, a belátás.

Az egyetem nem diplomagyár, honnan majd jól-rosszul betanult anyaggal lépnek ki az életbe. Itt nemcsak anyagközlés folyik, hanem ennek feldolgozása, a tudományos módszerek közlése, kutatómunkásság mellett. Súlyt helyezünk arra, hogy egyetemi tanulmányaik folyamán ne csak adatokat gyűjtsenek

és halmozzanak fel; bár kétségtelen, hogy a tapasztalati adatok sokasága a tudománynak nemcsak értékes, hanem egyenesen nélkülözhetetlen anyagát szolgáltatják, de ez maga még nem tudomány, hanem igyekezzenek a tudomány lelkébe, szellemébe is behatolni, azt megérteni. Ne csak gondolatokat, hanem gondolkodni tanuljanak. Az adatok nagy részét hamar elfelejtik, a részlettudást csakhamar elmossa a feledékenység, az egész életre csak a nagy szempontok és a nagy áttekintés marad meg, Ezért alapot kell kapni, a módszereket megismerni. Törekedjenek arra is, hogy bepillantást nyerjenek a tudomány műhelyébe; tudományt csak az sajátíthat el, aki tudományos életet lát, meg fogják látni azt is, hogy az egyes tudományok nem lezárt, befejezett körök. Tudásuk, képességeik, műveltségük elmélyítésével oly értékes szellemi erőt gyűjthetnek, ami képessé teszi bármely helyen és pozícióban, az adott viszonyok reális mérlegelésével, világosan meglátni a feladatokat és azokat önállóan megoldani. A nemzet emelkedése nem a sok diplomán, hanem az emelkedettebb gondolkodású, humánus lelkületű, fáradhatatlan munkabírási, életrevaló, alkotó jó emberek nagyobb számán és ezeknek környezetükre gyakorolt hatásán múlik; a magasabb szellemi erő kihatásának a tömegeken is kell érvényesülni, hogy a gazdasági élet szellemi színvonala magasabbra emelkedjék.

Saját szakmájukra irányuló tanulmányaikban ne érzék be a felületes féltudással, quidquid facis, totus et totum fac, amihez hozzáfognak, odaadással, szívvel-lélelkel, lelkes kitartással, híven végezzék el, a felületesség, a félmunka mindig megboszolja magát. Törekedjenek mindig a legjobbra, a legmagasabbra, a tökéletes felé.

Ne csak azt tanulják, amit a tanórákon tanítanak, ne csak szakemberek legyenek, hanem egész emberek. A szaktudomány mellett általános műveltségre és egészséges világnézetre is van szüksége az akadémiai képzettségű embernek. Óvakodjanak attól, hogy túlságosan elmélyedve saját szaktanulmányaikba, az ú. n. kenyérestudiumba, visszavonulva szakfoglalkozásuk elefántcsonttoronyába, teljesen beletemetkezzenek a saját szakmájukba. Igyekezzenek rokonszakokban is tájékozódni, ne legyenek érzéketlenek más tárgyak iránt, sőt kísérjék figyelemmel a távolabbeső tudományok fejlődését is. Ez biztosítja a szélesebb látókört, megóvjá az egyoldalúságtól; különben elve-

szítik helyes tájékozódási és értékelési képességüket, érzéküket, és jelentéktelen apróságokat látnak egyedül fontosaknak. Tiszteljék a mások tudományát, hivatását, munkáját, ha az becsületes, és ne vesztegessenek időt arra a meddő vitatkozásra, hogy melyik pálya fontosabb és előbbrevaló, mert minden pálya anynyit ér, amennyi szolgálatot tesz a köznek. Óvakodjanak tehát attól, hogy más tudományzakokat lenézzenek, ez alapjánvéve ellenkezik az egyetem egyetemes szellemével és arra mutat, hogy még nem közelítették meg azt a magasabb nézőpontot, ahonnan minden tudománynak megtalálni a maga helyét, mert a tudományok egyetemében minden tudomány jogosult, szabad és hasznos. Ne tévesszék szem elől soha, hogy lényegébenvéve nem az a fontos az emberek megítélésénél, hogy mi a foglalkozásuk, hanem hogy miképpen töltik be hivatásukat. Hassa át egyetemünk polgárságát a választott szak szeretetén kívül a tudományok nagy közös családjának megbecsülése, az együvé tartozás érzete. A testületi szellemnek, a kari öntudatnak már itt, az egyetemen kell kifejlődni, az összetartozandóság érzetének itt kell gyökeret verni. Ilyen irányban működnek ifjúsági egyesületeink is, melyek nemcsak a vidám társasélet központjai, hanem bennök most, amikor a történeti idők fordulóján állunk, a magyar élet sorsdöntő alakításában a magyar ifjúság lelkes lendülettel, legjobb tudása alapján vegye ki a részét és állítsa erejét az egyetemes magyarság érdekeinek szolgálatába, nagyobb és hazafiasabb elmélyülésre, céltudatosabb összefogásra, hogy a hazafias gondolkodás élő valósággá váljék. Ez egyesületek a jövő szociális feladataira, öntevékenységre készítik elő ifjúságunkat.

Meggyőződésünk szerint az ifjúság hivatásának nem szabad teljesen kimerülni abban, hogy egyedül és kizárólag tanulmányaival foglalkozzon, hanem lelkének másra is van szüksége. Az örökös tanulás, a folytonos tülekedés elfásulttá tenné lelkét, kedélyét, és észre sem venné, hogy elmúlik az ifjúság, elmaradt tőle a boldogság, valami hiányzik majd az életéből, amit nem akart észrevenni és amitől azután már elkésett... Gaudeamus igitur, juvenes dum sumus. A fiatalságnak joga van a szórakozásra is, és a kemény munka után szüksége is van arra, a földi élet szépségeihez ez is hozzátartozik. De kerülje a közönséges, a testet, lelket megrontó, alantas multságokat, hedonisztikus dorbézolásokat; az ilyen könnyelmű, féktelen,

immorális életet folytatók azután, gátlások hiányában, elhanyagolják kötelességeiket, elmaradnak tanulmányaikban is. A züllesztés, az erkölcsi leromlás nem engedi kialakulni, elnyomja a nemesebb ideálokat, melyeknek pedig mindenkor meg kell maradni, még akkor is, amikor az illúziók már elvesztek; illúziókban, igaz, nem szabad élni, de ideálok nélkül nem érdemes élni, mondta *Klebelsberg*. Az idealizmusnak azonban párosulnia kell józan realizmussal, az eszmények magaslatára úgy kell tekinteni, hogy lábuk a földön meg ne botolják.

A természet örök és megváltoztathatatlan törvénye szerint a jövő az ifjúságé és olyan a jövő, amilyen az ifjúság. A nap-sugaras fiatalság, a *juventus aurea* az, ami az életet széppé, kedvessé teszi. Ezért a magunk részéről szeretettel, együttérzéssel, megértéssel igyekezzünk sorsát, boldogulását elősegíteni, ahol lehet, könnyíteni; ehhez mindenekfelet bizalmat, fegyelmet, komoly munkát kérünk és várunk. Az élet ma különb embereket kíván, ezért a mértéken felüli kímélet és elnézés helyrehozhatatlan bajok, sőt szerencsétlenségek forrásává válhat.

Ma sok szó esik próféták és álpróféták ajakán a fiatalság jogairól (kevesebb a kötelességeiről). Ne feledjék, hogy egyedül az ifjúság még nem érdem, hanem csak kellemes állapot; egy joga mindenestre megvan a fiatalságnak és ezt el nem vitathatja tőle senki és semmi: a kezdés joga, gondolni szépet, merészet és nagyot, és rátenni életüket.

Legyenek szerények, a nagyon találó bibliai hasonlat szerint csak az üres kalász hordja magasan a fejét. Becsüljék a más munkásságát, törekvéseit és ha ennek sikerei vannak, lássák örömmel, nyugodtan, de legalább is ne irigyeljék, ne gáncsolják, hanem támogassák. Aki pedig nagyobb sikert ért el, az ne bizakodjék el és ne nézze le kevésbbé szerencsés társát. Akinek nem sikerült tanulmányai során és pályáján gyorsan nagy eredményeket elérni, ne csüggedjen el, az még ne legyen ok lemondásra (csüggedés minden siker halála), hanem fokozottan igyekezzen megfelelni a követelményeknek; a virágból sem lesz gyümölcs egy nap alatt. Ne veszítsék el önérzetüket, amelyet a tudás és a dolgozni akarás ad és ne veszítsék el reménységüket sem. A gondterhes élet és a jövőért való aggodás néha ferde irányba tereli egyesek lelkét és újszerű, ki nem forrott, sőt romboló tendenciákra teszi hajlamossá. Ne vezet-

tessék félre magukat hangzatos jelszavakkal, puffogó frázisokkal, téves eszmék álbölcselete által. Nem a lármás nagyhangúakban rejlik a nemzet ereje. A hazát az szereti legjobban, aki érte a legtöbbet dolgozik.

A tehetséges lélek áldozatos teherviseléssel, törhetetlen élniakarással hisz, remél, akar, cselekszik. Nem lehorgasztott-fejű, vérszegény, ösztövé, borúlátó, bizalmatlan, elégedetlen emberekre, sem csodavárókra, délibábkergetőkre, vagy testileg-lelkileg elpühult, tétlen, kesergő, ábrándozó fiatalságra, hanem jól kiegyensúlyozott, testileg-lelkileg ép, edzett, ruganyos, élénk, vidámllelkű és mégis komoly célokért kitartóan dolgozni akaró és tudó talpig emberekre van szükségünk, akik a legnehezebb körülmények között is hittel és bizalommal, előrelátással, tetterővel törekednek szebb jövő felé.

Hivatásuk, foglalkozásuk ép, egészséges, erőteljes, fegyelmezett egyént kíván meg. Egészség nélkül kárbavész mindaz az energia, amit szellemi képzésükre fordítanak. Ezért is a szellemi munkával foglalkozónak többet kell törődni egészségével, testi épségével. Egyetemünkön kitűnően bevált orvosi rendelő, kötelező testnevelés, kiváló sportegyesületeink, tornatermek, stb. útján gondoskodik a testi kultúráról. Keressék fel a természetnek szépséges alkotásait is és gyönyörködjenek benne, erőt és megnyugvást fognak belőlük meríteni, igaz testi és lelki üdülést.

A jólvégzett köteleesség, tiszta lelkiismeret a lélek harmóniájára, a *Horatius* által *aequa mens*nek nevezett kiegyensúlyozott lélekre vezet. Így nem marad el a hasznosan eltöltött élet útján a jó Isten áldása ifjúságunktól sem, mert „van benne élni hit, jog és erő“. Mindenkinek, szegénynek és gazdagnak egyaránt szüksége van hitre. A hitelenség nem a felvilágosodottság jele, legfeljebb az értelem túlbecsülése, többnyire lelkiszegénység. A vallást a tudomány nem pótolja, mert a tudomány véges, a vallás túlterjed határain.

A szellemi és testi kiválóság csekély értékű, ha nem erkölcsi elvek szerint élnek vele, az igaznak és szépnek eszméjéhez még a jónak is hozzá kell járulnia. Ennek birtokában ne legyenek kishitűek, legyenek bizalommal és reménnyel teljesek, nézzenek várakozással jövőjük elé. Higyjünk mindannyian erős lélekkel, rendületlen hittel és kitartással a biztosan elkövetkező szebb és boldogabb magyar jövőndőben. Hiszen a közelmúltban már

kezdett teljesedésbe menni mindnyájunk leghőbb óhaja, visszatért hozzánk a Trianon által Szent István birodalmából kegyetlenül elszakított terület egy része; el vagyunk telve a reménytől, hogy azok a határok, amelyeket az Úristen oly szépnek és természetesnek teremtett, mihamarább visszaállnak, „Még jóni fog, ha jóni kell, egy jobb kor, mely után buzgó imádság epe-dez százezrek ajakán“.

Ebben a hitben, a bizalom és remény érzésével az 1939/40. egyetemi évet ünnepélyesen megnyitottnak nyilvánítom!

*

Megköszönve nagyrabecsült szíves figyelmüket és türelmüket, az ünnepi közgyűlést berekesztem.

II.

A BÁNYA-, KOHÓ- ÉS ERDŐMÉRNÖKI KARNAK
SOPRONBAN AZ 1939. ÉVI OKTÓBER HÓ 15-ÉN
KÜLÖN MEGTARTOTT TANÉVMEGNYITÓ ÜNNEPÉLYÉN
MONDOTT

BESZÉDEK.

1.

DR. ZIMMERMANN ÁGOSTON RECTOR MAGNIFICUS
MEGNYITÓ BESZÉDE.

2.

KELLE ARTHURNAK, A BÁNYA-, KOHÓ- ÉS ERDŐMÉRNÖKI KAR
DÉKÁNJÁNAK
SZÉKFOGLALÓ BESZÉDE.

DR. ZIMMERMANN ÁGOSTON RECTOR MAGNIFICUS
MEGNYITÓ BESZÉDE.

Méltóságos Dékán Úr!

Nagytekintetű Bánya-, Kohó- és Erdőmérnöki Kar!

Mélyen Tisztelt Ünnepi Közönség!

Az 1934. évi X. t.-c. létesítette M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem folyó évi október hó 8-án Budapesten tartott tanévmegnyitó ünnepi közgyűlésén az egyetem rektorát és dékánjait tisztségük jelvényeinek átadásával ünnepélyesen beiktatta és most nekünk jutott az a megtisztelő kedves feladat, hogy a tanév megkezdésével Egyetemünk Bánya-, Kohó- és Erdőmérnöki Karának e szép ünnepélyét megnyithatjuk. Magunkkal hoztuk az egyetemi tanács és a többi kar testvéri üdvözlését, teljes együttértését és teljes együttérzését; ezért mindenekelőtt szívünk egész melegével köszöntjük azok nevében is az egyetemi középpontunktól helybelileg távoleső, a dicsőmultú M. Kir. Bányamérnöki és Erdőmérnöki Főiskola jogutódaként e helyen, Sopronban működő Bánya-, Kohó- és Erdőmérnöki Kart és mélyen tisztelt vendégeinket, akik megjelenésükkel nemcsak nagyrabecsült érdeklődésüknek adták tanújelét, hanem ünnepélyünknek díszet kölcsönöznek és annak fényét emelik. Mély tisztelettel köszöntöm ezek sorában *dr. Glattfelder Gyula* püspök úr Ónagyméltóságát, a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr képviselőjében megjelent *dr. vitéz Nagy Iván* miniszteri osztálytanácsos urat, a m. kir. földművelésügyi miniszter úr képviselőjében megjelent *dr. Ajtay Sándor* m. kir. főerdőtanácsos urat, a m. kir. iparügyi miniszter úr képviselőjében megjelent *Aliquander Ödön* miniszteri tanácsos urat, *dr. Hőgyészi Pál* urat, Sopron szab. kir. város és Sopron vármegye főispánját és *Sopronyi-Thurner Mihály* urat, Sopron szab. kir. város polgármestere Óméltóságát. Tisztelettel üdvözlöm a testvéregyetemek és főiskolák küldöttségeit,

a hatóságoknak és a különböző tudományos és társadalmi egyesületeknek képviselőit, a Kar tanári testületét, személyzetét és hallgatóságát. Van szerencsém bejelenteni, hogy a Kart üdvözölték és távolmaradásukat kimentették: *József kir. herceg* tábornagy úr *Ő Fensége, dr. Serédi Jusztinián* bíboros hercegprímás, esztergomi érsek úr *Ő Eminentiaja, gr. Csáky István* m. kir. külügyminiszter úr *Őnagyméltósága, dr. Reményi-Schneller Lajos* m. kir. pénzügyminiszter úr *Őnagyméltósága, dr. Kapi Béla* dunántúli evangélikus püspök úr *Őnagyméltósága, dr. Szily Kálmán* államtitkár úr *Őnagyméltósága, dr. Hüttl Tivadar*, a m. kir. Tisza István tudományegyetem rektora, *Vida Jenő*, a Magyar Általános Kőszénbánya R.-T. elnök-vezérigazgatója, *dr. Quirin Leó*, a Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű R.-T. műszaki vezérigazgatója.

Nagyméltóságú Püspök Úr!

Igen Tisztelt Ünneplő Közönség!

Mélyen Tisztelt Tanár Urak!

Már ötödízben jön a M. Kir. József Nádor Műegyetem tanácsának küldöttsége Sopronba a Bánya-, Kohó- és Erdőmérnöki Kar tanévmegnyitó ünnepélyére, hogy bizonytságot tegyen arról, hogy Egyetemünk valóban egyetemesen egységes és oszthatatlan, *Universitas artium et litterarum* (egyések szerint: *Universitas artium et litterarum practicarum*): Sopronban éppen úgy a tudomány világosságát terjeszti és fejleszti, mint Budapesten. Az elhelyezkedésben való szétválasztás nem gátolja a tudományos törekvésekben való egységet, együttességet, a tudományos igazságok kiderítésére irányuló ideális célkitűzést, mely a szakképzést elvszerűen bekapcsolja azokba az eszmékbe, elvekbe és módszerekbe, melyek az egyes ismerethalmazokat tudománnyá teszik. De másfelől a térbeli távolság indokolja, hogy e kar dékánja a rektort személyesítse és az egyetemi tanács által reá ruházott ügyek elintézésében a rektort helyettesítse, amíg e Kar rektorküldő joga szünetel.

A tiszteletreméltó Bánya-, Kohó- és Erdőmérnöki Karral az 1935. évi június hó 22-én ünnepeltük a bányászati szakoktatás megindulásának 200. évfordulóját. Tisztelettel állunk meg mindenkor a magyar műszaki oktatás e régi intézménye előtt, mely alapítása óta szakadatlan folytonosságban haladt előre a becsületes, közhasznú tudományos és hazafias munka útján,

híre, megbecsülése messze túlhaladt az ország határán. A nagymultú iskola babérkoszorúzta nevét a tudományok csendes, de kitarató és eredményes művelésével nyerte el.

És amikor a szépeplékű, régi, kedves, szép helyéről, Selmecbányáról, kegyetlenül elűzve, Sopron, ez ősi iskolaváros, a *Civitas Fidelissima* iskolaszeretetében nevelt polgárai fogadták be, itt, új életterében, nemcsak a főiskola multja, régi szép diákéletének hagyományai éledtek újra, hanem a patinás főiskola tudományos munkássága is hatalmas új fellendülést nyert, utóbb úgy is, mint az új egyetemi szervezet, a dicsőemlékű *József nádorról* elnevezett egyetem egyik méltán nagyrabecsült jeles tagja. Amikor itt új életnek indult, nem vesztette el sokrétű régi hagyományait, hanem megerősödve vitte át az új korszakba.

A tudomány maga ugyan egyéni képesség, egyéni munka, egyéni erőfeszítés terméke, szervezés egyedül tudományt nem teremthet, de megfelelő szervezetben, megfelelő szellemi atmoszférában a tudomány művelése, fejlesztése és terjesztése könnyebben és célszerűbben történhet. A tiszteletreméltó Bánya-, Kohó- és Erdőmérnöki Kar területileg ugyan távolesik egyetemünk többi négy karától, de szervezetében, és szellemében is, velük teljesen egységes, együttes a működése. És amikor egyetemi tanácsunkat e tanévmegnyitó ünnepélyen képviseljük, demonstráljuk, tanúságot teszünk arról, hogy Egyetemünknek soproni kara nem elszigetelt félreeső része annak, nemcsak szervezete, hanem szelleme is valóban egyetemes, éppen oly sikerrel műveli a tudományt, kutatja az igazságot, terjeszti az ismereteket, mint a budapesti karok helyzetbeli előnyeik mellett. A térbeli távolság nem akadályozza a közösséget, a bensőséges szellemi kapcsolatot, a harmonikus együttműködést, a tudományos törekvésekben való egyezést, de nem befolyásolják az együvé tartozás tudatát sem. Ha más városban működik is a Bánya-, Kohó és Erdőmérnöki Kar, nem az anyaegyetem székhelyén, két városban, de egy lélekkel végzi Egyetemünk munkáját, mint teljesen egyenrangú kar, szoros kapcsolatban a többivel, egymásban való bizalommal, egymás megbecsülésével, támogatásával, testvéri szeretetben a többi osztállyal, illetőleg karral.

A soproni fakultás elhivatottsága és méltósága elismert, a népek szellemi előrehaladásában, versenyében mindig meg-

állotta a helyét, eddigi sikeres működésével sok dicsőséget aratott nemzetközi viszonylatban is kimagasló teljesítményeivel. Fejlődése mindenkor párhuzamosan haladt a természettudományok és a műszaki tudományok fejlődésével.

Itt, a nyugati végeken másfél évtizedes működésével beírta nevét Sopron történetébe is, úgy, mint annakidején elfelejtethetlenül Selmecbányaéba. Sopron ma végvár, mely léteért férfiasan küzdő egyetemi város, Nyugatmagyarország elvesztésével, gazdasági, ipari, kereskedelmi területeinek nagyrészét elvesztette ugyan, de megerősödött, mint kultúrközéppont és iskolaváros. Amikor ez a *Civitas Fidelissima* hű maradt Magyarországhoz, azonképpen Magyarországnak is különös szeretetében kell tartani Sopront, mely magyar volt, magyar maradt és magyar lesz, és amelynek feladata nemcsak az, hogy bástya legyen, hanem az is, hogy a barátságoknak és a megértésnek hídja, a tudománynak istápolója legyen, mert az Írás szavai szerint „csak az a nép veszhet el, mely tudomány nélkül való“.

A mai megnyitó ünnepély solemnis aktusával új polgárokkal gazdagodott Egyetemünk, akik most, a mai válságos, súlyos, történelmi, kritikus időben egészséges élniakarással útra, a hivatás útjára indulnak. Legyen Alma Materünké a jó gazdavitése, mely majdan derültebb, szebb időben százszorosan és ezerszeresen adja vissza a nemes magot, melyet kissé borús időben hintünk el.

Az új tanév küszöbén mélységes együttérzéssel kívánjuk, hogy Egyetemünk Bánya-, Kohó- és Erdőmérnöki Kara művelje, ápolja és terjessze dicső multjának megfelelően gazdag sikerrel a tudományt, őrizze meg szeretettel fényes tradícióit, századokon át magasratartott selmeci hagyományait, melyek nem csupán külsőségek; munkálkodjék ez évben is hűséggel a tudományos igazság, a nemes emberi jóság és a szépség szolgálatában, fáradhatatlan szorgalommal, kitartással és munkakedvvel, haladjon bátran előre, legyen működése gazdag sikerekben és nagy eredményekben. Sok szerencsét, jó szerencsét!

Isten bőséges ádását kívánva az új tanévben soproni karunk működésére, érdemes tanári testületére és nagyreményű ifjúságára, az 1939—40. egyetemi tanévet ünnepélyesen megnyitottnak nyilvánítom.

Ezután felkérem *Kelle Arthur* e. i. dékán Úr Öméltóságát székfoglaló beszédének megtartására.

II.

KELLE ARTHURNAK, A BÁNYA-, KOHÓ- ÉS ERDŐMÉRNÖKI KAR DÉKÁNJÁ- NAK SZÉKFOGLALÓ BESZÉDE.

Nagyméltóságú Püspök Úr!
Magnifice Domine Rector!
Mélyen Tisztelt Ünneplő Közönség!
Tekintetes Tanári Kar!
Szeretett Ifjú Barátaim!

A m. kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem október 10-iki megnyitó ünnepi közgyűlésén Wälder Gyula prorektor úr az 1938/39. tanévről szóló beszámolójában azokat a fontosabb eseményeket ismertette, amelyek Egyetemünkre az elmúlt tanévben jelentőséggel bírtak.

Noha abban a beszámolóban a bánya-, kohó- és erdőmérnöki kar fontosabb mozzanatairól már említés történt, mégis úgy érzem, kötelességem, hogy karunk iránt érdeklődő és a mai tanévmegnyitó ünnepélyünk fényét megjelenésükkel emelő mélyen tisztelt közönségnek rövid beszámolót adjak azokról az eseményekről, amelyek Sopron város közönsége előtt és karunk beléleletében lejátszódtak.

Mindenekelőtt hálámnak és megemlékezésemnek adom tanujelét.

Visszaemlékezve az elmúlt tanév első napjaira, halától és büszkeségtől eltelve kell megemlékeznem annak a 146 hallgatónak lélekemelő és példát mutató hazafiasságáról, akik a magyar Felvidék megszállása alkalmával reményteljes életüket ajánlották fel azért, hogy elősegítsék a trianoni békeparancs által hazánkon ejtett sebek mielőbbi begyógyulását.

Tiszteletteljes hálámat nyilvánítom a m. kir. Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter úr Ő Nagyméltóságának azokért a

tanulmányi kedvezményekért, amelyekben a magyar Felvidék megszállása idején katonai szolgálatra önként jelentkezett 146 hallgatónkat részesíteni kegyes volt.

Örömmel és hálával számolok be továbbá azokról az anyagi, erkölcsi és szellemi támogatásokról, amelyekben Ifjúságunk és Karunk közvetve és közvetlenül részesült.

Szegénysorsú hallgatóinkat anyagilag támogatta Sopron szab. kir. thj. város 4000 pengő készpénzsegéllyel és a városi népkönyhán 10 hallgatónak adott ingyenes étkezéssel.

Ingyenes étkezést nyújtott továbbá a m. kir. Rákóczi Ferenc honvédreáliskolai nevelőintézet 5, a m. kir. Zrínyi Ilona tiszti leánynevelőintézet 3, a m. kir. 10. határzászlóalj-parancsnokság 4, és a m. kir. 7. honvéd táborig tüzérosztály-parancsnokság 5 hallgatónak.

A soproni Szent Imre Kollégium bentlakó hallgatóknak tandíjkedvezmény és a különleges katonai szolgálat idejére elengedett tartásdíj címén 4431, a kollégiumon kívül álló hallgatóknak ingyenes és kedvezményes étkezéssel, tandíj-, vizsga- és ruhasegéllyel 4645, összesen 9076 pengő segélyt nyújtott.

A m. kir. Belügyminiszter úr Ő Nagyméltósága Karunk segélyzőegylete részére 1000 pengőt, a m. kir. Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter úr Ő Nagyméltósága Karunk szegénysorsú hallgatóinak ruhasegélyre 840 pengőt adományozott.

Karunk Diákjóléti Bizottsága, illetőleg annak ügyvezető alelnöke, Solt Béla egyetemi ny. r. tanár úr különböző segélyek címén 9288 pengőt osztott ki. Megemlékezem továbbá Széki János egyetemi ny. r. tanár úr, mint az Ifjúsági Segélyző Egylet elnöke által nyújtott támogatásokról és az egylet vagyonának biztosítására irányult gondoskodásáról.

Karunkat anyagilag támogatta: a m. kir. Iparügyi Miniszter úr Ő Nagyméltósága a bánya- és kohómérnöki osztály „Közlemények“ című kiadványának 1938. évi kiállítási költségei részbeni fedezésére 4000 pengővel, a Soproni Vasárugyár R.-T. öntvényekkel, a m. kir. Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter úr Ő Nagyméltósága könyvtárunknak ajándékozott könyvekkel, a kölni egyetem 550 éves fennállása alkalmából egy emlékéremmel, a rozsnyói bányauzem zárgondnoka, Schmidt György m. kir. műszaki tanácsos úr 3 láda éremintával, a Salgótarjáni Kőszénbánya R.-T. dorogi Bányai igazgatósága 900 kg súlyú gép-

szerkezeti részekkel, a m. kir. Iparügyi Miniszter úr Ő Nagyméltósága laboratóriumi készülékek beszerzésére 3800 pengővel.

Hallgatóságunkat lelki gondozásban Gacs János dr. pápai kamarás, Szent Imre-kollégiumi igazgató, Ziermann Lajos ev. esperes-lelkész, Budacker Oszkár ev. lelkész és Maller Kálmán ev. ref. lelkész részesítette.

Ifjúságunk irányításában féltő gonddal működött közre Modrovich Ferenc egyetemi ny. r. tanár úr, mint az Ifjúsági Kör tanárelnöke, hallgatóink sportszerű neveléséről a legnagyobb lelkesedéssel gondoskodott dr. Proszk János egyetemi ny. r. tanár úr, mint az Athletikai és Football Club elnöke.

Dr. Bognár Tibor és dr. Tóth József orvos urak odaadó, fáradságot nem ismerő módon gondozták ifjúságunk egészségét; a félévenkint kötelező orvosi vizsgálattal együtt összesen 766 esetben nyújtottak orvosi segítséget.

Ki kell emelnem végül azokat az érdemeket, amelyeket Modrovich Ferenc egyetemi ny. r. tanár úr jól ismert és nagyrabecsült önzetlen áldozatkészségéből folyólag azzal szerzett, hogy — a karunkon fennálló és az oktatás menetét zavaró tanárihiány következtében — szaktárgyainak előadásán kívül és nagy óraszám ellenére az 1934/35. tanévtől kezdődően önként vállalta az erdőmérnök hallgatóknak kötelezően előírt „Mechanika“ című tárgy előadását.

Fogadják szívesen kegyes jóttevőink, támogatóink egyszerű szavakba öntött, de annál bensőségesebb hálám kifejezését. Tisztelettel kérem, méltóztassanak Karunkat igen nagyrabecsült megértésükkel, érdeklődésükkel és jóindulatukkal a jövőben is kitüntetni.

Fájdalom, ebben az ünnepélyes pillanatban, amikor hála-telt szívvel mondok köszönetet igen tisztelt jóttevőinknek, még egy igen szomorú kötelességemnek kell eleget tennem. Azokat a fájdalmakat kell feltárnom, amelyeket gyászos eseményekből kifolyólag kellett elszenvednünk. November 8-án hunyt el Hegybiró Pál hallgatónk. Január hó 3-án igen súlyos csapás érte Karunkat azzal, hogy igen szeretett és rendkívül módon tisztelt tanártársunk, dr. Mihalovits János egyetemi ny. r. tanár, a bányajogi tanszék vezetője, elhunyt. Elhalálózásával elismert tudóst, kiváló előadót és szónokot, közbecsülésnek örvendő embert, megértő barátot és szerető kartársat veszítettünk el. Áldás legyen az emlékéen. Január 5-én Gervai Nándor, július

11-én pedig Podhorszky József halt meg. Mindkettő nyugalmazott főiskolai titkár volt. A főiskola szolgálatában szerzett érdemeikről hálával emlékezem meg, mert kötelességtudásuk folytán példát mutató tisztviselők voltak. Nyugodjanak békében.

Tisztelettel jelentem, hogy karunknak az 1938/39. tanév téli félévében 222, önkéntesen és behívás folytán katonai szolgálatra bevonult, valamint a visszacsatolt területekről származó hazai egyetemekre iratkozó egyetemi hallgatók részére tartott pót-félévben 75, és a nyári félévben 222 rendes és 1 vendég hallgatója volt. A magyar Felvidékről és Kárpátaljáról a pót- és a II. félévre 12 hallgató iratkozott be.

Tanulmányi segélyben 5, állami ösztöndíjban 26, Horthy Miklós-ösztöndíjban 7, Vizer Vilmos-féle ösztöndíjban 1, Salgótarjáni ösztöndíjban 1, Műegyetemi Csendőrzászlóalj-Jutalomdíj-Alapítvány-ösztöndíjban 2 hallgató, belföldi kutató ösztöndíjban 1 bánya- és 1 erdőmérnök, német csereösztöndíjban pedig 1 erdőmérnök részesült, számos hallgató pedig tandíjkedvezményt kapott.

Örömmel jelentem, hogy a Kormányzó Úr Ö Főméltósága Esztó Péter egyetemi c. ny. rk. tanár, intézeti tanárnak a VI. fizetési osztály jellegét adományozta, dr. Romwalter Alfréd egyetemi c. ny. rk. tanár, intézeti tanárt pedig egyetemi ny. rk. tanárrá nevezte ki.

A Kormányzó Úr Ö Főméltósága, Budapesten, 1939. évi július hó 10. napján kelt legmagasabb rendeletével megengedni méltóztatott, hogy a budapesti Magyar Királyi József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem dr. Aimo Kaarlo Cajander erdőmérnök, egyetemi tanárt, Finnország miniszterelnökét az erdőgazdaságtan tudományos művelése és a felsőoktatásügy terén szerzett kimagasló érdemei, valamint a finn-magyar művelődési kapcsolatok kimélyítése érdekében végzett kiválóan értékes tevékenysége elismeréséül az erdőmérnöki tudományok tiszteletbeli doktorává avassa és részére a tiszteletbeli doktori oklevelet kiszolgáltassa.

Büszkeséggel jelentem továbbá, hogy a Kormányzó Úr Ö Főméltósága, Gödöllőn, 1939. évi augusztus hó 19. napján kelt legmagasabb rendeletével megengedni méltóztatott, hogy a szegedi Magyar Királyi Ferenc József Tudományegyetem Kiss Ferenc nyugalmazott földművelésügyi minisztériumi miniszteri tanácsost az erdőgazdaság gyakorlati és tudományos művelése

terén félszázadon át szerzett kiváló érdemei elismeréséül a bölcsészettudományok tiszteletbeli doktorává avassa és részére a tiszteletbeli doktori oklevelet kiszolgáltatassa.

A m. kir. Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter úr Ő Nagyméltóságának engedélye alapján a m. kir. Földművelésügyi Miniszter úr Ő Nagyméltóságának hozzájárulásával Segélyző Egyletünk, készpénzvagyonának értékálló befektetésére, Nedezky Károly Béla nagysitkei földbirtokostól 53 kat. hold és 952□-ölnyi kiterjedésű ingatlant 51.500 pengő vételáron vásárolt és azt eladónak haszonbérbe adta. Hogy Segélyző Egyletünk készpénzvagyonára ily biztos befektetést nyert, az Széki János egyetemi ny. r. tanár, egyleti elnök úr érdeme; böles gondoskodásáért karunk nevében ez alkalommal is hálás köszönetemet fejezem ki.

Jelentem továbbá, hogy a m. kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem 1939. évi nyári tanfolyama július hó 30-án nyílt meg ünnepélyesen. Előadások július 31-étől augusztus 18-ig tartattak. A hallgatók száma az előbbi évekhez képest emelkedett, ami az előadások iránt fokozódó érdeklődésre vall. Az elért siker egyrézst az előadók lelkes, másrészt dr. Czettler Jenő elnök úr Ő Excellenciájának, dr. Romwalter Alfréd, dr. Márffy Ede, dr. Tárczy-Hornoch Antal, dr. vitéz Bokor Rezső, Jakóby László bányászati-kohászati egyesületi titkár és Pötschacher Rudolf idegenforgalmi igazgató úr odaadó munkájának köszönhető.

Végül tájékoztatásképpen jelentem, hogy a magyar Felvidék és Kárpátalja visszacsatolásával számos bányával, érc-, vasérc-, és földolajelőfordulással és kb. 1'5 millió kat. hold kiterjedésű erdőterülettel gazdagodtunk. Bizonyára ennek tulajdonítható, hogy szakjaink iránt az érdeklődés az érettségit tett fiatalságban a folyó tanév elején meglepetésszerűen nyilvánult meg.

Most pedig Karunk iránt érdeklődő mélyen tisztelt Ünneplő Közönség engedélye reményében székfoglalóm további részében egyik szaktárgyam, az erdővédelemtan célját és legújabb fejlődését fogom röviden ismertetni.

Az erdővédelemtan az erdészeti tudományoknak az az ága, amely a gazdasági erdőt fenyegető veszélyeket ismerteti és azokat az intézkedéseket tárgyalja, amelyeket e veszélyek elhárítására vagy megszüntetésére maga az erdőgazda hajthat végre.

Mivel pedig az erdő talajból és faállományból áll, azért az erdővédelemtan a talajt és a faállományt fenyegető veszélyeket és e veszélyek ellen alkalmazandó védekezési intézkedéseket ismerteti.

A talajt fenyegető veszély kétféle lehet. Van olyan, amely a talaj termőerejét, annak előnyös fizikai és kémiai tulajdonságait fenyegeti és olyan, amely mechanikai hatásainál fogva a talajt teljesen elpusztíthatja.

A faállományt fenyegető veszélyek közül elsősorban az állományra kedvezőtlen légköri hatásokat és jelenségeket, nevezetesen a hőséget, fagyot, szelet, vihart, havat, zúzmarát, jég- és ólmosesőt és a mérgegázokat említem meg, azután a káros növényeket, a baktériumokat, gombákat, virágos élősködőket és a gyomokat, továbbá a káros állatokat és pedig a káros rovarokat, a káros madarakat, az emlősök közül a rágesálókat, a vadászati szempontból „hasznos vadat“ és végül a teremtés koronáját, az erdő talajának és faállományának legnagyobb ellenségét, az embert.

Az erdővédelemben az üzemen kívül álló ember — mint kártevő — alig jöhet szóba, mert vele szemben a törvény védi az erdőt, de annál nagyobb szerepe van az erdőgazdának, mert káros üzemi intézkedéseivel és mulasztásaival az erdőt a legnagyobb veszélybe sodorhatja.

A légköri veszélyekkel, a növényi és állati károsítókkal szemben háromféleképpen szokás védekezni. Az egyik mód: a gazdasági védekezés, illetőleg az elhárítás módja, a második a biológiai, a harmadik a műszaki védekezés. Az első üzemi rendszabályokkal tartja távol a károsítókat az erdőtől és így különösebb intézkedéseket és költségeket nem igényel. A második a károsítókat úgy igyekszik féken tartani, hogy azok természetes ellenségeit kíméli és létfeltételüket biztosítja. A harmadik védekezési mód pedig mechanikai és kémiai eljárásokkal törekszik a már fellépett károsítót irtani, elhatalmasodását és továbbterjedését megakadályozni és ezzel a károsítást megszüntetni.

A három védekezési módot bírálva, nem nehéz eldönteni, hogy a gazdasági és biológiai védekezési mód a műszakival szemben nemcsak azért előnyösebb, mert vele a károk elháríthatók, hanem azért is, mert a gazdaságot megkíméli a károsításoktól és a termelési idő alatt esetleg többször is szükségessé váló, olykor nagyon is tetemes irtási költségektől.

Mielőtt székfoglalóm tulajdonképpeni tárgyára, az erdővédelem legújabb irányának az ismertetésére térnék, tekintsünk vissza a multba.

Az erdők védelmére a multban, nálunk éppen úgy, mint a külföldön, más termelő ágazatok, nevezetesen a bányászat, a kohászat, az állattenyésztés és a vadászat érdekében helyeztek súlyt és adtak ki rendelkezéseket.

Amikor azonban a XVIII. század végén és a XIX. század elején a németországi gazdasági erdőkben a szúk és hernyók tömeges fellépése és károsítása folytán nagy kiterjedésű faállományok mentek tönkre, majd pedig amikor az erdők faállományaiban nagymérvű gombabetegségek váltak mind gyakoriabbakká, az erdővédelem már nemcsak az előbb említett termelési ágazatok érdekeinek a biztosítására szorítkozott, hanem kiterjedt az erdő rovar- és növényellenségeinek a leküzdésére is. Így vált az erdészeti rovar- és növénykórtan a tulajdonképpeni erdővédelemtan szülőjévé. Az erdészeti rovar- és növénykórtan nagynevű, de erdészetileg nem szakképzett művelőinek tulajdonítható, hogy az erdővédelemtan a legújabb időkig az erdészeti tudományok mostoha gyermeke, az erdőgazdák részéről pedig nem sokra értékelt, mondhatnám lebecsült tudományág maradt. A lebecsülés pedig arra vezethető vissza, hogy az entomologusok és növénypathologusok könyveikben többekévéssé összefüggéstelenül írták le és sorolták fel az erdészeti- leg fontos és nem fontos károsítókat, továbbá az elhárításukra és írtásukra szolgáló intézkedéseket; ezeken azonban — mint Wagner Kristóf mondja — az „iroda szaga“ sokszor nagyon is érezhető volt.

El kell ugyan ismernünk, hogy ezek a tudósok könyveikben a gazdasági védekezési módok ismertetésére is kiterjeszkedtek, de mivel ezeket csak igen röviden tárgyalták, és a végrehajtásuk elmulasztása esetén bekövetkező veszélyekre nem mutattak rá, a műszaki védekezési módokat viszont annál terjedelmesebben ismertették, azért nem lehet csodálkozni azon, hogy az erdőgazdák az utóbbiak hatásosságában vakon bízva, mellőzték a gazdasági védekezési eljárásokat és azokat — sajnos — még ma is mellőzik.

A mező- és kertgazdaságban is jól ismert, sőt úgyszólván egyedül alkalmazott műszaki védekezés célja a károsítók fejlődésmentében található, ú. n. Achilles-sarkot mechanikai mód-

szerekkel és kémiai anyagokkal megsebezni és ezzel a károsítót irtani. A káros állatoknál, de különösen a rovaroknál az Achilles-sarkot a fajok szerint az egy csomóban lerakott és szembe-tűnő peték, a hernyók, a bábok és nemzők adták, a gombáknál pedig a termőtestek és a melléktermésformák spórái, olykor pedig a mycelium, vagyis olyan fejlődési alak, szaporodási és tenyészési szerv szolgáltatta, amely az erdők fáinak sokszor megközelíthetetlen részein, olykor pedig a fák belsejében, tehát rejtetten fordul elő. Ezt a körülményt figyelembe véve, ki állíthatja nyugodt lelkiismerettel, hogy a végrehajtott irtás után sikerült a károsítót „magállományára“, vagyis arra a számra lecsökkenteni, amelyben rendes viszonyok között az erdőben képviselve van. A tapasztalat az ellenkezőjét, vagyis azt bizonyítja, hogy a faállományokban eszközölt irtással a károsítás nem szűnik meg, hanem folytatódik addig, míg a károsító élelemben, költőhelyben bővelkedik, vagy amíg az állományban fertőzés iránt egyéni hajlamossággal bíró faegyedek fordulnak elő.

Hogy ennek ellenére a károsítók ellen ajánlott irtási módokat szakkönyveink mégis és pedig igen sokszor oldalakra terjedőleg tárgyalják, az csak azzal magyarázható, hogy a nagy tekintélyű autorok a kitalált és beválónak vált irtási módokat egymástól vették át, anélkül, hogy hatásosságukról meggyőződtek volna.

Még a repülőgép igénybevételével, illetőleg a róla leszórt gyomor- és tapadó mérgekkel sem sikerült a faállományokban folyó hernyódulásoknak minden esetben véget vetni. De még ha ez az irtási mód teljes sikerű is volna, rendkívüli drágasága miatt az erdőgazdaságban nem alkalmazható.

A sok csalódás, amely az igen drága, de még majdnem minden esetben eredménytelenül végződött műszaki védekezések nyomán az erdőgazdákat érte és az a kiszámíthatatlan kár, amely a gazdasági védekezési módok elmulasztása folytán közvetlenül az erdőgazdaságot, közvetve pedig a közigazdaságot sújtotta, az erdővédelmet új irányba terelte.

Ennek az új iránynak kijelölésére az a megállapítás adott alapot, hogy az erdőt növények és állatok együttéléséből kialakult életközösségnek kell tekinteni, amelyben a fás növények uralkodnak. A fás növények éppen úgy, mint az életközösségben résztvevő összes növények és állatok fajai azonban változnak

az erdő földrajzi fekvése, tengerszintfeletti magassága, kitettsége, alakja, szerkezete és kiterjedése szerint. Normális viszonyok között pedig nemcsak a fajok, hanem ezeknek a terület egységére eső egyedi száma is állandó, mert a növények, állatok, vagyis az életközösségben résztvevő tagok és környezetük között egy belső kapcsolat áll fenn, amely az életközösségben egyensúlyi állapotot teremt. Minden tag elsősorban is megélhetést biztosít maga és utódai részére. Az uralkodóan fellépő fák birtokba veszik a talajt, koronájukkal védik a nap és a szél szárító hatása ellen és azt saját céljaikra alakítják át, gyökereik benne táplálékért és a vízért, a föld felett pedig a világosságért folytatnak küzdelmet. Egymást védik és támogatják a vihar korbácsoló és törő ereje ellen. Védik a nap hevétől és a pusztító éjjeli fagyoktól az alattuk és szomszédjaik alatt felverődő utódjaikat. A fák összessége továbbá a nyílt területektől eltérő erdei klímát és olyan talaj- és környezeti viszonyokat teremt, amelyek az életközösség egyes tagjainak, vagyis a növényeknek és állatoknak a szükséges életfeltételeket biztosítják.

Az erdők életközösségi egyensúlya azonban nem állékony, hanem állandóan kisebb-nagyobb ingadozásnak van kitéve, sőt fel is borulhat.

Eltekintve az ős- és gazdasági erdőt egyaránt fenyegető elemi csapásoktól, mint amilyen a szélvész, a villámcsapásokból eredő erdei tüzek és az árvíz, azt lehet mondani, hogy a gazdasági erdőben az életközösségi egyensúlyt legtöbbször az ember — az erdőbirtokos és az erdőgazda — zavarja meg és borítja fel és ezzel előidézõje lesz mindazoknak a veszélyeknek és károsító-soknak, amelyek az erdőben néha csak kisebb-nagyobb mértékben, olykor pedig pusztítóan lépnek fel. Ezekhez a károkhoz képest elenyészõen csekélyek azok, amelyeket az üzemnél alkalmazott munkások munkájuk keresztülvitele közben okoznak.

Az erdőbirtokosok — noha az erdők fenntartására és a gazdálkodás módjára vonatkozóan a törvényes intézkedések állanak fõn — a legeltetés engedélyezésével, egyes erdőterületeknek az erdőgazdasági művelés alól való végleges kivonásával és ezeknek más művelési ágakhoz tartozó csereterületekkel való pótlásával, nagy területekre kiterjedõ rendkívüli fahasználatokkal és a talaj fizikai és kémiai tulajdonságainak e műveletek nyomán bekövetkezõ kedvezõtlen megváltoztatásával, a fatermeszetre alkalmatlan talajok beerdõsítésével, valamint a vad-

állomány mértéktelen elszaporításával teszik labilissá az életközösségi egyensúlyt. Az erdőgazda pedig sokszor azzal vét a természet ellen, hogy a gondjaira bízott erdőt a természet útmutatásai ellenére úgy műveli, ápolja és használja, hogy az egyáltalában meg sem közelíti azt az alakot és képet, amit a természet az őserdőben követendő például állít elénk. Az erdőnek ebben az erőszakos és mesterséges átalakításában nagy szerepet játszik egyrészt az emberi természetnek a sablónszerűsége való törekvése, másrészt a spekulatív erdőgazdaságnak az a célja, hogy a talaj erejének maximális kihasználásával minél nagyobb talajjáradékot érjen el.

Az ember — sablónszeretetéből és kapzsiságából eredő — átalakító munkájának következménye az, hogy az őserdőszerű, biztos egyensúlyú, vegyeskorú, szabadkoronás, elegyes erdők egykorú, zártkoronás, elegyetlen, vagyis labilis életközösségi egyensúlyban levő és ezért fokozott védelemre szoruló erdőkké alakultak át, amelyekben a termőhelyi tényezők ingadozásai kisebb-nagyobb kilengéseket okozhatnak, sőt az életközösségi egyensúly teljes megbontását is idézhetik elő.

E veszélyeket elkerülendő, az erdőgazdának a legfontosabb feladata az erdő életközösségi egyensúlyának biztosításával minden erdei kárt és veszélyt megelőzni, kötelessége az előre látás, a messze jövőbe való pillantás, olyan intézkedések megtétele, olyan föltételeknek a megteremtése, amelyek a hosszú termelési idő alatt az életközösségi egyensúly fenntartása, vagyis a károk és veszélyek elhárítása tekintetében hatásosak.

Az elhárító intézkedéseknek a feladata a talaj termőerejét fenntartani és lehetőleg fokozni, az általános és helyi szélsőséges légköri hatásokkal, a káros növényekkel és állatokkal szemben az erdőt az őshonos fafajok folytatólagos tenyésztésével, megfelelő ápolással, erdő- és állományszerkezettel felvértezni. Ezekkel az üzemi intézkedésekkel az erdőgazda nemcsak a gazdasági, hanem a biológiai védekezésnek is eleget tesz, és így biztosítja a normális számban képviselt káros és hasznos állatok között az egyensúlyi állapotot.

Az erdőtalaj termőerejét a régebbi időben változatlanok tartották, sajnos, sokan még ma is állandónak tartják, mert az esetleges kedvezőtlen változásokat sokszor egy emberöltőn belül megállapítani nem is lehet. Mivel az erdőtalajt az uralkodó éghajlat és a rajta tenyésző növényzet alakítja át a legutolsó ő-

növényzetnek megfelelő tulajdonságúvá, azért akkor, ha az ősnövényzetet kiirtjuk és helyébe más növényeket telepítünk, a talaj átalakul, többnyire rosszabbodik, elszegényedik. Rontott erdőtalajt javítani — úgy, amint az a mezőgazdaságban szokás — a túl hosszú időre szóló befektetés miatt nem igen lehet és ezért az erdőgazdának kötelessége a talajt természetes úton ápolni, termőerejét fenntartani és — ha lehet — fokozni.

Az erdőtalaj nem annyira kémiai, mint inkább fizikai tulajdonságai, szerkezete, porhanyósága és mélysége, vagyis ama tulajdonságai tekintetében érzékeny, amelyeket a fák gyökerei, a humusz, a talajban élő állatok hosszú időn át lassankint állítottak elő és amelyeknek ismételt helyreállítása csak hosszas folyamatokat igényelne.

Az őserdőben és azokban a gazdasági erdőkben, amelyekben a talaj óvására is súlyt helyeznek, a talaj tápanyagai nem csökkennek, mert a gyökerek által felvett tápanyagok kb. 80%-át az alom visszaadja, a többi pedig az anyakőzet folytatólagos málásából és a levegőből pótlódik; de ilyen erdőkben a talaj fizikai tulajdonságai sem változnak meg. Ellenben kedvezőtlen változáson megy át a talaj minősége azokban az erdőkben, ahol az alom és humusz bomlása megakad, ahol a hegyoldalak talaja a lemosás veszélyének van kitéve, ahol talajtömörülés, kimosás, fokozott párolgás és ezzel a talaj vízgazdálkodásában zavar következik be.

Mindezeket a kedvezőtlen állapotokat és változásokat a talaj termőerejének fenntartása érdekében el kell és el lehet háritani a talaj állandó beárnyalásával, a mérsékelt és gyakori gyéritéssel, a hőmérsékleti szélsőségek hatásának mérséklésével, a szárító talajszél erejének megtörésével, az erdő természetes úton vagy aláépítéssel történő felújításával, elegyes és pedig fényigényes és árnyéktűrő fákból képezett állományokkal, az alomhasználat tilalmazásával, stb., stb. üzemi eljárásokkal.

Hogy továbbá milyen jelentősége van erdővédelmi szempontból az őshonos fafajoknak folytatólagos tenyésztésének, annak megvilágítására szolgáljon a következő megállapítás.

A növények földrajzi elterjedését a klíma szabályozza. Egy növényfaj eredeti, természetes elterjedési övének középső, vagyis azt a részét, amelyben legjobban tenyészik, klimatikus optimumnak nevezzük. Ezen az optimumon belül a fafajok állományokba tömörült egyedei és ezek utódai közül egyesek a ter-

mőhelyi viszonyokhoz való legjobb alkalmazkodás folytán a létért való évezredes küzdelemben társaikkal szemben tért nyertek és ezzel a kevésbé alkalmazkodókat és a küzdelemben alul maradókat elnyomták. Ez a folyamat, amelyet természetes kiválogatódásnak nevezünk, a fajokon belül a termőhelyi fajtakat termelte ki, amelyek tovább szaporodva az illető optimumban uralkodókká váltak. Mivel e fajták termőhelyükön a légköri káros hatásokkal szemben a legnagyobb ellenállást tanúsítják, azért fenntartásuk, illetőleg természetes úton való felújításuk erdővédelmi szempontból az erdőgazdák egyik legfontosabb kötelessége. De a termőhelyi fajták nemcsak a káros légköri hatásokkal, hanem a betegségeket előidéző bakteriumokkal és gombákkal, valamint a másodlagosan káros, vagyis azokkal a rovarokkal szemben is ellenálló, amelyek csak betegeskedő növényeket támadnak meg. A termőhelyi fajokból összetett, szakszerű ápolásban részesülő és megfelelő természetes felújítási módok nyomán kialakult elegyes állományokban sem a gombabetegségektől, sem a másodlagosan, sem pedig a fák leveleivel, tüivel és egyéb szerveivel táplálkozó elsődlegesen káros rovarok elszaporodásától tartanunk nem kell.

Mindezeket a megállapításokat azért bocsátottam előre, hogy rámutathassak arra a gyakori súlyos hibára, amelyet az erdőgazdák azzal követnek el, hogy a természetes kiválogatódás folytán kialakult fajták fenntartásának erdővédelmi szempontból való jelentőségét nem méltatva, az őshonos fajokból, illetőleg ezeknek termőhelyi fajtaiból összetett elegyes állományokat letarolják és a vágásterületekre gazdasági okokból, a nagyobb jövedelem elérésére vagy egyes értékesebb őshonos, vagy pedig a termőhelynek meg nem felelő ú. n. divatos fajokból telepítenek egykorú, elegyetlen, sűrű állományokat.

Az őshonos fajokból képezett elegyetlen és ennek folytán labilis életközösségi egyensúlyú erdőket az elsődlegesen káros, vagyis olyan rovarok fenyegetik, amelyeknek teljesen egészséges fák nyújtanak táplálékot és mivel az elegyetlen állományban táplálékukat bőségben találják, kedvező időjárás esetén tömegesen szaporodhatnak el. A termőhelynek meg nem felelő, ú. n. divatos fák lehetnek honiak és külföldiek. A honiak közül megemlítem a magas- és középhegységben őshonos és így az alacsonyabb vidékek száraz klímája alatt betegeskedő lúcfenyőt, a hőtörésektől elegyetlen állományokban sokat szenvedő erdei- és

feketefenyőt, amelyek a szárazság, illetőleg az erős sérülések által bekövetkező nedvkeringési zavarok folytán a gombáknak tápanyagot, a másodlagos rovaroknak pedig költőhelyet szolgáltatnak. A külföldi fafajok pedig, amellett, hogy a nekik meg nem felelő éghajlat folytán betegeskedve gombafertőzésre hajlamosok és a másodlagos rovaroknak nyújtanak költőhelyet, abból a szempontból is veszélyesek, mert velük együtt többnyire új, floránkhoz és faunánkhoz nem tartozó károsítókat hurcolhatnak be.

Amint az előadottakból következtethető, minden üzemi hiba kibillentheti az erdő életközösségi egyensúlyát és ezért igen találó egy neves botanikusnak az a merésznek látszó, de helyes megállapítása, hogy a tömegesen megjelenő paraziták és káros rovarok a természetnek igen értékes utalásai arra, hogy az erdőben hibás üzemi intézkedések történtek.

És most végül Hozzátok is van egy pár szavam, Kedves Ifjúság!

Amikor az évek pergése során egy új tanév megnyitásához érünk, mindig különös öröm tölti el lelkemet. Hiszen minden tanévmegnyitás ünnepében a munkára vágyó ifjú életnek diadalmas megnyilatkozását látom. Ilyenkor érzem át annak a tudatnak megnyugtató nagyszerűségét, hogy tibennetek, kedves ifjú Barátaim, akiket ilyenkor mint ősi Intézetünk polgárait köszönhetünk, a magyar jövő munkálásának kimeríthetetlen erőforrását bírjuk.

De a mai tanévmegnyitó ünnepélynek különös örömteljes jelentőséget ad az, hogy Alma Materünk a visszatért magyar Felvidék és Kárpátalja hozzánk jött fiait is keblére ölelheti.

Visszatért kedves ifjú Testvéreink! Húsz hosszú évig vártunk reátok és most, hogy körünkben üdvözölhetünk benneteket, annak a szülőnek örömét érezzük, akihez elveszett gyermekei tértek vissza. Ti idegen uralom alatt láttátok meg a nap világát és gyermekkorotok éveiben idegen szellem igyekezett benneteket tőlünk lélekben is elszakítani. De Szent István országa, beszéjete akármilyen anyanyelven és tiszteljétek bármilyen keresztény felekezet hittételei szerint az Istent, édes gyermekeinek tekint Titeket. Legyetek Ti is bizalommal és szeretettel hozzánk és nem lesz csalódásotok bennünk.

De, kedves Ifjúság, a tanévmegnyitó ünnepen nemesak az üdvözlés és a köszöntés hangján fordulok Hozzátok, hanem ko-

moly intellekkel is: Nemzet és egyén egyaránt elmerül a küzdelmes élet sodrában, ha nincsen felkészülve reá... Tudom, hogy az élet bármilyen nehéz harcának megvívásához meg van bennetek az érzelmeknek és ideáloknak ereje. Tudom, hogy lelketekben ég a keresztény hit világa és tudom, hogy az áldozatra kész hazaszeretetet hevíti ifjú szívetekeket... De, kedves ifjú Barátaim, a keresztény hitet, a hazaszeretetet és a legjobb ügyért való legtisztább lelkesedést is a munka teszi az élet aktív tényezőjévé... Ora et labora! — imádkozzál és dolgozzál! — mondja az ige. Ennek a munkának sikeres elvégzéséhez pedig, amely reátok vár, a tudás adja meg az alapokat. Életpályáitok rögös útjain csak akkor bírjátok majd a keresztény hitünk, szeretett hazánk és népünk szent ügyét és ezen keresztül a Ti egyéni életboldogulástokat is eredményesen szolgálni, ha becsületes, szorgalmas odaadással végzitek el a tanulásnak azt a bizony nem könnyű munkáját, amely a mi Intézetünk tantermeiben, laboratóriumaiban, rajztermeiben és gyűjteményeiben vár reátok.

És ezért, kedves ifjú Barátaim, a mai ünnepélyen munkára is hívunk benneteket, munkára, melyhez Isten áldását kérem.

III.

DR. IMRE SÁNDOR

EGYETEMI NY. R. TANÁR

SERLEGBESZÉDE

A MŰEGYETEM 1939. ÉVI
JÓZSEFNAPI ESTEBÉDJÉN

DR. IMRE SÁNDOR EGYETEMI NY. R. TANÁR
SERLEGBESZÉDE A MŰEGYETEM 1939. ÉVI
JÓZSEF-NAPI ESTEBÉDJÉN.

I.

Minél közelebb jutottunk a mai naphoz, annál élesebben merült fel bennem újra meg újra az a kérdés: vajjon helyes-e, hogy ebben a különös márciusban ünnepélyes vacsorára ülünk össze a multa gondolás céljából? Van-e joga a József Nádor Műegyetemnek arra, hogy most emlékezéssel töltsen az időt? Hiszen, akik itt együtt vagyunk, most valamennyien a jelent figyeljük s a közvetlenül előttünk lévő napokra gondolunk. Szeretnénk belenézni a jövőbe, a magunkéba s méginkább a nemzetébe. Szeretnők látni, mi lesz a sorsa gyermekeinknek; azt is keressük, hogyan tudja majd betölteni feladatát ez az intézmény, amelynek keretében dolgozunk. A jövő érdekel bennünket s mégis a multba nézzünk?! Mit keresünk benne?

E kérdésre egyszerre magunk előtt látjuk József nádor nemes alakját; látjuk nyugodt arcát, amint egyetemünk dísztermében állandóan figyel bennünket; belepillantunk böles elméjébe s bizonyosak vagyunk afelől, hogy József nádor nem a multba vonja tekintetünket, hanem a jövőre irányítja. Amint a műegyetem őisére, a József-ipartanodára gondolunk, azokra a körülményekre, amelyek között a műegyetem első terve meg hiúsult és csak szerényebb alakban valósulhatott, a vergődésre, amely nagy gondolatok felvetőinek és harcosainak akkor is sor-suk volt, a nagy nádor mellett ott látjuk ama férfiú alakját is, aki korántsem nyugodtan, hanem nagy feladatának tudatában örökké nyugtalanul a sok mulasztás pótlását sürgette, jól eltervezett munkát követelt és a magyart parlagon hagyott erejének teljes kifejtésére ösztönözte. Széchenyi István addig elhanyagolt területeken akarta az életet elevenné tenni, a munka irányítására új intézményeket szervezett és mert a

világban mindenütt „mathezisi rendet“ ismert fel, népét arra intette, hogy életében ilyen rendet teremtsen. A nádor a magyarság életének vajúdó korszakában azokat segítette, akik a jobb jövő alapjait rakosgatták s a jövőt biztosító nagy változásokat igyekeztek előkészíteni. Ezért fogadta nagy megértéssel Széchenyi gondolatait s Széchenyi azért nézett reá nagy tisztelettel, mert látta benne a magyarság iránt a jóindulatot. A reájok gondolás nem meddő emlékezés, hanem termékenyítő felfrissülés éppen nekünk, a nádor nevét viselő egyetemnek. Számunkra József nádor és Széchenyi István emlékezete egy gondolatban egyesül; a magyarság művelődését ugyanabban az irányban szolgáljuk, amelynek ők akartak medret ásni: az egyetemes gazdasági művelődés irányában. Ez az irány még nagyon sok munkát kíván, ezt ennek az Egyetemnek kell vezetnie. Emlékezésünk tárgya így a jövő felé fordít bennünket: tennivalóinkat idézi eszünkbe.

II.

De ezzel nem oszlott el a kétségünk, csak átalakult. Az imént azt kérdeztem: van-e jogunk időt töltenünk az emlékezéssel? Most azt kell kérdezniem: van-e értelme annak, hogy életünk mai viszonyai között a jövő reánk váró feladatain elmélkedjünk? Vajjon ez a mai világ olyan-e, hogy a tudomány emberei efféle tépelődésének több eredménye is lehessen a meddő gyötrődésnél? Nyomott hangulatunk azt kérdezteti velünk: ugyan áll-e rajtunk valami abból, amit a jövő magában rejt? Mások, az eseményeket közelebbről látók, a nemzet legégetőbb kérdéseivel közvetlenebbül foglalkozók sem merhetik vállalni, hogy a jövőt ők alakítják. Mi még sokkal inkább csak kérdezni tudjuk: vajjon nem egészen más tényezők döntenek-e el sorsunkat és szabják meg az egyesek munkáját, nem a tudományos feladatok elvégzése?!

Könnyű lenne vigasztalódnunk a régi mondás idézésével: „fegyverzörgés közben hallgatnak a múzsák“. Ha ebben megnyugodnánk, élhetnénk tépelődés nélkül. Könnyebb lenne. De ha meggondoljuk, ez a régi mondás nem is egészen igaz. Akik az életünk nagy részét már fegyverek zörgése közben éltük le, tudjuk, hogy a múzsák fegyverzörgés közepette sem hallgatnak, csak másképpen beszélnek. Az a múzsa is, amely lantpen-

getésre ihleti a költőt; de azzal most ne törődjünk. Hozzánk a tudomány múzsája szól és pedig e nehéz időkben igen élénken, csak meg kell érteni a szavát. Meg kell érteniök különösen ama tudományok munkásainak, amelyeket a József nádorról nevezett egyetem foglal magában. És hogy megértsük, arra a nagy történelmi tényre kell gondolnunk, hogy a tudomány a maga teljességében az élet szükségleteiből nőtt ki. Az emberi elmét az élet indította, kényszerítette arra, hogy az általa feladott kérdéseket megoldja, a felmerülő szükségleteket kielégítse. Minden újabb ága a tudománynak újabb szükségletek felismeréséből keletkezett; a tudomány fejlődése mindig abban az irányban halad, amerre az élet kérdései vezetik, ezek felismerésével állít az egyes szakok művelőinek alapossága, éleslátása, valóságérzéke újabb feladatot a tudományos munka elé.

Ezen nem változtat az, hogy vannak tudományok, amelyek mintha önmagokért élnének, — tudósok, akik a zajló élettől szinte mesterségesen elvonják magokat. Ez is természetes. Hiszen a tudományos munkának feltétele is a csend; és lehetséges az is, hogy a tudomány messzire eltér a kiindulása percében megérezett szükséglettől. Egy-egy nemzedék talán nem is eszmél arra, hogy mit jelent a tudomány, vagy annak valamelyik ága az élet alakítására nézve. De bizonyos, hogy a tudomány közvetlenül vagy közvetve, közelről vagy távolabbról mindig az életet szolgálja, valami anyagi vagy szellemi szükségletet elégít ki. Ha valakiből hiányzik kutatásai közben az a gondolat, hogy amit keres, annak az életre valami jelentősége van, annak a munkája lehet nemes és magasrendű szellemi foglalkozás, de — nyugodtan mondhatjuk — nem igazán tudományos munka. A tudományos munka az életet akarja jobban megismerni, biztosabbá és magasabbrendűvé tenni; az egyén és a nemzet életét, ezért kell a tudományos munka feltételeiről gondoskodnia mindenik nemzetnek, amelyik élni és emelkedni akar.

Ebben van a felelet az imént feltett kérdésre: igenis, mindenik korszak életének megvannak a maga tudományos feladatai, azok teljesítése tehát nem közömbös a jövő szempontjából. Ezt éppen nekünk kell látnunk és hangoztatnunk, mert ez a mi egyetemünk az életet közvetlenül szolgáló tudományok egyeteme, egyesítve vannak benne azok a különféle eredetű törekvések, amelyek régi küzdelmek során a magyar élet fej-

lódésének alapvető követelményeit sokáig hiába állították a főiskolai oktatás elé. Akik ezt az egyetemet mai alakjában szervezték, bizonyára azt akarták, hogy az életnek e tudomány-szakokban jelentkező szükségletei a legmagasabbrendű szervezetben találják meg a tudományos kielégítést. Ennek az egyetemnek tehát el sem lehet utasítania magától, hogy az élet kérdéseire figyeljen. Az élet pedig nehéz időben is parancsol, sőt parancsol és új munkát jelöl ki akkor is, amikor az ismeretlen változások egyenesen fenyegetik magát az életet.

Egykor a nemzet felemelkedése érdekében kívánták a műegyetem létesítését. S a műegyetem, a legfelsőbb műszaki képzés gondolatával mindig együtt járt a gazdasági tudományokkal kapcsolás szándéka. A múlt századnak nemcsak 30-as éveiben, de a 70-esek legelején is, amikor a kolozsvári egyetemet sürgetve, a műszaki és gazdasági, sőt az állatorvosi tudományoknak is kívántak az erdélyiek tanszékeket. Száz évvel ezelőtt a műegyetemet a maihoz sok tekintetben hasonló viszonyok között igyekeztek megteremteni: nagy átalakulás előjelei közben, bizonytalan külső viszonyok nyugtalanító hatása ellenére, szinte egyik biztosítékaként a jövőnek. Nem volna jogunk itt együtt ülnünk, ha nem vállalnók, hogy ma ez a hatalmas intézmény a mi hitünk és akaratumk szerint csakugyan egyik biztosítóka a jövőnek. Lehetetlen tehát kitérnünk az elől, hogy megkeressük: mi áll rajtunk e jövőndöböl, mi a mostani feladatunk?!

III.

E feladat két része közöl az egyikről, a József Nádor Műegyetem tanárainak tudományművelő feladatáról egyikünk sem beszélhet a többiekre vonatkozóan. Ez mindenik tanszéken más és ezt mindnyájan magunk tartozunk legjobban tudni; ez jogunk és kötelességünk. De a feladat másik részében csak akkor érhetünk el kellő eredményt, ha valamennyien ugyanazt akarjuk és szolgáljuk.

Amint a múltba nézünk és a jelent figyeljük, észrevesszük, hogy egészen közös feladatunk is van. Az idő ma újra nagyon érthetően parancsol: a tudományos feladatnak nem szabad velünk elfelejttetnie, hogy e műszaki és gazdaságtudományi egyetemnek nem elég csupán műszaki alkotásokkal elégítenie ki a jelen szükségleteit, nem elég a gazdasági élet egy-egy

nagy kérdésének, pl. a talaj megjavítása módjának felderítésével tennie lehetővé a jövő kedvezőbb alakulását; a jövőt igazán akkor szolgáljuk, ha alkalmas embereket nevelünk a nemzet életének a mi munkánk körébe tartozó területeire. Alkalmas ember, aki majd tud széttekinteni a maga szemével, fel tudja ismerni a változó élet újabb, igazi szükségleteit, s tudja egyedül is becsületesen keresni a megoldást és meri bátran vállalni a felelősséget. A szakszerű tudományos feladatoknak ama köreitől, amelyekre a műszaki karok, a soproni kar, a mezőgazdasági és állatorvosi kar munkájának alapvető kérdései vonatkoznak, bizonyára én vagyok legtávolabb egyetemünk tanárai között. De az én szakom értelmét éppen annak keresése adja meg: milyen emberekre van a jövő érdekében szükségünk és miként lehet olyan emberek kifejlődését előmozdítanunk. Merhetem talán ezen a szakszerű alapon kimondani: a nemzetnek ma éppen olyan emberekre van nagy szüksége, akikben fejlettek azok a tulajdonságok, amelyek az itt művelt tudományszakok rendszeres tanulmányozása közben fejlődhetnek ki.

Csak párat említek e tulajdonságok közül. Elsőnek a fegyelmezett gondolkodást. Ki merné állítani, hogy van elég rendszeresen gondolkodó emberünk, kivált a köztéren szereplők között?! Nem olyan, aki soha sem téved, hanem aki mindig szigorúan vigyáz, hogy a tévedést lehetően elkerülje, amennyire fegyelmezetten gondolkodva elkerülheti. Nagy dolog lenne, ha az a rend uralkodnék mindennemű intézkedésekben, amelyet hozzáértők elméjében a matematika a maga kérdéseire nézve kényszerítően megteremt.

Másik szükséges tulajdonság: képesség az egyetemes összetartozások felismerésére. Nemcsak olyanokra van szükségünk, akik egyszerűen, vagy akár kitűnően megtanulták azt, amit meg lehet tanulni és vizsgálaton ki lehet kérdezni. Ez csak az alap. Nagy számmal van szükségünk olyan emberekre, akik részeknek egészé illeszkedését és együttműködését észre tudják venni, el tudják tervezni és meg is tudják valósítani; akik megszokták, hogy mindenben nagy egység alkotó elemét lássák s így ne csupán önmagokat, hanem mások munkáját is becsülik, a feladatok egymásba kapcsolódását megértsék, saját munkájukat magasabb egységnek alárendelni, másokét, mint szervezők, céltudatosan irányítani is képesek legyenek.

És a harmadik: a felelősség átérzése és vállalása mindenért,

amit végeznek. Erre a műszaki és gazdasági tanulmányok közvetlenül nevelnek. Nagy érdek, hogy ez a felelősségre nevelés itt sikeres legyen, hatása innen messzire áradjon és hallgatóinkban is, másokban is a nemzet sorsáért való felelősség lelkiállapotáig emelkedjék.

Nagy magaslaton látom így az innen kikerülő embereket. Ezzel az egyetemi tanár feladatában mintha nagyon is nyomatékosá tenném az emberalakító, nevelői elemet. Nyomatékosá, de nem egyoldalúvá. Mióta — kisgyermekkorom óta — megszoktam, hogy az egyetemi tanár hivatását lássam a legmagasabbrendű hivatásnak és amióta megértettem az egyetem mivoltát: mindig nagyon szegény embernek tartottam azt a tudóst, aki csak önmagát kívánta a csúcson látni és nem igyekezett tanítványokat emelni fel maga mellé. Soha sem értettem azokat, akik nem ismernek önmagoknál okosabb embert és különb szakembert. Az igazi tudós azért igyekszik tanítványokat nevelni, hogy azok magasabb csúcsokra is feljuthassanak. Az ilyen ember fejleszteni igyekszik mindazokat a tulajdonságokat, amelyek erre a tanítványt képessé teszik.

Nem kell többet mondanom arról, hogy íme, egybeolvad a kettős feladatunk: az idő parancsolta tudományos munka és az ifjúság előkészítése a jövőre. Nekik nem a mi munkánkat kell végezniök, hanem azt, amit az ő idejük majd nekik parancsol. Azért, hogy akik innen kikerülnek, felismerik-e és megoldják-e az új idők új feladatait, érzik-e a kötelességet, hogy felismerjék a szükségleteket, és érzik-e a felelősséget a jó megoldásért: ezért a felelősség rajtunk van.

IV.

Ez a felelősség teszi bennünk tudatossá feladatunkat; ez a feladat pedig jogossá teszi önértetünket. Önértet nélkül mai helyünkön nyugodtan nem is állhatnánk. De ebből újabb kérdés is támad: vállalhatjuk-e ezt a súlyos felelősséget, nem magunkért, hanem a tantermeinkből kikerülőkért? A kérdést nem volt könnyű kimondanom, mert mintha a felelősségtől való menekülést éreztetné. De ki kellett mondanom, mert ki kell mondanom a feleletet is: számunkra nem kérdés, hogy vállalhatjuk-e; vállalnunk kell, ha a munkahelyet elvállaltuk; az a felelősség az egyetemről kikerülő emberekért az egyetemi tan-

széssel együttjár. Kérdés csak az lehet: eleget tudunk-e tenni mindannak, amit feladatunk követel?

A munkánkhoz anyagi eszközök kellenek és lelki erő. Nincs miért elhallgatnunk, hogy az anyagi eszközök egyetemünk sok dolgozó helyén hiányosak. Teljesek, igaz, nem is lehetnek, hiszen fejlődő intézményekben mindig több és újabb felszerelésre van szükség; ha azonban a hiány növekszik, az a feladat teljesülését veszélyezteti. Mindnyájunkban él az a meggyőződés, hogy ezt azok is tudják, akiken az eszközök megadása megfordul és ezek a hanyatlást nem engedik meg, mert tudják azt is, hogy mit jelent nemzetünk sorsára nézve ez az egyetem. Ezért erről nem szólok többet.

Az anyagi eszközöknél nagyobb kérdés a lelki erő kérdése. Nagy lelki erő kell ahhoz, hogy aki a legteljesebb értékű munkára érez vágyat és képességet, azt az anyagi eszközök fogyatékossága ne lemondásra, hanem a lehetőségek teljes kihasználására indítsa. Ezt a lelki erőt csak a felelősség érzése adhatja meg. Átsegít súlyos nehézségeken, leküzdí a megalkuvásra kényszerülés ernyesztő pillanatait. Nem tagadhatjuk, hogy ilyen ernyedés, csüggedés meg-meglepi az embert. Küzdelmek meddősége, az erőfeszítés hiábavalósága, nehézségek nagysága okozza. Minden ilyen percben megingott a lelki erő, elhalványult a felelősség tudata. De akiben él, abban nyomban újra megvilágosodik. Az a lelkiállapot csak pillanatnyi szédület, hiszen tudjuk, hogy munkánknak sikere mégis csak van: pillantásunk valamely alkotásra esik, amely magunk és tanítványaink munkája nélkül nem jött volna létre; egy-egy gondolat terjedését észleljük s tudjuk, hogy az a mi tantermünkből indult el; belenézünk egy-egy szembe, amelyet látni mi tanítottunk meg; látunk embereket, akiknek lelki ereje a mienkből táplálkozik. Mindez felemel és megerősít: lehetnének a munkánk körülményei kedvezőbbek, lehetnek mások sikerei hangsúlyosabbak, de az igazi politikát mégis mi végezzük, a nemzet jövőjét fiatalok lelkületének alakításával mi építjük céltudatosan s ebben nem enged sem pihenést, sem alkuvást a mélyen átértett felelősség.

De — újra újabb *de* — nemcsak szó ez? Megvan-e bennünk csakugyan a szükséges lelki erő? Mindnyájan tudjuk: a lelki erő épségének nevezetes feltétele, hogy ne legyünk magunkban. Az egyedüllétnek, a magárahagyottságnak csak nagyon kevés

emberre lehet erősítő hatása; a legtöbbet gyengíti. Nagy erőt jelent az a tudat, hogy nem vagyunk egyedül, hanem azonos lélekkel küzdenek velünk, akikkel egy intézmény munkásai vagyunk. A lélek azonossága nem abban nyilatkozik, hogy nincs a véleményünkben különbség, vagy akár ellentét. A feladat azonos látása, az együttdolgozás, egymás kölcsönös kiegészítésének tudata juttat bennünket egymáshoz folytonosan közelebb. Minket, egyetemünk mindenik karát és valamennyi tanárát, össze kell fűznie annak a gondolatnak, amelyet a rendek 1836-ban az országgyűlés jegyzőkönyvébe foglaltak: a „műegyetemi intézet“-től a nemzet boldogulásának előbbrevitelét várták; azt kívánták és remélték, hogy a műegyetem a magyarság életének körülményeit magasabbrendűvé teszi azzal, hogy a munkát teszi egyre magasabbrendűvé.

Ezt a gondolatot világítja meg, a feladat közös voltának tudatát erősíti meg bennünk, gondolkodásunkat, érzéseinket, törekvéseinket egymáséhoz símítja, ha a nagy Nádorra és korára, egyetemünk keletkezésére gondolunk. Ezzel találjuk meg a választ az első szavamban feltett kérdésre: nem meddő-e ily viszonyok között régen elmúlt időkre és emberekre emlékeznünk. S itt a válasz az utolsó kérdésre is: mit jelent ez a kezembe vett serleg? Aki nekünk ajándékozta, bizonyosan a közösen emlékezés erejével akarta bennünk a közös feladatra szükséges lelki egységet növelni. Most is ezen az úton lépünk egyet, ha most valamennyien arra gondolunk: egész munkánk a nemzet szolgálása erős és tiszta új nemzedékek munkába állítása útján. Amint e pereben meghajlunk József nádor emlékezete előtt, a jövőbe, rendeltetésünkre gondolunk: nyugodt és nehéz időben egyaránt, alkalmas és alkalmatlan körülmények között teljes erőnket meg kell feszítenünk nemzetünk folytonos erősödéséért. Bármilyen várjon reánk: magyarok vagyunk, magyarok maradunk.

E gondolattal ürítem a serleget József nádor emlékezetére, egyetemünk virágzására, ifjúságunk boldogulására — a magyar nemzet jövőjéért.

IV.

J E L E N T É S

A M. KIR. JÓZSEF NÁDOR MŰSZAKI
ÉS GAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM

1939. É V I

SOPRONI NYÁRI TANFOLYAMÁNAK
(NYÁRI EGYETEM) III. ÉVÉRŐL

JELENTÉS

A M. KIR. JÓZSEF NADOR MŰSZAKI ÉS GAZDASÁG- TUDOMÁNYI EGYETEM 1939. ÉVI SOPRONI NYARI TAN- FOLYAMÁNAK (NYARI EGYETEM) III. ÉVÉRŐL.

Nyári Egyetemünk 1939. évi tanfolyamán, a Tanulmányi Bizottság által megállapított 5 éves munkaterv szerint, a vezetőszerep Egyetemünk Gépész- és Vegyészmérnöki Karának jutott. A Tanulmányi Bizottság a Nyári Egyetem kiváló előadói sorába felkért azonban olyan szakférfiakat is, akik más irányú előadásokkal gazdagították a Nyári Egyetem tanrendjét. A különböző foglalkozási körbe tartozó előadók és az eltérő tárgykörből merített előadások kétségtelenül színt és élénkséget vittek be Nyári Egyetemünk tanrendjébe.

1939. évi Nyári Egyetemünkkel kapcsolatosan külön bányás- és kohómérnöki továbbképző tanfolyamot is tartottunk. Az ezen a tanfolyamon megtartott előadásokat a Nyári Egyetem többi előadásainak keretei közé illesztettük be. Különösen az tette ezt lehetővé, hogy a gépész- és vegyészmérnöki, továbbá a bányás- és kohómérnöki tárgyú előadások rokon természetüknél fogva igen alkalmasak arra, hogy egymást kiegészítsék.

A Nyári Egyetem előadásai pontosan a tanrendben megállapított keretek között folytak le. Kezdődtek 1939. július hó 31-én és végződtek augusztus hó 18-án.

Az 1939. évi Nyári Egyetem megnyitó ünnepélyét július hó 30-án, vasárnapon a soproni városháza dísztermében tartottuk meg, nagy és előkelő, az ország minden részéből összegyűlt közönség előtt. A megnyitó ünnepélyt Wälder Gyula Rector Magnificus következő beszéde vezette be.

WÄLDER GYULA, A JÖZSEF NÄDÖR MÜEGYETEM REKTÖRÄNÄK BESZÉDE.

Igen Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

A soproni Nyári Egyetem a mult évben a mérnöki és építész-mérnöki Kar keretében tartotta meg előadásait, úgy most az idén a gépész- és vegyész-mérnöki Kar rendezésében szerepel. A Nyári Egyetemmel kapcsolatban tartja előadásait Egyetemünk bányá-, kohó- és erdőmérnöki Kara a bányá- és kohómérnöki továbbképző tanfolyamát. Tehát az idén több vegyészeti és gépészeti tárgyú előadás lesz egységes sorrend megállapításával.

Igen örvendetes, hogy a Nyári Egyetem alkalmat ad arra, hogy a szakemberek az őket érdeklő tudományos dolgok mai állása felől informálva legyenek és ismereteiket ezáltal gyarapítsák. A Nyári Egyetem megindításakor, három évvel ezelőtt Szily államtitkár úr fölvetette a Nyári Egyetem létjogosultságának kérdését, ezért most itt nem mulaszthatom el az alkalmat, hogy hálás köszönetet ne mondjak Czettler Jenő Önagyeméltóságának, a Nyári Egyetem lelkes pártolójának és ugyancsak köszönetet mondok dr. Vendl Miklósnak, Egyetemünk soproni dékánjának, dr. Márffy Ede és dr. Romwalter Alfréd egyetemi tanár uraknak.

A Nyári Egyetem továbbképző tanfolyama a magyar iparral és bányászattal kapcsolatos tudományos kérdéseket világítja meg. Ezeket az előadásokat olyan formában adja elő, hogy azokat nemcsak a szakférfiak, hanem a laikusok is könnyen megérthetik.

Ezeknek az előadásoknak a megismerése fog arra szolgálni, hogy az ipart és munkát megbecsüljük az életben. Ma a gépek és motorok világát éljük. Ezeknek birtoklása erőt és hatalmat jelent, amelyeket a hadsereg sem nélkülözhet. A gépek, motorok, bányák és fúrások azok, amelyek a nagyipart előmozdítják. A bányászat erőteljes fejlődése a legszebb reményekkel kecsegtet minket. A gépek nagyfokú terjeszkedése a legnagyobb mértékben növelni tudja az emberiség szaporodását. A gépek mezőgazdasági munkára való beállítása előmozdítja a nagyipar fejlődését és viszont a munkanélküliek számát csökkenti a gyár-
ipar fellendülése.

Nem mulaszthatom el megemlékezni azokról a történelmi eseményekről, amelyek félévvel ezelőtt a Felvidéken történtek. A bécsi döntés elismerte a magyarlakta vidéket. Elfoglaltuk a Felvidék keleti részét, valamint az Ung-sávot is megszálltuk és így jött létre a lengyel-magyar határ. Ezzel a megszállással országunk nagyipari berendezése is nagymértékben megerősödött. Ezért az eredményért hálásak lehetünk a jó Istennek. Hálásak lehetünk a Kormányzó Úr Ö Főméltóságának, aki maga mutatta meg a helyes utat a cél elérése érdekében, amelyet megtalálni törekedtünk. Hálásak vagyunk gróf Teleki Pál miniszterelnök úrnak, aki tudományos munkásságával mindig nemzeti célt kíván szolgálni. De ugyancsak hálásak lehetünk Kánya Kálmán és gróf Csáky István külügyminiszter uraknak, akik a m. kir. József Nádor Műegyetem érdekeit is pártolólág karolják fel.

Most pedig köszönetet mondok a Nyári Egyetem civitas fidelissima falai között a minden magyarnak oly kedves hű város polgármesterének, dr. Sopronyi-Thurner Mihály úrnak és Sopron szab. kir. város közönségének azért a meleg szeretetért, amellyel a Nyári Egyetemet támogatja.

A Nyári Egyetem sikeres működésére a Mindenható áldását kérem.

A megnyitó ünnepély szónokai voltak még ezenkívül: dr. gróf Csáky István m. kir. külügyminiszter; dr. Szily Kálmán m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszteri államtitkár; dr. Scpronyi-Thurner Mihály Sopron szab. kir. város Polgármestere és végül dr. Vendl Miklós egyetemi ny. r. tanár, a soproni bánya-, kohó- és erdőmérnöki kar Dékánja.

GRÓF CSAKY ISTVÁN KÜLÜGYMINISZTER SOPRONI BESZÉDE.

Sopron közismerten nagy tudományos központ, amely nemcsak általános műveltségre igyekszik nevelni a magyar föld lakóinak széles rétegeit, hanem kiváló szakképzettséget is nyújt azoknak, akik azt keresik.

A most megnyíló Nyári Egyetem ezért kitűnő helyet választott működésének színteréül. Sopron a természet szépségeitől körülvelt ősi magyar város, amelyet körüllebeg a tradíciónak tudományos, katonai és gazdasági dicsfénye, a megfelelő tudo-

mányos légkör, amelyet az ember lépten-nyomon érez ebben a városban.

Mielőtt az exakt tudományos előadások megkezdődnének, mintegy antidózisként rövid politikai elmefuttatásba szeretnék belekezekdeni.

A politika egy rendkívül bonyolult szerkezeti tanulmánya az emberi közületek együttélésének, mert a tudomány és a művészet mesgyéjén mozog.

Analitikai részében tisztán tudományos. A szintézis megalkításában transcendentális motívumok és imponderabiliák, valószínűség számítások is erősen belenyúlnak.

A legexaktabb része talán az együttélési formák történelme, mely azt látszik bizonyítani, hogy az empirizmusnak nagyobb-része van kialakulásukban, mint a spekulációnak, vagyis az elvont filozófiának.

A spekulatív rész, mely tulajdonképpen az emberi lélek megnyilvánulásait tükrözi vissza, iktatja bele azokat a tényezőket, amelyek által sokban hasonló lesz a művészethez. Mindenekelőtt ehhez fantázia, formaérzék és a művészet által is annyiszor emlegetett szent tűz szükséges. E három tényező nélkül ép úgy nincs politika, mint nincs művészet. E vegyes megjelenési formája miatt sokan nem is tekintik a politikát tudománynak, különösen azok nem, akik a politikát összezavarják a közigazgatással, vagy politizálással. Pedig az igazi politika nagy analitikai készséget és szintetikai érzéket kíván meg, továbbá tapasztalatot és bizonyos előképzettséget, különben — zseniktől eltekintve — kevesen tudnak helyes politikai diagnózist felállítani. Még komplikáltabbá válik ez a folyamat azáltal, hogy a politikának a művészethez való hasonlóságából kifolyólag az igazi politikusnak legnagyobb ereje az intuición. Ebben hasonlít a nagy feltalálókra vagy a nagy orvosokra. Talán az a körülmény, hogy az intuición a legfőbb alakító eleme a nagyvonalú politikának, magyarázza meg, hogy annyi történelmet csináló államférfiút és politikust, valamint feltalálót találunk éppen az autodidakták soraiban.

Az igazi államférfiúra a legnagyobb veszély, hogy kizárólag politikussá válik, vagyis, hogy a szakértelem és a logika rabjává lesz. Kompromisszumokat keres tapasztalati alapon, amikor teremtenie kellene, vagy okvetlen kreálni akar, amikor

továbbfejlesztésről, vagy az élet és helyzet egymáshoz idomításáról van szó.

Említettem már, hogy a politika alatt tudományos értelemben az emberi közületek létrehozásának, fenntartásának és fejlesztésének a tudományát értjük.

Praktikus értelemben a politika különböző emberei természetekben és az ezeken felépülő közületekben a priori gyökeredző konkrét súrolási felületek körülhatárolására s azok kiküszöbölésére irányuló művészet. Alapja a tényleges diagnózis megállapítása s ebben hasonlít az orvosi tudományra is. Attól a spekulatív elem választja el, amennyiben a fejlődés, az átmenetek és új formák lehetőségeit is tanulmányozza, míg az orvosi tudomány nagyjában a meglévő, évezredes törvények állandó működésének kifürkészésére szorítkozik.

Éppen mert egy Szabad Egyetem előadásai leginkább alkalmasak arra, hogy a legkülönbözőbb emberi közületeket hozták egymással érintkezésbe, voltam bátor igen hézagosan és röviden néhány elgondolást érinteni abból a tudománykörből, amely a közületi sejttől a legmagasabb egységekig rendszerbe igyekszik foglalni az emberi együttélés törvényeit.

De nem mulaszthatom el ezt az alkalmat, hogy a fenti értelemben vett széleskörű, vagyis egy állam határain túlmenő közületek összejövetelénél néhány szót ne szóljak az ország praktikus politikai elgondolásairól is.

A legnagyobb közületek, vagyis az államok egymás mellett élését a földrajzi helyzet, a történelmi mult és a gazdasági egymásrautaltság szabja meg. Hozzájárul ehhez mint külön tényező, a jövőbe vetett remény és a multban elszenvedett igazságtalanság érzete.

Ennek képe egy nemzet társadalma előtt nem annyira logikus elgondolások, vagy számítások folyományaként jelentkezik, hanem ösztönszerűleg. Mindennél esalhatatlanabbul megérzi a veszélyeket, vagy a várható előnyöket a nép lelke. Ezt a folyamatot egyedül az a lelki, sokszor megmagyarázhatatlan jelenség zavarja, amelyet szimpátiának, vagy antipátiának neveznek. Gyakran nehéz volna megmondani, hogy miért szimpatikus vagy miért antipatikus egy nép előtt a másik nép. De a praktikus politikusnak ezzel a népérzéssel, mint pozitív politikai tényezővel, számolnia kell, akár érti, akár nem.

Ha egy tükörképet vetítenének Magyarország politikai lelki hangulatáról a hallgatóság elé, akkor megállapítható volna, hogy becsületes őszinteséggel ösztönszerűleg is ragaszkodik a tengelyhatalmak politikájához, hogy meggyőződése, hogy ez az ifjú, törhetetlen, dinamikus politikai erőképlet a jövőt is erősen befolyásolja. Nemcsak a két nagy nemzet jövőjét, hanem sajátját is. Tudatában van annak, hogy nincs olyan magyar érdek, amely ellentétben állana a tengely érdekeivel, és hogy az évszázados együttélés vagy kultúrközösség őszinte és meghitt kapcsolatokat fejlesztett ki Magyarország, Németország és Olaszország között.

Történelmi, gazdasági és más kapcsolataink e népekkel már túlon túl ismertek, nem óhajtanám ezeknek a fejtegetésével az időt tölteni.

Amiért az előbb mondottakat újból hangsúlyoztam, annak főoka az, hogy szükségét érzem annak, hogy illetékes helyről újból megállapíttassék, hogy a magyar nemzet egyenes úton jár, senkit nem áztat, erőviszonyait barátai előtt nyugodtan feltárja, elhatározottságát barátai mellett annál erőteljesebben kihangsúlyozza, minél jobban támadják azokat akár belföldön, akár külföldön. Nehéz időkben lehet a barátot megismerni és azt meg is becsülik akkor, ha éppen a válságos időkben nem vonul a meglapulás úgynevezett bölcsessége mögé, hanem nyugodtan kiáll barátai mellett anélkül, hogy túlzásokba esnék, hanem erőviszonyait állandóan szem előtt tartja úgy morális, mint fizikai téren.

Békés nép vagyunk mindaddig, amíg minket is békében hagynak. Ez nem jelenti, hogy a legkisebb jogunkról is lemondunk, mert csak halálraítélt népek kötnek kompromisszumokat önmagukkal. Tudatában vagyunk annak, hogy igen súlyos időkben élünk. De voltak már nehéz idők országunk fölött és mindig átéltük őket. Ez leginkább bizonyítja, hogy létezésünk és fejlődésünk történelmi szükségesség.

Mérsékelt nemzet is vagyunk, jussunknál többet senkitől sem követelünk és a legboldogabb ember én volnék, ha minden szomszédunkkal olyan bizalmi atmoszféra fejlődhetnék ki, amelyben nem nyerne tápot a gyanakvás még akkor sem, ha itt vagy ott egy-egy meggondolatlan cselekedet történik vagy káros szó hangzik el. Persze ez nemesak tőlünk függ. Ismerjük azonban azokat a külső és belső nehézségeket is, amelyek egyik-

másik szomszéd államunkat akadályozzák abban, hogy a magyar nemzet által annyira kívánatosnak tartott bizalmi légkör kifejlődéséhez tevékenyen hozzájáruljanak. És éppen ezért, mert ismerjük, lehetetlent vagy időszerűtlent senkitől sem kívánunk.

Az építőmunka, amelyet a kormány belpolitikájában folytat, természetesen a külpolitikára is kiterjed. Nem fogunk egy alkalmat sem elmulasztani, hogy az ország belső nyugalját, fejlődését nyugodt és megbízható külpolitikával támasszuk alá. Remélem, hogy ezt a célkitűzést nem fogják túlságosan zavarni. Türelmünk, amint már bebizonyítottuk, van éppen elég, megértőek is tudunk lenni, mert elszánt lelkű, határozott nemzetté érlelt meg minket a sors.

Minél több hónap telik el, annál komolyabb erőtényezőt jelenthet a katonailag, erkölcsileg és gazdaságilag felkészülő Magyarország mindenkinek. Ami még inkább lehetővé teszi a magyar kormánynak, hogy önérzetes, nyugodt, türelmes, de erélyes külpolitikát folytathasson. Ez nem egyszer elmegy az engedékenyséig határáig, mert ezt egy erősbödő ország erejének biztos tudatában megengedheti magának.

Gyakran hallom külföldiektől, akik Magyarországra jönnek, hogy olyan ez az ország, mint egy oázis. Sokkal nagyobb államokkal összehasonlítva is, amelyekben azonban úrrá lett az idegesség. Ezt a nyugodt, békés oázist kívánjuk fenntartani, megerősíteni és biztosítani a magyar föld lakói és azok részére, akik látogatásukkal megtisztelnak bennünket. Ha azután hazájukba visszatérnek vagy az országban elszélednek, vigyék magukkal az idegen világrészekbe, vagy az idegen országtájakra azt a nyugalmat, amelyet egy erős kormány egy elszánt néppel a háta mögött nemzete részére megteremtett és fenntartani óhajt minden idő viszontagságai között.

DR. SZILY KÁLMÁN M. KIR. VALLÁS- ÉS KÖZOKTATÁS-
ÜGYI MINISZTERI ÁLLAMTITKÁR BESZÉDE.

Magnifice Rector!

Mélyen Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

A magyar történelemnek nagy magyar alakjai között alig volt valaki, aki többet töprengett és lelkiileg többet vívódott volna a magyar sors problémáin, mint a nagycenki mauzoleum-

ban nyugvó legnagyobb magyar, gróf Széchenyi István. Széchenyi Magyarország száz év előtti politikai helyzetében a magyar nemzet fennmaradásának mindenek fölött álló biztosítékát abban látta, ha a nemzet belsőleg erős. Erős lélekben, önbecsülésben, akaratban és tudásban; erős gazdasági és műszaki berendezkedéseiben; Széchenyi nem kételkedett abban, hogy a nemzet kulturális és gazdasági ereje hare nélkül is felfokozza a magyar állam politikai súlyát és hatalmát.

Széchenyivel is az történt, ami már oly sok prófétának volt a sorsa. Életében kortársai egy részének meg nem értése, az egységes nemzeti közvélemény hiánya, majd a politika vihara megakadályozta alkotó ereje teljességének kifejtését. Halála után pedig a nemzeti Pantheonban egyik legfényesebb helyet juttattuk neki, műveiből bőségesen idéztünk, az idézeteket már valóságos közhelyekké koptattuk; életéről, működéséről, tanításairól vaskos könyveket írtunk, csak éppen a tanításait cselekedeteinkben nem követtük.

De mintha most, száz év elmúltával, nagy változás küszöbéhez érkeztünk volna, mintha kezdenénk végre igazán Széchenyi szellemében dolgozni. Társadalmunk kezdi felismerni azt, hogy mindennél fontosabb és mindent megelőző feladat a nemzet belső erőinek kifejlesztése, a magyarság lelki és gazdasági megizmosodása. Azt hiszem, hogy Széchenyi — ha láthatná ezt a változást — meg lenne elégedve nemzetével, amelynek hibáit életében oly sokszor ostorozta.

És bizonyára nagyon meg lett volna elégedve nemzetével a legnagyobb magyar, ha látta volna azt, ami félévvel ezelőtt Magyarországon történt, ha látta volna, hogy ez az örökösen pártokra szakadó, önmagát politikai harcokban marcangoló nemzet a nagy történelmi fordulat órájában tudott egységes lenni, tudott akaratának kifelé is érvényt szerezni, és hogy az ősi magyar földet a magyar katonák tüneményes teljesítménye szerezte vissza.

És ha ma jelen lehetne ebben a teremben Széchenyi István és részt vehetne a Soproni Nyári Egyetem megnyitó ünnepén, akkor is nagyon kedvére valókat tapasztalna; mert tapasztalná, hogy végre megvalósult az a főiskolatípus, amelyet ő olyan nagy kedvvel tervezett meg és amelyet „Műegyetemi Intézet”-nek nevezett el; ez a Széchenyi-féle Műegyetemi Intézet magában foglalta volna valamennyi műszaki és gazdasági tudomány

művelését és tanítását; mi más ez, mint a József Műegyetem, az Egyetemi Közgazdaságtudományi Kar, az Állatorvosi Főiskola és a Bányamérnöki és Erdőmérnöki Főiskola egyesítésével létesült hatalmas egyetem: a József Nádor Műszaki- és Gazdaságtudományi Egyetem? Széchenyi nagy tetszésére volna, ha láthatná, hogy ennek az egyetemnek, az Ő egyetemének tanárai nem zárkoznak be gögösen a tudomány elefántesonttornyába, hanem szívesen látják tudásuk asztalánál vendégül a nem céhbeli, vagyis nem az egyetem kötelékébe tartozó művelt embereket is, hogy azok is megismerkedhessenek a műszaki és gazdasági tudományok alapvető és korszerű kérdéseivel. Erről tesz bizonyosságot a Soproni Nyári Egyetem, amelynek ma már harmadik évét nyitjuk meg.

És végül Széchenyinek bizonyára nagy kedvére volna az is, hogy ennek a Nyári Egyetemnek színhelye az ő kedves Sopron városa, amely várostól oly sok nemzetfenntartó értékes tulajdonságot és erkölcsöt lehet tanulni. Lehet tanulni nem importált, hanem önmagából kitermelt városi kultúrát; lehet tanulni hűséget; lehet tanulni a város polgárságától és vezetőségétől bölcsességet és reális, józan életszemléletet; de emellett lehet tanulni a fiatalságtól a legutolsó időben is megmutatott lelkes önfeláldozást és hősiességet.

Amikor a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr nevében a Soproni Nyári Egyetemet harmadik évének megnyitóján a legmelegebben üdvözlöm, azt kívánom, hogy a jövő hétek alatti munkáját lengje át Széchenyi István szelleme és hogy ez a munka szolgálja a magyar nemzet szellemi és gazdasági megerősödését.

DR. SOPRONYI-THURNER MIHÁLY POLGÁRMESTER
BESZÉDE.

Magnifice Domine Rector!

Nagyméltóságú Uraim!

Mélyen Tisztelt Vendégeim!

Amióta az ember megjelent ezen a világon, azóta küzd és fárad, hogy könnyebbé tegye és kellemesebbé varázsolja életét. Az élet harcában tapasztalatokat szerzett, törvényszerűségeket észlelt, amelyeket rendszerbe foglalt és tudománnyá fejlesztett.

A tudomány őskorától fogva napjainkig elismerésben részesül, mert az emberiség hamar észrevette, hogy scientia potestas est, a tudomány hatalom.

A jószándékú tudós mindenkor igyekezett tudását az élet tökéletesbítésére, a maga, családja, hazája és embertársai szolgálatába állítani. Minden tudomány a hatalom kisebb-nagyobb fokát tudta elérni. A műszaki és gazdaságtudomány óriási hatalomhoz jutott, amelyet egyes tudósok néha döbbenetes vagy gyűjtésére használtak fel. Svájc, Amerika és más, gazdag országokban dúskáló országok pénzügyi hatalmasságai nehéz milliókat költenek évente a gazdasági és műszaki tudományok céljait szolgáló kutatásokra abban a biztos tudatban, hogy ezek az áldozatok hamarosan, többszörösen megtérülnek. Ezekben a számításokban ritkán csalatkoztak.

A nyers erejű traktortól kezdve a csodás művű, finom, kutató műszerig, az eszközöknek és gépeknek hosszú láncolatát állítják a többtermelés szolgálatába. A gazdasági élet hatalmassai völgyzáró gátakat építenek, hogy mesterséges tavakban a vizek hatalmas erejét a termelő munka igájába foghassák. És mivel ezek a hatalmasságok úgy számolnak az idővel, mint a pénzzel: gondoskodnak arról, hogy az idővel takarékoskodhassanak és ezért építenek olyan utakat és vasutakat, amelyeken a szélvész gyorsaságával száguldhassanak áramvonalas gépkesikön és vonatokon. És mivel a pénz hatalom, ennek a hatalomnak birtokosai megengedhetik maguknak, hogy a víz és levegő hullámain repülő luxuspalotákban siessenek üzleteik lebonyolítására vagy élvezeteik habzsolására.

Ezen a világon mindenkinek van ellensége. Az egészség ellen tör a betegség: az élelmiszert hamisítják és ha valamely találmány anyagi sikert ígér, nyomába igyekszik a verseny kíméletlen árromboló eljárások alkalmazásával. Ha valamely nemzet erkölcsi és anyagi erejének megfeszítésével eredményhez közeledik, szembetalálja magát irigy ellenségével, amely a vas és tűz fegyvereivel, harcigázokkal és egyéb pokoli gyilkos eszközökkel azon mesterkedik, hogy a törekvő nemzetet megállítsa az élet, a boldogulás útján.

Szerencsénkre vannak a tudománynak önzetlen munkásai is, akik az emberiséget megsegítik a bajok elhárításában. A mai nappal munkára induló Nyári Egyetemünk tanrendjében

is olvashatunk arról a törekvéstről, amelynek célja az emberi ségre leselkedő ellenségek leküzdése. A Nyári Egyetem hallgatói megismerhetik azokat a szabályokat, amelyek az élelmiszerek ellenségei, hamisítói ellen indulnak harcra, hallani fogják a fajegészség és fajvédelem tanát; eléjük tárjuk a város egészségügyi feladatait és útbaigazítást fognak kapni arranézeve, hogy miképpen lehet védekezni a harcigázok gyilkos hatásával szemben.

Nyári Egyetemünk tanrendje is igazolja azt a tételt, hogy a tudomány a városban él és virul. A város neveli a tudományt és a tudomány növeli a várost. Aki várost épít, országot épít.

Nyári Egyetemünk Imrédy és Teleki, Kánya és Csáky államtudományi művészi munkájának országépítő, országgyarapító eredményébe kapcsolódik be akkor, amikor a Szent István ezeréves rögeinek visszaszerzett területében rejlő kincsek okos felhasználására tanítja a hallgatóságot.

Hölgyeim és Uraim! Lessing azt hirdette: *Der Endzweck der Wissenschaften ist Wahrheit, der Endzweck der Künste hingegen ist Vergnügen!* „A tudományok végső célja az igazság, a művészetek végső célja ellenben az élvezet.“ Ezt az igazságot megvilágítja és megerősíti az a másfélvezrednél idősebb igazság, amely azt vallja, hogy a tudomány a világ békéjét szolgálja.

Mély tisztelettel köszöntöm Nyári Egyetemünknek kiváló előadóit. Köszönöm nekik, hogy készséggel vállalták az előadások fáradságát. Kívánom, hogy buzgóságuk és lelkesedésük sikerrel vehesse fel a versenyt bodogabb nemzetek tudósaival, akik milliókat kapnak kutató munkára. Kívánom előadóinknak, hogy munkájuk eredményesen szolgálja a nyomorgó tömegek boldogulását és így segítse érvényesülésre a békét csonka Hazánk határain kívül és belül. Nyári Egyetemünk hallgatóit magyar testvéri szeretettel üdvözlöm a Civitas Fidelissima nevében és kívánom, hogy lelkükben az igazság kivívására a béke szolgálatára alkalmas fegyvereket gyűjthessenek és élvezetet találjanak azokban a műkincsekben, amelyeket elődeink hagytak reánk ódon utcáinkon.

Isten áldása legyen Nyári Egyetemünkön és drága Hazánkon!

DR. VENDL MIKLÓS, A BÁNYA-, KOHÓ- ÉS ERDŐ- MÉRNÖKI KAR DÉKÁNJÁNAK BESZÉDE.

Mélyen Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Az elhangzott beszédek után nekem tulajdonképpen már sok mondanivalóm nem lehet. Mint a házigazda szerepét betöltő bánya-, kohó- és erdőmérnöki kar dékánjának valamit azonban mégis közölnöm kell, ez pedig a Kar üdvözlétének tolmácsolása a Nyári Egyetem minden egyes résztvevőjének, legyen az illető akár előadó, akár hallgató.

Miként a multban, úgy most is igyekszünk a házigazda teendőinek, amennyire ez emberileg lehetséges és módunkban álló, megfelelni. Szeretettel tárja ki kapuit idén is az ősi főiskola az érdeklődő közönség előtt, kívánjuk, legyen hasznos az üdülés mellett az, amit a tudományokban nyújtunk és csak csupa kedves emlékük legyen az itt eltöltött napokról.

Immár harmadik évében jár Nyári Egyetemünk, évről-évre mindjobban megerősödve, izmosodva. Az idén magyar szívrünk különös örömmel telik meg a megnyitás alkalmából, mert elsőízben üdvözölhetjük itt körünkben a visszatért magyar Felvidék és Kárpátalja felszabadult magyar mérnökeiket, valamint a technikai tudományok iránt érdeklődőket és családjuk kedves tagjait. Bár húsz éves keserves rabságuk ideje alatt mindig éreztük és tudtuk, hogy lélekben együtt vannak velünk ők, öszszefűzött bennünket a magyar lélek halhatatlan ereje és sokunkat ezenkívül még közös Édesanyánk, az Alma Mater szeretett emléke is, de mégis csak más az, hogy szabad magyarokként jelenhettek meg már körünkben, s az a baráti kézfogás, amely a mondott idő alatt csak hó sóvárgásként élt bennünk, most végre testet öltve valóra válhatott.

De nem kisebb a tiszteletünk és szeretetünk a trianoni Magyarországból itt megjelent többi kartársunk és barátunk iránt sem. Azt hiszem, nem bántottam meg őket azzal, hogy a visszatérteket külön is üdvözöltem. Meg vagyok győződve arról, hogy nekik is, mint nekem, az lenne a legnagyobb örömünk, ha rövidesen az egész Nagymagyarország magyar mérnöktársadalmát és technikai tudományok iránt érdeklődő nagyközönségét üdvözölhetnők Nyári Egyetemünk megnyitásakor e helyről. Ehhez adjon a magyarok Istene jó szerencsét!

A Nyári Egyetemen összesen 14 szorgalmi napon át 67 előadást tartottak. Ebből a bányá- és kohómérnöki továbbképző tanfolyamra összesen 27 előadás esett. Ezeket az utóbb említett előadásokat a Nyári Egyetem előadássorozatának a közepébe (augusztus 7-től 14-ig) egymással összefüggően illesztettük be. Azt akartuk ugyanis lehetővé tenni, hogy azok a rendszerint rendkívül elfoglalt bányá- és kohómérnöki szakférfiak, akik a tanfolyamon résztvesznek, szorgalmi munkaidejükből lehetőleg minél kevesebbet veszítsenek el.

A Nyári Egyetem előadásainak magas színvonalát mi sem bizonyítja jobban, mint az előadó uraknak, valamint a megtartott előadásoknak alábbi elsorolása: dr. Rosta János: Budapest székesfőváros élelmiszerrendészete; dr. Kiss Dénes: Korszerű harcigázok; dr. Szabó Zoltán: Fajegészség és fajvédelem örökléstana; dr. Salamon Géza: A székesfőváros egészségügyi problémái; dr. Szalóki Zoltán: A magyar textilipar; Bolemann Géza: A komplex számítás az elektrotechnikában; dr. Sólyom Barna Zoltán: A műgumigyártás; dr. Náray-Szabó István: Kristályszerkezetek; dr. Stachó Tibor: Valószínűségszámítás a fizikában; dr. Haidegger Ernő: A korszerű energiapolitika irányelvei; dr. Varga József: A kémia és a nyersanyaggyártás; dr. Imre Sándor: A közgondolkodás átalakulása; Bodócsi István: Korszerű világítás; Kauser János: Korszerű hangosfilmtechnika; Eőri-Fintor Zoltán: Légjavítás és légüditési módszerek; Molnár Aladár: Vízművek, szivattyútelepek; dr. Judik József: A mai magyar gazdaságpolitika alapfeladatai; Molnár Dénes: Ivóvíztisztító módszerek; Fári László: A fényképezés legújabb fejlődése és a színes fényképezés; v. Verebély László: A villámkutatás legújabb eredményei; dr. Brummer Ernő: A többszínűnyomatás; Kövesi Antal: Hegesztés a vas-szerkezetekben; dr. Vendl Miklós: A visszatért Felvidék ásványkincsei; dr. Verő József: Quantitatív mikrográfia; Pattantyus Á. Imre: A vasipari fényíves kemencék fejlődése; Kövesi Antal: Hegesztett vaskötések számítása; Török Sándor: Szállítóberendezések a bányászatban; Krausz Sándor: A vashányatámok használatának tízéves adatai; v. Gálócsy Zsigmond: A tüzeléstechnika fejlődése; dr. Vér Tibor: Az anyag kifáradása; Zorkóczy Béla: Különleges acélok; Tettamenti Jenő: A centrifugálszivattyúk sorozatgyártásának elve; dr. Sailer Géza: Anyagminőségi kérdések az acéliparban; dr. Pattantyus Á.

Géza: Az anyagszállítás üzemtana; dr. Schmidt Sándor: A munkásság szociális kérdése és a szabadidő mozgalom; Korompay Lajos: Csonka hazánk első skiprendszerű akna szállítása; dr. vitéz Lányi Béla: Alumíniumkohászat hazánkban; dr. Szádeczky-Kardos Elemér: A szénkőzetten a bányászat szolgálatában; dr. Proszta János: A polarographia; Tettamenti Jenő: Bányavízmentesítő telepek géptechnikai tervezésének alapkérdései; Jakoby László: Feladataink a magneziumkohászat terén; Esztó Péter: Kőzetmozgás; dr. Telegdy Róth Károly: Kincstári bányászatunk; Cziegler Gusztáv: Korszerű tűzhatás és a fegyverek szerkesztése; Hofhauser Jenő: Újabb térképező módszerek; Mazalán Pál: Fúrástechnika különös tekintettel a hazai viszonyokra; Bolemann Géza: A higanygőz áramirányító és alkalmazása az erősáramú elektrotechnikában; dr. Vargha Kálmán: A vashengerművek gépészeti berendezéseinek fejlődése; Cserneczky Béla: A korszerű robbanótechnika kérdései; Rotter Lajos: Repülés motor nélkül; Jancsó Endre: Sportrepülés; Csukás Kálmán: Katonai repülés; dr. Csürös Zoltán: Textilipari műanyagok; Németh Endre: A Kárpátalja jelentősége a vízgazdálkodás szempontjából, különös tekintettel az Alföld öntözésére; Biró Zoltán: Az erdőgazdaság szerepe a megnagyobbított Magyarországon; Ferenczy Ödön: A kémelhárító szolgálat általában; Radány László: Ipari kémkedés és sabotage elhárítása; dr. Farkas Ákos: Budapest székesfőváros szociális munkáspolitikája; Thoma Frigyes: A mérnöki kamara nemzeti jelentősége; dr. Hallósy István: A magyar belső idegenforgalom jövője; Magyary Endre: Korszerű rádiótechnika; dr. Bay Zoltán: Az atomfizika mai állása; Hubert István: A magyar ipar decentralizációjának kérdése; Lechner Egon: A tömeggyártás főbb elvei; Kovács Andor: Mótoros vasúti vontatás; dr. Frohner József: Szabványosítás, védjegy és mintavédelem.

Az itt felsorolt előadásokon kívül igen értékes előadást tartott még Wladislaw Pietrzykowsky lengyel pénzügyminisztériumi tanácsos a danzigi kérdéstről, valamint Lengyelország világkereskedelmi feladatairól.

Az előadó urak felkérésünkre az egyes előadásokról megelőzőleg syllabusokat készítettek, amelyeket mi sokszorosítva kiosztottunk az előadások meghallgatására egybegyűlt hallgatóság között. Ezekből a syllabusokból is kitűnik, hogy a Nyári Egyetem a műszaki és gazdasági tudományok fejlesztése és népsze-

rúsítása szempontjából milyen nagyfontosságú. A Tanulmányi Bizottság már régóta a legkomolyabban foglalkozik azzal a tervvel, hogy a Nyári Egyetemen évről-évre megtartott előadásokat külön évkönyvbe összefoglalva évenként közrebocsátja. Sajnos azonban ezideig, különösen a mai nehéz gazdasági helyzetre való tekintettel, nem sikerült még e tervünk megvalósításához megteremtenünk a kellő anyagi alapokat. A Nyári Egyetem rohamos fejlődése azonban minden valószínűség szerint belátható időn belül lehetővé fogja tenni ennek a nagyszabású tervnek a megvalósítását is.

Az előadások programjának összeállításánál, mint tavaly, úgy az idén is tekintettel kellett lennünk arra, hogy a Nyári Egyetem hallgatósága nemcsak hivatásos műszaki és gazdasági emberekből fog állani, hanem közöttük nagyszámban lesznek olyanok is, akik a műszaki és gazdasági tudományok iránt csak általános keretek között érdeklődnek, illetve az előadásokat csak ilyen keretek között képesek megérteni és követni. Éppen ezért előadásainkat két csoportra osztottuk: a délelőtti órákban tartott előadások inkább általános irányúak voltak, színvonaluk olyan volt, hogy azt minden művelt ember könnyűszerrel megérthette. Ezzel szemben a műszaki és gazdasági szakemberek részére tartott előadásokat a lehetőségig a délutáni órákra osztottuk be.

Különös tekintettel voltunk a tanrend összeállításánál arra is, hogy az egy csoportba tartozó szakelőadások lehetőleg egymást követő napokra szoríttassanak össze, abból a célból, hogy azok a rendszerint nagyon elfoglalt szakemberek, akik ezeket az előadásokat hallgatni óhajtották, egyhuzamban vehessenek részt az előadásokon. A tapasztalat azt mutatta, hogy ez az intézkedés nagyon jól bevált és a Nyári Egyetem hallgatóságát sok igen kiváló szakemberrel gyarapította.

1939. évi Nyári Egyetemünk fejlődését mutatja az ezidei hallgatóságunk létszámának jelentékeny emelkedése is. A tavalyi 684 hallgatóval szemben a Nyári Egyetemre ezidén 852 hallgató jelentkezett. A három eddig megtartott Nyári Egyetemi tanfolyam résztvevőinek számáról a következő összehasonlító táblázat nyújt tájékoztatást.

	1937-ben		1938-ban		1939-ben	
a soproni hallgatók száma volt.....	404	81%	380	56%	563	66%
a budapesti hallgatók száma volt	60	12%	181	26%	209	24%
az egyéb Sopronon kívüli hallgatók száma volt ...	35	7%	106	15%	66	8%
a külföldi hallgatók száma volt.....	1	—	17	3%	14	2%
	500	100%	684	100%	852	100%

Az összesítésből kitűnik, hogy abszolút számokban jelentékenyen nőtt a látogatottság, de amíg a múlt évben a nem soproni résztvevők az összes résztvevőknek 41%-át alkották, addig ezidén azok száma csak 32%-ig emelkedett. Az összesítés szerint 1939-ben a soproni résztvevők száma valamivel több volt, mint a budapesti és a többi nem Sopronban lakó résztvevők számának a kétszerese.

A résztvevőknek hivatás szerinti megoszlásáról a következő statisztikai adatok nyújtanak tájékoztatást:

Minisztériumokból	14	Gyógyszerész	2
Egyetemi tanár	48	Földbirtokos	2
Egyetemi tanársegéd	7	Kisbirtokos	7
Egyetemi hallgató	15	Vasúti tisztviselő	9
Mérnök	174	Gyáros	2
All. és városi tisztviselő	305	Magántisztviselő	18
Tanár, tanító	17	Kereskedő	38
Ügyvéd	14	Iparos	27
Orvos	7	Magánzó	9
Katonai egyének	44	Nyugdíjas	51
Egyházi egyének	4	Családtag	36
Közjegyző	2		

Az előadások mindvégig igen látogatottak voltak; a délelőtti előadások hallgatóinak létszáma átlag 120, a délutániaké pedig átlag 60 körül járt.

A bánya- és kohómérnök továbbképző tanfolyam augusztus 7-től 11-ig, tehát öt napon át tartott és naponként 7 órában, vagyis összesen 34 órában 27 előadást nyújtott résztvevőinek. A résztvevő 80 bányamérnök és kohómérnök sorában a szak

számos hazai előkelőségét itt üdvözölhattük. Az 1937. évi első bányamérnöki és kohómérnöki továbbképző tanfolyam 3 napos tartamára 40 szakférfiú gyűlt össze Sopronban. Az előadottakban tehát világos bizonyítékát látjuk annak, hogy a továbbképző tanfolyamok milyen szépen fejlődnek és hogy reményünk lehet a kapcsolatos szakkongresszusok sikerét illetően is. Érdekesnek tartjuk annak a megemlítését is, hogy a múlt 1938. évben dr. Tárczy-Hornoch Antal tanár úr által kezdeményezett geodeta találkozó emléke, Hofhauser Jenő alezredesnek az újabb térképező módszerekről szóló előadása kapcsán, ismét a hazai földmérés 12 előkelő szakférfiát vonzotta Sopronba.

A hallgatóság nagyszámban vett részt a Nyári Egyetemmel kapcsolatban rendezett érdekes tanulmányi és turisztikai kirándulásokon. A tanulmányi kirándulásokat és a Nyári Egyetem estéjeit dr. vitéz Bokor Rezső egyetemi helyettes- és magántanár vezette.

A Nyári Egyetem Sopronba érkező résztvevőinek megfelelő elszállásolásáról a Soproni Idegenforgalmi R.-T. élén Pötschacher Rudolf igazgató úrral a legpontosabban gondoskodott. Ez a feladat az idén már kétségtől jónál több munkával és nehézséggel járt, mint tavaly.

A szakfolyóiratokat, a Magyar Távirati Irodát és a helyi sajtót dr. Tárczy-Hornoch Antal egyet. ny. r. tanár úr tájékoztatta a Nyári Egyetem működéséről. A fővárosi sajtóval és a magyar rádióval az összeműködést és a kapcsolatot nagy sikerrel dr. Vargha Ferenc értékes tevékenysége biztosította.

Külön meg kell még emlékeznünk a Nyári Egyetem anyagi ügyeiről is. Kétségtelen, hogy megfelelő anyagi előkészítés nélkül az egész intézmény sikere veszélyeztetve lett volna. Mindenekelőtt arra törekedtünk tehát, hogy az anyagi eszközök tekintetében szilárd alapokra helyezzük a Soproni Nyári Egyetem ifjú intézményét. Hála a Műegyetem Tanácsa, a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr, a m. kir. Külkereskedelmi Hivatal, az Országos Idegenforgalmi Hivatal, Budapest székesfőváros, Sopron szab. kir. város, továbbá az ország legkiválóbb ipari és gazdasági magánvállalatai áldozatkészségének, ez a törekvésünk meglehetősen sikerült is. A Nyári Egyetem céljaira ezidén mintegy 16.000 pengőt sikerült összegyűjtenünk, szemben a múlt évben ugyancsak az említett célokra összegyűlt mintegy 15.000 pengővel. Ez a bevételi összeg

a Nyári Egyetemmel kapcsolatos és mellőzhetetlen kiadások (propaganda, sajtó, dologi kiadások, előadói tiszteletdíjak) minimális mérvét véve is alapul, még mindig nagyon szerénynek mondható. Azonban a Nyári Egyetem előadóinak önzetlen szerénysége az előadói tiszteletdíjak tekintetében, továbbá az adminisztráció kereteinek a lehetőség határáig való lecsökkentése, illetőleg racionalizálása lehetővé tették azt, hogy a Nyári Egyetem számadásai ezévben is minden hiány nélkül záruljanak. A Nyári Egyetem Tanulmányi Bizottsága az idevonatkozó és Egyetemünk Questori Hivatalának megbízottja által hivatalos alakban elkészített részletes és megfelelően okmányolt számadásokat, jóváhagyás és a számviteli ellenőrzés gyakorlása végett egyidejűleg Egyetemünk Tanácsának is előterjesztette. Továbbá külön elszámolásokat küldött egyenkint mindazoknak, akik a Nyári Egyetem céljaira nagyobb összeget ajánlottak fel.

A Nyári Egyetem fejlesztése és támogatása körül igen nagy köszönettel tartozunk Sopron szab. kir. város Polgármesterének: dr. Sopronyi-Thurner Mihálynak, Budapest Székesfőváros Polgármesterének: dr. Szendy Károlynak; dr. Morvay Endre székesfővárosi alpolgármesternek és Farkas Ákos, Salamon Géza és Rosta János székesfővárosi tanácsnokoknak, továbbá a székesfővárosi üzemek kiváló vezetőinek, akik nemesak anyagilag segítettek igen hatásosan bennünket, hanem nagy tudásukkal, tapasztalataikkal és jóindulatukkal minden hozzánk intézett kérésünk támogatói voltak. A Székesfőváros üze­mei immár harmadízben nagyszámú tisztviselőt küldöttek ki Sopronba a Nyári Egyetemre avégből, hogy ott technikai tudásukat tökéletesítsék. Ezek a kiküldött kiváló székesfővárosi tisztviselők voltak Nyári Egyetemünk leghűségesebb hallgatói. Ugyancsak hálásak vagyunk azokért a rendkívül érdekes és értékes előadásokért is, amiket Nyári Egyetemünkön a székesfővárosi üzemek vezető szakférfiai tartottak. Külön köszö­nünk kell itt még kifejeznünk a Nyári Egyetem ügyének értékes és buzgó támogatásáért dr. Pattantyus Á. Géza egyetemi ny. r. tanár úrnak, a gépész- és vegyész­mérnöki kar Dékánjának, valamint dr. Vendl Miklós egyetemi ny. r. tanár úrnak, a soproni bányá-, kohó- és erdőmérnöki kar Dékánjának is.

Az 1939. évi Nyári Egyetemet augusztus 18-án délután dr. Vendl Miklós, a soproni bányá-, kohó- és erdőmérnöki kar Dé-

kánja zárta be hosszabb beszéd kíséretében. Ezután dr. Romwalter Alfréd, a Nyári Egyetem soproni igazgatója, az 1939. évi tanfolyamra vonatkozó beszámolója kapcsán, a jövő 1940. évi tanfolyam tervezett kereteit vázolta. A záróünnepély után a Nyári Egyetem többtagú küldöttsége dr. Vendl Miklós Dékán és dr. Romwalter Alfréd igazgató vezetésével Nagycenkre utazott és Széchenyi István gróf sírjára koszorút helyezett el.

Az előadottakból örömmel állapíthatjuk meg, hogy a soproni Nyári Egyetem intézménye ezidén is úgy tanulmányi, mint tudományos szempontból teljes mértékben megfelelt a hozzáfűzött várakozásoknak és a Nyári Egyetem harmadik évi tanfolyama szemben a Nyári Egyetem első és második évi tanfolyamaival határozott fejlődést mutat. Ez a fejlődés nemcsak a hallgatóság számának állandó és következetes emelkedésében nyilvánul meg, hanem kifejezésre jut abban is, hogy nemcsak a tudományos, hanem a gyakorlati és a közéleti pályákon működő kiváló szakférfiaink is mind nagyobb és megértőbb érdeklődést mutatnak Nyári Egyetemünk iránt, egyrészt mint a Nyári Egyetem előadói, másrészt pedig mint annak évről-évre visszatérő hűséges hallgatói.

Bátran elmondhatjuk, hogy Nyári Egyetemünk most már úgy tudományosan, mint gyakorlatilag is konszolidálódott és a magyar műszaki és gazdasági tudományok fejlesztésének általánosan elismert intézményévé vált.

Reméljük, hogy a jövő évben az általános világbéke visszatérével és nemzetünk fejlődése jogos igényeinek igazságos ki-elégítésével Nyári Egyetemünk az eddigi fejlődést még messze felülmúló sikereket és haladást fog elérni.

Czettler Jenő dr. s. k.

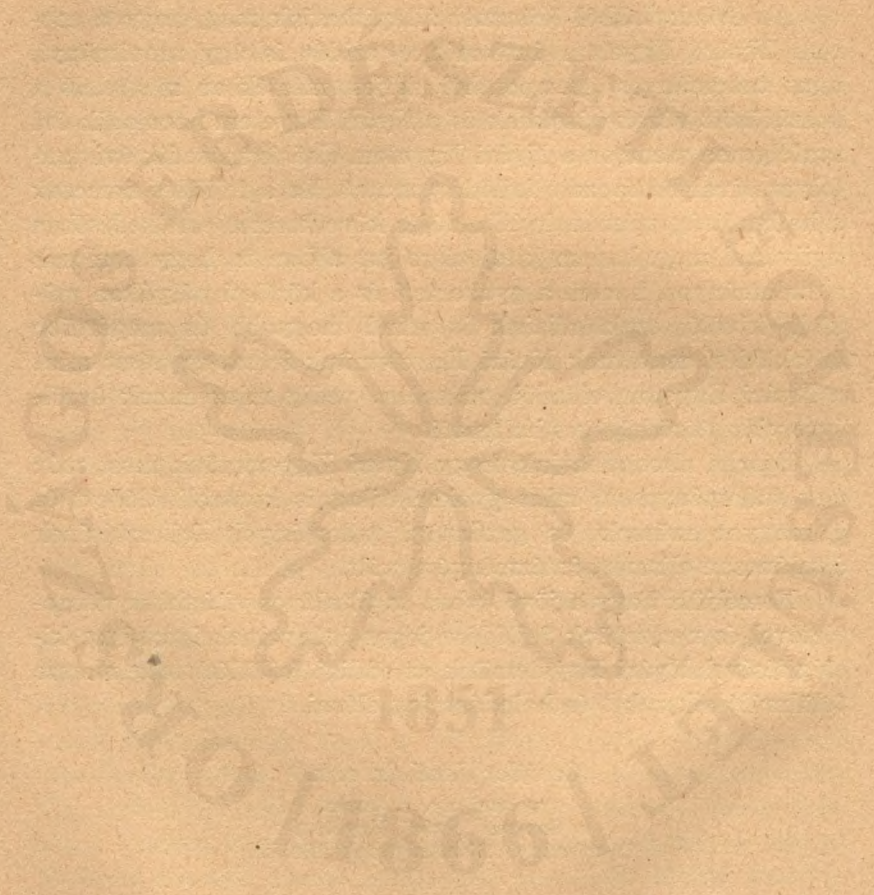
egyetemi ny. r. tanár,
a Soproni Nyári Egyetem
Tanulmányi Bizottságának Elnöke.

Romwalter Alfréd dr. s. k.

egyetemi ny. rk. tanár,
a Soproni Nyári Egyetem
soproni igazgatója.

Márffy Ede dr. s. k.

egyetemi ny. r. tanár,
a Soproni Nyári Egyetem
budapesti előadója.

MÁSODIK RÉSZ

ÉVKÖNYV

I.

Rektorok és dékánok névsora a M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem megszervezéséig.

1.

A M. Kir. József Műegyetem volt rektorainak és dékánjainak névsora a műegyetem egyetemi szervezetének elnyerése óta:

a) Rektorok névsora.

Tanév	N é v	Tanév	N é v
1871—1872.	† Dr. Sztoczek József	1902—1903.	† Dr. Ilosvay Lajos
1872—1873.	† Conlegner Károly	1903—1904.	† Hauszmann Alajos
1873—1874.	† Dr. Nendtvich Károly	1904—1905.	„
1874—1875.	† Vész János Ármin	1905—1906.	† K. Jónás Ödön
1875—1876.	† Dr. Sztoczek József	1906—1907.	„
1876—1877.	„	1907—1908.	† Dr. Wartha Vince
1877—1878.	„	1908—1909.	„
1878—1879.	„	1909—1910.	„
1879—1880.	† Id. dr. Szily Kálmán	1910—1911.	† K. Jónás Ödön
1880—1881.	„	1911—1912.	Dr. Rados Gusztáv
1881—1882.	„	1912—1913.	„
1882—1883.	„	1913—1914.	„
1883—1884.	„	1914—1915.	† Kovács S. Aladár
1884—1885.	† Dr. Kriesch János	1915—1916.	„
1885—1886.	„	1916—1917.	† Dr. Kürschák József
1886—1887.	† K. Liphay Sándor	1917—1918.	„
1887—1888.	„	1918—1919.	Czakó Adolf
1888—1889.	„	1919—1920.	„
1889—1890.	† Klimm Mihály	1920—1921.	† Rejtő Sándor
1890—1891.	„	1921—1922.	† Zelovich Kornél
1891—1892.	† Dr. Kőnig Gyula	1922—1923.	„
1892—1893.	„	1923—1924.	Schimanek Emil
1893—1894.	„	1924—1925.	„
1894—1895.	† Id. dr. Entz Géza	1925—1926.	Dr. Szarvasy Imre
1895—1896.	„	1926—1927.	„
1896—1897.	† Dr. Wartha Vince	1927—1928.	Dr. Szily Kálmán
1897—1898.	„	1928—1929.	„
1898—1899.	† K. Liphay Sándor	1929—1930.	„
1899—1900.	„	1930—1931.	Dr. Hüttl Dezső
1900—1901.	† Dr. Ilosvay Lajos	1931—1932.	„
1901—1902.	„	1932—1933.	† Söpkéz Sándor
		1933—1934.	Herrmann Miksa

b) Dékánok névsora.

T a n é v	Mérnöki és építési osztály	Gépészmérnöki osztály	Vegyészmérnöki és egyetemes osztály	Közzgazdasági osztály
1871—1872.	† Kruspér István	† Bielek Miksa	† Id. dr. Szily Kálmán	—
1872—1873.	”	”	”	—
1873—1874.	† Dr. Kherndl Antal	† Dr. Wartha Vince	† Dr. Kriesch János	—
1874—1875.	”	”	”	—
1875—1876.	”	”	”	—
1876—1877.	† Dr. Gerlóczy Gyula	† Nagy Dezső	”	—
1877—1878.	”	”	”	—
1878—1879.	† Hauszmann Alajos	”	”	—
1879—1880.	”	”	”	—
1880—1881.	”	”	”	—
1881—1882.	† Schwarzel (K. Liphthay) S.	† Dr. Ghyczy Géza	† Fölser István	—
1882—1883.	”	”	”	—
1883—1884.	† Klimm Mihály	”	”	—
1884—1885.	”	† Dr. Schuller Alajos	† Dr. Krenner József	—
1885—1886.	† Dr. König Gyula	† Fölser István	† Dr. Ilosvay Lajos	—
1886—1887.	”	”	”	—
1887—1888.	”	”	”	—
1888—1889.	”	”	”	—
1889—1890.	† Czizler Győző	† Asbóth Emil	”	—
1890—1891.	”	”	”	—
1891—1892.	”	”	”	—
1892—1893.	† Dr. Ilosvay Lajos	”	† Id. dr. Entz Géza	—
1893—1894.	”	”	”	—
1894—1895.	”	”	† Dr. Klein Gyula	—
1895—1896.	”	”	”	—
1896—1897.	”	”	”	—
1897—1898.	† Pecz Samu	† K. Jónás Ödön	† Dr. Réthy Mór	—
1898—1899.	”	”	”	—
1899—1900.	† Dr. Rados Gusztáv	”	† Dr. Schmidt Sándor	—
1900—1901.	”	”	”	—

T a n é v	Mérnöki és építész osztály	Gépészmérnöki osztály	Vegyészmérnöki és egyetemes osztály	Közgazdasági osztály
1901—1902.	Dr. Rados Gusztáv	† Rejtő Sándor	† Dr. Schmidt Sándor	—
1902—1903.	”	”	”	—
1903—1904.	”	”	”	—
1904—1905.	† Dr. Bodola Lajos	† Lázár Pál	† Dr. Klein Gyula	—
1905—1906.	”	”	”	—
1906—1907.	† Dr. Tóth Béla	”	† Dr. Kürschák József	—
1907—1908.	”	† Dr. Wittmann Ferenc	”	—
1908—1909.	”	”	”	—
1909—1910.	† Kovács S. Aladár	”	† Dr. Daday Jenő	—
1910—1911.	”	Zipernowsky Károly	”	—
1911—1912.	† Nagy Virgil	”	”	—
1912—1913.	”	Czakó Adolf	† Dr. Schafarzik Ferenc	—
1913—1914.	† Söpkéz Sándor	”	”	—
1914—1915.	”	† Bánki Donát	Dr. Szarvasy Imre	† Zelovich Kornél
1915—1916.	”	”	”	”
1916—1917.	Czakó Adolf	Schimanek Emil	Dr. 'Sigmund Elek	Dr. Rados Gusztáv
1917—1918.	Dr. Hüttl Dezső	”	”	”
1918—1919.	”	Herrmann Miksa	”	”
1919—1920.	Ifj. dr. Szily Kálmán	”	Dr. Tangl Károly	”
1920—1921.	”	Dr. Bresztovszky Béla	”	Dr. Heller Farkas
1921—1922.	”	”	† Dr. Istvánfi Gyula	”
1922—1923.	Sándy Gyula	Dr. Szabó Gusztáv	”	”
1923—1924.	”	”	Dr. Zemplén Géza	† Dr. Buday László
1924—1925.	Dr. Kossalka János	”	”	”
1925—1926.	”	Dr. Bresztovszky Béla	”	Dr. Heller Farkas
1926—1927.	Oltay Károly	”	Dr. Putnoky László	”
1927—1928.	”	Dr. Heller Farkas	”	Dr. Laky Dezső
1928—1929.	Dr. Mihailich Győző	”	Dr. Vuk Mihály	”
1929—1930.	”	Dr. Misángyi Vilmos	Dr. 'Sigmund Elek	”
1930—1931.	Wälder Gyula	”	Dr. Varga József	† Zelovich Kornél
1931—1932.	”	Pöschl Imre	”	”
1932—1933.	Rohringer Sándor	”	”	”
1933—1934.	”	Dr. Pogány Béla	Dr. Vendl Aladár	Dr. Bud János

2.

**A M. Kir. Bányamérnöki és Erdőmérnöki Főiskola
volt rektorainak névsora
a főiskolának főiskolai rangra történt emelése óta :**

Tanév	N é v	Tanév	N é v
1904—1905.	† Dr. Fodor László	1919—1920.	Dr. Vitális István és Láng Károly
1905—1906.	„	1920—1921.	Jankó Sándor
1906—1907.	Herrmann Miksa	1921—1922.	„
1907—1908.	„	1922—1923.	Boleman Géza
1908—1909.	† Vadas Jenő	1923—1924.	† Dr. Mihalovits János
1909—1910.	„	1924—1925.	Tettamanti Jenő
1910—1911.	† Dr. Fodor László	1925—1926.	„
1911—1912.	„	1926—1927.	Fekete Zoltán
1912—1913.	† Dr. Barlai Béla	1927—1928.	„
1913—1914.	„	1928—1929.	Boleman Géza
1914—1915.	Krippel Móric	1929—1930.	„
1915—1916.	„	1930—1931.	Cotel Ernő
1916—1917.	Kövesi Antal	1931—1932.	„
1917—1918.	„	1932—1933.	Fekete Zoltán
1918—1919.	† Réz Géza	1933—1934.	„

3.

**A M. Kir. Állatorvosi Főiskola volt rektorainak névsora
a főiskola önkormányzati szervezetének elnyerése óta :**

Tanév	N é v	Tanév	N é v
1899—1931.	† Dr. Hutyra Ferenc	1932—1933.	Dr. Wellmann Oszkár
1931—1932.	Dr. Wellmann Oszkár	1933—1934.	Dr. Zimmermann Ágoston

4.

**A budapesti Kir. M. Tudományegyetemi Közgazdaságtudományi Kar
volt dékánjainak névsora a kar alapítása óta :**

Tanév	N é v	Tanév	N é v
1919—1920.	Dr. Bernát István	1927—1928.	Dr. Karch Kristóf
1920—1921.	„	1928—1929.	Dr. Doby Géza
1921—1922.	Dr. Fellner Frigyes	1929—1930.	Dr. gr. Teleki Pál
1922—1923.	Dr. gr. Teleki Pál	1930—1931.	Dr. Schandl József
1923—1924.	† Dr. Steinecker Ferenc	1931—1932.	Dr. gr. Teleki Pál
1924—1925.	Dr. Czettler Jenő	1932—1933.	Dr. Grosschmid Lajos
1925—1926.	† Dr. Krolopp Hugó	1933—1934.	Dr. Vönház István
1926—1927.	Ifj. dr. Erődi-Harrach B.		

II.

A M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem rektorai és dékánjai :

a) Rektorok.

T a n é v	N é v
1934—1935	Rohringer Sándor
1935—1936	Dr. Czettler Jenő
1936—1937	Dr. Szabó Gusztáv
1937—1938	Dr. gróf Teleki Pál
1938—1939	Wälder Gyula
1939—1940	Dr. Zimmermann Ágoston

b) Dékánok névsora.

Tanév	Mérnöki és építésmérnöki kar	Gépész- és vegyészmérnöki kar	Bánya-, kohó- és erdőmérnöki kar	Mezőgazdasági és állatorvosi kar	Közgazdaságtudományi kar
1934/35	† Zelovich Kornél és Oltay Károly	Dr. Pogány Béla	Finkey József	Dr. Zimmermann Ágoston	Dr. Heller Farkas
1935/36	Dr. Romsauer Lajos	Dr. Vendl Aladár	Dr. Walek Károly	Dr. Reichenbach Béla	Dr. Dengl János
1936/37	Dr. Romsauer Lajos	vitész Verebély László	Széki János	Dr. Jármái Károly	Dr. Laky Dezső
1937/38	Méhes Zoltán	Dr. 'Sigmond Elek	Roth Gyula	Dr. Szabó Zoltán	Dr. Imre Sándor
1938/39	Csányi Károly	Dr. Pattantyús Á. Géza	Dr. Vendl Miklós	Dr. Hetzel Henrik	Dr. Egyed István
1939/40	Dr. Stachó Tibor	Dr. Zemplén Géza	Kelle Arthur	Dr. Kövessi Ferenc	Dr. Kuntner Róbert

III.

Tiszteletbeli doktorok

(Doctores honoris causa)

a M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem megszervezéséig.

1.

A M. Kir. József-Műegyetemen

a) a műszaki tudományok tiszteletbeli doktorai :

József főherceg Ő királyi Fensége (1909).

† *Schulek Frigyes*, volt műegyetemi ny. r. tanár (1914).

† *Kherndl Antal*, volt műegyetemi ny. r. tanár (1915).

† *Bláthy Ottó Titusz*, a Ganz-féle elektrotechnikai gyár r.-t. osztály-igazgatója és igazgató-tanácsosa, a Magyar Tudományos Akadémia tiszteletbeli tagja (1917).

† *Pusztaszéki Forster Gyula báró*, v. b. t. t., a Műemlékek Országos Bizottságának volt elnöke (1917).

† *Lóczi Lóczy Lajos*, a Földtani Intézet volt Igazgatója (1917).

† *Nagyszigethi Szily Kálmán*, volt műegyetemi ny. r. tanár (1917).

† *Dunaszentgyörgyi Tolnay Lajos*, v. b. t. t., a Magyar Államvasutak volt elnök-igazgatója (1917).

† *Zágoni Bodola Lajos*, nyug. műegyetemi ny. r. tanár (1922).

Gállik István, kereskedelemügyi ny. h. államtitkár (1922).

† *Kandó Kálmán*, a Ganz és Társa Danubius gép-, vagon- és hajógyár r.-t. volt vezérigazgatója, a M. Tud. Akadémia volt lev. tagja, az Országos Középítési Tanács volt alelnöke (1922).

† *Velencei Hauszmann Alajos*, volt műegyetemi ny. r. tanár (1922).

† *Nagyilosvai Ilosvay Lajos*, nyug. államtitkár, műegyetemi ny. r. tanár (1922).

b) a közgazdaságtudományok tiszteletbeli doktora :

† *Gávai Gaal Jenő*, volt műegyetemi ny. r. tanár (1922).

2.

A M. Kir. Állatorvosi Főiskolán

a) az állatorvostudományok tiszteletbeli doktorai :

† *Dr. Schütz Vilmos* titkos kormánytanácsos, a berlini állatorvosi főiskola volt ny. r. tanára (1910).

† *Dr. Nádaskay Béla*, a m. kir. állatorvosi főiskola volt ny. r. tanára (1918).

† *Dr. Darányi Ignác* v. b. t. t., volt m. kir. földművelésügyi miniszter (1924).

† *Dr. Breuer Albert* volt m. kir. állatorvosi főiskolai c. ny. rk. tanár, a Székesfevárosi Közvágóhidak volt igazgatója (1924).

† *Dr. Cselkó István*, a magyaróvári gazdasági akadémia volt r. tanára (1924).

Dr. Fokányi László m. kir. állatorvosi főiskolai c. ny. rk. tanár, m. kir. állategészségügyi főtanácsos (1924).

Dr. Plósz Béla, m. kir. udvari tanácsos, földművelésügyi minisztériumi h. államtitkár, a m. kir. állatorvosi főiskola nyug. ny. r. tanára (1924).

Dr. Uhlyarik Titusz, nyug. m. kir. állategészségügyi főtanácsos (1924).

† *Dr. Bang Bernát*, a kopenhágai mezőgazdasági és állatorvosi főiskola volt ny. r. tanára (1924).

† *Dr. Bayer József*, császári és királyi udvari tanácsos, a bécsi állatorvosi főiskola volt ny. r. tanára (1924).

† *Dr. Drexler Hermann*, a prágai német egyetem volt ny. r. tanára (1924).

Sir John McFadyean, a londoni Veterinary College ny. igazgatója (1924).

Dr. Kitt Tivadar, a müncheni egyetem ny. r. tanára (1924).

Dr. Mohler John, a washingtoni Bureau of Animal Industry igazgatója (1924).

Dr. Schmalz Reinhold, a berlini állatorvosi főiskola nyug. ny. r. tanára (1924).

† *Dr. Smith Teobald*, a newyorki Rockefeller-Institut volt osztályigazgatója (1924).

† *Dr. Zschokke Ervin*, a zürichi egyetem volt ny. r. tanára (1924).

3.

A budapesti Kir. M. Tudományegyetemi Közgazdaságtudományi Karon

a) a közgazdaságtudományok tiszteletbeli doktorai :

Zichi és vásonkeői gr. Zichy János, nyug. m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter (1925).

† *Tóth Lajos*, volt m. kir. vallás- és közoktatásügyi államtitkár (1925).

† *Balogh Elemér*, a Hangya-Szövetkezet vezérigazgatója (1925).

Vitéz nagybányai Horthy Miklós, Magyarország kormányzója (1930).

b) a mezőgazdaságtudományok tiszteletbeli doktora :

Lovag krassai Kerpely Kálmán, nyug. egyetemi ny. r. tanár (1925).

IV.

Tiszteletbeli doktorok

a M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen

a bányamérnöki tudományok tiszteletbeli doktora :

Dr. Hóman Bálint, m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter (1935).

a műszaki tudományok tiszteletbeli doktora :

Dr. Świątosławski Wojciech, lengyel vallás- és közoktatásügyi miniszter (1937).

Dr. Czako Adolf, nyug. műegyetemi ny. r. tanár (1938).

az állatorvosi tudományok tiszteletbeli doktora :

Dr. Marek József, nyug. egyetemi ny. r. tanár (1938).

V.

A M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem nyilvános rendes, nyilvános rendkívüli címzetes (tiszteletbeli) és helyettes tanárainak bejelentett irodalmi és egyéb szakszerű működése az 1938/39. tanévben.

I. Mérnöki- és Építész-mérnöki Kar.

A) Mérnöki Osztály.

Oltay Károly ny. r. tanár: 1. *Az új budapesti városmérés műszaki feltételei.* (Geodéziai Közlöny, 1938. évf., 136—154. oldal.) 2. *Rövidebb távolságok közvetett meghatározásának pontossága.* (Geodéziai Közlöny, 1938. évf., 159—171. oldal.) 3. *Adatok szabatos (városi) sokszögelések munkasebességére.* (Geodéziai Közlöny, 1938. évf., 188—191. oldal.) 4. *Louis Bodola de Zágón.* (Bulletin Géodésique, 1938. évf., 57. szám, 85—90. oldal, külön oldalon Bodola arcképével.) 5. *Arbeiten des Ungarischen Geodätischen Instituts vom Juni 1936 bis Juni 1939.* Bericht vorgelegt der im September des Jahres 1939 zu Washington abgehaltenen siebenten Hauptversammlung der Internationalen Geodätischen und Geophysikalischen Union (26 nagy form. oldal, 43 ábrával). 6. *A városi vízszintes részletmérés költségének előzetes megállapítása.* (Geodéziai Közlöny, 1939. évf., 75—90. oldal.) 7. *A székesfővárosi új városmérés vízszintes részletmérésének műszaki feltételei.* (Geodéziai Közlöny, 1939. évf., 145—159. oldal.) 8. Sajtó alá rendezte *Geodézia* című munkája III. kötetének második kiadását. 9. Kiadta és szerkesztette a *Geodéziai Közlöny* című tudományos folyóiratot, mely 4 füzetben s legalább 12 ív terjedelemben foglalkozik a geodézia körébe tartozó tudományos és gyakorlati kérdésekkel.

Dr. Mihailich Győző ny. r. tanár: mint a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet újjáalakított vasbetonbizottságának elnöke vezette a csavart vasbetétes vasbetonszerkezetekre, valamint bauxit-cementre és a bauxit-betonra vonatkozó előírások és feltételek megállapítását célzó tárgyalásokat.

Rohringer Sándor nyug. ny. r. tanár: A) *Irodalmi működése*: 1. *A tiszafüredi szivattyúteleppel kapcsolatos sebességszabályozó medence laboratóriumi vizsgálata.* (Vízügyi Közlemények, 1938. 4. sz.) 2. *A redőnyösgátra vonatkozó laboratóriumi tanulmány.* (Elküldve a Lüttichben folyó év, okt. 3-ra tervezett hidraulikai-laboratórium vezetők nemzetközi kongresszusára.) 3. *A németországi folyó- és csatorna-hajózás hatása a magyar gazdaságra.* (Sajtóra kész.) B) *Szakszerű*

működés : 1. A Köztelek című szaklap talajjavítási rovatának vezetője. 2. Talajviztanulmányok a Duna-Tisza közén és a borsodi nyílt ártéren, adatok gyűjtése, azok feldolgozása. 3. Műegyetemi meteorológiai állomás adatainak gyűjtése és feldolgozása. 4. Szakvélemény a Mattyasovszky-féle „redőnyös-gát”-ra vonatkozólag modellkísérletek alapján. 5. A párolgás-mérés új módszerének megállapítása.

Dr. Stachó Tibor ny. r. tanár : 1. *Valószínűségszámítás a műszaki gyakorlatban.* (Technika, 1938. 8. sz.; a Soproni Nyári Egyetemen tartott előadás.) 2. *Randsingularität Laplacescher Transformierten.* (Monatshefte für. Math. u. Phys. (48) Furtwängler Festband 1939.)

Dr. Jákó József ny. r. tanár : A) *Irodalmi működése* : *Die klassische Erd-drucktheorie mit besonderer Rücksicht auf die Stützwandbewegung.* (V. Band der Abhandlungen der Internationalen Vereinigung für Brückenbau und Hochbau. Zürich. 1938. B) *Szakszerű működés* : *A földmunka tömörségének rövid helyszíni meghatározása.* (A m. kir. kereskedelmi és közlekedésügyi minisztérium részére készített jelentés.) Közreműködött az American Society of Civil Engineers Soil Mechanics and Foundations Division; Committee Sampling and Testing és a Committee on Soil Mechanics Bibliography bizottságainak munkájában. Szerkesztette az Anyagvizsgálók Közlönyét.

Dr. Barta József egyetemi magán- és helyettes tanár : 1. *On the greatest elastic displacement produced by a force.* (Fifth International Congress of Applied Mechanics, 1938.) 2. *Az egyenletesen feszített és tetszőlegesen megterhelt lemezről.* (M. Tud. Akadémia Matematikai és Természettudományi Értesítője, 58. kötet, 1939.) 3. *Über die gleichmässig gespannte und beliebig belastete Platte.* (Ingenieurarchiv, Bd. 10, 1939.)

Bauer Mihály c. ny. rk. tanár : *Zur Theorie der Kreiskörper.* (A. M. Kir. Ferenc József Tud. Egyetem Tudományos Közleményei, IX. kötet.)

B) Építészmérnöki Osztály.

Csányi Károly ny. r. tanár : Előadásokat tartott a Kis Akadémiában Felső-Magyarország művészeti emlékeiről. Folytatta Magyarország középkori emlékeinek felkutatását, ennek kapcsán a Középkori Tanszék kiadásában, Lux Géza adjunktus közreműködésével, megjelentette a borszónyi, alsósápi, karcsai, ócsai és ráckevei templomok ismertetését. Hallgatóival felmérte a mátraverebélyi, gyöngyöspatai és bényi középkori templomokat. Lux Géza adjunktus előadást tartott a Régészeti Társulatban Szabolcs vármegye építési emlékéiről és a Kis Akadémiában a szentmargitszigeti ásatásokról.

Dr. Lechner Jenő műegyetemi c. rk. és magántanár, az Orsz. m. kir. Képzőművészeti Főiskola rendes tanára : Folytatta a remetekertvárosi plébániatemplom építését, tervet készített a margitkőrúti ferencendi templom kibővítésére, tervet készített az albertfalvai r. k. plébániatemplom számára, tervet készített a Magyarok Nagyasszonya-téri Ferenc József emléktemplom belső berendezésének kiegészítésére, elkészítette Töreky Géza kúriai elnök péceli lakóházának tervét, a máriapócsi sz. Bazil-rend felhívására tervet készített a kegytemplom udvarán

létesítendő gyóntató és szabadtéri kápolnához, elkészítette a veszprémi új papnevelő intézet épületének terveit, a Képzőművészeti Főiskola épületeinek átépítési munkálatait irányította, különlenyomatban megjelent tanulmányt írt az építőművészet és képzőművészetek kapcsolatairól, sajtó alá rendezte az Építőművészet kis tükre című munkáját.

II. Gépész- és Vegyészmérnöki Kar.

A) Gépészmérnöki Osztály.

Dr. Bresztovszkő Béla ny. r. tanár: 1. vezette, illetve irányította a tan-széknek és a laboratóriumnak, valamint a laboratóriummal kapcsolatos kísérleti állomásnak minden kutató munkáját és laboratóriumi vizsgálatait, 2. valamint egyes szabványokhoz szükséges kísérleteket, 3. folytatta a közlemények kiadásának előkészítését.

Dr. Grosschmid Lajos ny. r. tanár: 1. *Megjegyzés az exponenciális sorhoz* (Szücs Adolf-fal együtt, Matematikai és Fizikai Lapok, 1938 július—decemberi szám). 2. *Mennyiségtani előadások* című könyve (VIII+456 lap) megjelent 1939-ben a Műegyetemi Mechanikai Technológiai Intézet nyomdájának kiadásában.

Dr. Misángyi Vilmos ny. r. tanár: 1. az 1938/1939. tanévben kifejtett irodalmi és egyéb szakszerű működés: a) A „Magyar Szabványügyi Intézet” kebelében alakult több szakbizottság elnökségével járó szakszerű működés; b) szakbizottsági működés az ipari nyersanyaggyártás tárgyában az iparügyi minisztérium által létrehozott szervezetben; c) a Felső Oktatásügyi Tanács természet-tudományi és műszaki szakosztályában előadás tartása „A Felső Oktatásügyi Kongresszus műegyetemi vonatkozásai” címen; d) a Felső oktatásügyi Egyesület főtitkári minőségében kifejtett működés; e) cenzori működés a gazdasági szaktanárképző intézetben; f) az Országos Közoktatásügyi Tanács ipari szakosztályának elnöki minőségében az ipari középiskolák tantervének tárgyalásai szakosztályi üléseken; g) a Nemzeti Munkaközpont Oktatásügyi Bizottságának elnökeként a szövőipari továbbképző tanfolyamok ellenőrzése; h) a M. Kir. Kúriánál kifejtett szabadalmi ülnöki működés; i) szakvélemények adása hatóságok és magánosok számára.

Pöschl Imre (selmeczi) ny. r. tanár: 1. Elnöke, illetve tagja volt a Magyar Elektrotechnikai Egyesület több szabványbizottságának és a Magyar Racionalizálási Bizottság 58. sz. szakbizottságának. 2. Működött mint az Országos Világítás-technikai Bizottság alelnöke. 3. Működött mint a M. Kir. Kúria szabadalmi ülnöke. 4. A M. Kir. Törvényszék részére szakvéleményeket adott.

Vitéz Verebély László ny. r. tanár: A) *Irodalmi működés*: A MÁK akadémiai Berzeviczy Albert alapítványa 1939. évi jutalomdíjának odaítélése tárgyában javaslatlételre kiküldött bizottság elnöki jelentése. — Előterjesztés a Budapest Székesfőváros villamos energiaszükségletének fedezésére szolgáló új erőmű tárgyában. Miniszteri értekezlet 1939. január hó 9. — B) *Előadások*: A villámkutatás korszerű eredményei. Soproni nyári egyetem 1939 augusztus 7. — C) *Szakszerű működés*: Az Energia Világkonferencia Magyar Nemzeti Bizottságának irányf-

tása — mint annak elnöke. — A magyar Elektrotechnikai Egyesület irányítása, mint annak elnöke. — A Magyar Elektrotechnikai Egyesületben és a Racionalizálási Bizottságban szabványok és szabályzatok előkészítése — mint az illetékes bizottságok elnöke. — Szakértői működés a Fővárosi Elektromos Művek mátravidéki erőművének építkezésével kapcsolatban.

Dr. Pattantyus Á. Géza ny. r. tanár: 1. Elnöke volt a Magyar Racionalizálási Bizottság 67. sz. szakbizottságának. 2. Főszerkesztője a *Technika, a magyar mérnök lapja* című szakfolyóiratnak. 3. Az *anyagszállítás üzemtanáról* előadást tartott a soproni Nyári Egyetem 1939. évi továbbképző-tanfolyamán.

Vajda Ödön ny. r. tanár: *Zeichnerisches Verfahren zur Berechnung von Wärmeaustauschern und Diffusionsapparaten.* (Die Chemische Fabrik.) — *Rajzoló módszer alkalmazása hőcserélők és diffúziós készülékek tervezésénél.* (Technika.) — *Energiagazdálkodás a mezőgazdasági szeszgyárban.* (Magyar Mérnök- és Építész-Egyetel Közlönye.) — *A cukoripar.* (Magyar Statisztikai Szemle.) *A cukorkérdés.* (Előadás a Kis Akadémián.)

Dr. Anderlik Előd ny. r. tanár: Az intézet már elkészült szélcsatornáinak üzembehelyezése és beállítása.

Dr. Bay Zoltán ny. r. tanár: 1. Bay Zoltán: Elektron sokszorozó, mint elektronszámláló. (Mat. és Term.-tud. Értesítő, LVII. (1938) 513.) 2. Z. Bay und Z. Szepesi: Über die Intensitätsverteilung der Compton-Streuung von γ -Strahlen. (Zs. f. Phys. 112, 20, 1939.) 3. Z. Bay und G. Papp: Über den Kerneffekt bei der Streuung von γ -Strahlen. (Zs. f. Phys. 112, 86, 1939.)

Dr. Thiering Oszkár c. ny. rk. tanár: A) *Irodalmi működése*: 1. A szabványosításról. (Term. Közlöny, 1938. 10. sz.) 2. A szövetnyomás multjából. (Term. Közlöny, 1939. 3. sz.) B) *Szakszerű működése*: elnöke volt a Magyar Szabványügyi Intézet egyik szakbizottságának és tagja, illetve alelnöke a legkisebb ipari munkabérek megállapító több bizottságnak.

Dr. Schleicher Aladár c. ny. rk. tanár: A) A Magyar Szabványügyi Intézetben mint a fémeket, fémötvözeteket és fémfélgyártmányokat szabványosító szakbizottság elnöke a szakbizottság tárgykörébe eső szabványtervezetek előkészítését és tárgyalását irányította; B) szakvéleményeket adott hatóságok és ipari vállalatok részére.

Dr. Treer Mór Ferenc magántanár: 1. *Värmeöverföringsproblemet vid förbränningsmotorer* (Teknisk tidskrift 1938, häfte 46, Mekanik 11.). 2. *Harmonic Analysis of the Pressure Fluctuations in a Fluid* (Engineering vol. 148. page 321.).

B) Vegyész-mérnöki Osztály.

Dr. Sigmond Elek ny. r. tanár: 1. *Die neuen Ergebnisse der Bodenforschung und ihre Bedeutung für die praktische Landwirtschaft.* (Berichte d. XVIII. Int. Landw. Kongress, Dresden, Sektion IV d. 112 I. 1938.) 2. *Die Melioration, ihre wirtschaftliche und soziale Bedeutung.* (U. o. Sektion I d. 175. I. 1938.) 3. *Über die chemische Charakterisierung der Böden.* (Verhandl. d. II. Komm. d. Int. Boden-

kund. Gesellschaft, Vol. B. 90. I. Helsinki, 1938.) 4. *Über die Alkalibödenklassifikation.* (U. o. 57. 1.) 5. *Grundgedanke u. Grundsätze meines allgemeinen (dynamischen) Bodensystems und tabellarische Zusammenfassung d. ganzen Systems.* (Neues Jahrbuch f. Mineralogie 81. köt. 477. 1. 1939.) 6. *Utilisation de nouvelles sources de cellulose d'origine non forestières.* (VI. Cong. Int. Techn. et Chim. des Industries Agricoles, Budapest, 134. 1. 1939.) 7. *'Sigmund-féle talajmeghatározó.* (A szerző kiadása, Németh J. nyomdája, Budapest, 1939.)

Zemplén Géza ny. r. tanár: *A hesperidinnak és a neohesperidinnak szerkezete.* (Math. és Term. Ért. 57, 672—696. 1938.) *A rutinóznak előállítására rutinból enzimhatás nélkül.* (Math. és Term. Ért. 57, 940—941. 1938.) *Géza Zemplén u. A. Károly Tettamanti: Über die Biose des Hesperidins u. des Neohesperidins.* (Ber. d. Deutsch. chem. Ges. 71, 2511. 1938.) *Géza Zemplén u. Árpád Gerecs: Darstellung der Rutinose aus Rutin ohne Fermentwirkung.* (Ber. d. Deutsch. chem. Ges. 71, 2520. 1938.) *Géza Zemplén: Neuere Richtungen der Glykosidsynthese.* (Fortschritte der Chemie organischer Naturstoffe Bd. I. 1—23. 1938.) *Géza Zemplén u. Rezső Bognár: Einwirkung von Quecksilbersalzen auf Acetohalogenzucker XII.* Mitteil.: Eine neue, ausgiebige Synthese der Primverose-Derivate und der Primverose. (Ber. d. Deutsch. chem. Ges. 72, 47. 1939.) *Zemplén Géza: A scillabióz szerkezete.* (Math. és Term. Ért. 57, 999. 1938.) *Zemplén Géza: A primveróznak és származékainak új, kiadós szintézise.* (Math. és Term. Ért. 58, 58. 1939.) *Géza Zemplén u. Rezső Bognár: Synthese der Ruberythrinaure, des Hauptglykosids der Krappwurzel.* (Ber. d. Deutsch. chem. Ges. 72, 913. 1939.) *Géza Zemplén u. Rezső Bognár: Einwirkung von Quecksilbersalzen auf Acetohalogenzucker XIII.* Mitteil.: Synthese der Isoprimverose (6— α —d—Xylosido—d—glucose), des α — Isomeren der Primverose u. ihrer Derivate. (Ber. d. Deutsch. chem. Ges. 72, 1160. 1939.) *Géza Zemplén: Neuere Richtungen der Oligosaccharid-Synthese,* (Fortschritte der Chemie organischer Naturstoffe. II. 160—211. 1939.) *Zemplén Géza: Az izoprimveróznak, az α —l—d—xylozido—6—d—glükóznak, a primveróz α —izomerejének és származékainak szintézise.* (Math. és Term. Ért. 58, 356—379. 1939.) *Zemplén Géza: A „ruberythrina-sav“-nak, a festőbuzér főglükozidjának szintézise.* (Math. és Term. Ért. 58, 380—393. 1939.)

Dr. Putnoky László ny. r. tanár: „*A szervetlen kémiai előadások vezérfonala.* I. rész. (Kémia I.) *A metalloidok és vegyületeik.*“ 226. oldal. — „*Beitrag zur Untersuchung der Steinchen-Fehler im Glas*“ (Dr. Bobest Béla társszerzővel). Megjelent a „Sprechaal für Keramik, Glas, Email“ című folyóiratban. (1939. 31. füzet.)

Dr. Varga József ny. r. tanár: 1. „*Németország és a nyersanyaggazdálkodás.*“ Előadás az Országos Nemzeti Klubban 1939 januárjában. 2. „*Kémia és a nyersanyaggazdálkodás.*“ Előadta a soproni Nyári Egyetemen dr. Nyul Gyula adjunktus.

Dr. Vendl Aladár ny. r. tanár: 1. *A városligeti új artézikut.* (Term. Tud. Közl. 70. k. 1083. sz. p. 273—279.) 2. *Hoffmann Károly és Krenner József születésének százéves évfordulójáról való megemlékezés.* Elnöki megnyitó a Magyarhoni Földtani Társulat 1939. évi LXXXIX. közgyűlésén. (Földtani Közlöny, LXIX. 1939. p. p. 61—66.) 3. *A subalyuki Mussolini-barlang kőzetanyaga.* Geologica Hungarica Ser. Paleont. Fasc. 14. p. 155—181.) 4. A Magyarhoni Földtani Társulat ügyeit irányította mint elnök.

Dr. Náráy-Szabó István ny. rk. tanár: A) *Irodalmi működés*: 1. *Kristálykémia* (Magyar Chemiai Folyóirat 44. (1938) évf. 12. oldal.) 2. *A nádcukor u. n. A és B módosulatainak röntgenográfiai vizsgálata* (Sasvári Kálmánnal). Bemutatva a Magyar Tudományos Akadémia III. osztályának 1939 június 26-i ülésén, sajtó alatt a Matematikai és Természettudományi Értesítőben. 2. a. Ugyanaz németül sajtó alatt az Österreichische Chemiker-Zeitungban. B) *Előadást tartott*: A kristályos anyag szerkezete címmel a soproni nyári egyetemen 1939 aug. 1-én.

Dr. Csürös Zoltán ny. rk. tanár: Csürös Zoltán és Turai Lichtig László: *Fehérjék reakciói aldehidekkel.* (Magyar Chemiai Folyóirat 45, 54, 1939.) Csürös Zoltán és Vass Ferenc: *A karbamid aldehyd kondenzációk.* (Magyar Chemiai Folyóirat 45, 3, 1939.) Textilipari műanyagok. Előadás a Magyar Textiltechnológusok Egyesületében. Textilipari műanyagok. Előadás a Soproni Nyári Egyetemen.

Dr. Plank Jenő c. ny. rk. és helyettes tanár: 1. *Fundamental chemical laws demonstrated with gases.* (Journ. of Chemical Education 16., 234., 1939.) 2. *Chemische Vorlesungsversuche.* (Zeitschr. f. d. physik. u. chemischen Unterricht, 52., 57., 1939.) 3. *Cérium koloriméteres meghatározása.* (Magyar Chemiai Folyóirat 45., 100., 1939.) 4. *Colorimetrische Bestimmung des Cers.* (Zeitschr. f. analytische Chemie, 116., 312., 1939.) 5. *Mechanismus der Korrosion des Thalliums.* (Dr. Urmánczy Antal társszerzővel. Zeitschr. f. anorg. u. allg. Chemie 241., 158., 1939.) 6. *Zur Kenntnis der Wasserkorrosion des Thalliums.* (Dr. Urmánczy Antal társszerzővel. Zeitschr. f. anorg. u. allg. Chemie 241., 416., 1939.)

Szerkesztette a Magyar Chemiai Folyóiratot.

Dr. Binder-Kotrba Géza c. ny. rk. tanár.: *Die Redrying-Schnellfermentierung ungarischer Tabake* (Dr. Gärtner Károly társszerzővel.) *Zeitschrift für Untersuchung der Lebensmittel.* (1939, Band 77., Heft., 2., S. 113—224.)

III. Bánya-, Kohó- és Erdőmérnöki Kar.

A) Bánya- és Kohómérnöki Osztály.

Boleman Géza ny. r. tanár: „*Elektrotechnika*“ című tankönyv új, harmadik kiadásán dolgozott.

Cotel Ernő ny. r. tanár: „*Az acéltölvözés fejlődésének iránya, különös tekintettel az acél kopására és hőállóságára*“, bemutatva a Magy. Tud. Akadémia III. osztályán 1938. évi április 11-én. (Megjelent a Math. és Term.-tud. Értesítő 1938. évi 57. kötetének 542—550. oldalán.) „*A vaséctől az acélszerszámig*, előadás a Természettudományi Társulat népszerű estélyén 1939 február 24-én. (Megjelent a Természettudományi Közlöny 1939. évi kötetének 337—350. oldalán.)

Kövesi Antal ny. r. tanár: „*Die Berechnung von geschweissten Eisenkonstruktionen bei statischer und dynamischer Belastung.*“ (Megjelent a m. kir. József Nádor Műegyetem Bánya- és Kohómérnöki Osztályának „Mitteilungen“ című kiadványában, 1940.) — „*Hegesztés a vasszerkezetekben.*“ (Megjelent a „Bányászati és Kohászati Lapok“ 1939. évf. 20. és 21. számában.) — Előadást tartott a soproni nyári

egyetem továbbképző tanfolyamán a „*Vasszerkezetek fejlődése és a hegesztett kötések számítása*“ címen. — Mint Sopron város törvényhatósági bizottságának tagja, véleményes jelentéseket készített. — Résztvett az „*Acélszerkezeti Bizottság*“ munkálataiban és a magyar „*Racionalizálási Bizottság*“ tanácsadó tagja.

Tettamanti Jenő ny. r. tanár: Stand der Elektrowirtschaft im ungarischen Bergbau. (Közlemények X. kötet. 1939.)

Dr. Vitális István ny. r. tanár: 1. *Magyarország szénvagyonja*. (Matematikai és Természettudományi Értesítő. LVIII. k. Budapest, 1939. p. 130.) 2. *Magyarország szénvagyonja és széntermelése*. (Budapesti Szemle, 737. sz. Budapest, 1939. p. 53.) 3. *A magyar bauxitok és értékesítésük*. (Földtani Értesítő. Uj évfolyam. 4. k. 2. sz. Budapest, 1939. p. 33.) 4. *Magyarország széntermelése*. (Matematikai és Természettudományi Értesítő, LVIII. k. Budapest, 1939. p. 619.) 5. *Die Kohlenvorkommnisse Ungarns*. (Sajtó alatt.) 6. *Magyarország szénelőfordulásai*. (Sajtó alatt.)

Előadást tartott a M. Tud. Akadémia III. osztályában két ízben Magyarország szénvagyonáról és Magyarország széntermeléséről, továbbá a Földtani Társulat meghívására a magyar bauxitokról és értékesítésükről. Mint bányageológus foglalkozott a hasznosítható ásványkincsek felkutatásával és szaktanácsokat adott azok feltárására.

Finkey József ny. r. tanár: 1. *A recki kékpala flotálása*. (A Magyar Tudományos Akadémia Matematikai és Természettudományi Értesítője. LVIII. kötet.) 2. *Redukált bauxitok mágneses szeparációja*. (Bányászati és Kohászati Lapok, 1939. évf., 16. sz.) 3. *Erz- und Kohlenaufbereitung in Ungarn*. (A Bánya- és Kohómérnöki Osztály Közleményei. 1938. X. kötet, 3. rész.) 4. *Die Flotation des Blauschiefers von Reck*. (Ugyanott. 1939. XI. kötet.) 5. *Magnetische Separation reduzierter Bauxite*. (Ugyanott. 1939. XI. kötet.) 6. *Bányásztudományi címszavak az „Uj Idők Lexikona“ XIII—XVI. kötetében* (1939).

Dr. Vendi Miklós ny. r. tanár: *Bentonit* (Kallóföld) *a fertőrákosi lajtamészakóból*. (Matematikai és Term.-tud. Értesítő, LVIII. 1939. 76—89. old.) — *A földtani időmérésről. Dékáni székfoglaló beszéd*. (József Nádor Műegyetemi Beszédek és Évkönyv az 1937/38. tanévről, 47—60. old.) — *A visszatért Felvidék ásványkincsei*. Előadás a bánya- és kohómérnök továbbképző tanfolyamon 1939. évi augusztus hó 7-én.

Dr. Proszk János ny. r. tanár: „*Die Schemnitzer Bergakademie als Geburtsstätte chemisch-wissenschaftlicher Forschung in Ungarn*.“ (53. o. terj. tanulmány, mint a „*Historia eruditionis superioris rerum metallicarum et saltuariorum in Hungaria*“ c. gyűjtemény 3. füzet.) — „*A polarografia*“ címen előadást tartott a Soproni Nyári Egyetem továbbképző tanfolyamán. (Kivonatosan megjelent a Bányászati és Kohászati Lapok LXXII. kötetében. 1939. 404. old.)

Dr. Tárcey-Hornoch Antal ny. r. tanár: *Über ein abgeändertes Csétisches Hängenivellier*. (A Bánya- és Kohómérnöki Osztály Közleményei. 1937. év, 140—156. old.) *Über eine Methode der gleichzeitigen Meridian-, Breiten- und Zeitbestimmung*. (U. o., 157—168. old.) *A soproni lejtaknamérő műszer*. (Bányászati és Kohászati

Lapok, 1938. év, 297—304. old.) *Régi tanulmányi érmeinkről.* (U. o., 1939. év, 88—91. old.) *Mikoviny Sámuel*, a Selmeci Bányatisztképző Tanintézet első tanára. (Bányászati, Kohászati és Erdészeti Felsőoktatásunk Története, I. füzet, 25—42. old.) *Samuel v. Mikoviny*, der erste Professor der Lehranstalt für technische Bergbeamte zu Schemnitz in Ungarn. (Historia Eruditionis Superioris Rerum Metalliarum et Saltuariarum in Hungaria, I. füzet, 33—56. old.) *Geodézia és gazdaságosság.* (Geodéziai Közlöny, 1939. év, 24—31. old.) *Über die Parameterveränderung bei den Jäderin-Drähten.* (Esztó Péterrel együtt, Zeitschr. f. Vermessungsw. 1939. év, 106—113. old.) *Über die Dehnungskorrektion der Jäderin-Drähte.* (Esztó Péterrel együtt, u. o., 1939. év, 178—184. old.)

Dr. Romwalter Alfréd ny. rk. tanár: „*Beiträge zur Mechanik der Javellisation*“. Sajtó alatt. (Megjelenik a József Nádor Műegyetem Bánya- és Kohómérnöki osztályának 1939. évi közleményeiben.) „*A Hallstatt — La-Téne korbelti vaskohászat Sopron környékén*“. (Soproni Szemle, III. 1939. 51—55. old.) Dr. Király Sándor m. kir. áll. felsőkereskedelmi iskolai tanárral együtt: „*Hefepilze und Bakterien in Früchten*“. (Archiv für Mikrobiologie, 10. 1939. 87—91. old.) Ugyancsak dr. Király Sándor tanárral együtt közreműködött a Petőházi és Nagycenki Cukorgyárak R.-T. 1939. évi campagneában üzembevetett kémiai sterilizáló berendezés megtervezésében és teljesítményének ellenőrzésében és különböző könnyen romló áruval sterilizáló kísérleteket végzett; a József Nádor Műegyetem Bánya- és Kohómérnöki Osztálya Közleményeinek szerkesztésében közreműködött; a József Nádor Műegyetem Soproni Nyári Egyeteme 1939. évi tanfolyamának rendezésében, mint soproni igazgató résztvett; magánosok és vállalatok részére szakvéleményeket adott és elemzéseket végzett.

Esztó Péter kari és osztályülési joggal felruházott tanszékvezető, c. ny. rk. és intézeti tanár: *Über die Parameterveränderung bei den Jäderin-Drähten.* (Dr. Tárcazy-Hornoch Antallal együtt, Zeitschr. f. Vermessungswesen, 1939. évf., 106—113. old.) *Über die Dehnungskorrektion der Jäderin-Drähte.* (Dr. Tárcazy-Hornoch Antallal együtt, u. o. 1939. évf., 178—184. old.) A köznevelés mechanikai elemei. (Előadás a Soproni Nyári Egyetem 1939. évi Bánya- és Kohómérnöki Továbbképző Tanfolyamán.) A m. kir. Bányakapitányság megbízásából több ízben szakértői véleményt adott bányászati kérdésekben.

B) Erdőmérnöki Osztály.

Dr. Walek Károly ny. r. tanár: *Dr. Mihalovits János emlékezete.* (Megtalálható a Bányászati és Kohászati Lapokban, 1938.)

Fekete Zoltán ny. r. tanár: 1. *A sűrűségi és záródási viszonyszám helyes értelmezése.* (Erdészeti Lapok, 1938, 841. old.) 2. *Az erdő gazdasági beosztása és a jövőbeli gazdaság alapelveinek megszabása.* (Ugyanott, 1052. old.) 3. *Dr. Mihalovits János.* (Nekrológ, ugyanott, 127. old.) 4. *Üzem- és hozamszabályozás.* (Ugyanott, 127. old.) 5. *Krutzsch-Loetsch: Holzvorratsinventur und Leistungsprüfung der naturgemässen Waldwirtschaft.* (Könyvismertetés, ugyanott, 295. old.) 6. Munkatársa volt a Wiener Allgemeine Forst- und Jagdzeitung-nak. (Szakkérdésekre adott válaszok a lap levélszekrény rovatában.)

Roth Gyula ny. r. tanár: a) „Uj vadászati törvényünkről“. (Erdészeti Lapok, 1939. évf., I. füzet.) b) Szakkérdésekben erdőbirtokosoknak számos esetben adott szakvéleményt.

Dr. Fehér Dániel ny. r. tanár: 1. *Untersuchungen über das autotrophe Wachstum der Pflanzen im Dunkeln.* (Sopron, 1939.) 2. *Die komplexe Wirkung der Bodentemperatur und der Bodenfeuchtigkeit als regulative Faktoren des Bodenlebens.* (Bemutatva a Nemzetközi Mikrobiológiai Kongresszus III. Szakosztályán. New-York, 1939.) 3. *Researches on the biological Activity of desert Soils.* (Bemutatva a Nemzetközi Talajtani Társulat Talajbiológiai Szakosztályán. New-Brunswick, 1939.) 4. *Einige Bemerkungen zu unseren Arbeiten über die biochemischen Eigenschaften der Waldboden.* (Sopron, 1939.) 5. *Az R-törvény alkalmazása az öntözési ügyi Közelmények, 1939.* 6. *Beszámoló.* (Sopron, 1938.) 7. *A talajélettani kutatások gyakorlati jelentőségéről.* (Tiszántúli Gazdák. 1939, 12—13, 14., 15—16. sz.) 8. *Die wichtigsten Arbeiten des Botanischen Institutes der könig. ung. Universität für technischen und Wirtschaftswissenschaften in Sopron, 1923—1938* — Les publications principales de l'Institut Botanique de l'Université Hongroise pour les Sciences Techniques et Économiques a Sopron 1923—1938 (Sopron, 1939.) 9. *Megjegyzések a talaj táplálékanyagai mikrobiológiai feltáródásának kérdéséhez.* — Einige Bemerkungen zur Frage des mikrobiologischen Nährstoffaufschlusses im Boden. (Mezőgazdasági Kutatások, XII évf., 1939.) *Ch. Killian et Dr. Fehér*: 10. *Recherches sur la Microbiologie des sols désertiques* Résultats des Missions sahariennes Killian—Fehér. (P. Lechevalier, Paris, 1939.) 127 o. 39 t. 58 á. *D. Fehér und M. Frank*: 11. *Untersuchungen über die Lichtökologie der Bodenalgae. II.* — Der unmittelbare Beweis des autotrophen Algenwachstums beim Abschluss des sichtbaren Anteils der strahlenden Energie. (Archiv f. Mikrobiologie. 10., 2., 1939.) *D. Fehér, M. Frank und G. A. Manninger*: 12. *Experimentelle Untersuchungen über den Einfluss der Mikroorganismen-tätigkeit auf das dynamische Verhalten der leichtlöslichen Phosphor-, Kali- und Stickstoffverbindungen des Bodens.* (Zeitschrift Bodenkunde u. Pflanzenernährung. 13. 5—6. 1939.) *D. Fehér und H. Palitschek*: 13. *Untersuchungen über den Wasserhaushalt des Kulturbodens und der Kulturpflanzen. Mit besonderer Berücksichtigung des Problems der künstlichen Beregnung auf experimentell theoretischer Grundlage.* (Landwirtschaftliche Jahrbücher. Berlin. 87. 6. 1939.)

Modrovich Ferenc ny. r. tanár: *A földutak nemesítése.* Előadás a M. M. É. E. soproni osztályában. *A mérnöki munka szerepe a nemzet életében.* Előadás a T. E. Sz. Sopronban rendezett Szabad Egyetem-i tanfolyamán. *Az erdei vasút az erdőfeltárás szolgálatában.* (Erdészeti Lapok, 1939. évi VII. szám.) Mint a helyi osztály elnöke rendezte a M. M. É. E. és a Városi Mérnökök Szövetségének 1939. évi júniusában Sopronban tartott együttes vándorgyűlését.

Lesenyi Ferenc ny. r. tanár: *Geschichtlicher Überblick.* (A Zeitschrift für Weltforstwirtschaft különszáma részére, a földművelésügyi miniszter megbízásából.)

Krippel Mária nyug. főiskolai, c. egyetemi ny. r. tanár: Összeállította az „Adatok a helyes magyar erdészeti szaknyelvhez“ című tanulmányát. (Megjelent Sopronban.)

IV. Mezőgazdasági és Állatorvosi Kar.

A) Mezőgazdasági osztály.

Dr. Sehandl József ny. r. tanár: 1. *Vajtermelés a juhászatban.* (Köztelek, 1938. 815. old.) 2. *A juhtej mint közvellen fogyasztási cikk.* (Köztelek, 1938. 956. old.) 3. *Céltűzések a törzsjuhászatokban.* (Köztelek, 1938. 1017. old.) 4. *A merinók tejtermelésének mennyiséges és minőleges viszonyai.* (Állattenyésztők Lapja, 1938. 265. old.) 5. *A juh hústermelésének gazdasági értéke.* (Köztelek, 1939. 59. old.) 6. *Juhtej-gazdaságunk problémái.* (Tejgazdasági Szemle, 1939. 37. old.) 7. *Milyen merinó-gyapjút termeljünk?* (Magyar Állattenyésztés, 1939. 14. old.) 8. *A juhok fejése.* (Köztelek 1939., 269. old.) 9. *A pedigrék értéke.* (Köztelek, 1939. 300. old.) 10. *A juhok az országos mezőgazdasági kiállításon.* (Köztelek, 1939. 322. old.) 11. *Nemesítsük a cigáját!* (Köztelek, 1939. 510. old.) 12. *Kárpátalja juhtenyésztése.* (Köztelek, 1939. 626. old.) 13. *Téli legelőt az anyanyáj számára.* (Köztelek, 1939. 646. old.) 14. *A gyapjú zsírtartalma a juh különböző testtájain.* (Köztelek, 1939. 686. old.) Sajtó alá rendezte Gyapjú-, tej- és hústermelés a juhászatban c. könyvét. (140 old. A „Patria“ kiadása, 1939.)

Dr. Reichenbach Béla ny. r. tanár: *Üzemi adatok.* (Köztelek, Zsebnaptár 1939.) Mezőgazdasági becsléssel és előszámításokkal foglalkozó könyv megírásához adatok gyűjtése és feldolgozása. Állandóan résztvett az Országos Magyar Gazdasági Egyesület üzemtani szakosztálya és üzemstatistikai bizottsága, valamint a Darányi Ignác Agrártudományos Társaság és több szakegyesület munkájában. Mint a műegyetemi tangazdaság igazgatója, állandóan foglalkozott a tangazdaság üzemszervezési és üzemvezetési munkájával.

Dr. Szabó Zoltán ny. r. tanár: 1. *Az átöröklés.* (Könyvismertetés.) (Szent István Akadémia Értesítője, 1938. évi XXIII. kötetéből, 3—6. old.) 2. *Az egyén és a faj.* A fajvédelem és a fajnemesítés alap gondolatai. (Katolikus Szemle, 1939. évi februári számából különnyomat. Budapest, 1939. 1—7. old.) 3. *Származás és rokonság az öröklődés nézőpontjából.* „Egészség“, LIII. évf. 3. szám, 1939 márc. 65—74. old.) 4. *Fajegészség és fajvédelem.* (1939. „Egyedül vagyunk“, II. évf. 9. sz., 1939 szept. 1—7. old.) 5. *A fajegészség, fajvédelem és fajnemesítés örökléstana.* A József Nádor Műegyetem soproni nyári egyetemén 1939 július 31-én tartott előadás. (Stádium R.-T., Budapest, 1939. 3—32. old.) 6. *Az örökléstudomány újabb eredményei a növénynemesítés szolgálatában.* (Köztelek, 1939 febr. 6., 11—12. sz., 48. évf., 110. old.) 7. *A kertészek műegyetemi továbbképzése.* (Köztelek, 1939 dec. 4., 97—98. sz., 48. évf., 939. old.) 8. *A magyar nemesített növények fajvédelme botanikai és örökléstani szempontból.* (Köztelek, 1939, 49. kötet, 7. füz., febr. 12., 112. old.) 9. *Az öröklődéskutató mai kérdései.* (Budapesti Szemle 1939. évi januári füz. 22—30. old.) 10. *Mit kell tudni a szülőknek az átöröklésről?* (Magyar Anyák Naptára, 1940. évf., 94—101. old.) 11. *Ahnenverlust und Ahnenausfall.* (Zeitschr. f. Menschl. Vererbungs u. Konstitutionslehre. Berlin, Band 23. (1939.) 774—781.) 12. *Tobler, F.: Deutsche Faserpflanzen und Pflanzenfasern* c. mű ismertetése. (Bot. Közl., XXXVI. köt., 3—4. füz. 160. old.) 13. *Küster, E.: Pathologie der Pflanzenzelle.* Teil II. Pathologie der Plastiden. c. mű ismertetése. (Bot. Közl. XXXVI. köt. 3—4. füz. 160—161. old.) 14. *Geiler, L.: Chromosomenbau* c. mű ismertetése. (Bot. Közl. XXXVI. köt. 3—4. füz. 161—162. old.) 15. *Aschoff, Küster, Schmidt: Hundert Jahre Zellforschung* c. mű ismertetése. (Bot. Közl. XXXVI. köt. 3—4. füz. 162—163. old.)

Dr. Kövessi Ferenc ny. r. tanár: *Investigations on the Development of Yeast Cells (Saccharomyces sp.) Mechanical Equations Expressing the Development of Living Beings, and the Biophysical-Chemical Relationships.* Third international Congress for Microbiology, New-York, September 2—9. 1939. Abstract of Communications, p. 336. Under the auspices of the international Association of microbiologists. — *Erläuterungen der Gesetzmässigkeiten im Ablaufe der Lebenserscheinungen Lebender Wesen.* IX. Mitteilung: *In der Entwicklung der Gärungspilze (Saccharomyces spec.) herrschen Gesetzmässigkeiten, die in Wellenkurven dargestellt werden: Erforschung des periodischen Teiles der Wellenkurven und Methode der Berechnung des Koeffizienten M_2 der Kurve.* (Math. u. Naturwissensch. Anzeiger der Ungarischen Akademie der Wissenschaften, Band LVIII. Dritter Teil, p. 815. Budapest, 1939.) — Ugyanennek magyarnyelvű összefoglalása: *Az élelőlények fejlődése szabályosságának a magyarázata.* IX. közlemény: *Az erjesztősejtek (Saccharomyces spec.) fejlődésében uralkodó törvényszerűségeket kifejező hullámgörbéknel szereplő periodosus rész tanulmányozása és a hullámgörbe M_2 koefficiensének kiszámítási módszere.* (Matematikai és Természettudományi Értesítő. A Magyar Tud. Akadémia III. Osztályának folyóirata, LVIII. kötet, harmadik rész, p. 812. Budapest, 1939.) — Az 1938—39. tanév folyamán résztvett a m. kir. földművelésügyi miniszter főhatósága alatt álló *Növényegészségügyi Tanács* összes tárgyalásain és szakvéleményt adott több növényvédelmi szer alkalmazására nézve. Mint a *Növényegészségügyi Tanács tagja és egyik bizottságának elnöke* kezdeményezte, később vezette a mérgező növényvédekező szerek denaturálására (szagosítására és festésére) vonatkozó tanácskozásokat és kísérletek intézését, majd jelentést tett az eredményekről a Növényegészségügyi Tanácsnak. — Ezekon kívül több alkalommal adott szakvéleményt különféle növényélettani, növénykórtani, növényvédelmi és mezőgazdasági bakteriologiai tárgykörökből, növénytermesztőknek, gazdáknak, kertészeknek stb. — Dolgozott tanszéke előadási anyagának tökéletesítésén, a legújabb irodalmi adatok összegyűjtésén.

Dr. Ihrig Károly ny. r. tanár: 1. *A népi birtokpolitika kérdései.* (Közgazdasági Szemle, 1938. évf. 11—12. sz. 865—914. old.) 2. *Fejezetek az agrárstatistika köréből.* (Magyar Gazdák Szemléje, 1938. évf. 10—12. sz. 60. old.) 3. *A földművelésügyi igazgatás fogalma.* (Magyar Gazdák Szemléje, 1939. évf. 7. sz. 14. old.) 4. *Jelentés a magyar mezőgazdaság helyzetéről.* (Megjelent a Revue Internationale d'Agriculture, XXIX. évf. 1938 júliusi számában, 339—347. old.) 5. *Jelentés a magyar mezőgazdaság helyzetéről.* (Megjelent a Revue Internationale d'Agriculture, XXX. évf. 1939 februári számában, 75—81. old.) 6. *Co-operation in agricultural industry.* (Megjelent: VI. Congrès International Technique et Chimique des Industries Agricoles, Budapest, 1939. Comptes Rendus, Tome II. 653—661. old.) — Előadást tartott a Közgazdaságtudományi Társaságban a népi birtokpolitika kérdéseiről, továbbá a Budapestben 1939 nyarán tartott mezőgazdasági iparok VI. nemzetközi technikai és kémiai kongresszusán a 20. szakosztályban (termelés, fogyasztás) „A mezőgazdasági ipari szövetkezetekről“.

Dr. Surányi János ny. r. tanár: Könyvek: „*Fajtaösszehasonlító országos kísérletek az 1934—35. és 1935—36. években*“ (Földművelésügyi Minisztérium kiadása, 1938. IX.) „*Három évi kísérletek kukoricafajtákkal*“ (Az Országos M. Kir. Növénytermelési Kísérleti Állomás kiadása, 1939. II.) Cikkek: *Baross László és Székács Elemér emlékezete.* (Természettudományi Közöny, 1939. 1. sz.) A *szántó-*

föld okszerű művelése, kapcsolatban a talaj életével, vízgazdálkodásával és a magyar klímával. *Könyvismertetés.* (Köztelek, 1938. 73—74. sz.) „Kukorica“ és nem „len-geri“. (Köztelek, 1938. 77—78. sz.) *Megjegyzés a „Nagy búzatermés takarékos velés után“ című cikkhez.* (Köztelek, 1938. 87—88. sz.) *Lejtők művelése.* (Köztelek, 1938. 89—90. sz.) *A sáfrányseklice és termesztése.* (Köztelek, 1938. 103—104 sz.) *A „Mentana“ búza.* (Köztelek, 1939. 3. sz.) *Megjegyzések a „Takarékvetés, kapás búza nemesítési szemmel“ című cikkhez.* (Köztelek, 1939. 7. sz.) *Megjegyzések a szakirodalom nyelvéről.* (Köztelek, 1939. 15. sz.) *Megemlékezés Hankóczy Jenőről, Baross Lászlóról és Székács Elemérről.* (Köztelek, 1939. 15. sz.) *A szója vetőmag-mennyisége.* (Köztelek, 1939. 15. sz.) *Hozzászólás „A répaegyezés befolyása a termés mennyiségére és szárazanyagára“ című cikkhez.* (Köztelek, 1939. 20. sz.) *A „Mentana“ búza. II.* (Köztelek, 1939. 21. sz.) *Szója-rapszódia.* (Cukorrépa, 1939. 9. sz.) *Megemlékezés Hankóczy Jenőről.* (Magyar Gazdák Szemléje, 1939. 3. sz.) *Előszó „A kislajföldi rélek és legelők legfontosabb gyomnövényei“ című könyvhöz.* (1939 február.) Működött és szakvéleményeket szerkesztett mint az Országos Növényegészségügyi Tanács rendes, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület választmányi tagja és a *Köztelek* folyóirat rovatvezetője. Utóbbi minőségben 60 szakcikket bírált el és részben rendezett sajtó alá.

Dr. Osztróvszky Antal ny. r. tanár: 1. *Paradicsomtermesztési kísérletek.* (A Magyar Konzervgyárosok Országos Szövetségének kiadványa.) 2. *Tätigkeit des Kön. Ung. Institutes für Gärungsgewerbe in der Entwicklung der Ungarischen Tomatenindustrie.* A XII. Internationalen Gartenbau Kongresses, Berlin, naplójában. 3. *Kühlhauslagerung von in Ungarn produzierten Weisskohlsorten.* A VIIIe Congrès International d'Agriculture, Dresden, naplójában. 4. *La normalisation des methodes d'analyses des Conserves de tomates.* A Congrès International Technique et Chimique des Industries Agricoles, Budapest, naplójában. (Comptes Rendus Tome I.)

Mint a m. kir. földművelésügyi miniszter alá tartozó M. Kir. Erjedéstanti Állomás megbízott igazgatója, ezen intézet vezetésén kívül a m. kir. szeszgyár-vezetői tanfolyam, ecetmesteri és konzervipari tanfolyamok igazgatói teendőit látta el és e tanfolyamokon előadásokat tartott. Előadásokat tartott az Országos Magyar Gazdasági Egyesületben is. Résztvett, mint a 9. szakosztály elnöke a budapesti VI. nemzetközi mezőgazdasági kongresszuson, továbbá tagja volt a dresdai XVIII. nemzetközi mezőgazdasági és a berlini XII. nemzetközi kertészeti kongresszusnak, melyekre dolgozatokat küldött.

A m. kir. földművelésügyi miniszter megbízásából 1938. évben hűtőipari tanulmányútra ment, melynek kapcsán meglátogatta és tanulmányozta Karlsruhe, Wiesbaden, Köln, München és Wien hűtőházait, nemkülönben e szakma oktatásával foglalkozó egyetemi intézeteket és katedrákat.

Dr. Ballenegger Róbert c. ny. rk. tanár: A) *Irodalmi működés:* 1. „*Termő-földünk*“ című könyv, (Kiadta a Kir. Magyar Természettudományi Társulat, 1938.) 2. *Bodenkundliche Arbeiten Ungarischer Forscher aus den Jahren 1935—1937.* (Mitteilungen d. Internat. Bodenkundlichen Gesellschaft, Bd. XIII. 1938. No. 3—4. Berlin.) 3. *A talajnedvesség változásainak menete mélytalajban agyagos talajban.* (Vízügyi Közlemények, XX. 1938. 2. sz.) 4. *A XII. nemzetközi kertészeti kongresszus.* (Mezőgazdasági Közöny, XI. 1938. 388—391. Budapest.) 5. *Termelési kérdések a Berlini Nemzetközi Kertészeti Kongresszuson.* (Köztelek, 1939.

2. sz., Budapest.) 6. *Nedvességmérések egy budai agyagos talajon.* (4) — La teneur en humidité d'un sol argileux. (4) — Die Feuchtigkeitsverhältnisse eines tomigen Bodens in 1938. (A m. kir. Kertészeti Tanintézet Közleményei, V. 1939. 3—9.) 7. *Az őszibarack levele és hajtása hamujának összetételéről.* — Le diagnosticque foliaire et ligneux du pêcher. (A m. kir. Kertészeti Tanintézet Közleményei, V. 1939. 9—16.)

B) *Előadások*: 1. Az alkalmazott természettudományok a XII. nemzetközi kertészeti kongresszuson. 2. A talajnedvesség menetének változása egy agyagos talajban 1938-ban. 3. Az őszibarack hamujának összetételéről, a Kir. Magyar Természettudományi Társulat mezőgazdasági szakosztályában. 4. Négy talajtani előadás éz Északpestvármegyei Gyümölcsstermelők Egyesületének tanfolyamán.

C) *Szakszerű működést* fejtett ki a földművelésügyi minisztérium kebelében fennálló Országos Központi Talajjavító Bizottságban, az Országos Pomológiai Bizottságban, a Gyümölcsstermelők Országos Egyesületének Szaktanácsában, a Nemzetek Szövetsége Opiumügyi Tanácsadó Bizottságában, mint e bizottságok tagja, továbbá a XII. Nemzetközi Kertészeti Kongresszuson és a VI. Nemzetközi Mezőgazdasági Ipari Kongresszuson, mint e kongresszusok osztályelnöke.

Dr. Augusztin Béla c. ny. rk. tanár: 1. Dr. Augusztin Béla és dr. Percs Ernőné: *A Populus rügpikkelyeinek gyantája.* (Magyar Gyógyszerésztud. Társ. Értesítője, 1939. 2.) 2. Dr. Augusztin Béla és dr. Schweitzer József: *Anatomiai vizsgálatok a Digitalis lulea × lanata hybrid reproduktív szervein.* (Magyar Gyógyszerésztud. Társ. Értesítője, 1939. 4.) 3. Dr. B. Augusztin: *Pili Cynosbati, die Haare der Hagebutten.* (Scientia Pharmaceutica, 1939. IX.)

B) Állatorvosi Osztály.

Dr. Zimmermann Ágoston ny. r. tanár: 1. *A csontok mikroszkopos szerkezetéről.* (Állatorvosi Lapok, 61. évf. 1. sz.) 2. *Az új állatorvosi anatómiai intézetéről.* (Á. L., 61. évf. 4. sz.) 3. *Adatok a Jacobson-féle szerv összehasonlító anatómiájához.* Négy képpel. (Matematikai és Természettudományi Értesítő, 57. k., 304—316. o.) 4. *Alkalmazott anatómia.* (Á. L., 61. évf. 6. sz.) 5. *Dr. Marek József egyénisége.* Egy képpel. (Á. L., 61. évf. 7. sz.) 6. *Elnöki megnyitó* a Kir. Magyar Természettudományi Társulat 1938. évi március hó 23-án tartott közgyűlésén. (Természettudományi Közlöny, 70. k. 4. f.) 7. *A holismusról.* (Á. L., 61. évf. 9. sz.) 8. *A természettudományos műveltség jelentősége és terjesztése.* (Állatorvosi Közlöny, 35. évf. 5—6. sz.) 9. *Dr. Nádaskay Béla stremlékénél.* (Á. L., 61. évf. 11. sz.) 10. *Az új magyar középiskolai reformról.* Felsőházi beszéd. (Á. L., 61. évf. 12. sz.) 11. *A macska szeme.* Három képpel. (Természettudományi Közlöny, 70. k. 6. f.) 12. *Csontok a lábikrában.* Két képpel. (Pótfüzetek a Természettudományi Közlönyhöz, 70. k. 2—3. f.) 13. *Az állategészségügy fejlesztéséről.* Felsőházi beszéd. (Á. L., 61. évf. 13. sz.) 14. *Az elefánt zápfogairól.* Három képpel. (Természettudományi Közlöny, 70. k. 8. f.) 15. *Az anatómiai és egyéb műszavak helyes kiejtése.* (Á. L., 61. évf. 18. sz.) 16. *A lipcei anatómiai kongresszus.* (Á. L., 61. évf. 20. sz.) 17. *Ujabb adatok a ló végtagfasciáiról.* Két képpel. (Á. L., 61. évf. 23. sz.) 18. *Nomina anatomica.* Hetedik közlemény. (Á. L., 61. évf. 23. sz.) 19. *Páros szerv-e a tüdő?* (Á. L., 61. évf. 24. sz.) 20. Ezenkívül ismertető közlemények az Állatorvosi Lapok, Természettudományi Közlöny és Pótfüzetjei, Anatomischer Bericht, Zoologischer

Bericht, Berichte über die wissenschaftliche Biologie, Jahresbericht über Veterinärmedizin és Berliner und Münchener Tierärztliche Wochenschrift című folyóiratokban. Szerkesztőségi tagja az Állatorvosi Lapok, Berliner und Münchener Tierärztliche Wochenschrift és Természettudományi Közlöny című folyóiratoknak. 21. Mint a Kir. Magyar Természettudományi Társulat elnöke, úgyszintén mint e Társulat egyetemes szakosztályának is elnöke intézi azok ügyeit. 22. Több dolgozatot mutatott be a Magyar Tudományos Akadémián, a Kir. Magyar Természettudományi Társulat állattani szakosztályának és a Magyar Országos Állatorvos-Egyesület szakülésein. 23. Magántanári előadásokat tartott az összehasonlító anatomia és a Gerincesek fejlődéstana köréből a Kir. Magyar Pázmány Péter Tudományegyetem bölcsészeti karán.

Dr. Wellmann Oszkár ny. r. tanár: 1. *A malacvér összetételének változása különböző ásványi anyagtartalmú takarmány hatására.* Dr. Marek Józseffel és dr. Urbányi Lászlóval együtt. (Állatorvosi Lapok, 61. évf. 1938. 435. o.) 2. *Veränderungen des Ferkeblutes unter dem Einfluss eines Futters von verschiedener mineralstofflicher Zusammensetzung.* Dr. Marek Józseffel és dr. Urbányi Lászlóval együtt. (Hoppe-Seylers Z. 257. 246. 1939.) 3. *A takarmány ásványi sóarányának lényege és jelentősége az állati szervezet mész- és foszforellátásában.* Dr. Marek Józseffel és dr. Urbányi Lászlóval együtt. (Matematikai és Természettudományi Értesítő, 1938. 57. 1020.) 4. *A felcombcsont fejének leválása csikókban rhachitises alapon.* Dr. Marek Józseffel és dr. Urbányi Lászlóval együtt. (Állatorvosi Lapok, 1939. 62. 157.) 5. *Tanulmányok az angolkórról és a rokon csontbántalmakról.* 3. közlemény. Kísérletek kutyákkal. Dr. Marek Józseffel és dr. Urbányi Lászlóval együtt. (Állatorvosi Lapok, 1939. 62. 197.) 6. *Epiphysenlösung im Femurkopf bei einem jungen Pferd auf rhachitischer Grundlage.* Dr. Marek Józseffel és dr. Urbányi Lászlóval együtt. (Deutsche Tierärztl. Wschr. 1939. 47. 353.) 7. *Untersuchungen über Rhachitis und verwandte Knochenkrankungen. III. Mitteilung: Versuche an Hunden.* Dr. Marek Józseffel és dr. Urbányi Lászlóval együtt. (Arch. Tierheilk., 1939. 74. 421.) 8. *Die Ergebnisse des ungarischen Kontrollwesens in den Geschäftsjahren 1933/34—1936/37.* (Deutsche Landwirtschaftliche Presse, 1939. 66. 31.) 9. *Neuzeitliche Massnahmen der Züchtung und Haltung zur Krankheitsbekämpfung.* (Deutsche Tierärztliche Wochenschrift, 1939. 47. 569.) 10. *Az állattenyésztés elmélete és gyakorlata.* (Magyar Állattenyésztés, 1939. 1. 4.) 11. *A háziállatok termékenysége.* (Magyar Állattenyésztés, 1939. 10. 270.) 12. *A háziállatok ikereltése, különös tekintettel a juhászatokra.* (Magyar Állattenyésztés, 1939. 12. 304.) 13. *Németország szarvasmarhatörzskönyvelésének és tejelésellenőrzésének eredményei az 1937. évben.* (Köztelek, 1939. 49. 11. 193.) 14. *„Ideál“ nevű Svájcból importált tenyészbika.* (Köztelek, 1939. 49. 14. 268.) 15. *Az országos mezőgazdasági kiállítás és tenyészállatvásár nyugati származású szarvasmarhái.* (Köztelek, 1939. 49. 16. 316.) 16. *Zweckmäßige Ergänzung der Kalksalze im Futter.* (Sektionsmitteilungen des IV. Internationalen Tierzucht-kongress, Zug, 1939.) 17. Működött mint a m. kir. földművelésügyi minisztériumban működő Állandó Felülbíró Tanács tagja, mint az Országos Állategészségügyi Tanács tagja, mint az Állatorvosi Tisztivizsga Bizottságának tagja, mint a Köztelek rovatvezetője, mint a Magyar Állattenyésztés szerkesztőbizottságának elnöke, mint az Országos Törzskönyvelő Bizottság elnöke, mint az Országos Gazdasági Szakoktatási Tanács tanulmányi bizottságának tagja, mint az OMGE állategészségügyi és állattenyésztési szak-

osztályának társelnöke, a Magyar Tudományos Akadémián székfoglaló előadást tartott és több dolgozatot mutatott be. 18. Írta havonként az időszzerű gazdasági tudósító rádióelőadások állattenyésztési rovatát. 19. Előadást tartott Zürichben a IV. állattenyésztési kongresszuson.

Dr. Jármái Károly ny. r. tanár: 1. *Reticuloendothelioma psammosum lóban.* (Állatorvosi Lapok. 1938. évf. 16. sz. 291. o.) 2. *Über die Röntgenresistenz des Agens der übertragbaren Hühnerleukose im Vergleiche zu einigen übertragbaren Tiergeschwülsten und zu den Agenzien der übertragbaren Hühnersarkome.* (Archiv f. Tierheilkunde. 1939, 74. 2. 67.) 3. *Leukose und Sarkom beim Wellensittich.* (Archiv f. Tierheilkunde 1939, 74. 4. 316.) 4. Elnöki megnyitó beszéd a Magyar Pathológusok Társasága 1939. évi szegedi nagygyűlésén.

Dr. Hetzel Henrik ny. r. tanár: 1. *Die Nymphomanie der Stuten.* (Tierärztliche Rundschau, 1938. 44—45. szám.) 2. Előkészítette a *Háziállatok meddősége* című munkájának német nyelvű kiadását.

Dr. Manning Rezső ny. r. tanár: *A házi emlősök fertőző betegségei.* (Budapest, 1939. VI + 444 oldal.) *Fertőzési kísérletek a lovak fertőző kevésvérűségének ragályanyagával.* (Állatorvosi Lapok. 1938. 19. sz.) *Ansteckungsversuche mit dem Virus der ansteckenden Blutarmut der Pferde.* (Archiv f. wiss. u. prakt. Tierheilkunde, 1938. 73. k., 425. l.) *Bekämpfung des Paratyphus bei den Tieren.* (Dreizehnter intern. tierärztl. Kongress, 1938, 1. k., 501. l.) *Einfluss der Aufzucht, Ernährung und Haltung der Tiere auf die Entstehung, die Entwicklung und den Verlauf der Infektions- und parasitären Krankheiten der Haustiere.* (Kotlán Sándorral együtt; Deutsche tierärztl. Wochenschr., 1938. 40—41. sz.) *A ragadós száj- és körömfájás.* (Természettudományi Közlöny, 1938. 10. sz.) *A m. kir. Országos Állategészségügyi Intézet működése az 1938. évben.* (Állatorvosi Lapok, 1939. 17. sz.) *Verbreitung und Bekämpfung der Rindertuberkulose und Rinderbruzellose in Ungarn.* (Internationale Landwirtschaftliche Rundschau, 1939. 30. k., 138. l.) *Die Schutzimpfung der Hunde im Dienste der Tollwutbekämpfung.* (Acta conventus tertii de tropicis atque malarie morbis, 1938. pars I., pag. 583.) *A malacok himlőszerű kiütése.* (Csontos Józseffel és Sályi Gyulával; Állatorvosi Lapok, 1939. 7. sz.) *Fowl cholera and tuberculine test.* (Seventh World's Poultry Congress, 1939. pag. 243.)

Dr. Deseő Dezső ny. r. tanár: 1. *A vércukorszintet csökkentő anyagok.* (Budapesti Orvosi Ujság, XXXVII. évf. 19. szám, 1939.) 2. *Insulin és hasonló hatású anyagok.* (Állatorvosi Lapok, LXII. évf. 239—244. old., 1939.) 3. *A vércukorszint.* (Természettudományi Közlöny, 1939. évi 1. szám.) Számos közleményismertetés a Budapesti Orvosi Ujságban.

Dr. Guoth Gy. Endre ny. r. tanár: 1. *Adatok a ló ujjhajlítóinainak functionális szerkezetéhez és betegségeihez.* (Állatorvosi Lapok, 62. évf. 2., 1939.) — 2. *Beiträge zu den Krankheiten der Zehenstrecker bei Pferden.* (Tierärztl. Rundsch. 45. évf., 30., 1939.) — 3. *Teljes ficamodás ló lábtőizületében.* (Állatorvosi Lapok, 62. évf., 6., 1939.) — 4. *Vollständige Verrenkung im Vorderfusswurzelgelenk des Pferdes.* (Deutsche Tierärztl. Wochenschr., 47. évf., 28., 1939.) — 5. *Ujabb adat a ló akropachiájához.* (Állatorvosi Közl., 36. évf., 4., 1939.) — 6. *Wundbehandlung.* (Deutsche Tierärztl. Wochenschr., 114—116. o., 1939.) — 7. *Über Wundheilmittel und Wundbehandlungsmethoden.* (Deutsche Tierärztl. Wochenschr. 47. évf., 134—

138. o., 1939.) — 8. *Beurteilung der Augenkrankheiten und -fehler vom Gesichtspunkte der Gewährleistung aus unter besonderer Berücksichtigung der sogenannten Mondblindheit.* (Tierärztl. Rundsch., 45. évf., 17., 1939.) — 9. *A ló ujjhajlítóinának ficamodása a csánkon.* (Állatorvosi Lapok, 62. évf., 12., 1939.)

Dr. Kotlán Sándor ny. r. tanár: 1. *Tanulmányok a sertések Hyostrongylus rubidus okozta gyomorférgességéről.* (Állatorvosi Lapok, 1939. évi 13—14. sz. dr. Vajda Tódorral együtt.) — 2. *Zur Frage der Wirtspezifität der Lungenwürmer.* (Zentralbl. f. Bakt., Parasit. etc. I. Abt. Orig. 144. k. 411. o.) — 3. *Állatorvosi szakoktatási intézményünk Pestről Budára való áthelyezésének tervéről.* (Állatorvosi Lapok, 1939. évi 10. sz.) — 4. *Adatok a hazai fácának élősködő-faunájának ismeretéhez.* (Aquila 42—45. k. 650—657. o.) — 5. Szerkeszti az „Állatorvosi Lapok” és a „Közlemények az összehasonlító élet- és kórtan köréből” című folyóiratokat.

Dr. Mócsy János ny. rk. tanár: *Az állatorvosi bizonyítványokról.* (Állatorvosi Közlöny 35, 163, 1938.) — *Az angolkór és ekcéma gyógyítása bőr alá fecskendezett D- és A- vitaminnal.* (Állatorvosi Lapok, 62., 178, 1939.) — *A belorvostani klinika betegforgalma az elmúlt tíz év alatt.* (Állatorvosi Lapok, 62., 37, 1939.) — *A karórágás és a levegőnyelés.* (Állatorvosi Lapok, 62., 55, 1939.) — *Apró klinikai közlemények.* (Állatorvosi Lapok, 62., 78; 62., 341, 1939.) — *A mirigykór szövödményes eseteiről.* (Állatorvosi Közlöny, 36., 83, 1939.) — *Zwei Fälle von Schlundröhrenabschnürung bei Hunden.* (Tierärztliche Rundschau, 45., 343, 1939.)

Dr. Konkoly Thege Sándor c. ny. rk. tanár: 1. *Az állattenyésztés újabb nehézségei.* (Köztelek, 1938. évf. 96. old.) 2. *A tejértékesítés új szabályozása előtt.* (Köztelek, 1938. évf. 748. old.) 3. *Az állatértékesítés gondjai és feladatai.* (Köztelek, 1938. évf. 874. old.) 4. *Az állatértékesítés jelene és jövője.* (Köztelek, 1938. évf. 1000. old.) 5. *A tejár rendeleti megállapítása.* (Köztelek, 1939. évf. 146. old.) 6. *Ismét megindult az olaszországi marhakivétel.* (Köztelek, 1939. évf. 416. old.) 7. *A tejjgazdaság jelentőségének fokozódása.* (Köztelek, 1939. évf. 441. old.) 8. *Pillanatfelvételek Kárpátalja állattenyésztéséről.* (Köztelek, 1939. évf. 507. old.) 9. *Magyarország állattenyésztése.* (Magyar Állattenyésztés, 1939. évf. 236. old.) 10. *Ungarns Tierzucht.* (Deutsche Landwirtschaftliche Tierzucht, 1939. évf. 600. old.) 11. Szerkesztette a *Köztelek Zsebnaptár* 1939. évfolyamát. 12. Főelődója volt az OMGE állattenyésztési és állategészségügyi szakosztályának és az Országos Törzskönyvelő Bizottságnak. 13. Szerkesztette a *Tejtermelők Országos Szövetségének* 1939. évi jelentését. 14. Rendezte az 1939. évi országos mezőgazdasági kiállítást és tenyésztés-vásárt.

Dr. Köves János c. ny. rk. tanár: 1938. VIII. Über die Aujeszkysche Krankheit. Referatum a zürichi Nemzetközi Állatorvosi Kongresszuson. 1938.

V. Közgazdaságtudományi kar.

A) Közgazdasági és kereskedelmi osztály.

Dr. Erődi-Harrach Béla ny. r. tanár: A Bureau International du Travail Ellenőrző Szakértőbizottságának tagja, a genfi nemzetközi munkaügyi konferencia számára jelentéseket készített a nemzetközi egyezmények végrehajtásáról az egyes országokban. A Szociális Szemle szerkesztője. Az Országos Szociálpolitikai Intézet tudományos és kutató munkáját irányította, számos tudományos fel-

vételt előkészített, levezetett és ezekről a kormány számára jelentéseket készített. Vezeti a szocialis képzés 2 éves tanfolyamát és a Munkásakadémiáját.

Dr. Lóczy Lajos ny. r. tanár: Mint a M. Kir. Földtani Intézet igazgatója a tudományos és gyakorlati célú országos geológiai kutatásokat vezette. A felszabadult Kárpátalja és az „Északkeleti Kárpátok“ várható ásványkincseinek felkutatására meginduló nagyszabású és évekre kiterjedő vizsgálatok megszervezésén dolgozott.

1939 április havában a németbirodalmi Földtani Intézet meghívására Hannoverben „A Kárpátokon belül fekvő medencerendszer olajgeológiájáról“ tartott előadást. A petroleum kutatásokat az Alföld északi peremhegységeiben, majd a visszaszerzett „Kárpátalján“ az elmúlt évben is folytatólag irányította.

Szakirodalmi működés: 1. Jelentés, a török Bányakutató Intézet felkérésére, 1938. év őszén Thráciában vezetett petroleumkutató expedíció tudományos eredményeiről. 2. Gisement pétrolifere productif dans la region du bord Nord-Ouest de la Grande Plaine Hongroise (Alföld) et son interpretation géologique. (Paris, 1937. IIe Congres mondial du pétrole.) 3. *Heim Albert emlékezete.* (Földtani Közlöny, 1938.) 4. *Emlékezés Laczkó Dezső rendes tag felett.* (Szent István Akadémia Emlékbeszédei, 1938.) 5. *A magyar föld geológiai kialakulása és bányakincsei.* (Búvár, 1938.)

Dr. Imre Sándor ny. r. tanár: a) *Közlemények:* 1. *Nyugtalan idő, nyugodt nevelés.* (Nevelésügyi Szemle, 1938. 7—8.) 2. *Kölcsey mint nevelő.* (Ref. Élet, 1938. szept.) 3. *Az iskolai nevelés időszerű kérdéseiről.* Nyilatkozat. (Ifjúság, iskolai történelmi idők, Pesti Napló, 1938 nov. 7.) 4. *Használható-e az új középiskola, tanterv?* (Protestáns Szemle, 1939 febr.) 5. *A hagyományok kétféle hatása.* (Szellem és Élet, 1939. 1.) 6. *Schneller István ravatalánál.* (Nevelésügyi Szemle, 1939 febr.) 7. *Schneller István.* (Országos Középkisk. Tanáregy. Közl., 1939 febr.) 8. *A tanítóképzés és a liceum.* (Magyar Tanítóképző, 1939 febr.) — b) *Előadások:* A rádió közművelődési előadásai sorában, a MANSz soproni ifjúsági csoportjában, a Soli Deo Gloria Szövetségben, a M. Ker. Diákszövetségben, a kecskeméti Katona József Társaságban, a hódmezővásárhelyi ref. gimnázium nevelésügyi értekezletén, a szekszárdi állami gimnázium szülői értekezletén, a Vajda János Társaságban, a pestmegyei óvóköriben, a soproni nyári egyetemen, a visszacsatolt területek középiskolai tanárainak a v. és k. m. által rendezett debreceni és budapesti tanfolyamán, a felsőkereskedelmi iskolai tanárok továbbképző tanfolyamán, a belügyminisztérium által rendezett közigazgatási továbbképző tanfolyamon. — c) Az Országos Közoktatási Tanács számára elkészítette a liceumi tanításterv „Nevelési ismeretek“ (testtan és egészségtan, a lelki élet, nevelésügyi ismeretek) és „Mindennapi kérdések“ c. fejezeteinek és az ezekre vonatkozó utasításoknak részletes tervezetét.

Dr. Füleli-Szántó Endre ny. r. tanár: 1. „*Felsőoktatási problémák a párisi nemzetközi felsőoktatási kongresszuson.*“ (Megjelent az Egyetemi Élet c. folyóiratban.) 2. „*Die Germanistik an den ungarischen Universitäten.*“ (Megjelent az „Ungarische Jahrbücher“ című berlini folyóiratban, úgyszintén különnyomatban.) 3. „Az Institut International de Cooperation Intellectuelle“ keretében a „Comité Permanent de l'Enseignement Supérieur“ felkérésére „Rapport“-ot terjesztett elő magyarországi felsőoktatási kérdésekről. 4. „*Hogyan lehet bekapcsolni a vissza-*

tért *Felvidéket felsőoktatásunk körébe.*“ (Előadás a Felsőoktatási Egyesület 1939. évi április hó 29-én tartott közgyűlésén, megjelent az Egyetemi Életb c. folyóiratban.)

Dr. Bernát István tb. ny. r. tanár: „*Szétfolyó Demokráciák*“ címen a Nemzeti Klubban tartott előadást.

Dr. Jordan Károly c. ny. rk. tanár: 1. *Critique de la corrélation au point de vue des probabilités.* (Colloque consacré à la Théorie des Probabilités VII. Hermann éditeur, Paris, 1938.) 2. *Calculus of Finite Differences.* (644 oldal, Hungarian agent Eggenberger, Budapest, 1939.) 3. *Az ismétléses variációkról.* (Középiskolai Matematikai és Fizikai Lapok, Budapest, 1939.)

Dr. Goldziher Károly c. ny. rk. tanár: 1. *A csecsemőhalandóság újabb alakulása.* (Magyar Statisztikai Szemle, XV. 12.) 2. *Materialsammlung zur Untersuchung des Verhältnisses der männlichen zur weiblichen Sterblichkeit.* (Journal de la Société Hongroise de Statistique, XVI. 1.) 3. *Über die Entwicklung des Verhältnisses der männlichen zur weiblichen Sterblichkeit im Kindesalter.* (Zeitschrift für schweizerische Statistik und Volkswirtschaft, LXXIII. 3.) 4. *Neue Erfahrungen über die Sterblichkeit der Ruhegeld empfangenden Angestellten.* (Das Versicherungsarchiv, VIII. 10.) 5. *A járadékbiztosítottak halandósága.* (Magyar Biztosítási Évkönyv, XXX.) 6. *Időszerű biztosítási statisztikai kérdések.* (Ugyanott, XXXI.) 7. *Politikai számtani bibliográfia 1930 óta.* (Kereskedelmi Szakoktatás, XLVI. 12.) 8. *Beitrag zur Bibliographie der Politischen Arithmetik seit 1930.* (Het Verzekerings-Archief, XX. 2.) 9. *A számtani és a harmonikus átlagolás egybevetése.* (Középisk. Matematikai és Fizikai Lapok, XV. 8—10.) 10. *Könyvismertetések a Magyar Biztosítástudom. Szemlében.* 11. *Logistische Extrapolation der niederländischen Volkssterblichkeit.* (Készülőben.)

B) Közigazgatási Osztály.

Dr. Bud János ny. r. tanár: *Az idők szellemében.* (Politikai tanulmányok.)

Dr. Laky Dezső ny. r. tanár: *Árellenőrzés és a mezőgazdasági lakosság.* Előadás a Katoan József Társaságban, Kecskeméten. *Felavató beszéd a csurgói református gimnázium freskóinak felavató ünnepségén.* *Die Preiskontrolle in Ungarn.* A budapesti német követség felkérésére készült tanulmány.

Mint az Árellenőrzés Országos Kormánybiztosa biztosította egyfelől az árszínvonal tartását, másfelől a beruházási program közszállításainak árát megállapította. Számos, a m. kjr. kormány részére készült nagyobb szábsú jelentése közül fontosabbak a következők: *A cukor árleszállítása, A petroleum árleszállítása, A mezőgazdasági lakosság érdekeinek védelme a textilárak leszállításában, stb.*

Mint a Szénbányákat Szénadó Szempontjából Osztályba Sorozó Bizottság elnöke közreműködött a szénadó kivetésénél és számos esetben készített nagyobb szabású szakvéleményt a pénzügyi kormány részére a kivetés ellen beadott fellebbezésekkel kapcsolatban.

Nagyobb jelentésben számolt be az Iparosok Országos Központi Szövetkezetének működéséről, mint annak elnöke.

Nagyobb jelentésben számolt be az Árkormánybiztosság működéséről és az árellenőrzés problémáiról.

Dr. Thirring Lajos és dr. vitéz Fábry Dániel tábornok irodalmi munkásságáról véleményes jelentést terjesztett elő habilitációs kérelmükkel kapcsolatban.

Dr. Egyed István ny. r. tanár: Nagyobb tanulmányok: 1. *Szent István államalkotása*. Magyar Jogászegyleti Értekezések és Egyéb tanulmányok, VI. évf. 33—48. 11.) Ugyanaz rövidítve az Actio Catholica 54. sz. röpirataként (8 lap) és *Szent István keresztény állama* címen az Emericana c. folyóiratban. (XVI. évf. 3. sz. 34—36. 11.) 2. *A vidéki városi törvényhatóságok jogállása*. (A mai magyar város c. műben, 57—68. 11.) 3. *A család- és erkölcsvédelem jogi kívánalmai*. (Nemzeti családvédelem, I. évf. 8—9. sz. 1—4. 11.) 4. *A jogi oktatás reformja*. (Magyar Közigazgatás, LVI. évf. 40. sz. 1—2. 11.) 5. *La nouvelle loi électorale hongroise*. (Nouvelle Revue de Hongrie, XXX. année VI. 515—518. 11.) 6. *Die charakteristischen Züge der Ungarischen Verfassung und des ungarischen Verwaltungswesen* (22 lap), ugyanaz *Characteristic features of the hungarian constitution and hungarian administration* címen a Danubian Review c. folyóiratban (Vol. VII. No. 2. a. 3., 5—15. a. 21—28.) 7. *Totális közjog és magyar alkotmány*. (Magyar Szemle, XXXVI. kötet 3. sz. 201—209. 11.) Kisebb cikkek és nyilatkozatok az Uj Idők Lexikonában (XI—XIV. kötetek), a Nemzeti Ujságban, a Pesti Naplóban, Szabadságban stb.; előadások az Emericanában, a Nemzeti Diákszövetségben, Országos Nemzeti Clubban, Családvédelmi Szövetségben, Frick német belügyminiszter tiszteletére a belügyminisztériumban; készítette a Jogszabálymutató közjogi anyagát.

Dr. Fodor Ferenc c. és jell. felruh. ny. rk. tanár: 1. *Földrajzi atlasz*. A római katolikus népiskolák számára. II. kiadás. (Szent István Társulat kiadása. Budapest, 1938.) 2. *Tájéletrajzi tanulmányok a Jászságban*. (Földrajzi Közlemények, 1938. évf. LXVI. k. 6—7. sz. 141—158. l.) A Szent István Akadémiában 1938. évi április hó 8-án tartott előadás beszámolója. 3. *Mit mutat a magyar követelések gazdaságföldrajzi képe?* (OMKE Lapja, 1938 okt. 15. sz. 3—4. l.) 4. *Fiatal Magyarország Mozgalom*. (Vezércikk a Nemzeti Ujság 1938 okt. 26. számában.) 5. *Fiatal Magyarország Mozgalom*. Nemzetpolitikai eszmék és elszánások. (Fiatal Magyarország c. folyóirat 1938 nov. 1. sz. 165—175. l.) 6. *Mit kíván a Fiatal Magyarország?* (8 órai Ujság, 1938 okt. 23. sz.) 7. *Magyar hazatudatosság*. (Földrajzi Zsebkönyv, 1939. évf. 109—116. l.) 8. *A Felvidék*. (Búvár, IV. évf. 11. sz. 1938. nov. 805—809. sz.) 9. *A Felvidék*. (A Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium kiadványa népművelő előadók számára. Budapest, 1938.) 10. *A magyar állam északi új határa*. (Katolikus Szemle, 1938 dec. 1. sz.) 11. *A Felvidék és a magyar gazdaság*. (Nemzeti Ujság, 1939. újr. évkönyve.) 12. *Az Északkeleti Felvidék jövője a magyar gazdasági életben*. (OMKE Lapja, 1939 márc. 25. sz.) 13. *Bilancio economico-geografico dei recenti aumenti territoriali dell'Ungheria*. (Bolletino Internazionale della Societa Geografica Ungherese, 1939. No. 1. p. 39—69.) 14. *Vorteilhafte Landschaften zur Errichtung von landwirtschaftlichen Industriebetrieben in Mitteleuropa*. (Compte Rendus VIe Congrès International Technique et Chimique des Industries Agricoles. Budapest, 1939. Tome I. p. 628—643.) 15. *Kisebb cikkei*: Könyvbírálati és tanulmányai jelentek meg a Nemzeti Ujság, Fiatal Magyarország, Katolikus Szemle, Földrajzi Közleményekben. 16. *Szerkesztette* a Fiatal Magyarország c. hetilapot. 17. *Előadásokat* tartott a Magyar Külügyi Társaság Külügyi szemmináriumában. (A Magyar Medencerendszer gazdaságföldrajzi helyzete), a Fiatal Magyarország Szövetségben, a Magyar Cserkészszövetség tiszteklő tanfolyamán.

VI.

A M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem tanszékeinek és intézeteinek tudományos és kutató működése az 1938/39. tanévben.

I. Mérnöki és Építésmérnöki Kar.

A) Mérnöki Osztály.

Geodéziai tanszék. Tanár: *Ottay Károly* ny. r. tanár.

A műegyetemi Geodéziai Intézet az oktatással kapcsolatos teendőknél kívül, megfelelő állandó dotáció hiányában felső geodéziai *külső* méréseket ez évben sem végezhetett. Az idén is folytattuk a faltest-mozgások tanulmányozása céljából a tanszéken lévő pillérek magasságkülönbségeire vonatkozó szabatos szintezéseket, továbbá az ingaórák pontosságának vizsgálatára a tanszék szabatos ingaóráinak járását figyeltük a ritmikus rádió-időjelek felhasználásával. Ezenkívül a budapesti új városméréssel kapcsolatosan számos műszervizsgálatokat és komparálást végeztünk.

Az épületmozgások tanulmányozásával kapcsolatban rendszeresen mértük a talajvízszín állását két csökútban. Rendszeres kísérleteket folytattunk a szabatos prizmás tahiméterrel és kísérleteztünk egyéb közvetlen és közvetett távolságmérési eljárásokkal, különösen pontosság és gazdaságosság szempontjából. A már megtervezett invardrót-komparátor elkészítése csak lassan halad, mert a szükséges műszerrészek, főleg szabatos mérőmikroszkópok berendezésére megfelelő fedezet még nem áll rendelkezésre.

I. sz. hídépítéstani tanszék. Tanár: *dr. Kossalka János* ny. r. tanár.

A tanszék laboratóriumában két- és háromcsuklós ívszerkezetekre vonatkozó kihajlási kísérletek folytak.

II. sz. hídépítéstani tanszék. Tanár: *dr. Mihailich Győző* ny. r. tanár.

A beton- és vasbetonépítési laboratóriumban végzett vizsgálatok: 1. A normális körülmények között jól megszilárdult bauxitcementtel készült és 35°-os vízben, valamint 35°-os levegőn tárolt habarcs- és betontestek viselkedésének folytatólagos megfigyelése. 2. Csavart vasbetétes vasbetongerendák vizsgálata. 3. Téglapillérek vizsgálata. 4. A hazai gyártmányú 500 tonnás sajtó és ingás manométerének vizsgálata és kalibrálása.

Vízépítéstani tanszék. Tanár: *Rohringer Sándor* nyug. ny. r. tanár.

A) *A vízépítési laboratórium működése:* 1. A vízmozgások jelenségeinek és az előadásokban tárgyalt hidraulikai tételeknek szemléltetése laboratóriumi modelleken. 2. A Mattyasovszky-féle „redőnyös-gát“ vizsgálata modellkísérletek alapján.

B) *A tanszék személyzetének irodalmi működése:* dr. *Szily József*, adjunktus, meghívott szakelőadó: 1. *A szivárgási tényező szerepe az építési gyakorlatban.* (Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye, 1939. 9–10. sz.) 2. *A modell és a valóság.* (Előadva a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Vízépítési Szakosztályán.) 3. *A vízépítési laboratórium és a modellkísérletezés.* (Szerző kiadása, 6 ív.)

Közlekedésügyi és vasútépítési tanszék. Tanár: dr. *Jáky József* ny. r. tanár.

A tanszék talajmechanikai laboratóriumának működése: A) *Tudományos kutatás:* a) Az összetett igénybevételek határfeszültségei között fennálló összefüggés megállapítása. A Mohr-féle burkoló görbe különböző talajoknál. (Még folyamatban.) b) A földmunka tömörségének rövid helyszíni meghatározására új műszer szerkesztése és módszer kidolgozása. A m. kir. kereskedelem- és közlekedésügyi minisztérium megbízásából végzett kutató kísérletek. c) Magyar cementek szemszerkezetének vizsgálata. d) Szigetelő papírok vizsgálata, különös tekintettel a fagyveszély elhárítására. (Még folyamatban.)

B) *Laboratóriumi vizsgálatok:* 1. A m. kir. kereskedelemügyi minisztérium műszaki ügyi osztályának megbízása alapján: a 14., 16., 2., 3., 331., 34., 35., 36., 421., 435., 84., 842., 845. és 85. sz. állami közutak betonburkolat alatti talajvizsgálata. 2. A tiszafüredi szivattyús öntözőrendszer csatornaburkolatának altalajvizsgálata. 3. Alapozási vizsgálatok: a) a kecskeméti vasúti aluljáró, b) a IX. sz. honvéd kórház, c) a Bhév. pestszenterzsébet-soroksári vonalán támfal, d) a garammikolai Garam-híd, e) a vajáni Labore-híd, f) lipótmizei vízmedence és g) a székesfővárosi kislakások alapozásának talajmechanikai vizsgálata. 4. Az alsódobsza-szikszói vicinális közúton bekövetkezett csúszások talajmechanikai vizsgálata.

II. Gépész- és Vegyészmérnöki Kar.

A) Gépészmérnöki Osztály.

Műszaki mechanikai tanszék. Tanár: dr. *Bresztovszkij Béla* ny. r. tanár.

Az oktatással kapcsolatos szilárdsági kísérleteken, továbbá hatóságok és magánosok megbízásából végzett és különböző építőanyagoknak (betonok, útbetonok, útburkoló anyagok, téglák, kőzetek, fémek, láncok, stb.) minősítésére irányuló számos vizsgálaton kívül, a tanszék üzembe helyezte — főleg *Richter Antal* laboratóriumi vezetőnek közreműködésével — a laboratórium dugattyús gépeinek új erőtelepét; — folytatta a saját tervezésű 800 tonnás oszlopnymó gépnek jórészt házi kezelésben történt elkészítését és felszerelését. A tanszék elkészítette továbbá két automatiku-

san működő anyagvizsgálógépnek, nevezetesen: egy 50 tonnás hajlítógép és egy 50 tonnás nyomógépnek terveit; megkezdte a laboratórium esiszólógépének átalakítását, valamint közetfúrógép elkészítését.

Fizikai tanszék. Tanár: *dr. Pogány Béla* ny. r. tanár.

1. Széntartalmú vegyületek és gyökök képződési és disszociációs energiáiról. II. Schmid Rezső és Gerő Loránd. (M. Tud. Akad. Mat. és Term.-tud. Ért. LVII. kötet 637. 1938.) — 2. Zur Vervollständigung des Termschemas von Kohlenoxyd III. L. Gerő und R. Schmid. (Zs. f. Phys. 112. 676. 1939.) — 3. Über die Dissoziationsschemata der zweiatomigen Hydride und Deuteride. L. Gerő und R. Schmid. (Zs. f. Phys. 111. 588. 1939.) — 4. Über die Struktur der Triplettbanden ($d^2\pi - a^2\pi$) des Kohlenoxyds. L. Gerő. Ann. d. Phys. 5. Folge 35. 599. 1939.) — 5. Rotationsanalyse der $a'^2\Sigma - a^2\pi$ CO Banden. L. Gerő und Katalin Lőrinczi. (Zs. f. Phys. 113. 449. 1939.) — 6. Über die Störungen zwischen Σ Termen von verschiedener Multiplizität. A. Budó und I. Kovács. (Zs. f. Phys. 111. 633. 1939.) — 7. Über die Störungen zwischen Σ Termen von gleicher Multiplizität. I. Kovács. (Zs. f. Phys. 111. 640. 1939.) — 8. Az aktivált szénmonoxid molekula disszociációjának spektroszkópikus vizsgálata. Szabó Ferenc. (Doktori értekezés. Budapest, 1939.)

Mechanikai technológiai tanszék. Tanár: *dr. Misángyi Vilmos* ny. r. tanár.

A Mechanikai Technológiai Intézet segéd-tanszemélyzetének irodalmi munkássága: *dr. Monostori Antal* adjunktus: szerkeszti a „Magyar Textiltechnológusok Lapjára“t. *Gillemot László* tanársegéd: „Méretmeghatározás Röntgensugárral a műszaki anyagvizsgálatban.“ (Anyagvizsgálók Közlönye, 1938. évi 5. számában.) „A hegesztés röntgenvizsgálata.“ (A Technika 1938. évi 7. számában.) „Műszaki röntgenvizsgálat.“ Előadás a Magyar Mérnök- és Építész-Egyletben 1938. április 27-én.

A tanszék vezető tanárának személyes közbenjárására az 1939. év július és augusztus havában a következő gyárak alkalmaztak gépészmérnök-hallgatókat gyakornokként munkásfizetéssel:

Ganz és Társa R.-T., Budapest	12	hallgatót
M. Kir. Állami Vas-, Acél- és Gépgyárak R.-T., Diósgyőr	1	„
Fémáru-, Fegyver- és Gépgyár R.-T., Budapest	1	„
Láng L. Gépgyár R.-T., Budapest	1	„
Győri Waggon- és Gépgyár R.-T., Győr	2	„
Weiss Manfréd R.-T., Csepel	5	„
Gamma R.-T., Budapest	2	„
Magyar Fogaskerékgyár R.-T., Budapest	1	„
Goldberger Sám. F. és Fiai R.-T.	2	„
Kenderfonógyár R.-T., Szeged	1	„
Magyar Pamutipar R.-T., Újpest	1	„
Perutz Textilgyár R.-T., Pápa	1	„

Kammer Testvérek Textilipar R.-T., Budapest	1	hallgatót
Guttman és Fekete kötöttárugyár, Budapest	1	„
Egyesült Izzólámpa és Villamossági R.-T., Újpest	1	„
Dunagőzhajózási Társaság Villanytelepe, Pécs	1	„
Székesfehérvár város Közművei, Székesfehérvár	1	„
Jausz Testvérek Műszaki R.-T., Budapest	2	„
European Gas & Electric Company (Lispei olajforrás)	1	„
Salgótarjáni Kőszénbánya R.-T., Dorog	1	„
Kőszén és Téglagyár R.-T. (Drasche), Budapest	1	„

Ezek szerint alkalmazást nyert összesen . 40 hallgató.

A tanszékhez tartozó nyomdaipari műhelyben az 1938. évi szeptember hó 1-től az 1939. évi augusztus hó 31-ig terjedő időközben az alábbi kimutatásban felsorolt gyakornokok részesültek kiképzésben, illetőleg továbbképzésben. A kimutatás feltünteti azt is, hogy az egyes munkakörökben ki-ki milyen mértékben, azaz annyira nyert-e kiképzést, hogy az illető munkakört önállóan látja el, vagy pedig benne még csak kezdő, illetőleg haladónak megfelelő munkakört tölt-e be.

Tekintettel arra, hogy a kiképzés komolysága szükségessé teszi azt, hogy a nyomdában hasznos és komoly munka folyék, fennállott annak lehetősége, hogy a végzett munkáért műegyetemünk hivatalaitól, tanszékeiktől és egyesületeitől az önköltségi árak megtérítését kérhessük, ami viszont lehetővé tette a gyakornokoknak érdemeik arányában való segélyezését.

Kimutatás

a Műegyetem Mechanikai Technológiai Intézetének Sokszorosító és Papirosfeldolgozó Laboratóriumában az 1938. évi szeptember hó 1-től az 1939. évi augusztus hó 31-ig kiképzett és kiképzés alatt állók névsora és a kiképzés foka a következő ágakban:

	Kézi- szedés	Gép- szedés	Gép- mester	Könyv- kötő
1. Tanay Béla szig. gm.	önálló	haladó	önálló	haladó
2. Szalai Géza gm. h.	haladó	önálló	—	—
3. Desődi István szig. gm.	önálló	—	—	—
4. Dobrovoly Nándor gm. h.	önálló	önálló	—	—
5. Tóth Károly szün. h.	—	—	önálló	—
6. Dolhay Imre szün. h.	haladó	haladó	—	—
7. Nyáry Dezső j. h.	önálló	—	—	—
8. Tóth Béla szig. gm.	kezdő	—	önálló	—
9. Buza Miklós j. h.	önálló	—	haladó	—
10. Madurkay Zoltán gm. h.	—	—	—	haladó
11. Sággy László szün. h.	haladó	—	—	önálló
12. Gyimóthy Miklós gm. h.	önálló	önálló	—	—
13. Kertesi Rezső gm. h.	önálló	kezdő	—	—
14. Hernádi Lajos gm. h.	önálló	—	—	—

	Kézi- szedés	Gép- szedés	Gép- mester	Könyv- kötő
15. Czagány József gm. h.	haladó	—	haladó	—
16. Plessa Elek gm. h.	kezdő	—	—	—
17. Papp Sándor gm. h.	—	—	kezdő	—
18. Somogyi Tibor gm. h.	kezdő	—	—	—
19. Nyárády Pál gm. h.	kezdő	—	—	—
20. Tiba Gyula gm. h.	kezdő	—	—	—

Villamosgépek és villamosmérések tanszéke. Tanár: *selmeczi Pöschl Imre* ny. r. tanár.

A tanszék az oktatással kapcsolatos teendőkön kívül a villamosgépek és készülékek (motorok, transzformátorok, stb.), mérőberendezések (fogyasztásmérők, áram- és feszültségváltók, stb.) vizsgálatával és hitelesítésével, villamos és mágneses anyagvizsgálattal, valamint objektív és szubjektív fénymérési kérdésekkel foglalkozott. Az újabb ipari igényeknek megfelelően nagypontosságú mérőműszerek hitelesítésére vonatkozó eljárást dolgozott ki és alkalmazott.

A) Tudományos közlemények: „*Rapport du Comité d'Études sur la photométrie visuelle*“; írták: *dr. Urbanek János* és *Ferencz Imre*. (A magyar szakbizottságnak a Commission Internationale de l'Éclairage 1939-ben, Scheveningenben tartott X. ülészakára az Országos Világítástechnikai Bizottság nevében benyújtott jelentés; 48 oldal; megjelenik a „Proc. of the Meeting of the Int. Commission on Illumination 1939“-ben; Scheveningenben, 1939. VI. 16-án előadta: *dr. Urbanek János*.) „*Villamos fogyasztásmérők korszerű hitelesítése*“; írta: *Ferencz Imre*. (A Magyar Villamos Művek Országos Szövetsége számára készített 24. sz. jelentés.) „*Magyarország részvétele a Nemzetközi Világítástechnikai Bizottság X. ülészakájának munkálataiban*“; írta: *dr. Urbanek János*. („*Elektrotechnika*“ 1939, 147. oldal.)

B) Előadások: „*Alapmértékegységek meghatározása*“. I. részt 1938. XII. 20-án, II. részt 1939. II. 9-én, a Magyar Elektrotechnikai Egyesület mérnöki szakosztálya, valamint a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet gépészeti és gyáripari szakosztálya előadásai keretében tartotta: *Ferencz Imre*. „*Villamos fogyasztásmérők korszerű ellenőrzése*“. 1939. VI. 1-én, a Magyar Elektrotechnikai Egyesület mérnöki szakosztálya keretében tartotta: *Ferencz Imre*. „*A Nemzetközi Világítástechnikai Bizottság megbízásából, annak X. ülészakára elkészített magyar jelentés ismertetése*“. 1939. IV. 26-án, az Országos Világítástechnikai Bizottság teljes ülése keretében tartotta: *dr. Urbanek János*.

C) Nemzetközi kongresszusok: A „*Commission Internationale de l'Éclairage*“ 1939. scheveningeni X. ülészakáján a Magyarországot hivatalosan képviselő bizottság tagja volt: *Ferencz Imre* és *dr. Urbanek János*. Az ülészak „*Signaux de circulation*“ tárgykörű ülésén elnökölt: *Ferencz Imre*; a „*Photométrie visuelle*“ ülésén a tárgykör előadója volt: *dr. Urbanek János*. Az egyéb bizottságok közül *Ferencz Imre* a 41. sz. szakbizottság munkálataiban, *dr. Urbanek János* pedig a végrehajtóbizottság, az egyik teljes ülés, az 5. és 21. sz. szakbizottságok és két különleges feladattal megbízott bizottság munkálataiban vett részt.

A „Mezőgazdasági Iparok VI. Technikai és Kémiai Kongresszusa“ (Budapest) 8. szakosztályának titkára volt: *dr. Urbanek János*. Szerkesztette a megfelelő ülések jegyzőkönyveit (Bulletin 10 et 11); sajtó alá rendezte a kongresszus teljes olasznyelvű anyagát.

D) *Egyéb szakműködés:* A Magyar Elektrotechnikai Egyesület több szabványbizottságának tagja, illetve előadója volt: *Ferencz Imre* és *dr. Urbanek János*. Az Országos Világítástechnikai Bizottság titkáráként működött: *dr. Urbanek János*.

Villamosművek tanszéke. Tanár: *vitéz Verebélj László* ny. r. tanár.

A tanszékhez tartozó nagyfeszültségű laboratóriumban villamoserők, szilárd szigetelő anyagok és szigetelő olajok vizsgálata folyt. Megrendelt a tanszék egy különleges váltóáramú mérőhidat és előkészítette egy 1 millió voltos lökésgerjesztő és egy nagyfeszültségű katódsugár oszcillográf beszerzését.

III. Gépszerkezettani tanszék. Tanár: *dr. Pattantyus Á. Géza* ny. r. tanár.

I. A „*Hidraulika és Hidrogépek*“ c. előadásokkal kapcsolatos laboratóriumi oktatás a III. és IV. éves gépészmérnök-hallgatók számára: Levegő- és vízsebesség és mennyiség mérése, esőszurlódás, zárószervek ellenállásának mérése. Dugattyús- és turbina-szivattyú vizsgálata, vízturbinán és ventilátoron végzett mérések.

II. A laboratórium korszerű fejlesztési tervével kapcsolatos előzetes vizsgálatok és kutatómunka.

III. A tanszékkel kapcsolatos Higrogép-laboratórium az Országos Légvédelmi Parancsnokság megbízásából polgári gáz-óvóhelyen alkalmazott kézi- és villanymotoros hajtású szellőzők tudományos vizsgálatát végezte és megbízójának javaslatot tett.

IV. Szertári gyakorlat az I. éves gépészmérnök-hallgatók számára: a logarléc, területmérő és indikátor ismertetése.

Aerodinamikai tanszék. Tanár: *dr. Anderlik Előd* ny. r. tanár.

Az intézet gépészeti berendezéseinek és műszereinek tervezése és elkészítése. Egy megbízás folytán a szél által elhordott homok mozgási törvényeinek vizsgálata.

Atomfizikai tanszék. Tanár: *dr. Bay Zoltán* ny. r. tanár.

2. Z. Bay und Z. Szepesi: Über die Intensitätsverteilung der Compton-Streuung von γ -Strahlen. (Zs. f. Phys. 112, 20, 1939.)

3. Z. Bay und G. Papp: Über den Kerneffekt bei der Streuung von γ -Strahlen. (Zs. f. Phys. 112, 86, 1939.)

B) Vegyész-mérnöki Osztály.

Mezőgazdasági kémiai technológiai tanszék. Tanár: dr. 'Sigmond Elek ny. r. tanár.

1. *Kutató működés:* A tanszék dohány-fermentálási, erjedéstani, cellulózkémiai és talajtani kísérletek végzésével foglalkozott. 2. *Irodalmi működés:* dr. Mados (Kotzmann) László tanársegéd: 1. *A hygroszkópos nedvesség mint a talaj kötöttségi állapotának jellemzője.* (Mezőgazdasági Kutatások 11, 217, 1938.) 2. *Kalidüngerprobleme in Ungarn.* (I. Congr. Int. d. Engrais Chim. Róma, 1938, I/3, 135.) 3. *Mittel und Form. d. ung. Kunstdünger-Propaganda.* (U. o. IV/1, 136.) 4. *Fertilising of arid soils in Hungary.* (U. o. II/6, 118.) 5. *Vorschlag zu einer vergleichsweisen Prüfung d. Laboratoriumsmethoden zur Bestimmung d. Ungesättigtheit von Böden.* (Verhand. d. II. Komm. d. Int. Bodenkund. Gesellschaft, T. A. 47. I. Helsinki, 1938.) 6. *Öntözési és vizgazdálkodási tanulmányok a tiszafüredi öntözőrendszer területén.* (Öntözésügyi Közlemények, 1, 89—150, 1939.) 3. *Oktató működés:* 1939. január-február havában a tanszék talajtani laboratóriuma 8 hetes tanfolyamot tartott heti 3 óra előadással és heti 6 óra laboratóriumi gyakorlattal a M. Kir. Országos Öntözésügyi Hivatal mérnök-tisztviselői számára. Az előadásokat 28 mérnök hallgatta, a laboratóriumi gyakorlatokon pedig 9 mérnök vett részt.

Szervetlen kémiai tanszék. Tanár: dr. Putnoky László ny. r. tanár.

A tanszék az alumíniumgyártással kapcsolatban nyert „vörösiszap“ alkálimentesítését és szűrhetőségének könnyebbé tételét, továbbá az üveg kristályosodási feltételeinek és körülményeinek megállapítását célzó tudományos kísérletsorozatokkal foglalkozott.

Élelmiszerkémiai tanszék. Tanár: dr. Vuk Mihály ny. r. tanár.

a) *Kutató működés:* Vizsgálatok folynak az ecet, vaj és kenyér aromáját okozó anyagok felderítésére, különös tekintettel a diacetyl- és metyl-acetylcarbinoltartalomra. Továbbá a különböző mesterséges és természetes élelmiszerfestékek viselkedésére elektromos áram hatására, valamint azok elválasztásának lehetőségére elektroendozmóziással és kromatográfiai adszorpciós módszer alapján. Előadás a Kir. Magyar Természettudományi Társulat Kémiai szakosztályában „A tej nátriumtartalmának változása a laktációs periódus alatt“ címmel.

b) *Oktató működés:* A II. éves vegyész-mérnök-hallgatóknak mikroszkópos készítmények bemutatása vetítésekkel, a IV. éves hallgatókkal különböző élelmiszervizsgálatok elvégzése, melyek azok összetételére, különösen a hamisítások felismerésére és kimutatására vonatkoznak.

Kémiai technológiai tanszék. Tanár: dr. Varga József ny. r. tanár.

a) *Kutató működés:* A tanszék főleg a tüzelőszerek kémiai technológiájával s ezek között elsősorban a folyós motorhajtó- és kenőanyagok-

kal foglalkozott, különös tekintettel a hazai nyersolajból előállított termékekre.

b) Irodalmi működés: dr. Nyul Gyula adjunktus. 1. „A hazai olajtermelés időszerű kérdései.“ (Megjelent az „Ásványolaj“ 1938. évi 16–17. számában.) — 2. „A belföldi olaj feltárása átalakítja a magyar ásványolajpolitikát.“ (Megjelent „A Műszaki Világ“ 1938. évi 48–49. számában.) — 3. „A motorbenzin lepárlási görbéjének gyakorlati jelentősége.“ (Dr. Thamm István társszerzővel. Megjelent a „Technika“ 1939. évi 3–4. számában.) — „Versuche über die Verwendung und Brauchbarkeit von Mineral-Pflanzenöl-Mischungen als Motorenschmiermittel.“ (Dr. Thamm István és dr. Freund Mihály társszerzőkkel.) Megjelent a mezőgazdasági iparok VI. nemzetközi technikai és kémiai kongresszusának összefoglaló kötetében. — Dr. Bognár Aurél: „Nem kopogó benzinek“. (Megjelent a „Technika“ 1939. évi 2. számában.) — Petri István: „Szénfeltárás tetralinnal“. (Megjelent a „Technika“ 1938. évi 6. számában.)

Ásvány- és földtani tanszék. Tanár: dr. Vendl Aladár ny. r. tanár.

A tanár vezetése alatt több ásvány-, kőzetvizsgálatot, talajvízfigyelési feladatot oldottak meg. Beható helyszíni megfigyelések, laboratóriumi vizsgálatok alapján a hazai dolomitelfordulások kőzettani és kémiai sajátosságait tanulmányozta Papp Ferenc adjunktus és Takáts Tibor tanársegéd. Takáts Tibor dr. kőzet- és ásványelemzéseket, valamint talajvízvizsgálatokat végzett. Kulhay Gyula dr. tanársegéd rövidhullámú adóberendezésekhez szükséges ásványok szakszerű ellenőrzését végezte.

A tanszéken készült dolgozatok: 1. Papp Ferenc: Reichert Róbert emlékezete. (Földt. Közl. LXVIII. 1938. p. 17–29.) — 2. Papp Ferenc: Die warmen Heilquellen von Budapest. (Hidr. Közl. XVII. 1937. p. 79–282.) — 3. Papp Ferenc: Recsk ércelőfordulásról. (Bányászati és Kohászati Lapok 1938. 23. p. 373–377., ugyanez a cikk franciául a Földt. Közl. LXVIII. 1938. p. 208–214. lapon jelent meg.) — 4. Papp Ferenc: Szent István korabeli építőkövek a Dunántúlról. (Technika 1938. p. 359–365.) — 5. Papp Ferenc: Linzbauer Ferenc emlékezete. (Hidr. Közl. XVII. 1937. p. 10–17.) — 6. Takáts Tibor: Útburkoló kőveink mállása. (Technika 1938. p. 11–14.) — 7. Takáts Tibor: Néhány gyakorlatilag fontosabb szilikát és a kéndioxid kölcsönhatásáról. (Vegyészet. T. I. 7. füzet, p. 1–3.) — 8. Kulhay Gyula: A kaolinról. (Földt. Ért. 1938. p. 25–32.)

Kémiai fizikai tanszék. Tanár: dr. Náray-Szabó István ny. rk. tanár.

A tanár irodalmi működése alatt közöltek kívül folyamatban volt egy kvantitatív intenzitásmérésekre szolgáló Röntgen-kristály-spektrométer felépítése, nagyfeszültségű egyenáramforrással; ezen Pócza Jenő középiskolai tanár és Sasvári Kálmán dr., tanársegéd dolgoztak.

Kristályok piezoelektromosságának vizsgálatára szolgáló Greenwood-féle készüléket épített és azzal vizsgálatokat végzett Peremartoni Nagy Lajos dr. és Sasvári Kálmán dr.

III. Bánya-, Kohó- és Erdőmérnöki Kar.

A) Bánya- és Kohómérnöki Osztály.

Vaskohászati tanszék. Tanár: *Cotel Ernő* ny. r. tanár.

Vasolvasztási, vasöntési és hengerelési kísérletek. *Diószeghy* Dániel, a tanszék adjunktusa rendszeres tüzelési kísérleteket végzett a vaskohászati intézetben. Az eredmények feldolgozás alatt állnak.

Bányagéptani tanszék. Tanár: *Tettamanti Jenő* ny. r. tanár.

Dr. Falk Richárd adjunktus: Zur Dynamik der Schwingsiebe, — Die Berechnung der Wärmespannungen in Rohrleitungen, — Ein kleiner Beitrag zur Festigkeitsrechnung der Walzwerke, — megjelentek Közlemények X. 1939.).

Föld- és teleptani tanszék. Tanár: *dr. Vitális István* ny. r. tanár.

Fúrasi és csatornázási közetminták iszapolása és a mikrofauna meghatározása. A sopronvidéki, a bicskevidéki és a kicsindi fauna meghatározása. A tanár irodalmi működését l. előbb. A tanársegéd Magyarország szénélőfordulásai munka ábráit rajzolta.

Fémkohászati tanszék. Tanár: *Széki János* ny. r. tanár.

A tanszék metallografiai laboratóriumában *Jakóby László* okl. fémkohómérnök az ötvözeteken jelentkező különválás kérdésével kapcsolatos kísérleteket végzett.

Irodalmi működés: *dr. Verő József* magántanár adjunktus: 1. *Notes on Etching Non-oxidising Steels* c. cikke (megjelent a Bánya- és Kohómérnöki Osztály Közleményeinek 1938. évi X. kötetében). 2. E kötet melléklete részére összeállította a magyar fémipar termelési statisztikáját és megírta a magyar nemesfémipar rövid történetét. 3. *The Structure of Cast Steel in Relation to the Rate of Cooling* c. tanulmánya (megjelent a Carnegie Scholarship Memoirs 1938. évi kötetében). 4. *The Progress of Inverse Segregation during Solidification* c. dolgozatát előadták a londoni Nemzetközi Öntészeti Kongresszuson, 1939. június 16-án. 5. *Inverse Segregation* c. cikke megjelent a *The Metal Industry* folyóirat 1939. júniusi számában. 6. *Az acél szövetelemeinek nomenklatúrája* c. cikke megjelent a *Bányászati és Kohászati Lapok* 1939. évi 17. számában. — Továbbá *dr. Verő József* előadást tartott az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesületben 1939. június 10-én *Az acél szövetelemeinek nomenklatúrája* címmel, a soproni Nyári Egyetem 1939. augusztus 10-én *Kvantitatív mikrográfia* címen.

Érc- és szénélőkészítéstani Intézet. Tanár: *Finkey József* ny. r. tanár.

Az érc- és szénélőkészítéstani intézetben a bányamérnöki tagozat hallgatóinak laboratóriumi oktatásán kívül a következő munkálatok folytak: 1. Flotációs kísérletek recki kékpálával. 2. Mágneses szeparációs

kísérletek perepusztai és gánti redukált bauxitokkal. 3. Brikettezési kísérletek bolíviai extrahált llarettával. 4. Llaretta-olajok flotációs célra való alkalmasságának vizsgálata. 5. Flotációs kísérletek komlói szénnel. 6. Flotációs kísérletek selo-madani (Bulgária) ólom-, cink- és rézércekkel. 7. Csucsomi antimónércék laboratóriumi vizsgálata.

Tarján Gusztáv tanársegédétől megjelent: *A recski ércék szelektív flotálása*. Sopron, 1939. (Doktori értekezés.)

Ásvány- és földtani tanszék. Tanár: *dr. Vendl Miklós* ny. r. tanár.

Dr. Szádeczky-Kardoss Elemér egyet. m. tanár, adjunktus irodalmi működése az 1938—39. tanévben: *Geologie der rumpfungarländischen Kleinen Tiefebene mit Berücksichtigung der Donaugoldfrage*. Sopron, 1938. Önállóan és a Mitt. d. berg- u. hüttenm. Abt. zu Sopron X. kötet 2. része gyanánt. pp. 1—444+XVI. — *A szénközvetlen a bányászat szolgálatában*. Előadás a bánya- és kohómérnök továbbképző tanfolyamán 1939. aug. 9-én.

Geodéziai és bányamérési tanszék. Tanár: *dr. Tárczy-Hornoch Antal* ny. r. tanár.

A tanszék s személyzete a tanrend szerinti gyakorlatokon kívül közreműködött Sopron város folyamatban lévő fölmérésében. *Konrád Ödön* tanársegéd tovább folytatta a sokszögelések kimerevítésére vonatkozó vizsgálatait. Ezek a Térképészeti Közlöny külön füzeté gyanánt fognak megjelenni.

Rosta Ferenc a Maort seizmikus méréseit tanulmányozta. *Stancz-Klopotovics Viktor* a m. kir. Báró Eötvös Lóránd Geofizikai Intézet torzósígná méréseinél segítkezett.

A Kar kertjében 240 m hosszú komparáló-alapvonal készült az invar-drótok részére. Az alapvonal meghatározásában a Háromszögélő Hivatal személyzete közreműködött.

Horváth István mérnök az adott utasítások alapján elkészítette a függőrúd-teodolit kísérleti példányát, amelynek gyártási és szabadalmazási jogát a jénai Zeiss-cég szerezte meg.

Elemzővegytani tanszék. Tanár: *dr. Romwaller Alfréd* ny. rk. tanár.

Az elemző vegytani, szénchemiai és kémiai technológiai előadások és gyakorlatok ellátása mellett és a tanszék irodalmi és egyéb szakszerű működésével a jelen évkönyv V. fejezetében kimutatottakon kívül *Mika József* okl. vaskohómérnök, egyetemi adjunktus tollából megjelent a „*Die exakten Methoden der Mikromassanalyse*“ című könyv (Stuttgart, 1939, Ferdnand Enke kiadásában, mint a „*Chemische Analyse*“ című sorozat 42. kötete, 180 oldal, 19 ábra, 4 táblázat). A tanszék laboratóriumaiban *Mika József* adjunktus a komlói M. Kir. Kőszénbánya Központi Igazgatósága részére, továbbá Debrecen és Sopron sz. kir. városok világítási és erőátviteli vállalata részére szénvizsgálatokat, a Győr-Sopron-Ebenfurti vasút részére szén- és kenőolajvizsgálatokat és az Egyesült Izzó R.-T. részére bauxitelemzéseket végzett.

Bányaműveléstani tanszék. Tanár: *Esztó Péter* c. ny. rk. tanár.

Bund Károly tanársegéd: *A világ legmélyebb mélyfúrása.* (Bány. és Koh. Lapok, 1938.) *A világ olajtermelése 1938-ban.* (U. o., 1939.)

Tüzeléstani és anyagvizsgálattani tanszék. Helyettes tanár: *Diószeghy Dániel* adjunktus.

Az időszakos ráctüzelés vizsgálata, különös tekintettel a hazai viszonyokra. Téglagyári üzem szénfogyasztásának megállapítása.

Kohógéptani tanszék. Helyettes tanár: *Ulbrich Hugó* nyug. műszaki főtanácsos.

A Bányászati és Kohászati Közönyben cikk: A mérnök és a munkás címén, a Hármashatárhegyi vitorlázóterep építkezésének irányítása és vezetése. A nagyfordulatú és magasnyomású gőzgépek szerkezeteinek, újabbkori fejlődéseinek, a sabottnélküli süllyesztős kovácspörölyök szerkezetének, a nagynyomású kazánok legújabb szerkezeteinek és a legnagyobb egységű többhengeres sugárszivattyús Diesel-motorok vizsgálata. Az újabbkori hideghengerlő állványszerkezetek, a végnélküli acélszalag-hengerlő berendezések, az önbeálló hengerekkel bíró hidegállványok vizsgálata. Mint meghívott szakértő több ízben működött.

B) Erdőmérnöki Osztály.

Erdőrendezéstani tanszék. Tanár: *Fekete Zoltán* ny. r. tanár.

Fekete Zoltán ny. r. tanár a földművelésügyi miniszter megbízásából a m. kir. erdészeti kutatóintézet munkaterve keretében *dr. Kovács Ernő* egyetemi adjunktussal és *Simon József* altiszttel folytatta a hazai tölgyfatermési táblák készítésével kapcsolatos helyszíni felvételeket. Munkálatai kiterjedtek a trianoni csonkaország területén Heves vármegye határára, a visszacsatolt részekben pedig Gömör, Abaújtorna, Ung, Bereg és Mára-maros vármegyék területére (63 nap).

Ezenkívül vezette és részben végezte az akác-fatermési táblák céljait szolgáló kísérleti állományok újrafelvételi munkálatait Szeged, Mező-hegyes és Debrecen határában (14 nap).

A kísérleti adatok feldolgozásában résztvett a fennebbieken kívül a földművelésügyi miniszter által *Fekete* tanár mellé beosztott *Tuskó Ferenc* okl. erdőmérnök is.

Dr. Kovács Ernő adjunktus irodalmi működése: *Az erdőlési kísérletek főbb fatermési eredményei* (Erdészeti Lapok 1939. 224. oldal).

Erdőművelés-, vad- és halgazdaságtani tanszék. Tanár: *Roth Gyula* ny. r. tanár.

A kísérleti területeken tovább folytak a természetes felújítás és erdőlés tekintetében végzett kísérletek és megfigyelések. Hasonlóképpen a fajok származására jellemző tulajdonságok kutatása.

Erdővédelemtani tanszék. Tanár: *Kelle Arthur* ny. r. tanár.

Dr. Györfi János erdőmérnök, egyetemi tanársegédnek megjelent az „*Adatok a fűrészdarazsak erdészeti jelentőségéhez*” című entomológiai és erdővédelemtani szempontból egyaránt értékes doktori értekezése.

Erdészeti vegytani tanszék. Tanár: *Vági István* ny. r. tanár.

A tanszék adjunktusa: *vitéz Bolvay Károly* a Mitteleuropäischer Wirtschaftstag „Deutschland-Stiftung“ ösztöndíjával 1938. XII. 1-től 1939. IX. 1-ig a müncheni egyetem erdészeti kísérleti állomásának talajtani intézetben dolgozott s ott a talajszuszpenziók ülepedési viszonyainak a vizsgálatával foglalkozott. Dolgozatai: *Egy új önműködő szedimentációs mérleg.* (A bánya-, kohó- és erdőmérnöki karon benyújtott doktori értekezés.) *Adatok a szuszpenzióoszlop forgómozgásának a szedimentációs elemzésnél megnyilvánuló hatására.* (Erd. Kísér. 1939. évf. XLI. köt. 243–253. old.)

Növénytani intézeti és botanikus kert. Igazgató: *dr. Fehér Dániel* egyet. ny. r. tanár.

Az intézet tudományos kutató és kísérletügyi munkássága a következő főbb irányokra terjedt ki. 1. Folytattuk az erdőtalajok most már egy évtizede folyamatban lévő rendszeres biológiai vizsgálatát, amely vizsgálatoknak célja az, hogy a termőhely tényezőinek, ezek között elsősorban a talaj hőmérsékletének és víztartalmának a befolyását a talajélet időszaki jelenségeire és ezzel kapcsolatosan az állományok növekedési viszonyaira megállapítsák. Az első 10 év eredményeit 1936-ban hoztuk nyilvánosságra. A mostani kutatások a következő évtized folyamán nyernek majd befejezést. 2. Az elmúlt évben a Földművelésügyi Minisztérium Termelési Főosztálya az intézet számára Fürgeden Hereg Montenuovo Nándor uradalmában egy helyszíni talajbiológiai laboratóriumnak felállítását tette lehetővé. Ennek a munkássága a különböző talajművelési módoknak, a talaj életére, víz- és nitrogéngazdálkodására és ezzel kapcsolatosan a talaj többi, mezőgazdasági szempontból fontos életjelenségeire és anyagcsere-körfolyamataira gyakorolt hatására terjedt ki. Az idei év eredményeit az intézet Földművelésügyi Minisztérium támogatásával külön kiadványban fogja ismertetni. 3. Az elmúlt években sikerült a talaj víztartalmának és a talaj hőmérsékletének együttes hatását szabatos kísérletekkel felderíteni. A kísérletek eredményeképpen jött létre az úgynevezett R-törvény, amelynek az érvényét az utóbbi időben a magasabbrendű növények víz- és hőgazdálkodására is ki tudtuk terjeszteni. Ennek a törvénynek az öntözés terén is jelentősége lesz. Hogy az elméleti törvényszerűségeket a gyakorlatba is átültethessük, az intézettel szorosan együttműködve, a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara Kisújszálláson agrobiológiai állomást állított fel, amely ott egy 15 holdas kísérleti gazdaságban tanulmányozza az R-törvénynek a gyakorlati öntözés terén való felhasználását. Az állomás ebben az évben már eredményes munkásságot fejtett ki és tevékenységét a hazai rizstermelésre is kiterjesztette. 4. A fürgedi, most már 5 év óta folyó kísérletek eredményeit olyan határozott formában lehetett önteni, hogy ezeknek gyakorlat terén való szélesebbkörű kikísérletezése vált szükségessé. A Miniszterelnökség Gazdaságpolitikai Osztálya 1939 elején, a Földművelésügyi Minisztérium Termelési Főosztálya pedig ugyanezen év tavaszán egy-egy értekezletet hívott össze, amelyen a mezőgazdasági kísérletügyi képviselőin kívül gyakorlati szakemberek is résztvettek. A Földművelésügyi Minisztérium által tartott értekezlet alapján a termelési főosztály

elrendelte, hogy a magyaróvári Növénytermelési Kísérleti Állomás az eddig elért eredményeket az ország fontosabb mezőgazdasági területein széleskörű kísérletekkel igyekezzen a gyakorlatba átvinni. Ezeket a kísérleteket az arra kijelölt gazdaságok hazánk minden részében az év tavaszán meg is kezdték. 5. Az intézet már évek óta foglalkozik a talajt benépesítő moszatok növekedésének és asszimilatorikus tevékenységének a vizsgálatával. Az idei év folyamán itt további eredményeket értünk el és több évig tartó kísérletezéssel beigazoltuk, hogy a talajt benépesítő moszatok a talaj sugárzó energiájának a kihasználásával sötétben, tehát a látható fényenergia mellőzésével a testüket alkotó szerves vegyületeket fel tudják építeni. Ezen kutatásokkal kapcsolatosan vizsgálatainkat a magasabbrendű növényekre is kiterjesztettük. Kutatásaink ezen a téren is eredménnyel végződtek és további kiépítésük most van folyamatban. 6. Az intézetben tovább folytatjuk a talajt benépesítő mikroorganizmusok földrajzi elterjedésének a vizsgálatát. Idevonatkozólag a moszatoknak a földkerekségen való előfordulását már nyilvánosságra hoztuk, a baktériumokra és gombákra vonatkozó kutatásaink pedig folyamatban vannak. Feldolgoztuk Killian algeri egyetemi tanár által Afrikának az egyenlítő körüli francia gyarmatairól gyűjtött talajpróbákat, továbbá a tucumani egyetem növényteni intézete által beküldött argentinai talajmintákat.

A fentiekkel kapcsolatban őszinte hálával kell megemlékeznünk a Földművelésügyi Minisztérium Termelési Főosztályáról és a Tiszántúli Kamaráról, amelyek az említett két helyszíni laboratórium felállításával és üzemeltetésével segítettek bennünket, továbbá a Magyar Állami Gépgyár Vezetőségéről, amely a kisújszállási állomás részére egy teljes permetező-öntöző berendezést bocsátott a rendelkezésünkre.

Szente Kornél dr., az intézet munkatársa folytatta az intézet herbáriumának nagy munkát igénylő rendezését. Egyébként az intézetben a következő kutatók dolgoztak: *dr. Varga Lajos*, c. egyetemi nyilv. r. tanár, talajprotozoológia és hydrobiológia, *dr. Szente Kornél*, áll. réaliskolai tanár, növényrendszertan, *dr. Király Sándor*, kereskedelmi középiskolai tanár, biokémia és anatómia, *dr. Frischmann Ferenc*, biológus, fotobiológia és növénytermesztés, *Scheitz Antal* áll. középiskolai tanár, talajbiológia, *dr. Horváth János*, a szegedi egyetem állattani intézetének tanársegéde, talajprotozoológia.

Az intézettel szoros munkaközösségben a következő kutatók dolgoztak: *Charles Killian*, egyetemi nyilv. r. tanár, Alger, *dr. Alfonso Draghetti*, egyetemi nyilv. r. tanár, Modea, Olaszország, *Hank Olivér*, kamarai főtitkár, Debrecen, *Manninger G. Adolf* jászágigazgató, Fürged.

Az intézetben kidolgozott értekezések a következők: 1. Frischmann Ferenc dr.: *Experimentelle Untersuchungen über das Eindringen der strahlenden Energie in den Boden. (Bodenkunde u. Pflanzenernährung. 14. 5/6. 1939.)* 2. Frischmann Ferenc dr.: *A rizs optimális vízigényének meghatározása. — On the definition of the optimal water-demand of the rice plant. (Tiszántúli Öntözésügyi Közlemények. 1939.)* 3. Frischmann Ferenc dr.: *Adatok a magyarországi rizstermesztés kérdéséhez a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara kisújszállási növény- és talajléttani kísérleti állomásáról. (Tiszántúli Gazdák, 1939.)*

Közreműködött azonkívül az intézet a következő közlemények elkészítésénél: 1. Hank Olivér: *Az öntözéses termelés elméleti és gyakorlati kérdései.* (Öntözésügyi Közlemények I. 1939.) 2. Ch. Killian: *Etudes sur la Biologie des sols des Hauts-Plateaux algériens.* Annales Agronomiques t. VII.)

A botanikus kertben a kert arborétumát és a növényföldrajzi csoportokat fejlesztettük tovább. A kert mai állományát, illetve annak fejlődését a következő összeállítás mutatja:

	1918. évben			1923. évben			1938. évben			1939. évben		
	fa	cserje	lágyszárú	fa	cserje	lágyszárú	fa	cserje	lágyszárú	fa	cserje	lágyszárú
Selmecbányán	377	275	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sopronban	—	—	—	88	55	—	465	418	1800	472	425	1860

Út-vasútépítéstani tanszék. Tanár: *Modrovich Ferenc* ny. r. tanár.

Az erdei, főleg földutak nemesítésének kérdéseit tanulmányozta künn és laboratóriumban. — A tanév legnagyobb részén tanársegéd nem lévén, a tanszéken publikáció nem történt.

Erdőhasználati tanszék. Helyettes tanár: *dr. vitéz Bokor Rezső* egyetemi magántanár, adjunktus.

Az oktatással járó munkálatokon kívül foglalkozott az erdeifenyő fájának vizsgálatával különböző termőhelyi származás szerint, valamint a házigomba biológiájának vizsgálatával. Kidolgozta a következő, a gyakorlati életből adódott és közgazdasági fontossággal is bíró kérdéseket, illetőleg szakvéleményeket: A legkedvezőbb tuskóirtási mód a dunántúli tölgyesekben (Erdőhivatal, Csesznek). *Fakonzerválási* szerek és azok eredményes használata a különböző farontó gombák ellen. (M. Kir. Posta Kísérleti Állomás.) A celluláz nevű enzim nagyobb mennyiségben való előállításának módja. (Dr. Tamás Gyula orvos, Közegészségtani Intézet, Budapest.) Kihágási esetben akácra vonatkozó vélemény. (Szentlőrinci járási Főszolgabírószág.) Egy balatonmenti villa faanyagának romlása és a vele kapcsolatos biológiai és jogi vonatkozású kérdések. (Veszprémi Járásbírószág.) Gombásodás kérdése műhelyi faanyagoknál és az ellene való védekezés. (MÁV Igazgatósága, Beszerzési Főosztály.) Épületgombásodás és annak helyreállítási munkálatai. (Ják.) Farontó gombák határozása. (Förster Ottó, Rum.) Cselédlakások gombásodása, a beépített faanyag vizsgálata és jogi vonatkozású vélemény a kár származására nézve. (Gróf Károlyi Gyula Uradalom, Tiborszállás.) Házigombáktól megvédett épületek fertőtlenítése és helyreállítási munkálatai. (Plébániai Hivatal, Vashosszúfalu.) Az akác faragott fa romlása. (Mérnöki Hivatal, Sopron.)

Előadást tartott: „*Fából készült műanyagok*“ címen a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Soproni Osztálya rendezésében, továbbá a soproni

Szabad Egyetemen. A M. Kir. Erdészeti Kutató Intézet útján akácoltáshoz több erdőgazdaság számára oltóanyagot (baktérium-tenyészeteket) küldött.

Dr. Pally Nándor tanársegéd: A „Széchenyi Tudományos Társaság” anyagi támogatásával vizsgálatokat végzett egy új fakeménységi vizsgálati eljárás kipróbálására, amelyről szóló értekezése: „*Ergänzende Angaben zum Holzharze-Prüfverfahren nach Krippel*” címmel a „Holz” című folyóirat 1939. évf. 12. füzet 413—416 o. jelent meg. Foglalkozott továbbá a miskolci veres- és erdeifenyők műszaki tulajdonságainak meghatározásával, azonkívül Sopron sz. kir. város erdőgazdaságában *Szűcs Ferenc* egyetemi gyakornokkal tűzifasúlyapadási vizsgálatokat folytatott.

IV. Mezőgazdasági és Állatorvosi Kar.

A) Mezőgazdasági Osztály.

Agrárpolitikai és gazdaságtörténeti tanszék. Tanár: *dr. Czettler Jenő* ny. r. tanár.

Az agrárpolitikai, gazdaságtörténeti és falupolitikai szemináriumban az első félévben 20 tag 9 ülésen 20 előadást, a második félévben 26 tag 10 ülésen 25 előadást tartott. A pót-félévesek szemináriumi dolgozataikat írásban mutatták be.

Az agrárpolitika köréből a hazai agrárkérdésekkel kapcsolatban a tagok többek között: a visszacsatolt Felvidék mezőgazdasági termeléséről, az Alföld öntözésének agrárpolitikai jelentőségéről, a mezőgazdasági munkáskérdésről, a mezőgazdasági népesedés kérdéséről, a kis- és nagyüzemi termelésről, a gépek használatáról a mezőgazdaságban, mezőgazdasági kivitelünk általános és az egyes főbb felvevőpiacok szerinti alakulásáról, Budapest élelmiszerellátásáról, stb. tartottak előadást. A külföldi agrárkérdések során foglalkoztak a tagok többek között: a külföldi földreformok bírálatával, az Anschluss gazdasági következményeivel, különös tekintettel mezőgazdasági kivitelünk alakulására, az ipari jellegű államok mezőgazdaságának fejlesztésével, az önellátási törekvésekkel, valamint egyes külföldi országok agrárnépesedési kérdésével.

A gazdaságtörténet köréből előadást tartottak a tagok többek között: Széchenyi gazdaságpolitikájáról, a tokaji borkereskedelemről, gabonakivitelünk történetéről, a középkori uradalmak gazdálkodásáról, a délvidéki telepítésekről, a textilmanufaktúra kialakulásáról, a posta fejlődéséről, a céhek történetéről, a középkori kereskedelemről, a szepesi városokról, a bécsi udvar gazdaságpolitikájáról, a Fuggerekről és Welserekről, valamint Olaszország, Németország és Anglia gazdaságtörténetének egyes fejezeteiről.

A falupolitika körében foglalkoztak a tagok többek között: a falupolitika feladatkörével, a falu egészségügyével, a falu lakásviszonyaival és a tanyakérdés jelenlegi állásával.

Az Intézet könyvtárában a tagoknak módjukban állt az egyes szakkérdések régebbi és legújabb irodalmával megismerkedni, amivel kapcsolatban a kezdősoportbeli tagok számos magyar-, német-, francia- és angolnyelvű agrárpolitikai, gazdaságtörténeti és falupolitikai munkát ismertettek. Mindegyik szemináriumban a haladó tagok közül többen

doktori értekezésüket mutatták be, melyekből néhány szemelvény a Magyar Gazdák Szemléjében jelent meg.

Az Intézetben, illetve a tanszéken működő asszisztensek irodalmi működése: *dr. Szabó Miklós* tanársegéd megjelent tanulmányai: *Reagralizálódás* (Mezőgazdasági Közlöny), *A Ruténföld mezőgazdasága* (Magyar Gazdák Szemléje), *Magyar agrártermékek a német piacon* (Köztelek), *Ungarische Agrarprodukte auf dem deutschen Markt* (Internationale Agrar-Rundschau), *Az agrárkutatás kiépítésének szükségessége* (Magyar Gazdák Szemléje), *Az agrárkutatás intézményes kiépítése Németországban* (Közgazdasági Szemle), *A mezőgazdaság és a szövetkezetek Dániában* (Magyar Szövetkezés), *Az idénycikkek szövetkezeti értékesítésének helyes rendszere* (Magyar Szövetkezés), *A fascista Olaszország agrárpolitikája* (leadva a Magyar Gazdák Szemléjéhez).

Dr. Paálné, dr. Balázs Mária tanársegéd, *dr. Czettler Jenő* egy. ny. r. tanárnak a Kultúra és Tudomány kiadásában „*Az emberi gazdálkodás története*” címen megjelent munkája anyagrendezésén dolgozott.

Dr. Seőter János gyakornok ösztöndíjjal folytatott olaszországi tanulmányairól készített beszámolót.

Mezőgazdasági kémiai tanszék. Tanár: *dr. Doby Géza* ny. r. tanár.

A tanszék, illetőleg a tanszékkal kapcsolatos mezőgazdasági kémiai intézet vezető tanára heti 5 órás előadást tart a mezőgazdasági hallgatók számára, valamint kétféle gyakorlatot a mezőgazdasági szakos hallgatóknak és ugyancsak kétféle gyakorlatot a C-szakos tanárjelölteknek, ezenkívül az Állatorvosi Osztályon helyettes tanári minőségben ellátja a kémiai előadásokat és gyakorlatokat. *Az adjunktus* heti 3, illetve 2 óras kollégiumot tart a kereskedelmi és közigazgatási, valamint a C-szakos hallgatóknak. Ugyancsak a C-szakos hallgatóknak tart kétféle gyakorlatot a Gyakorló Felsőkereskedelmi Iskola kémiai laboratóriumában.

Az intézet tudományos munkássága a külpolitikai viszonyok miatt annyiban szenvedett, hogy katonai behívások következtében a megmaradt személyzetnek kellett a folyó munkákban erőteljesebben résztvennie. Ehhez járult, hogy *Eperjessy György dr.* adjunktus 16 évi intézeti működés után főiskolai tanárrá való kinevezése folytán az intézet kötelékéből kivált.

Egyébként az intézetben folyó tudományos munka ez évben is kétirányú volt; egyrészt talajkémiaiával foglalkozik mind tudományos, mind pedig gyakorlati irányban. Az ország különböző helyeiről érkeznek be talajminták gyakorlati talajvizsgálat céljából. Ezenkívül az intézet 1939 nyarán megkezdte a tatai járás rendszeres talajtani felvételét.

A tudományos irány másik ága az enzim-kémiai és a növényi táplálkozás biochemiája. Az intézet folytatja a növények nitrogénforgalmáról szóló kísérleteit; nevezetesen a szójával végzett ily irányú tenyészedénykísérletek feldolgozása elkészült. Ezek folytatásaképpen a pátyi tan gazdaságban szabadföldi kísérletek folynak, amelyeket részben vitaminnokra is kiterjesztettünk.

Ezenkívül *Csiky János dr.* talajvegyész délamerikai talajok és ásványok vizsgálatával foglalkozik, *Békésy Miklós dr.* pedig az anyarozs che-

miai vizsgálatával és tenyésztésével. Ily irányú második közleménye nyomtatás alatt van. Ez évben is, mint mindig, igen nagy számban érkeztek az intézetbe külföldi szerzők különlenyomatai mint leginkább olyan folyóiratokban megjelentek, amelyek nem állanak könyvtáraink rendelkezésére. Ezeknek a különlenyomatoknak rendezése és feldolgozása ez évben befejeződött és a közel 6000 darabot képviselő gyűjtemény, nagyrészt angol, amerikai és német szerzők munkái, teljesen katalogizálva áll a szakemberek rendelkezésére.

A tudományos segédszemélyzet megjelent munkái: Csiky János dr.:
 1. *On the application of potash fertilizers.* (F. I. T. A. 1-er Congr. Int. Engrais Chimiques Rome, 1938. Rapports Nationaux II. 3. 124.) 2. *The application of phosphate fertilizers.* (F. I. T. A. 1-er Congr. Int. des Engrais Chimiques Rome, 1938. Rapports Nationaux II. 2. 123.) 3. *The Economic problems of the phosphate fertilizers.* (F. I. T. A. 1-er Congr. Int. des Engrais Chimiques Rome, 1938. Rapports Nationaux III. 3. 124.) 4. *A mészfoszfát és alkalmazása különös tekintettel a kukorica műtrágyázására.* (Köztelek Zsebnaptár 45. évf. 1939.) 5. *Kísérletek a nitrogén műtrágya legkedvezőbb adagolásának megállapítására.* (Köztelek 48. 18. 1939.) 6. *Műtrágyázási tenyésztedény kísérletek kukoricával.* (Sajtó alatt. Mezőgazdasági kutatások.) *Békésy Miklós dr.: Untersuchungen über den Alkaloidgehalt des Mutterkornes.* (Nyomás alatt.) *Vály Ferenc dr.:* 1. *Összehasonlító szabadföldi kísérletek Neubauer, illetve 'Sigmond-Becker kálimeghatározási módszereinek gyakorlati használhatóságáról.* (Mezőg. Kut. 12. 74. 1939.) 2. *Stickstoff-Kunstdünger.* (Róma, 1-er Congr. Int. Engrais Chimiques, R. N. II. 1. 122. 1938.) 3. *Die volkswirtschaftliche Bedeutung der Düngung mit Stickstoff-Kunstdüngern.* (Mint előbbi, R. N. III. 2. 122. 1938.)

Állattenyésztési és tejgazdaságtani tanszék. Tanár: *dr. Schandl József* ny. r. tanár.

A tanszékhez tartozó kutató intézetben *Márkus József dr.* tanársegéd takarmánysavanyítási kérdésekkel foglalkozott. Budapest Székesfőváros Népművelési Bizottsága felkérésére októberben és januárban baromfiteenyésztési előadásorozatot tartott. A Köztelek 1939. évi 375. oldalán ismertette *Schandl József dr.* Gyapjú-, tej- és hústermelés a juhászatban című könyvét.

Siegl Gusztáv gyakornok kísérleti úton is behatóan tanulmányozta a lucernaszárítás közben beálló táplálóanyagveszteségeket, valamint a különböző állványos szárítási módokat. E tárgykörből *Hogyan készíthetünk jó szénát esős időben is?* címen cikket írt a Köztelek 1938. évi 770. oldalán.

Az Intézetben a tanév folyamán doktori értekezés készült *Gazdaságos-e az „express“-hízlatt mangalicák legeltetése?* címen.

Mezőgazdasági üzemtani tanszék. Tanár: *dr. Reichenbach Béla* ny. r. tanár

A tanszéken, illetőleg a vele kapcsolatos mezőgazdasági üzemtani intézetben elsősorban a műegyetemi tangazdaság igazgatásával kapcsolatos munka folyt. A tangazdaság igazgatása részben adminisztratív munka volt, részben pedig a tangazdaság berendezésével és vezetésével kap-

esetben felmerülő elméleti és gyakorlati üzemtani kérdések tanulmányozásából állott. A tangazdaság fennállása óta számos üzemberendezési, szervezési és vezetési kérdés nyert értékes megoldást és sok idevonatkozó értékes adat gyűlt egybe, amelyek tudományos feldolgozása részben folyamatban van, részben a jövő feladatát képezi.

A mezőgazdasági üzemtani intézet munkájának másik része a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara területén folytatott kisgazdaszámtartási-üzemstatisztikai adatgyűjtés volt. Ennek keretében tanfolyamok tartása, a számtartások ellenőrzése, lezárása, üzemstatisztikai feldolgozása adott sok munkát.

A műegyetemi tangazdaság ismertetése. Igazgató : *dr. Reichenbach Béla* ny. r. tanár;

A pátyi tangazdaság a hallgatók szemléltető gyakorlati irányú oktatására szolgál, egyben a mezőgazdasági osztály intézeteinek kísérleti gazdasága. A tangazdaság a kir. Közalapítványnak haszonbért fizet a birtokért.

A tangazdaság Páty község határában terül el. Vasútállomása és rakodója Torbágy. A személyforgalmat a Bart. budapest—zsámbéki autóbuszjárata bonyolítja le.

A birtok területe 791 kat. hold.

Művelési ágak: szántóföld 640 kat. hold, rét és legelő 89 kat. hold, kert és kertészet 5 kat. hold, fásítás 8 kat. hold, szőlő 1 kat. hold, beltelek 9 kat. hold, nem termő 39 kat. hold.

A tangazdaság a szabad váltógazdaság szellemében szerkesztett vetésforgókat alkalmaz. Főcélja a kizsaroltan átvett talaj kultúrállapotának mielőbbi megjavítása, amit főként erős trágyázással és pillangósvirágú takarmánynövények kiterjedt termelésével ér el. A gabonafélék közül legfőbb szerepet a búza viszi. A búza mellett rozstot, árpát és zabot is termel a tangazdaság. A kapásnövények közül legfontosabb a burgonya, míg kukoricát és takarmányrépát csak kis területen, az arra alkalmas talajokon, cukorrépát pedig csak a hallgatóknak való bemutatás végett termelünk. A hüvelyesek közül a borsó, a lencse és a szeges lednek termeltetik. A takarmánynövények közül a lucerna, a baltacim és a kapás csalamádé a legfontosabb. Egyéb növényeket is termelünk, de csak kis területen, a szemléltető oktatás végett. Újabban őszi len kiterjedtebb termelésével kísérletezünk.

A kertészet bolgár rendszerű, árasztásos öntözéssel termelt szabadföldi növények mellett üvegházban és melegágyakban jól értékesíthető „primőr”-öket állít elő.

Az igásállatállomány 30 darab hidegvérű ló és 12 darab pirostarka ökrök, amely ökrök egy évi használat után primára kihízalva export útján értékesíttetnek.

A tehenészet tehenállománya magyar pirostarka. A törzsbika telivér szimmentáli. Az átlagos tehenlétszám 80 darab. A tehenekből csak 30 darab kerül beüzetésre, a többi lefejő. A tehenek pótlása tenyésztés és vásárlás útján történik. A termelt tej a legmondosabb higiénikus kezelés után Budapesten, tejüzletek útján kerül fogyasztásra.

A juhállomány 150 darab fésüsmerinó anya. A hasznosítás hármas irányú: hús, tej és gyapjú. A juhtejet csemegetúróvá dolgozzuk fel.

A sertésállomány 32 darab szőke mangalicakoca. A malacok expressz-hízalás útján értékesítetnek.

Az állattenyésztési ágazatok keretében eladás céljából is nevelnek tenyészállatokat.

A tangazdaság gépekkel és eszközökkel is jól fel van szerelve, a többi között 1 darab Hofherr-Schrantz-Clayton-Shuttleworth gyártmányú és 1 darab MAVAG gyártmányú traktor szolgálja az intenzív talajművelést.

A tangazdaság jövedelme a tangazdaság további fejlesztésére és a tudományos kísérletezés költségeinek fedezésére szolgál.

Mezőgazdasági növénytani és növénynemesítéstani tanszék.

Tanár: dr. Szabó Zoltán ny. r. tanár.

A vezető tanár a tanrend szerinti előadásokon kívül az Iskolaorvosi és Egészségtanári tanfolyamon „Az örökléstudomány elemei” címmel 5 előadást, a Kir. Magy. Pázmány Péter Tudományegyetem és Budapest Székesfőváros Szabad Egyetemen az első félévben „Az átöröklés és fajméltet” címmel és a második félévben „A faj védelme és nemesítése” címmel 10–10 előadást tartott. Ezekon kívül a következő ismeretterjesztő előadásokat tartotta: 1. 1938. szeptember 3-án a Népegészségügyi Intézetben: „Rokonság, származás, öröklődés”; 2. 1938. szeptember 11-én a Kir. Magy. Term. Tud. Társ. Szent István évi esztergomi ünnepi ülésének elnöki megnyitó beszéde; 3. 1939. február 17-én a Tudományegyetemi Természettudományi Szövetség előadó ülésén „Az örökléstudomány fejlődése és jelenlegi irányai”; 4. 1939. február 27-én a Magyar Psychológiai Társaság Örökléstudományi szakosztályának ülésén „Egyén, alkat és faj”; 5. 1939. április 14-én a Rádió R.-T. műsorában „Új felfedezések az örökléstudományban”; 6. 1939. július 31-én a Műegyetem Soproni Nyári Egyetemen „A fajegészség és fajvédelem örökléstana” címmel. A Magyar Tudományos Akadémia 1939. április 17-én tartott ülésén Koller Pius és május hó 15-én tartott ülésén Soó Rezső dolgozatát mutatta be.

Az Intézet munkássága a vezető tanár osztályelnöki működése és elfoglaltsága miatt kisebb méretű volt. Mindazonáltal folytatódta az előző évben megkezdett vizsgálatok, amelyekhez csatlakozott az okleveles gazdák és az okleveles kertészek részére bevezetett szemináriumi és mikroszkópiái, valamint örökléstani irányú haladottabb foglalkoztatás.

Dr. Barra István tanársegéd a kezdők gyakorlatának bevezetésén kívül foglalkozott a szőlészeti intézetben teljesített szolgálatával kapcsolatban szőlészeti kutatásokkal. Megjelent dolgozata: *A szőlő „bélbetegségéről”* (Borászati Lapok 1939. 1. füzet); ugyanerről rádió előadást is tartott. Dr. Mándy György tanársegéd a haladók gyakorlatának vezetésén kívül mikrotechnikai munkálatokat végzett és az újabb örökléstani és növénynemesítési irodalmat ismertette a „Mezőgazdasági Kutatások” című folyóiratban. Ismertette saját tanulmányútja alapján a freiburgi növénykertet (A Természet 1939. 3. f.), a hallgatóság részére összeállította a rendszertani előadások és gyakorlatok vezérfonalát. A laboratóriumi kutató munkák során a vezető tanár a *Cephaláriák* és *Dipsacusok* termés-változékony-

ságának és csírákéességének belső és külső tényezőit; *dr. Mándy György* a gabonafélék csíraszervezetének és fejlődésének viszonyait; *Raddák Ágnes* a kalászosok szálkájának párologtató szerepét; *Bogyó Tamás* a nemesített kukorica termésének variabilitását; *Fischer Ferenc* különböző egérkereszte-zések öröklésmenetét; *Belák Mária* a kukorica xeniás jelenségeit vizsgálta. Az intézet több esetben adott szakvéleményt növénynemesítők és öröklés-kutatók részére.

A vezető tanár szakvéleményt adott a m. kir. Vetőmagvizsgáló Állomással kapcsolatban létesítendő Genetikai Laboratórium szervezése tárgyában. E laboratórium irányításával a földművelésügyi minisztérium vezető tanárt bízta meg. Vezető tanár, mint a földművelésügyi minisztériumi kísérletügyi tanács tagja, több esetben terjesztett be szakjelentést.

Növényélettani és növénykörtani tanszék. Tanár: *dr. Kövessi Ferenc* ny. r. tanár,

Az előző tanév folyamán, a tanszékhez tartozó intézetnek növényélettani, növénykörtani és mg. bakteriológiai vizsgálatok végzésére alkalmas laboratóriummá átalakított helyiségeit elláttuk a szükséges bútorokkal, azután a kísérletek végzésére a tanár szerkesztése szerinti kivitelben öt nagy, mindenik kb. egy köbméter térfogatú elektromos fűtéssel felszerelt precíziósan működő thermostátot szereztünk be, melyek a tökéletesebb működés céljából a falak közötti víznek és a thermostát levegőterének az állandó keverésére megfelelően vannak elkészítve. Ezek a készülékek olyan thermostát szobában állanak, ahol a szoba hőmérséklete az állandó szabályozás folytán $\pm 20^\circ \text{C}^\circ$ külső hőmérséklet ingadozása mellett sem változik $\pm 0.5^\circ \text{C}^\circ$ -nál többet, amit a thermostátok ± 0.1 fokig képesek kompenzálni. Ez a berendezés pontos és sorozatos élettani és körtani vizsgálatok végzésére igen alkalmas. Azonban úgy a thermostátokat kell szaporítani, mint a vizsgálatoknál nélkülözhetetlen segéd- és kisegítő műszereket be kell szerezni, ami a jövő feladata lesz. A Növényélet és Körtani Intézetben a következő kérdések megoldásával foglalkoztak: *dr. Kövessi Ferenc*: Folytatta a növények táplálkozás-fiziológiai és fejlődés-mechanikai jelenségek közötti összefüggések vizsgálatát, kísérleti és elméleti alapon. Részletesen tanulmányozta a fentebb vázolt precíziós thermostátok segélyével, sorozatos vizsgálatok kapcsán a hőmérsékletnek a fejlődésre gyakorolt hatását, az ú. n. kardinális pontoknak biofizikai és biomechanikai magyarázatát. Az így nyert kísérleti adatok alapján e jelenségek komponenseit analizálja. Mint a növénykörtan és mycologia ny. r. tanára és a M. Kir. Földművelésügyi Miniszter fennhatósága alatt álló „Növényegészségügyi Tanács“ tagja, állandóan foglalkozik a növények gombakártevőinek a tanulmányozásával és az azok elleni védekezés elméletével és gyakorlatával.

Dr. Kadocsa Gyula egyetemi m.-tanár, a „Növények állati kártevői“ című tárgy meghívott előadója, mint a M. Kir. Növényegészségügyi Intézet igazgatója és a „Növényegészségügyi Tanács“ tagja, hivatalból is állandóan foglalkozik az állati kártevőkkel. Elmúlt évben folytatta tanulmányait a lucernakártevőkről, a vetési bagolypillérrel, a magtárak és malomok állati ellenségeiről. Több közleménye jelent meg a hazai szaklapokban. Előadást tartott „Újabb kártevő rovarok Magyarországon“ címmel a Ma-

gyar Rovartani Társaságban. Rádióelőadást tartott „*Védekezés a gabonasziszik ellen*“ címmel. Megírta a Földművelésügyi Minisztérium, Növényegészségügyi Szolgálat megbízásából „*Védekezés a drótférgék ellen*“ című füzetet.

Dr. Husz Béla egyetemi m.-tanár, mint a m. kir. kertészeti akadémián a növénytan és növénykórtan tanára, továbbá mint a m. kir. földművelésügyi minisztérium fennhatósága alatt álló Növényegészségügyi Tanács tagja, állandóan foglalkozik a növénybetegségekkel és az azok elleni védekezéssel. Ezeket kívül többféle növénybetegségeket tanulmányozott ezen tanév folyamán is, nevezetesen „*Csonthéjas gyümölcsfáink gombaokozta levélfoltosodásait*“ és az „*Almafa kóros törpe-szártagságát*“. Növénykórtani szaktanácsadója a Gyümölcstermelők Országos Egyesületének. Rovatvezetője a „*Köztelek*“ növénykórtani rovatának. Munkatársa a Kir. Magy. Természettudományi Társulat szaklapjának. A Kir. Magy. Természettudományi Társulat Növénytani Szakosztályában 1939. január 1-én előadást tartott a „*Csonthéjas gyümölcsfáink gombaokozta levélfoltosságai*“-ról. A Kir. Magy. Természettudományi Társulat Mezőgazdasági Szakosztályában 1939. január 26-án előadást tartott: „*Az almafa kóros törpe-szártagságát*“-ról.

Dr. Olgyay Miklós tanársegéd: *Fekete gabonarozsda* (*Puccinia graminis*) *ecidiumának és spermogoniumának fejlődésével*, a hallgatóság növénykórtani gyakorlatokhoz szükséges kórtani herbariumnak gyűjtésével, preparálásával és biológiai összeállításával foglalkozott. Állandóan résztvett a hallgatók növénykórtani laboratóriumi gyakorlatainak vezetésében. 1939. január 9-től február 11-ig a katonahallgatók pótfélévén előadta a „*Növényélet- és kórtan I. rész*“ című tárgyat. Majd 1939. június havában a földművelésügyi minisztérium megbízásából a körzetvezetői és továbbképző növényegészségügyi tanfolyamon, a *Mikroszkópi gyakorlat és diagnosztika*“ című tárgykörből előadásokat tartott. Mint a Kir. Magy. Természettudományi Társulat Mezőgazdasági Szakosztályának tagja, annak jegyzői teendőit látja el.

Dr. Csorba Zoltán fizetéstelen tanársegéd különféle növénybetegségek elleni védekezés gyakorlati alkalmazásával foglalkozott. A II. félévben résztvett a hallgatóság növénykórtani laboratóriumi gyakorlatainak a vezetésében. A földművelésügyi minisztérium megbízásából a körzetvezetői és továbbképző növényegészségügyi tanfolyamon a „*Gyümölcsfák és a szőlő baktérium- és gombakártevői*“ és „*Mikroszkópi gyakorlat és diagnosztika*“ című tárgyakból tartott előadásokat.

Dr. Breznay Zsigmond fizetéstelen tanársegéd a szőlőbetegségek elleni védekezés és a szőlőművelés gyakorlati tanulmányozásával foglalkozott, azonkívül a II. félévben résztvett a hallgatóság növénykórtani laboratóriumi gyakorlatainak a vezetésében.

Dr. Baranyovits Ferenc fizetéstelen tanársegéd, úgyszintén mint a Növényegészségügyi Intézet asszisztense, a földművelésügyi minisztérium megbízásából az előző évben kezdett és a gyakorlatban is jól bevált hüvelyesmagvakat fertőtlenítő gázkamrák építkezését szakszempontról vezette. Ma már 64 ilyen 1 vagón ürtartalmú gázkamra áll az ország főbb hüvelyes-termő községeiben. Ugyancsak a földművelésügyi Minisztérium megbízá-

sából foglalkozott a gabona tároló helyiségek kérdésével, tekintettel a magtári kártevő rovarokra. A tanszék rovar- és kórkép-gyűjteményét a kártevőkről és kártételekről készített felvételekkel gyarapította. A II. félévben a „Növények állati kártevői“ c. kollégium gyakorlatain segédkezett.

*

Az intézetben vagy az intézettel kapcsolatban készült dolgozatok:

Dr. Kadocsa Gyula: különféle tudományos, gazdasági és kertészeti szaklapokban 21 nagyobb és kisebb közleménye és tanulmánya jelent meg. Ezek közül a fontosabbak: *A vetési bagoly-pille két nemzedéke* (Köztelek, 48. évf. 59—60. sz.); *A földi kutya és a kőszapocok* (Mezőgazdaság, 15. évf. 12. sz.); *A lucernabimbó-gubacslegy elszaporodásának feltételei* (Köztelek, 49. évf. 21. sz.); *Bogárfogás lucernán* (Köztelek, 49. évf. 22. sz.); *Védekezés a rózsza állati kártevői ellen* (Kertészeti Szemle, 11. évf. 6. és 7. sz.); *Kampf gegen die Schädlinge des Getreides u. Mehles während der Lagerung u. des Transportes*, megjelent a VI. Nemzetközi Techn. és Kémiai Kongresszus, Budapest, 1939. évkönyvében (II. kötet, pag. 274—281.), a kongresszuson tartott előadás. Önállóan megjelent 3 füzet: *Védekezés a pókhálós molyok hernyói ellen*; *Védekezés a gabonafutrinka ellen*; *Védekezés a földihernyó ellen*, földművelésügyi minisztérium kiadványai.

Dr. Husz Béla: *Hazai adatok a csonthéjas gyümölcsfák gombaokozta levélfoltosságaihoz*. I. (A Magy. Kir. Kertészeti Tanintézet Közleményei, V. évf. 1939. 23—29. old.); szakeikkek és ismeretterjesztő cikkek: *Természet-tudományi Közlöny*; *Köztelek*; *A Magyar Gyümölcs*; *Kertészeti Szemle*; *Tiszántúli Gazdák*, stb.

Dr. Csorba Zoltán: *Mely betegségek és kártevők ellen kötelező a védekezés?* (Rádióelőadás és különlenyomat.); *Védekezzünk a monília ellen!* (Rádióelőadás és különlenyomat.); *Védekezés az almafa lisztharmat ellen* (m. kir. földművelésügyi minisztérium kiadása); *Védekezés az európai és az amerikai köszmetelisztharmat ellen* (m. kir. földművelésügyi minisztérium kiadása). Előadás az alföldi mezőgazdasági intézetben: *A facseteték gombabetegségei* címmel 1939. szeptember hóban.

Dr. Breznay Zsigmond: *Mire ügyeljünk a tőkehiányok pótlásánál* (Borászati Lapok, LXXI. évf. 42. szám); *Fedési munkálatok* (Borászati Lapok, LXXI. évf. 45. szám); *Talajforgatás* (Borászati Lapok, LXXI. évf. 48. szám).

Szövetkezeti és mezőgazdasági közigazgatási tanszék.

Tanár: *dr. Ihrig Károly* ny. r. tanár.

A tanszékkel kapcsolatos szövetkezeti szemináriumban 10 hallgató működött, foglalkozott tudományos kutatással és ezek eredményeiről előadásokat tartott. A kezdők a szövetkezeti kérdéseket tárgyaló fontosabb szakmunkák ismertetését végezték, míg a haladó tagok a megfelelő szakirodalom felhasználásával az egyes részletkérdések önálló kidolgozásával foglalkoztak. Az előadásra került dolgozatok a beszerző szövetkezetek szerepéről, a kisebb mezőgazdasági termékek szövetkezeti értékesítéséről, az állatértékesítő szövetkezetekről, a hitelszövetkezetekről, az erdélyi szövetkezeti mozgalomról és a szövetkezeti mozgalom jelentőségéről szóltak.

A tanár által az állatorvostanhallgatók számára előadott közgazdaságtan, valamint a mezőgazdasági hallgatók részére előadott szövetkezeti politika című tárgyak hallgatói, úgyszintén a szeminárium tagjai tanulmányi kiránduláson vettek részt, amely alkalommal a Hangya Szövetkezet termelő- és raktártelepei kerültek szakszerű vezetés alatt megtekintésre.

Dr. Hévey László tanársegéd irodalmi és tudományos működése:

1. *Steinecker Ferenc emlékezete.* (Kísérletügyi Közlemények 1938. kötetében.)
 2. *A francia mezőgazdasági válság.* (Statistikai Tudósító, 1939. évf.)
 3. *Az örökjog demológiai hatása a francia mezőgazdaságban.* (Magyar Gazdák Szemléje, 1939. júliusi szám, 11. old.)
4. *A francia agrárválság társadalmi és gazdasági tanulságai.* (Magyar Törvényhozók Lapja, 1939. évf. 9. szám.) Az 1939. év nyarán Budapesten tartott mezőgazdasági iparok VI. Nemzetközi technikai és kémiai kongresszusán titkára volt a 20. szakosztálynak. (Termelés és fogyasztás.)

Növénytermesztési tanszék. Tanár: *dr. Surányi János* ny. r. tanár.

A tanszék tudományos működése, részben szemináriumi foglalkozások keretében, a következőkre terjedt ki: A búza és a sörárpa jellemző gyommagvainak elterjedése az ország különböző vidékein a származás megállapítása céljából. A szikes- és a homoktalajok fűfélé és pillangósvirágú takarmánynövényeinek tanulmányozása. Különböző gyommagvak 1000-mag-súlyának megállapítása, különös tekintettel a terménytisztítási eljárásokra. A répa rendellenes felmagzásának tanulmányozása. Különböző hüvelyesek együttes termesztésének lehetőségei és előnyei. Különleges növénytermesztési, ápolási eljárások tanulmányozása.

Dr. Samu István asszisztens irodalmi működése: *Woran kann der Theissweizen erkannt werden?* (Pester Lloyd, 1939. II. 5.) *Mézelőnövények termesztése.* (Magyar Méh, 1939. 6. sz.)

Gazdasági ipari tanszék. Tanár: *dr. Osztróvszky Antal* ny. r. tanár.

Az intézet vezető tanára félévénként heti ötórás előadást tartott a harmadéves mezőgazdasági hallgatók számára a „Mezőgazdasági iparok“ tárgyköréből, ezenkívül pedig a „Borgazdaság“ című kollégiumot heti két órában adta elő. A vezető tanársegéd és gyakornok ellenőrzésével heti háromórás laboratóriumi munkával a mezőgazdasági iparok körébe tartozó gyakorlati tudnivalókat sajátították el a hallgatók.

Az intézet vezető tanára a Magyar Királyi József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Mezőgazdasági és Állatorvosi Karának megbízásából a kart a Mezőgazdasági Iparok VI. Nemzetközi Technikai és Kémiai Kongresszusán képviselte és a 9. szakosztály ügyeit elnöki minőségben vezette. A kongresszus ülésén és tanulmányi kirándulásain az intézet személyzete vezető tanárával együtt vett részt. Az intézet vezető tanára 1938. évben a berlini XII. Nemzetközi Kertészeti Kongresszus részére közleményeket küldött, úgyszintén 1939. évi XVIII. Drezdai Nemzetközi Mezőgazdasági Kongresszus részére is.

A tanulmányi évben az intézet tudományos segédszemélyzete előkészült a következő esztendőben megkezdendő tudományos és kísérleti munkára. Tervbe vettük a magyar barackpálinka minőségi és faji tulajdon-

ságainak pontos meghatározását és teljes chemiai analysisét, melyhez a szükséges laboratóriumi felszereléseket, külföldi tudományos munkákat és folyóiratokat beszereztük. Kísérleteket végeztünk azeotrópos keverékekkel abból a célból, hogy a következő évben nagyobb mennyiségben befutó barackpálinkaminták gyors és szabatos feldolgozását előkészítsük. A magyar barackpálinkával folyó kísérletek nagy nemzetgazdasági jelentőségére való tekintettel az intézet ezirányú előkészületei nemcsak a chemiai elemzésekkel voltak kapcsolatosak, hanem a magyarországi gyümölcseszszlepárlók által feldolgozott barackfajták és az ezekből előállított pálinkafelések minőségi megállapításainak módszereire is kiterjedtek. A külföldi irodalom alapján kutattunk olyan vizsgálati módszerek után, amelyekkel a magyar barackpálinka illóanyagai tökéletesen felderíthetők. Az így kiválasztott módszerek megfelelő átdolgozása folyamatban van.

Az intézet másik irányú tudományos munkássága a mikrobiológia. Vizsgálatokat folytattunk japáni eredetű *Aspergillus oryzae* gomba „Taka” diastázával kapcsolatban és kerestük, miként lehetne ezt gyakorlatilag felhasználni. Kísérleteket végeztünk az *Aspergillus niger* citromsavtermelésének megfigyelése céljából s ennek optimális körülményeit igyekeztünk rögzíteni. Kerestünk, illetőleg tenyésztettünk olyan különböző enzyntartalmú élesztőfajtákat, melyek az anlytikában — cukorvizsgálatoknál — felhasználhatók. Ebből a célból az intézet mykológiai laboratóriumában rendelkezésre álló élesztőkultúrákat felfrissítettük, átoltottuk s ezekkel végeztük azokat az előkészítő munkálatokat, amelyekre támaszkodva a következő munkaévben a vizsgálatok megindulhatnak. Ugyanebből a célból az intézet tanársegéde nyári szabadsága alatt Hollandiában összeköttetésbe lépett Kluyver professzorral, akinek vezetése alatt álló „Laboratorium voor Microbiologie der Technische Hoogeschool”-t meglátogatta és Kluyver néhány élesztőkultúrájának átengedését megbeszélte. Ezzel kapcsolatosan az intézet könyvtára részére megszerezte az összes eddig ismert holland microorganismusfajták kimutatását.

A tudományos munkálatokhoz szükséges könyvek és folyóiratok beszerzése a jelen évben folytatódott, úgyszintén a nélkülözhetetlen műszerek és kísérleti eszközök kiválasztása és beszerzése is. A könyvtár számos más mezőgazdasági ipari tárgyú munkával bővült, melyek nagyrésze német és angol szakmunkákból áll. Beszereztük ezenkívül a német sör-, szesz- és konzervipari folyóiratokat is. Az intézeti előadásokhoz szükséges szemléltető rajzokat és ábrákat, nemkülönben az egyes gyártások diagrammáit megszerkesztettük és megrajzoltuk. Az intézet hallgatóinak laboratóriumát új munkahelyekkel egészítettük ki, hogy a megszaporodott hallgatók gyakorlati munkáját biztosíthassuk.

Ebben az évben került az intézet tudományos segédzetéhez *dr. Torbágyi-Novák László* tanársegéd és *Haralyi Fejér Domokos* gyakornok.

B) Állatorvosi Osztály.

Anatomiai tanszék. Tanár: *dr. Zimmermann Ágoston* ny. r. tanár.

A tanszékhez tartozó intézetben az állatorvosi osztályon hirdettet előadásokon és gyakorlatokon kívül a mezőgazdasági osztály hallgatói

részére adják elő a háziállatok anatómiáját és élettanát bemutatások kíséretében, továbbá a Kir. Magy. Pázmány Péter Tudományegyetem bölcsészeti hallgatói részére az összehasonlító anatómia és a Gerincesek fejlődéstana köréből folynak előadások és gyakorlatok.

Az intézet tudományos kutató munkája az összehasonlító, functionális és ideganatómiai vizsgálatokra irányul, főképpen házi emlősállatokon és madarakon. Az intézet hivatalos személyzetén kívül öt doktorjelölt, két pályamunkán dolgozó és tizenkét díjtalan demonstrator foglalkozott anatómiai vizsgálatokkal, részben az intézet nagy gyűjteménytárának és tanulógyűjteményének karbantartásával és kiegészítésével.

Az intézetben készült és sajtó alól kikerült dolgozatok: *dr. Elek Pál: A csánk ereiről.* (Állatorvosi Lapok, 61. évf. 16. sz.) — *Dr. Bodrossy Leó: A zsiráf szívének összehasonlító anatómiájához.* (Állatorvosi Lapok, 61. évf. 18. sz.) — *Dr. Korzenszky László: A faggyúmirigyek eloszlása a juh bőrében testtájak szerint.* (Állatorvosi Lapok, 61. évf. 21. sz.) — *Dr. Róna László: A házimadarak sympathicus idegrendszer.* Két képpel. Állatorvosdoktori értekezés. — *Dr. Bodrossy Leó: A házimadarak vénás érrendszere.* Három képpel. Állatorvosdoktori értekezés. — *Dr. Zimmermann Gusztáv: A vénarendszer synopsis.* Magántanári próbaelőadás. (Állatorvosi Lapok, 61. évf. 11–12. sz.) — Ugyanaz: *A házinyúl petefészektasakja.* Három képpel. (Állattani Közlemények, 34. évf. 3–4. sz.) — Ugyanaz: *A kutya koponyájának belső relifje.* Öt képpel. (Matematikai és Természettudományi Értesítő, 55. sz.) — Ugyanaz: *Adatok a kemény agyvelőburok vénás öbleinek összehasonlító anatómiájához.* Három képpel. (Matematikai és Természettudományi Értesítő, 57. sz.) — Ugyanaz: *A ló hátulsó végtagjának mechanizmusáról.* Egy képpel. (Szent György, 14. évf. 13–14. sz.) — Ugyanaz: *Das Netz des Schafes.* Mit 1 Abbildung. Deutsche Tierärztliche Wochenschrift 47. Jg. No. 6. (Zietschmann-Festnummer.)

Állattenyésztési tanszék. Tanár: *dr. Wellmann Oszkár* ny. r. tanár.

Az intézet biochemiai laboratóriuma folytatólagosan tanulmányozta az állati szervezet ásványi anyagellátásának, illetőleg a csontbetegségek keletkezésének kérdését. Részletes vizsgálatokat végzett az ásványi anyagok kihasználásáról, az állati vér reakció-viszonyairól, valamint a fiatal állatok vas- és rézellátásának kérdéséről.

Az év folyamán 263 anyag került vizsgálat alá. Ennek kisebbik hányada (38%) vidékről, illetőleg más intézetektől beküldött minta volt. A vizsgált minták 67%-a állati eredetű anyag, a többi pedig főképen takarmány volt. A 263 anyagon végzett összes vizsgálatok száma 1233. Az állati szervezet ásványi anyagellátásával kapcsolatos kérdésekkel összefüggésben 26 írásbeli megkeresés érkezett az intézethez.

Az intézetben készült dolgozatok: *dr. Urbányi László: Az állati szervezet vasszükséglete.* (Állatorvosi Közlöny 35, 131, 1938.) — *A malacvér összetételének változása különböző ásványi anyagtartalmú takarmány hatására.* (Dr. Marek Józseffel és dr. Wellmann Oszkárral együtt, Állatorvosi Lapok 61, 435, 1938.) — *Az orvosi chemiáról.* (Állatorvosi Lapok 62, 27, 1939.) — *Veränderungen des Ferkelblutes unter dem Einfluss eines*

Futters von verschiedener mineralstofflicher Zusammensetzung. (Dr. Marek Józseffel és dr. Wellmann Oszkárral együtt, Hoppe-Seylers Z. 257, 246, 1939.) — *A takarmány ásványi sóarányának lényege és jelentősége az állati szervezet mész- és foszforellátásában.* (Dr. Marek Józseffel és dr. Wellmann Oszkárral együtt, Matem. és Term.-Tud. Értesítő 57, 1020, 1938.) — *A felcombcsont fejének leválása csikókban rhachitises alapon.* (Dr. Marek Józseffel és dr. Wellmann Oszkárral együtt, Állatorvosi Lapok 62, 157, 1939.) — *Tanulmányok az angolkórról és a rokon csontbántalmakról.* 3. közlemény: *Kísérletek kutyákkal.* (Dr. Marek Józseffel és dr. Wellmann Oszkárral együtt, Állatorvosi Lapok 62, 197, 1939.) — *Vas- és rézadagolás jelentősége a fiatal állatok sóforgalmában.* (Magyar Állattenyésztés 1, 92, 1939.)

Bárdos László: Érdekes baromfi-bastard. (Magyar Állattenyésztés 10, 277, 1939.)

Kórbonctani tanszék. Tanár: *dr. Jármái Károly* ny. r. tanár.

A tanszékhez tartozó kórbonctani intézetben az 1938/39. tanévben összesen 1220 hullát boncoltak fel. A hullák legnagyobb részben az állatorvosi osztály klinikáiról, a m. kir. honvédség lóállományából, továbbá vidéki gazdaságokból és a főváros lakosainak tulajdonából származtak. Állatfajok szerint a hullaanyag a következőképen oszlott meg: 297 ló, 8 szarvasmarha, 13 birka, 526 kutya, 134 macska, 28 sertés, 40 nyúl és 172 madár. Vizsgálatra került ezenkívül a székesfőváros állatkertjéből származó, különböző fajhoz tartozó 118 állat, valamint vidékről felküldött 63 hullarész. Számos esetben szaktanácsot is adott az intézet magánfelek megkeresésére.

Az intézet a jelen tanévben is folytatta kutatásait a leukaemia terén; ezen munkálatokhoz a „*Lady Tata Fondation*“ (London) ezidén is anyagi segítséget nyújtott. Ezenkívül foglalkozott az intézet egyes átoltatható tyúksarkomákkal annak megállapítására, hogy vonatkozásba hozhatók-e ezen daganatok a tyúk-leukaemiával. A továbbiakban vizsgálatok történtek a rákkeltő szénhidrogéneknek egyes állatfajokra kifejtett hatására nézve és szövettani vizsgálatoknak vétetett alá minden kórosan elváltozott szerv, melynek megítélése a mikroszkópos lelet alapján kétes volt.

Az intézetben készült dolgozatok a következők: 1. *dr. Bakos Károly: Általános carcinomatosis kutyában.* (Állatorvosi Lapok 1938. évf. 2. sz., 23. o.) 2. *Szundy László: Adatok a szarvasmarha szemdaganataihoz.* (Állatorvosdoktori értekezés.) Közlemények az összehasonlító élet- és kórtan köréből, XXIX. kötetéből. Budapest, 1938. 3. *Kemény Armand: Egy új átoltatható tyúksarkoma.* (Állatorvosdoktori értekezés.) Közl. az összeh. élet- és kórtan kör. XXIX. k. Budapest, 1939. 4. *Horváthy László: A rákkeltő szénhidrogének hatása kutyán.* (Állatorvosdoktori értekezés.) Budapest, 1939. 5. *Dr. Elek Pál: Tömeges áttétképző methylcholanthren-tumor egérben.* (Állatorvosi Lapok 1939. évf., 3. sz., 43. o.) 6. *Mohos József: A sarkoma és tyúkleukozis közös eredetéhez.* (Állatorvosdoktori értekezés. Közl. az összeh. élet- és kórt. kör. XXIX. k. Budapest, 1939.) 7. *Prokopovitsch Ottó: A lovak mellhártyaösszenövéseinek topografiája.* (Állatorvosdoktori értekezés.) Budapest, 1939.

Szülészeti tanszék. Tanár: *dr. Hetzel Henrik* ny. r. tanár.

A szülészeti klinika betegforgalma a következő volt: 68 nagy és 302 kis állat, melyek közül 9 nagy és 127 kis állat részesült operációval kapcsolatos orvosi kezelésben.

A tanszékhez tartozó poliklinikán vizsgálatra került 1093 eb, 344 macska és 303 egyéb apró állat.

Az intézetben tovább folytak a háziállatok vérenek, vizeletének és tejének hormontartalmát kutató vizsgálatok. Ezeken kívül a következő tárgykörre vonatkozólag történtek kísérletek és tudományos vizsgálatok: A háziállatok vemhességének laboratóriumi eljárásokkal történő megállapítása, a kancák elvetélésének oktana, a hímállatok terméketlenségének okai és diagnosztikája, különös tekintettel az ondóvizsgálatra és a kóros tej mikroszkópos diagnosztikája.

Járványtani és törvényszéki állatorvosi tanszék.

Tanár: *dr. Manning Rezső* ny. r. tanár.

A tanszék az oktatáson és a hallgatók gyakorlati foglalkoztatásán kívül a tudományos munka terén ez évben is a szűrhető ragályanyagok (ultravírusok) tulajdonságainak kutatásával és szövettenyészetekben való elszaporításuk kérdéseivel foglalkozott. Azonkívül az intézetben tanulmányozzuk folytatólagosan a száj- és körömfájás elleni immunitás tulajdonságait és a lépfenebacillus kórokozó képességének feltételeit.

A tanszékből a tanév folyamán a tanár dolgozatain kívül a következő értekezések közöltettek: *Buza László: A lépfenebacillus véresejtoldó hatása.* (Állatorvosdoktori értekezés.) — *Buza László: A lépfenebacillus véresejtoldó hatása.* (Matematikai és Természettudományi Értesítő 58, 179. 1939.) — *Buza László: Über die hämolysierende Wirkung der Milzbrandbazillen.* (Zbl. f. Bakt., I. Orig. 143, 244. 1939.) — *Kárnik Tibor: Adatok a baromfigümőkór elterjedéséhez a népies tenyészetekben.* (Állatorvosdoktori értekezés.) — *Németh Sándor: Adatok a szarvasmarhabrucellosis járványtanához.* (Állatorvosdoktori értekezés.) — *Nusser István: A brucellosis fertőzöttsége megállapítása a tárgylemez agglutinációs próbával.* (Állatorvosdoktori értekezés.)

Élettani és szövettani tanszék. Tanár: *dr. Deseő Dezső* ny. r. tanár.

A kérdések, amelyekkel az Élettani és Szövettani Intézetben különlegesen foglalkoztak, a vér összetételének tanulmányozására, szövetek és szervek C-vitamintartalmának megállapítására, a vizelet egyes alkotórészeinek különválasztására és a fehérjék egyes aminosavainak megvizsgálására terjedtek ki. A végzett munka eredménye több közleménynek és állatorvosdoktori értekezésnek volt tárgya.

Sebészeti és szemészeti tanszék. Tanár: *dr. Guoth Gy. Endre* ny. r. tanár.

A tanszékhez tartozó sebészeti és szemészeti klinika betegforgalma a következő volt: a nagy állatok kórházában 602, a kis állatok kórházában 345 állat részesült műtéttel kapcsolatos orvoslásban, szavatossági vizsgálatra 28 állatot állítottak be a klinikára.

A tanszékhez tartozó sebészeti és szemészeti klinika tudományos kutató működése különösen a következő vizsgálatokra terjedt ki: a ló ujjnyujtóinainak betegségei, a ló lábtövének sebészi megbetegedései, lábtőficamodás, ujjhajlítóin ficamodás, szembetegségek és -hibák elbírálása szavatosság nézőpontjából, prostataelváltozások kutyában, osteochondromatosis, csontdaganatok, kutyák húgykövessége, heredaganatok, szemvizsgálatok juhon és házisertésen.

Az intézetben készült dolgozatok: *Mestyán András: Adatok a kutya csípőizületének betegségeihez.* (Állatorvosdoktori ért. 1938.) — *Ipolyi Jenő: Spondylitis ossificans deformans kutyában és macskában.* (Közl. az összehas. élet- és kórtan köréből, XXIX. köt., 1939.) — *Dr. Kovács Gyula: A vér alvadását elősegítő vérzéscsillapító szerről.* (Állatorvosi Közl. 35. évf., 6., 1938.) — *Ugyanaz: Ló csontsérüléseinek érdekes röntgen-esetei.* (Állatorv. Közl. 36. évf., 3., 1939.) — *Ugyanaz: Osteodystrophia fibrosa röntgenkép-jelzése kutyában.* (Állatorv. Közl. 36. évf., 8., 1939.) — *Ugyanaz: Ein Fall von Ostitis (Osteodystrophia) fibrosa beim Hunde.* (Arch. f. wiss. u. prakt. Tierheilk. 75. köt., 150. o., 1939.) — *Ugyanaz: A röntgenológia szerepe és jelentősége az állatorvoslás terén.* (Állatorv. Lapok 62. évf., 11., 1939.)

Állattani és parasitológiai tanszék. Tanár: *dr. Kollán Sándor* ny. r. tanár.

A tanszékhez tartozó intézetben vizsgálatra került 139 anyag petevizsgálatra, 16 élőállat, 13 egész állati hulla, 27 szerv, 12 esetben élősködők meghatározás céljából.

Az intézet *dr. Schwartz Erzsébet* közreműködésével ez évben is folytatta a parasiták immunitásra vonatkozó tanulmányait. Kiterjedt kísérletes vizsgálatok folytak *dr. Vajda Tódor* egyet. magántanár közreműködésével a hyostrongylosis kórbonctanának, therapiájának s a *Hyostrongylus rubidus* fejlődésmenetének kiderítése, továbbá az *Oesophagostomum dentatum* okozta kórbonctani elváltozások megállapítása céljából.

Az intézetben önálló vizsgálatokat végzett *Leopold Ödön* állatorvos. (A *Haemonchus contortus*-nak elhullott állatok gyomrában való viselkedése.)

Belorvostani tanszék és klinika. Tanár: *dr. Mócsy János* ny. rk. tanár.

A klinika betegforgalma a következő volt: Az 1938—39. évben a nagy állatok kórházába felvettek 1676 állatot, a kis állatok kórházába pedig 1313 állatot. Bírósági vagy magánmegkeresésre szavatossági vizsgálatot végeztek 30 esetben.

Az intézetben a klinikával kapcsolatos folyó munkákon kívül e tanévben is folytak az angolkór tanulmányozásával kapcsolatos anyagforgalmi és kórszövettani vizsgálatok, amelyekről *Marek* professzor és munkatársai számos közlemény keretében számoltak be. Az elektrokardiográfus vizsgálatok nagyobb beteganyagon végeztettek, különös tekintettel az öregkori elváltozásokra s a szív teljesítőképessége és az ekg közötti összefüggésre.

A klinikán hosszabb ideig dolgozott *dr. Valcarenghi Nino* és *dr. Babi Enzo* milánói egyetemi asszisztens.

V. Közgazdaságtudományi Kar.

A) Közgazdasági és Kereskedelmi Osztály.

Közgazdaság- és pénzügypolitikai tanszék. Tanár: *dr. Fellner Frigyes* ny. r. tanár.

A Közgazdaság- és Pénzügypolitikai Seminariumban a következő dolgozatok kerültek előadásra: A japán gazdasági politika a testvérháború idején. A világgazdaság jövője. A pénzügypolitika vezérfonala. Az örökség megadóztatása az U. S. A. egyes tagállamaiban. A jövedelmi adó progressivitásának alapelemei. A készpénz nélküli fizetőforgalom. Az angol jövedelmi adó kibontakozása és belső fejlődése. A genfi csekkjogi konferencia. Ipari munkásvédelem. Külfölddel való fizetési forgalom. Produktív hitelszerzés. A világgazdaság jövője. A kötött-gazdálkodás rövid áttekintése. A kiegyenlítési alap és az arany befolyása a piacra. Nemzetközi kereskedelem. Gabonahatáridőügyletek. Magyar-lengyel kereskedelmi kapcsolatok és a közös magyar-lengyel határ várható gazdasági következményei. A tőzsde. A konverzió elmélete és technikája. Az árfolyamvesztés és befagyás kockázata a nemzetközi kereskedelemben és az ellene való biztosítás. A honvédelmi gazdaság feladata, annak határai és véghezvitele. Észak-Afrika gazdasági problémái. A magánvállalkozás a testületi rendszerben. A közigazgatási jellegű ellenőrzés módozatai. A megtakarításból folyó beruházások eredménye. A nyersanyagok és a német igénylések.

A közgazdaságtani és szociálpolitikai tanszék. Tanár: *dr. Erődi-Harrach Béla* ny. r. tanár.

A tanszékhez kapcsoló szeminárium az évek óta szokásos négy csoportban fejtette ki munkásságát.

Az első csoport a közgazdasági prozeminárium kezdők számára, akik a közgazdaságtani előadásokat hallgatják. A közgazdaságtani főkéllégium kiegészítésére a közgazdaságtan és a filozófia összefüggésében mutatkozó kérdéseknek ismertetése. E csoportnak vezetője Mihálffy Antal dr., asszisztens.

A prozeminárium második csoportja a szociálpolitika bevezető kérdéseivel és gyakorlati felvételi munkákkal foglalkozik. Magyar- és idegennyelvű szociálpolitikai munkák köréből alapvető tájékoztatás. Ide tartozó munkák és szociálpolitikai felvételek, anyaggyűjtemények ismertetése és referátumok ebből a körből. Vezetője Hilscher Rezső dr., egy. m. tanár, adjunktus, belügyminiszteri titkár.

A harmadik csoportban a professzor vezetésével a haladók dolgoztak. Itt a közgazdaságtan és a szociálpolitika körében egy-egy kérdésnek a behatóbb vizsgálata, majd pedig doktori értekezések témái foglalkoztatták a tagokat. Ezeket az eredményeket a tagok szemináriumi előadásokban ismertették. Bemutatásra került főbb témák a következők voltak: Egoizmus és altruizmus a közgazdaságban. A magyar közgazdaság strukturális tagoltsága. Az érték analitikai vizsgálata és annak módszere. A matematika alkalmazása a nemzetgazdaságtanban. Áralakulás és árelőellenőrzés. Az áralakulás gazdasági és szociálpolitikai vizsgálata. Tervegazdaság elméleti alapjai. Nyersanyagtermelés és nyersanyagproblémák. Ipari terme-

lésünk szerepe nemzeti jövedelmünk alakulásában. A technika és energia-gazdaság hatása a közgazdaságra. A korporatív gazdasági elmélet. Szocializmus és fasizmus. A mezőgazdasági minimális munkabérek megállapítása hazánkban. A háború szociológiája. A kollektív munkaszerződések állása hazánkban. A munkáspihenő gyakorlati alakulása az angol, olasz és német munkás életében. A szakszervezetek és a munkakamara. A francia családvédelem. A szociálpolitika fejlődésének irányvonala.

A szeminárium negyedik csoportja az „A”-szakos tanárjelöltek methodikai gyakorlata volt, a professzor vezetésével. A methodikai gyakorlatok célja, hogy megértesse a tanárjelöltek e csoportjával a közgazdasági ismeretek tanításának a feladatát és anyagát, hogy tudjanak e tárgy tanításával a kereskedelmi iskolai tanulóknak helyes közgazdasági gondolat-érzeteket kelteni, hogy megismerjék e tárgy nagy jelentőségét a felsőkereskedelmi iskolák tanulmányi rendjében, abban a vonatkozásban, hogy ez a tárgy van hivatva ott a sok gyakorlati tárgy között egységet teremteni. Ismerje meg, hogy a tárgyi kérdések miképpen viszonylanak az általános közgazdasági kérdésekhez, amely utóbbi a fontos a felsőkereskedelmi iskoláknál a közgazdasági ismeretek tanításában. Értsék meg azt a fontos közgazdasági nevelési szempontot, amely e tárgynak tanításával a felsőkereskedelmi iskolákban összefügg és ismerjék meg éppen a közgazdasági kérdések jelentőségét a többi tárgyak és a közgazdasági nevelés szempontjából. A főbb közgazdasági kérdésekkel ilyen módszerben foglalkozzanak és ismerjék meg azokat a segédmunkákat, amelyek a szakszerű továbbművelésükre különösen jelentősek. Ezek azok a fontosabb kérdések, amelyekkel nekik különösen foglalkozniuk kell, hogy abban benn legyen már annak nevelésügyi vonatkozása is és ez utóbbi magával a tárggyal összefüggő egészet alkotson bennük.

Résztvettek a szemináriumi tagok az Országos Szociálpolitikai Intézet szociális gondozó és kutató munkájában is. A szemináriumi könyvtárnak folyóirat- és könyvgyűjteménye a tanév folyamán állandó, öröndes fejlődést mutatott.

Francia kereskedelmi enciklopédia és francia kereskedelmi nyelvi tanszék.

Tanár: dr. Vonház István ny. r. tanár.

A hallgatók francianyelvi készségének fejlesztésére és mélyítésére szolgált az idevágó szemináriumi munka, amely az „Egyetemi Francia Társaság” keretében nyert megoldást.

Azok az eszközök, amelyekkel az „Egyetemi Francia Társaság” kitűzött célját megvalósítani igyekszik, a következők: heti összejövetelek alkalmával francianyelvi előadások szabadon választott témákról a gazdasági, politikai vagy társadalmi élet bármely teréről. Az előadás kapcsán kifejlődő viták és bírálatok nagymértékben alkalmasak voltak arra, hogy a hallgatók nyelvkészségét fejlesszék. Az „Egyetemi Francia Társaság” helyiségében felújított 300 kötetes francia könyvtár, folyóiratok és napilapok álltak a tagok rendelkezésére. Az előadásokat több alkalommal itt tartózkodó belga és francia szakemberek is megtisztelték látogatásukkal és felszólalásaikkal.

A tanév folyamán az „Egyetemi Francia Társaság“ a következő főbb előadásokat tartotta: *A megnagyobbodott Magyarország. Csehszlovákia megszüntetése. Liszt Ferencnek, az embernek és írónak, francia összeköttetései. Aktuális nemzetközi kérdések. Az individualizmus. Észak-Afrika problémái.* Az „Egyetemi Francia Társaság“ dr. Vonház István professzor úr vezetésével és a külügyminisztérium támogatásával egy belga-magyar diákcsera akciót is megkísérelt lebonyolítani, de a bonyolult nemzetközi helyzet a belga hatóságok támogatása ellenére is megakadályozta a terv kivitelét.

Gazdasággeológiai tanszék. Tanár: dr. Lóczy Lajos ny. r. tanár.

A tanszéken, a hallgatók oktatására szolgáló és már az előző években megindított táblázat-, geológiai szelvény- és ábragyűjtemény szerkesztését ebben az évben is gyarapították. A kémiai és iszapoló laboratórium felszerelését tovább folytatták. Jelentős gyarapodást ért el a tanszék, a magyarországi ásványkincsek, építőközetek gyűjteményeinek kiépítésében.

Az intézetben végzett tudományos kutatások és az intézet tagjainak szakmüködései: dr. Jugovics Lajos főiskolai tanár, egyet. m.-tanár folytatta a Cserhát-hegység vulkáni kőzeteinek tanulmányozását és a nyári vakáció alatt, a M. Kir. Földtani Intézet részére, ugyanezen hegység geológiai felvételét.

Szakirodalmi működése: Salgótarján és Bárna környékén előforduló bazaltok és bazalttufák. (M. K. Földt. Int. évi jelentése 1936—37.) *Die Basalte und Basalttuffe in der Umgebung von Salgótarján und Bárna.* (Ugyanott, mindkettő sajtó alatt.) — *Spanyolország bányakincsei.* (Természettudományi Közlöny.) — *Sulyomtető aszfaltnyomokat tartalmazó andezitje.* (Math. Term. Tud. Értesítő 1939.) — *Der Asphaltspuren führende Andesit des Sulyomtető im Cserhát-Gebirge (Ungarn).* (Schweizerische Mineralog. u. Petrogr. Mitteilungen Bd. XIX. 1939.)

Dr. Szelényi Tibor fővegyész, a vallás- és közoktatásügyi Miniszter úr engedélye folytán, a M. K. Földt. Int. laboratóriumában, folytatta a magyarországi ásványokban és kőzetekben előforduló ritka elemeknek színképanalitikai eljárásokkal való kimutatását. Továbbá gazdasági fontosságú vizsgálatokat végzett, melyek a magyarországi földgázok héliumtartalmának meghatározását célozzák.

Erdélyi Fazekas János egyetemi tanársegéd, 1938. szept. és okt., majd 1939. május—június hónapjaiban, a M. K. Földtani Int. megbízásából a Keszthelyi-hegységben végzett reambuláló, geológiai felvételen működött közre.

Az intézetben készült egyéb tudományos dolgozatok: dr. Szentés Ferenc címzetes egyet. tanársegéd:

1. *Aszód távolabbi környékének földtani viszonyai.* (M. Kir. Földtani Intézet 1938. évi jelentése.) 2. *Adatok a bárnai-völgy és Tarna közötti terület földtani viszonyaihoz.* (M. Kir. Földtani Intézet 1938. évi jelentése, sajtó alatt.) — 1939. június—július hónapokban a Nagymélt. Vallás- és

Közoktatásügyi Miniszter Úrnak kutatási ösztöndíjával Svájcban összehasonlító hegyszerkezeti kérdésekkel foglalkozott.

Neveléstudományi tanszék. Tanár: *dr. Imre Sándor* ny. r. tanár.

A szemináriumi munka két csoportban folyt: 1. a gyakorló tanárjelöltekkel az eddigi módon az iskolai, elsősorban szakiskolai nevelés számos kérdésének megbeszélése, heti 2 óra; 2. szintén heti 2 órán okleveles szakiskolai tanárok és más érdeklődők közreműködésével a hazai és külföldi szakoktatásról szóló művek ismertetése s ezek, valamint egyéb, a résztvevők által felvetett kérdések megvitatása, önálló kutatásokról való beszámolás.

B) Közigazgatási Osztály.

Gazdasági földrajzi tanszék. Tanár: *dr. gr. Teleki Pál* ny. r. tanár.

(Jelenleg a tanszékre való visszalépés jogának fenntartásával a tanszéktől távol.)

Földrajzi szeminárium I. fok. a) Közigazgatási és kereskedelmi szakos hallgatók részére, az I. félévben 8, a II-ban 11 hallgatóval dolgozott. Tárnya a földrajz azon segédeszközeivel való megismerkedés volt, amelyekre a közigazgatás és gyakorlati élet embereinek munkájuk során szükségük van. Nevezetesen megismerkedtek a hallgatók a legfontosabb kézikönyvekkel, lexikonokkal, helységnévtárakkal, statisztikákkal, topográfiai térképekkel, atlaszokkal és főként a különböző nemzetiségi, közigazgatási, gazdasági és geopolitikai térképekkel és azok használatával. *Vezette: dr. Kádár László magántanár.*

Földrajzi szeminárium I. fok. b) Földrajzszakos tanárképzős hallgatók részére mindkét félévben 4 hallgatóval dolgozott. Tárnya az I. félévben földgömbgyakorlatok, a II. félévben vetülettan volt. *Vezette: dr. Kádár László magántanár.*

Földrajzi szeminárium II. fok. Az I. félévben 11, a II. félévben 10 hallgatóval dolgozott. Tárnya a földrajzi irodalom megismertetése olvas-tatás és a hallgatók által készített ismertetések útján. *Vezette: dr. Kádár László magántanár.*

Földrajzi szeminárium III. fok. Mindkét félévben 15 hallgatóval dolgozott. A hallgatók egy-egy összefoglaló földrajzi kérdést dolgoztak ki részben hazai, részben pedig világvonatkozásban és munkájukról előadásban számoltak be. *Vezette dr. Fodor Ferenc* ny. rk. tanár.

Az intézet tudományos működése. Az 1938. év őszén gróf Teleki Pál magy. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter felszólítására *dr. Kádár László* magántanár a Felvidék visszaszerzése érdekében folytatott tudományos előkészítő munka térképészeti részét vezette. A térképek rajzolásában résztvett az intézet több hallgatója is, különösen *Zsigmond Adél* és *Keszthelyi Jenő* tanárjelöltek.

Az intézet tudományos segédszemélyzetével és hallgatóságával tevékenyen résztvett a magyar kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter által szervezett Táj- és Népkutató Központ munkájában is.

Dr. Kádár László tanársegéd, magántanár tudományos és irodalmi működése: 1. *Nyitra vidékének, Kassa és Eperjes vidékének népi területei a XVI. század második felében.* Térképmelléletek a „Nouvelle Revue de Hongrie“ 1938. novemberi számában. 2. *Az amsterdami nemzetközi földrajzi nagygyűlés és kirándulásai, Bulla Béla* doktorral közösen. (Földrajzi Közlemények 1939.) A Magyar Földrajzi Társaság 1939. évi jan. 5-i szakülésén elhangzott előadás. 3. *„A tiszafüredi öntözőrendszer felszíne.“* Előadás a Magyar Földrajzi Társaság 1939. ápr. 10-i szakülésén.

Gazdaságpolitikai tanszék. Tanár: *dr. Bud János* ny. r. tanár.

A tanszékhez tartozó Gazdaságpolitikai Szemináriumban *dr. Bud János* professzor vezetése alatt a gazdaságpolitika különböző területein végeztek a hallgatók kutató munkát. Munkásságuk eredményességéhez nagyban hozzájárult *vitéz Homa Gyula dr.*, adjunktus közreműködése, aki mint a fővárosi könyvtár főkönyvtárosa, szakszerű bibliografiai felvilágosításokat adott állandóan a hallgatóknak. A szorgalmas munka eredményeként a szemináriumban több jól sikerült dolgozatot olvastak fel a hallgatók, melyeket kivétel nélkül a professzor vezetése alatt irányított szakszerű viták követték, melyek úgy elméletileg, mint gyakorlatilag boncolgatták a felvetett kérdéseket. A szemináriumban a következő dolgozatok kerültek felolvasásra: *A kartell szerepe a gazdasági életben.* — *Az ipari decentralizáció.* — *A reklám szerepe az amerikai gazdasági életben.* — *A Budapesti Nemzetközi Vásár.* — *Az ipari mozgósítás árnyékában.* — *Az aviatika gazdasági jelentősége.* — *Van Zeeland memorandumának gazdasági vonatkozásai.* — *A racionalizálás jelentősége.* — *A visszatért Felvidék energiaforrásai.* — *Ipolyság közgazdasági élete* (útitapasztalatok alapján).

Könyvismertetések: *Brinkmann:* Wirtschaftspolitik aus national-sozialistischen Quellen. — *Beckerath:* Industriepolitik. — *Bücher:* Die Entstehung der Wirtschaft. — *Lenz:* Friedrich List. — *Bud János:* Harc a jövőért, A Munka Mitosza, Az idők szellemében e. munkák ismertetése, továbbá a folyóiratok közül: a Wirtschaftsdienst; a Revue d'économie politique; Journal des économistes; Közgazdasági Szemle. — A Gazdaságpolitikai Szeminárium munkásságában mintegy 35–40 hallgató vett állandóan részt. Az előadások szemléletességét diagrammok, térképek és egyéb erre alkalmas anyag bemutatása biztosította.

Statisztikai tanszék és szeminárium. Tanár: *dr. Laky Dezső* ny. r. tanár.

Dr. Schweng Loránd adjunktus vezette a statisztikai szemináriumokat. Tanszéki tendőnek ellátása mellett dolgozott a M. Kir. Miniszterelnökség Gazdaságtanulmányi Osztályán, ahol a mezőgazdasági csoportot vezette és számos mezőgazdasági politikai kérdésben készített szakvéleményt. Meghívás útján tevékeny részt vett a Nemzeti Népelelmezési Bizottság

ülésein. Több statisztikai felvétel kérdőívét tervezte meg és résztvett a feldolgozási tervek kidolgozásában.

A szemináriumok köre bővült és célszerűnek mutatkozott a prozeminárium anyagának megosztása. A tanév folyamán így három szeminárium működött:

Statisztikai forrástanulmányok. Ezt a szemináriumot már az első éves hallgatók is felvehették. Célja volt a prozeminárium tananyagának tehermentesítése és a legfontosabb statisztikai forrásanyag behatóbb ismeretése, állandó utalással a módszertani vonatkozásokra.

Statisztikai prozeminárium. A prozeminárium a Statisztika kollégium módszertani részének a repetitóriuma. Számpéldák kidolgozása révén a hallgatók megismertek a legfontosabb elemi számítási eljárásokkal és ábrázolási módokkal. Mindezek begyakorlására házi dolgozatokat készítettek. A prozeminárium programja és módszere teljesen kialakult és a fejlődés a példák és demonstrációs anyag változatosabbá tételében és az üzemgazdasági vonatkozások fokozottabb hangsúlyozásában mutatkozik.

Statisztikai szeminárium. Ebben a szemináriumban a prozemináriumban szerzett ismeretek fejlesztése folyt a módszertan ott nem tárgyalt néhány fejezetének átbeszélése, illetve a már tárgyalt fejezetek alaposabb és mélyebb átdolgozása útján. Különös gondot fordítottunk a gyakoribb módszertani hibák megbeszélésére és a kritikai készség fejlesztésére.

A statisztikai oktatás alaposabbá és gyakorlatibbá tételére mintalapsorozat készült. A gyakorisági sorokkal való manipulációk bemutatására készülék tervezetett és készült el.

A prozemináriumot a M. Kir. Posta kiküldött tisztviselői is látogatták.

A tanszék irányítása mellett a következő doktori értekezések készültek el: *Az ipari hitel, különös tekintettel a középipari vállalatokra. A szövetkezeti statisztika kialakulása és szempontjai. Adalékok az Alföld demográfiai viszonyainak vizsgálatához. Statisztikai problémák városi utak építésénél.*

A szeminárium könyvtára az év folyamán örvendetesen gyarapodott.

Közigazgatási jogi tanszék és szeminárium. Tanár: *dr. Egyed István* ny. r. tanár.

Polzovics Iván dr., adjunktus a tanév folyamán a következő tudományos működést fejtette ki. Megjelent „*Népi elv, népi önrendelkezés*” című nagyobb tanulmánya (a Magyar Külügyi Társaság Időszerű kérdések c. sorozatának 10. köteteként, Budapest, 1939. 80 old.); két nagyobb tanulmányt írt a Magyar Külpolitikába „*A népi elv eredete*” (1939. januári szám) és „*Az együttes biztonság alkonya*” (1939. augusztusi szám) címmel; szerkesztette a Külügyi Szemle nemzetközi jogi rovatát és ebben a minőségében számos időszerű nemzetközi jogi kérdést dolgozott fel; előadást tartott a Magyar Külügyi Társaság vidéki külügyi előadóstjének sorozatában; szerkesztette a Magyar Törvények és Egyéb Jogszabályok Mutaatója II. kiadásának vallás- és közoktatásügyi anyagát. A tanév folyamán „*Nemzetközi jogfejlődés a világháború után*” c. tárgykörből magántanárrá képesítették.

A közigazgatási jogi szeminárium a tanév folyamán 55—45 hallgató részvételével 21 előadó ülésen 26 előadást tartottak a következő tárgyakról: A tanyaközpontok, A közigazgatás szerepe az ország villamosításában, Az országgyűlés felsőházának jogköre, A felsőbb közigazgatási hatóságok szerepe a testnevelési igazgatásban, A munkabérmegállapító bizottságok és azok működése, A Fővárosi Közmunkák Tanácsa, A község szociális feladatai, A munkaszolgálat törvénybeiktatása, A postai közigazgatás szervezete, A vízművek a közigazgatásban, A városok népjóléti igazgatása, A háborús felelősség, A mai lengyel állam szervezete, Családi munkabér, Gépjárműfuvarozás, A társadalmi autonómiák szerepe a testnevelési közigazgatásban, A közüzemi kérdés közigazgatási vonatkozásai, Budapest székesfőváros szabályrendelet-alkotási joga, Budapest közéletének, Budapest műszaki igazgatása, A kisipar terhei, A régi török birodalom közigazgatása, A posta nemzetközi szerződésai, A külügyi képzés a XVIII. századtól hazánkban, A visszacsatolt Felvidék közigazgatása, A munkaszolgálat és az új honvédelmi törvény.

A tanszék könyvtára az év végével 2085 kötetet tett ki, melyből 388 kötet volt a tanév folyamán történt beszerzés.

Közigazgatástani és pénzügyi jogi tanszék. Tanár : *dr. Márffy Ede* ny. r. tanár.

A tanszékhez tartozó szemináriumban a vezető tanár útbaigazításai-val és tanácsaival támogatta azokat, akik a tanszékhez tartozó tudományok köréből óhajtották doktori értekezésüket elkészíteni.

A szemináriumi munkában állandóan mintegy 60 hallgató vett részt, akik közül számosan értékes dolgozatokat készítettek s különösen a következő kérdéseket tanulmányozták: *A magyar szeszdó reformja. A többi magyar fogyasztási adók reformjának szükségessége. A vagyonátruházási illeték. A közigazgatási illetékek. A magyar államadósságok. A polgármester, mint a városi közigazgatás feje. A koncentráció, decentralizáció és a dekoncentráció kérdése a közigazgatásban. A közigazgatási aktusok és azoknak osztályozása.*

VII.

Kirándulások és mérőgyakorlatok az 1938/39. tanév folyamán.

I. Mérnöki és Építésmérnöki Kar.

A) Mérnöki Osztály.

Oltay Károly ny. r. tanár a *III. éves mérnökhallgatókkal Nógrád-
verőce* község határában tartotta a kötelező geodéziai külső mérőgyakorlatokat. E gyakorlatok kiterjedtek alappont meghatározásokra (háromszögelés, pontkapesolások, sokszögelés, továbbá szintezés) és részletmérésekre (derékszögű és poláris koordinátamérés, tahimétria, mérőasztalfelvétel).

A magassági részletmérés begyakorlására hossz- és keresztoszelve-
nyeket vettek fel, különböző redukáló tahiméterekkel rétegvonalas térképeket készítettek, továbbá barométeres magasságméréseket végeztek. A vízszintes mérés eredményeit, valamint a hossz- és keresztoszelve-
nyeket grafikusan is feldolgozták.

Ugyancsak Nódrádverőcén a *geodéziai tagozat* IV. éves mérnök-
hallgatói részletesen felmérték a Magyarma-dülő birtok- és kultura állapo-
tát. Ebből a célból két rövidebb (200 m körüli) alapvonalból két teljes
négyzöggel két hosszú alapvonalat fejlesztettek és ennek végpontjaiból a
dülő határpontokat (töréspontokat) előmetszéssel felvették. Az így nyert
alapponthálózatba sokszögeléssel, derékszögű és poláris koordinátamérés-
sel határozták meg az összes birtok- és kultura határpontokat. Az előmet-
széseket két körfekvésben *Süss-féle* normál teodolittal végezték, a pontsűrít-
ésben és részletpont meghatározásokban az egyszerű szalagmérésen kívül
a tangens tahimétert, a *Bosshard—Zeiss-féle* redukáló tahimétert és *Zeiss-
féle Kiplodis* berendezést használták.

Nógrádverőcén az önként jelentkező *II. éves építész- és IV. éves gé-
pésmérnök-hallgatók* részre is tartottunk külső mérőgyakorlatokat, ame-
lyeken kedvezőtlen (lejtős) terepen fekvő, szabálytalan alakú telkeket mér-
tek fel különböző módszerekkel, kiterjeszkedve a tereppontok magasságá-
nak megállapítására és a felvétel grafikus feldolgozására is. Az általuk
készített térképbe bejegyezték a magasságokat és megszerkesztették a rétegvonalakat. A telkek területét a koordinátákból számítással, a rajz után
pedig méréssel (planiméterekkel) állapították meg.

Dr. Kossalka János ny. r. tanár vezetésével, illetőleg a tanszék segéd-tanszemélyzetének vezetésével a IV. éves mérnök-hallgatók megtekintették az összekötő vasúti hidat és az állami gépgyár hídműhelyét. A tanulmányi kirándulásokon a hallgatók közvetlenül megismerték a hídszerkezeteket, a munkagépeket, a különböző megmunkálási módokat, az összeszerelést.

Dr. Mihailich Győző ny. r. tanár vezetése alatt a III—V. éves mérnök-hallgatók megtekintették a Lánchíd pesti aluljárójának vasbetonmunkáit.

Rohringer Sándor nyug. ny. r. tanár vezetésével a C) tagozatos mérnök-hallgatók május hó 21-én tanulmányi kirándulás keretében megtekintették a rajkai zsilipet, majd a Radvány gőzössel a Felső-Duna szabályozási munkálatait.

A IV. éves mérnök-hallgatók meglátogatták a Székesfevárosi Vízművek káposztásmegyeri telepét, a soroksári-úti szennyvíztelepet, a Kvaszay-hajózási zsilipet, a földművelésügyi minisztérium Vízrajzi Intézetének hitelesítő állomását, A Budapesti Országos Kereskedelmi és Ipari Kikötőt, az építés alatt álló Szabad Kikötőt és a nyergesújfalusi Eternit-művek ipartelepét.

A III. éves mérnök-hallgatók külső gyakorlatokat végeztek. 1939. április 18—19-én vízsebességmérési műszergyakorlatokat a Dunán, a Műegyetem előtt; május 16-án mederfelvételt szondirtachigráffal a Műegyetem előtti Dunaszakaszon; június 1. és 2-án vízmennyiségmérést az óbudai Duna-ágban és patakvételt az Aranyhegyi patakon; június 5-én és 6-án mederszelvény felvételt és vízmennyiségmérést Nagymaroson.

Méhes Zoltán ny. r. tanár a IV. éves mérnök-hallgatókkal 1939. évi május és június hónapokban a gödöllői határban fekvő Szárító-pusztá mellett, út- és vasútnyomozó gyakorlatokat tartott. E gyakorlatok tárgyát az utak és vasutak nyomozásánál alkalmazott eljárások ismertetése és a már megállapított vonal nyomjelzési munkálatainak gyakorlati végrehajtása alkották.

A III. és IV. éves mérnök-hallgatókkal az 1939. évi június 23. és 24-én tanulmányozták a Fenyvesvölgy—Uzsok—Országhatárszéli vasútvonal vonalkifejtését.

B) Építészmérnöki Osztály.

Az épülettervezési tanszék karöltve a *középkori építéstani tanszékkel* *dr. Kiss Tibor* és *Lux Géza* adjunktusok vezetésével tanulmányi kirándulást rendezett a IV. éves építészmérnök-hallgatók számára a visszacsatolt Felvidéken, az ottani modern épületeknek és műtörténeti emlékeknek tanulmányozása céljából. Az utazás 7 napig tartott, útiránya Budapest—Kassa—Szepesi—Jászó—Torna—Krasznahorka—Rozsnyó—Kassa—Ungvár—Munkács—Beregszász—Nagyszőlős—Huszt—Rahó—Körösmező—Tatárhágó—Tiszaforrás—Budapest. (Részletes beszámoló a *Technika* című folyóirat 1939. évi 7. és 8. számában jelent meg.)

Wälder Gyula ny. r. tanár irányítása mellett az építészmérnöki osztály hat hallgatója *Csát Géza* tanársegéd vezetésével a magyarországi barokk műemlékek felmérése során ez évben augusztus hó 6—13-ig Kalocsán tartózkodott a székesegyház és érseki szeminárium felmérése céljából. Ezen munkálatok során a két műemléket felmérték.

Sándy Gyula ny. r. tanár vezetésével a II. és III. éves építészmérnök-hallgatók 1939. évi május hó 18-án megtekintették az „Eternit“-művek nyergesújfalusi gyártelepét, ott a múpala-tetőfedő-, cső- és egyéb épület-szerkezeti anyagok készítését.

Dr. Vendl Aladár ny. r. tanár vezetésével az I. éves mérnök- és építészmérnök-hallgatók a következő földtani tanulmányi kirándulásokon vettek részt: 1. a Táborhegyen a csúszásra hajlamos lejtőkön az agyag-, kavics-, homok-, mésztufa- és lösz-rétegek elhelyezkedését tekintették meg, különös figyelemmel a talajvízre; 2. Pomáz környékén a Csikóvár vulkáni kőzeteit, valamint a Majdán- és Oszoly-hegy mészköveit, homokkő előfordulásait keresték fel; 3. a Gellérthegyen és a Kisgellérthegyen a triász tenger dolomit-, az eocén tenger breccia- és mészkő-, továbbá az oligocén tenger márga-lerakódásait, az egykori hévforrástevékenység nyomait tanulmányozták és hegyszerkezetani alapfogalmakkal ismerkedtek meg; 4. a Vencei hegység andezit, hidrokvarcit és gránit változatait, melyek gyakorlati szempontból is fontosak, a helyszíni kőfejtőkben tekintették meg; 5. Kistétény földalatti durvamészkőfejtőt, csapó föld (fuller-föld) kitermelését is megnézték; 6. Kunszentmiklós környékén kézi fúrások alapján a szikes talaj sajátosságait ismerték meg; 7. a Műegyetem termésköveinek különböző változatait, azok időállóságát külön alkalommal figyelték meg.

II. Gépész- és Vegyészmérnöki Kar.

A) Gépészmérnöki Osztály.

Dr. Misángyi Vilmos ny. r. tanár vezetésével a III. éves gépészmérnök-hallgatók az 1938/39. tanév I. és II. félévében az alább feltüntetett gyártelepeket tekintették meg:

Gyárlátogatások: I. félév.

1938. szept. 22-én Magyar. Állami Vas-, Acél- és Gépgyár, Budapest, I. rész.
 1938. szept. 29-én Magyar. Állami Vas-, Acél- és Gépgyár, Budapest, II. rész.
 1938. okt. 13-án Hubert és Sigmund Acél- és Fémárugyár, Budapest.
 1938. okt. 27-én Magyar Műszaki Múzeum, Budapest.
 1938. nov. 3-án Selyem- és Gyapjúárugyár, Budapest.
 1938. dec. 15-én Magyar Fogaskerékgyár, Budapest.
 1938. dec. 22-én Elzett Vasárugyár, Budapest.

II. félév.

1939. márc. 8-án Donáth Gépgyár és Vasöntöde, Újpest.
 1939. márc. 22-én Első Magyar Gyapjúmosó- és Finomposztógyár, Budapest.
 1939. márc. 29-én Hazai Fésűsfonó- és Szövőgyár, Budapest.

1939. ápr. 19-én Linum Taussig Sámuel és Fiai Lenfonó- és Szövőgyár, Budapest.
1939. máj. 3-án Magyar Pamutipar, Újpest.
1939. máj. 17-én Futura gyapjú-aukciója. Csepeli Szabadkikötő.
1939. máj. 24-én Eternit Művek, Nyregesújfalu.

Vitéz Verebélj László ny. r. tanár 1939. május 19-én hallgatóságának 30 tagját tanulmányi kirándulásra vezette Bánhidára, az ottani állami villamos erőmű és az Államvasutak villamos üzemének megtekintésére.

Dr. Pattantyus A. Géza ny. r. tanár vezetésével a III. éves gépészmérnök-hallgatók a következő műszaki alkotásokat tekintették meg: 1939. április 26-án Budapest Székesfőváros Vízműveinek káposztásmegyeri telepét, 1939. május 10-én a Budapesti Vámmentes Kikötő emelő- és szállítóberendezéseit.

Vajda Ödön ny. r. tanár vezetésével a gépészmérnök-hallgatók a következő gyárlátogatásokon vettek részt: 1938. október 20-án Hangya Ipar rt., Albertfalva és Budafok; november 7-én cukorgyár, Ercsi; november 17-én Gizella-gőzmalom, Budapest; december 1-én Drasche-féle porcelán- és fayence-gyár, Kőbánya; december 19-én Községi Kenyérgyár, Budapest; 1939. január 19-én Kőbányai Polgári Serfőzde; június 25–29-én M. Kir. Vas- és Acélgár, Diósgyőr-vasgyár, Hazai Mechanikai Palackgyár, Sajószentpéter, Diósgyőri Papírgyár és Deichsel-féle Sodronykötélgár, Miskolc.

B) Vegyész-mérnöki Osztály.

Dr. Vuk Mihály ny. r. tanár, illetve az adjunktus vezetésével a III. és IV. éves hallgatók megtekintették a Székesfővárosi Községi Élelmiszer-árúsító Üzemet, a Közvágóhidákat, a Székesfővárosi Központi Csatornaszivattyútelepet, a Budapesti Központi Általános Tejcsarnok üzemét, a Meinl-féle kávé-, teabehozatali és csokoládéárugyárat, valamint a Szerencsi Kakaó-, Cukor- és Csokoládégyárat.

Dr. Varga József ny. r. tanár irányításával az I. éves gépész- és II. éves vegyész-mérnök-hallgatók 1939. május havában megtekintették a Székesfőváros óbudai gázgyárat.

Dr. Vendl Aladár ny. r. tanár vezetésével az I. és III. éves hallgatók a Budai hegység, a Visegrádi hegység és a Velencei hegység fontosabb ásványait és közeit felkeresték eredeti előfordulási helyeiken. Megismerték az egykori forrástevékenység folytán létrejött ásványokat és közeteket, néhány magmatikus és vulkáni képződésű közetet és ásványt. Kunszentmiklós környékén szikealajokat tanulmányozták, a Vérteshegységben pedig a gánti bauxit előfordulását tekintették meg.

Dr. Binder-Kotrba Géza c. ny. rk. tanár vezetésével a III. éves vegyész-mérnök-hallgatók gyárlátogatásokon vettek részt. Megtekintették a Hatvani Cukorgyár R.-T., a budafoki Gschwindt Szesz- és Élesztőgyár, a Leipziger Vilmos Szesz- és Cukorgyár, a Szent István Tápszerművek R.-T. és a Kőbányai Polgári Serfőző ipartelepeit.

III. Bánya-, Kohó- és Erdőmérnöki Kar.

A) Bánya- és Kohómérnöki Osztály.

Boleman Géza ny. r. tanár vezetésével a III. éves bánya- és kohómérnök-hallgatók az évvégi nagy tanulmányút alkalmával megtekintették a Hungária Kénsavgyárat, Budapest Székesfőváros Elektromos Műveit, Ganz és Társa villamossági gyárat, a M. Kir. Állami Pénzverőt, Weiss Manfréd acél- és fémműveit, Hubert és Sigmund acélárugyárat, Metallochémia nagytétnyi telepét és az Egyesült Izzólámpagyárat.

Kövesi Antal ny. r. tanár vezetése mellett a III. éves fémkohómérnök-hallgatók tanulmányútjuk során megtekintették a Weiss Manfréd acél- és fémművei rt. csepeli és a Magyar Általános Vas- és Gépgyárak budapesti gyártelepét.

Tettamanti Jenő ny. r. tanár a IV. éves bányamérnök-hallgatókkal tanulmányúton vett részt a tatabányai, salgótarjáni, recki és rozsnyói bányatelepeken.

Dr. Vitális István ny. r. tanár kisebb tanulmányi kirándulásokat rendezett: 1. Sopron—Bánfalva vidékére, 2. Almádi—Veszprém környékére, 3. Tatatóvárosba, 4. Németegyháza—Budapest vidékére, 5. Sopron—Fertőrákos vidékére, továbbá egy nagyobb tanulmányútat Tokod—Komló—Kisgyón—Várpalota vidékére a földtan-teleptani viszonyok és a hasznosítható ásványkincsek megismertetése céljából.

Boleman Géza ny. r. tanár vezetésével, *Krutkovszky Károly* és *dr. Verő József* adjunktusok részvétele mellett, a III. éves kohómérnök-hallgatók 1939. évi május 24-től június 3-ig terjedő időben elektrotechnikai, fémkohászati, fémtechnológiai és kémiai technológiai tanulmányúton vettek részt, amelynek során a következő üzemeket és intézményeket látogatták meg: 1. Budapest székesfőváros kelenföldi villamosközpontját 2. a Ganz-féle Villamossági R.-T. gyárat; 3. a M. Kir. Állami Pénzverőt; 4. Weiss Manfréd csepeli fémművét és alumíniumkohóját; 5. a Metallochémia R.-T. nagytétnyi fémkohóját; 6. az újpesti Egyesült Izzólámpagyárat; 7. a budapesti Hungária Kénsav- és Műtrágyagyárat; 8. Hubert és Sigmund acélárugyárat; 9. a M. Kir. Főfémjelző és Fémbeváltó Hivatalt.

Finkey József ny. r. tanár vezetésével a IV. éves bányamérnök-hallgatók 1939. május-június havában megtekintették a felsőgallai szénosztályozót, szénlepárlót, cementgyárat, karbid- és ferroszilíciumgyárat; a recki ércflotálóművet; a kisterenyei szénelőkészítóművet és brikettgyárat; a rozsnyói vasércelőkészítóművet és vasércperköllöt.

Dr. Vendl Miklós ny. r. tanár több ízben vezette a másod- és harmadéves bánya-, a másodéves kohó- és az elsőéves erdőmérnök-hallgatókat ásvány-, kőzet- és földtani tanulmányi kirándulásokra Sopron, valamint Nagysomlyó és Padrag—Halimba vidékére.

Dr. Tárcazy-Hornoch Antal ny. r. tanár hallgatóival geodéziai külső gyakorlatot és egy hetes zárógyakorlatot tartott Sopron város környékén. Ez utóbbi alapvonal-mérésből és fejlesztésből, háromszögelésből, pontkapcsolásokból, sokszögelésből, szintezésből, részletmérésekből, valamint tachimetrius felvételekből állott. A mérési eredményeket a hallgatók feldolgozták és térképezték. Hatnapos bányaméréstani zárógyakorlat Várpalotán. Ez felölelte az aknafüggélyezést, aknamélységmérést, a táró- s lejtaknaméréseket, a bányabeli részletes fölmérést és szintezést. Ez utóbbi mérési eredmények feldolgozása és a bányatérképek elkészítése Sopronban történt.

Esztó Péter c. ny. rk. tanár vezetésével a IV. éves bányamérnök-hallgatók évvégi tanulmányútkon Tatabányán, Recskén, Bükkzséken, Salgótarjánban és Rozsnyón tanulmányozták a bányüzemek berendezéseit.

Diószeghy Dániel helyettes tanár, adjunktus résztvett és részben vezette a IV. éves kohómérnök-hallgatók évvégi tanulmányúttját, mely alkalommal megtekintették a M. Kir. Állami Vasgyár diósgyőri üzemeit, a Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű R.-T. salgótarjáni üzemeit, a Hofherr és Schrantz-Clayton Shuttleworth gyárat, valamint a Röck István R.-T. Gépgyárat.

Ulbrich Hugó helyettes tanár, nyug. műszaki főtanácsos résztvett és részben vezette a III. és IV. éves kohómérnök-hallgatók évvégi tanulmányúttját a M. Kir. Állami Diósgyőri Vasgyárba, a Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű R.-T. salgótarjáni telepére és a Hoffher és Schrantz-Clayton és Shuttleworth gyárába, valamint a Röck István R.-T. gépgyárába. Tanulmányozta Katowiczben, Lengyelországban a végnélküli acélszalag hideghengerállványokat. Felsőbb megbízásból a motornélküli repülés gépeinek és intézményeinek tanulmányozására tanulmányúttat tett Lengyelországban.

Dr. Szádeczky-Kardoss Elemér egyetemi magántanár, meghívott szakelőadó vezette a másodéves kohómérnök-hallgatókat ásvány-kőzettani kirándulásra Sopron környékén.

B) Erdőmérnöki Osztály.

Fekete Zoltán ny. r. tanár *dr. Kovács Ernő* adjunktus segédletével vezette a IV. éves erdőmérnök-hallgatók miskolckörnyéki erdőrendezési gyakorlatát (6 nap), azután résztvettek ugyanazon hallgatók további tanulmányúttján Kassa város erdeiben és a Szalánci-hegységben fekvő kincstári erdőkben (4 nap).

Roth Gyula ny. r. tanár az első félévben a hallgatók részére minden szombaton vadászattani gyakorlatot tartott.

A második félévben minden szombaton délelőtt erdőműveléstani gyakorlatokat tartott Sopron város erdeiben és a tanulmányi erdőgazdaságban, délután pedig lövészeti gyakorlatokat tartott. A félév végén lövészversenyt, melyen a legjobb lövők értékes tiszteletdíjakat nyertek.

Májusban 11 napos tanulmányútra vezette a hallgatókat, melyen herceg Festetics keszthelyi erdőgazdaságát, a simongáti uradalom tógazdaságát, a pécsi székeskáptalan, a kalocsai érsekség bajavidéki erdeit, a kisszállási uradalom homokfásításait, a gödöllői József főherceg-liget m. kir. fenyőkísérleti telepet, a Lillafüred környékén lévő kincstári erdőket, Rozsnyó vidékén a báró Maldeghem-féle erdőbirtokot, a szilicei fennsíkot és Krasznahorka várát tekintették meg.

Kelle Arthur ny. r. tanár és *dr. Györfi János* tanársegéd Sopron körül elterülő erdőkben hetenkint tanulmányi és gyűjtőkirándulást tett. Résztvettek a III. éves erdőmérnök-hallgatók májushavi tanulmányútján, amikor a herceg Festetics-féle hitbizományi uradalom keszthelyi erdőgazdaságát és vadászati berendezéseit, a Mándi-féle uradalom simongáti tógazdaságát és fatermelését, a pécsi székeskáptalan hetvehelyi erdőgazdaságát, a kalocsai érseki uradalom bajai ártéri erdőségeit, a kisszállási uradalom homokfásításait, a gödöllői „József főherceg-liget“ m. kir. fenyőkísérleti telepet és a miskolci m. kir. erdőigazgatóság kerületébe tartozó lilafüredi kincstári erdőket tanulmányozták.

Vági István ny. r. tanár részt vett a III. éves erdőmérnök-hallgatók Keszthely—Baja—Kiskunhalasi nyári nagy tanulmányútján.

Dr Fehér Dániel ny. r. tanár az 1938/39. év folyamán a Részletes Növénytannal kapcsolatos külső gyakorlatokat a Sopron körüli erdőkben tartotta meg. Ezenkívül a Földművelésügyi Minisztérium Termelési Főosztálya és a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara megbízásából az év folyamán többször beutazta és tanulmányozta hazánk különböző klímavidékein fekvő kísérleti területeit.

Modrovich Ferenc ny. r. tanár *vitéz Bokor Rezső dr.* műegyetemi magán- és helyettes tanárral együtt 1938. év decemberében tanulmányútát vezetett a IV. éves erdőmérnök-hallgatók részére a miskolci erdőigazgatóság diósgyőri erdőgazdaságába a szállító berendezések, erdei vasúti hálózat és az erdőhasználati és technológiai munkálatok megtekintésére. Ugyancsak *vitéz Bokor Rezső dr.* magán- és helyettes tanárral együtt a IV. éves erdőmérnök-hallgatókat 1939. év májusában tanulmányútra vezette Kassa város és a Kassa környéki kincstári erdőgazdaságok megtekintésére, majd onnan Budapestre a Löwy-féle faárugyár, a Magyar Erdőbirtokosok fatelepének, fűrészüzemének megtekintésére. A nyári félév végén egyhetes erdei útnyomjelző gyakorlatot tartott a IV. éves erdőmérnök-hallgatókkal a városi erdőben.

Sébor János ny. r. tanár a nyári félév végén egy tíznapos nagygyakorlatot tartott, amelyen a Sopron melletti löverek egy részének a teljes felvételét és térképezését készítették el a hallgatók.

Dr. vitéz Bokor Rezső egyetemi magán- és helyettes tanár, adjunktus és *Szűcs Ferenc* egyetemi díjas gyakornok vezetésével a IV. éves erdőmérnök-hallgatók a következő erdőhasználati és fatechnológiai tanulmányi kirándulásokat, illetőleg utakat tették meg: a) Sopron város erdeiben

folyó összes erdőhasználati munkálatok és soproni feldolgozó üzemek tanulmányozása egész éven át szükség szerint; b) 1938. december 15—19-ig négy napos tanulmányút keretében a miskolci m. kir. Erdőgazgatóság erdőgondnokságaiban a fatermelés, közelítés és szállítás munkálatait, illetőleg berendezéseit tanulmányozták. E közben különösen a tölgy és bükk haszonfa termelésében, felkészítésében és választékolásában vettek részt cselekvőleg a hallgatók. A tanszék keretében ezúttal először vezetett be a fakitermelés munkáinak elvégzésével a hoztolás és választékolás közvetlen megtanulása. Majd a ládi tűzifaraktár kezelését és a mellette fekvő gőzfűrészt üzemét tanulmányozták, ahol fenyők mellett különösen kemény lombosfa kerül feldolgozásra. Ugyanitt a gőzlés és szárítás műveleteiről is beható bemutatásban részesültek. 1939. május 29-től június 3-ig tartott ú. n. nagygyakorlat keretében ezúttal először a felvidéki erdőkre, még pedig a kassai erdőgazdaságba vezetett a tanulmányút. Itt tanulmányozták a jegenyefenyő betegségeit, majd a jegenyefenyő-, bükk- és tölgytermelést, hoztolást és egyéb használatokat, erdei rakodók kezelését, szénégetést, rönk és tűzifa teherautókon és tengelyen való szállítását, tűzifacsúsztató-berendezést, a faraktár üzemét. A tanulmányút befejezésekor Kassán hódoltak a résztvevők a nagy Fejedelem sírjánál emlékének. Innét Budapestre vitt az út, ahol a Magyar Erdőbirtokosok budapesti mintaszerűen berendezett és kezelt tűzifaraktárát és gőzfűrészt tanulmányozták és előadás keretében értesültek a tűzifabeszáradás nagyságáról, a raktári kezelés és a könnyelés rendszeréről. Egy nap az újpesti Furnir- és Lemezgyár berendezésének és üzemének tanulmányozásában telt el, ahol rönk kipartolása, vasúti szállítása mellett különösen a modern fűrészüzem és rétegelt lemezgyár szolgált tanulmány tárgyául. Tanulmányozták azután a résztvevők a Dunavölgyi Faipari R.-T. soroksári fűrésztelepének berendezését, üzemét, ahol különösen a mechanizált tutajszálfa-kipartolás, rönktérberendezést keltett nagyobb érdeklődést.

IV. Mezőgazdasági és Állatorvosi Kar.

A) Mezőgazdasági Osztály.

Dr. Doby Géza ny. r. tanár irányításával a mezőgazdasági hallgatók a tangazdasági gyakorlatokkal kapcsolatban a következő kirándulásokon és külső gyakorlatokon vettek részt:

A pátyi tangazdaságban rendszeres mezőgazdasági-chemiai gyakorlatok voltak hetenkint. Ezekon kívül szabadföldi kísérletek beállítása és ellenőrzése ugyanott. A Hungária Kénsav- és Műtrágyagyár R.-T. telepének, a M. Kir. Állatélettani és Takarmányozástani Intézetnek, az Országos Chemiai Intézetnek, a Magyar Élelmiszerszállító Hűtőházának, a Községi Élelmiszerüzemnek, a Dorogi kőszénbányának és tokodi üvegyárnak megtekintése.

Dr. Schandl József ny. r. tanár vezetésével a hallgatók megsejmlélték a *Budapesti Általános Központi Tejcsarnok R.-T.* Rottenbiller-utcai telepét. Az ott látottak jelentős mértékben gyarapították tejgazdasági ismereteiket. Az *Első Magyar Gyapjúmosó- és Fínomposztógyár R.-T.* Kárpát-utcai üzemében a gyapjú gyári feldolgozásának különböző mozzanataiba nyílt alkal-

muk betekinteni. Az Orsz. M. Kir. Gyapjú- és Selyemminősítő Intézetben a különböző gyapjúvizsgálati műszerek, eszközök és módok megismerésére nyílt lehetőség. A *Phylaxia Szérumtermelő R.-T.* szérumtermelő és a *Magyar Mezőgazdák Szövetkezete* sertéshízlaló telepén a szérumtermeléssel, valamint a nagybani szövetkezeti bérhízlalással ismerkedtettek meg a hallgatók. Gödöllőn a *M. Kir. Baromfitenyésztő-Telep és Tangazdaság* baromfi-állományának és halastavainak megtekintése szolgált számukra sok tanulási oppor-tal.

Dr. Reichenbach Béla ny. r. tanár vezetésével az 1938/39. tanév folya-mán a tanrend szerint az I. féléves, majd a VIII. féléves hallgatók két-hetenkinti tanulmányi kiránduláson vettek részt a műegyetemi tangazda-ságban. Az I. féléves tanulmányi kirándulásainak célja a tangazdaság megismertetése volt. A VIII. félévesek tanulmányi kirándulásai alkalmá-val mindig valamely gyakorlati üzemberendezési, szervezési, vagy kezelési kérdés tárgyaltott.

1. *Dr. Szabó Zoltán* ny. r. tanár vezetésével a hallgatóság első és második évfolyama többször felkereste a Budapesti Tudományegyetemi Fűvészkertet növények bemutatása, növényhatározási gyakorlatok és rendszertani bemutatások céljából. 2. *Dr. Boros Ádám* m.-tanár vezetésével a hallgatóság növényismereti, rét- és legelőelemzési kirándulásokon vett részt a főváros környékének különböző mezősségi típusain (Kelenföld, Farkasvölgy, Rómaifürdő, Csepel-sziget, stb.). 3. *A tangazdaság* botanikai megismerése különös figyelemmel a növényfejlődési, a növényökológiai és gyomnövény elterjedési jelenségekre a III. féléves hallgatókkal 6 kiránduláson, a segédszemélyzet vezetésével. 4. Szőlészeti demonstrációs kirándulás Buda környékén *Pettenkoffer Sándor* előadó vezetésével. 5. A m. kir. Gyógynövénykísérleti Állomás telepének megtekintése és gyakorlati módszerek bemutatása a gyógynövények feldolgozása köréből *dr. Augusztin Béla* c. rk. tanár vezetésével. 6. A m. kir. Vetőmagvizsgáló Állomás megtekintése *dr. Lengyel Géza* m.-tanár vezetésével. 7. A Mezőgazdasági Múzeum megtekintése a tanársegédek vezetésével. 8. A kompolti m. kir. növénynemesítő telep megtekintése néhány haladottabb hallgató kirándulása alkalmával *dr. Fleischmann Rudolf* vezetésével. 9. A m. kir. Kertészeti Tanintézet telepének megtekintése *Mohácsy Mátyás* előadó vezetésével. 10. A gödöllői m. kir. állami és koronauradalmi erdőigazgatóság kerületében a máriabesnyői nagycesemetekert és József-arborétum tanulmányozása *dr. Tomasovszky Imre* előadó vezetésével. 11. Növénygyűjtő kirándulás a Kárpátalján (*Reichardt Gábor* és *Walger János*). 12. Növénygyűjtő kirándulások Budapest környékén (segédszemélyzet).

Dr. Kövessi Ferenc ny. r. tanár a II. éves hallgatókkal gyakorlatok keretében: — március 4-én Páty tangazdaságot (I. csoport); március 11-én M. Kir. Kertészeti Tanintézet gyümölcskertjében a téli védekezés gyakorlati bemutatását (I. és II. csoport); március 18-án Páty tangazdaságot (II. csoport); április 1-én mezőgazdasági kiállítást (I. és II. csoport); április 15-én Páty tangazdaságot (I. csoport); április 22-én a Mezőgazdasági Múzeumot (I. és II. csoport); április 29-én Páty tangazdaságot (II. csoport); május

6-án Budapest székesfőváros kertészképző iskolájának kertészetét és a virágkiállítást; május 13-án M. Kir. Kertészeti „Erzsébet“ törzsgyümölcsösében, Budaörsön, a növénybetegségek, a rovarkártevők ellen a nyári védekezési eljárások gyakorlati elvégzését tanulmányozták; május 20-án Margitsziget egészséges és beteg fáit vizsgálták meg (I. és II. csoport).

Dr. Olgyay Miklós asszisztens állandóan résztvett és segített a tanárnak a II. éves hallgatók külső gyakorlatainak megtartásában.

Dr. Husz Béla egyetemi magántanár segítségünkre volt és a gyakorlati bemutatásokat vezette a II. éves hallgatóknak március 11-én, azután május 13-án megtartott kirándulásain, a kertészeti tanintézet központi és budaörsi telepén, a védekezési bemutatásokon.

Dr. Kadocsa Gyula egyetemi magántanár, meghívott szak-előadó a III. éves hallgatóknak gyakorlatokat tartott a Mezőgazdasági Múzeumban, a Növényegészségügyi Intézetben, a budaörsi Erzsébet-gyümölcsösben, a Kertészeti Tanintézet telepén az állati kártevőknek természetben és szemléltető készítményekben való bemutatása céljából, valamint a permetezéseknek s egyéb védekezési módoknak a bemutatása és begyakorlása végett.

Dr. Surányi János ny. r. tanár hallgatóival rendszeres gyakorlatokat tartott a *pátyi tangazdaságban*, továbbá meglátogatták a *M. Kir. Vetőmagvizsgáló Állomást*, a *M. Kir. Gabona- és Lisztkísérleti Állomást* és a *Mezőgazdasági Múzeumot*.

Dr. Osztróvszky Antal ny. r. tanár *gazdasági ipari tanszékének* tanulmányi kirándulásai az 1938—1939. tanévben:

Malomipari kirándulás: Schmidt és Császár-malom budapesti telepére. (VII., Légszesz-u.)

Keményítőipari kirándulás: Union-keményítőgyár budapesti telepére. (IX., Szvetenai-u.)

Malátaipari kirándulás: Dréher-Haggenmacher-gyár budapesti telepére. (Külső Jászberényi-u.)

Csokoládéipari kirándulás: Dréher-Haggenmacher-gyár budapesti telepére. (X., Külső Jászberényi-u.)

Söripari kirándulás: Dréher-Haggenmacher-gyár budapesti telepére. (X., Halom-u.)

Konzervipari kirándulás: Dick Fidél budapesti konzervgyár telepére. (IX., Soroksári-u.)

Szeszipari kirándulás: M. Kir. Erjedéstani Állomás isaszeg-szentgyörgypusztai szeszgyárába.

B) Állatorvosi Osztály.

Dr. Hetzel Henrik ny. r. tanár vezetésével minden csütörtök délelőtt 8—12 óráig állategészségrendőri gyakorlatok tartattak a budapesti lóvásártéren, 10—12 tagból álló csoportok részére. — Vemhességi, meddő-ségi és tőgyvizsgálati gyakorlatok minden csütörtökön délután 4—6 óráig tartattak a budapesti szarvasmarha-közvágóhídon, 10—12 IV. éves állat-

orvostonhallgatókból álló csoportok részére. A szülészeti klinika egyéb kirándulásai a következők voltak: 1938. évi október 20. és 21-én a gödöllői koronauradalom Csákó-majorjában 100, illetve 90 sertéskoca ivartalanítása céljából, 14—14 IV. éves állatorvostanhallgató részvételével. — 1939. évi április hó 23-án a gödöllői koronauradalom Űrge-majorjában 88 drb süldő sertéskan ivartalanítása végett, 12 IV. éves állatorvostanhallgató részvételével.

V. Közgazdaságtudományi Kar.

A) Közgazdasági és Kereskedelmi Osztály.

Dr. Lóczy Lajos ny. r. tanár, a tanszéken működő *dr. Jugovics Lajos* főiskolai rendes tanár, egyetemi magántanárral együtt az elmúlt tanévben a közgazdasági és kereskedelmi, illetve a mezőgazdasági szakos hallgatókkal a következő tanulmányi kirándulásokat rendezte: a dunabogdányi Csódi-hegy andezitbányáiban az útépítő kőzetanyagok kitermelését, feldolgozását és a kőzetek mállását tanulmányozták. A Balatonhoz vezetett nagyobb kiránduláson, a kenesei part üledékes kőzeteinek települési viszonyait, illetve a hegycsuszamlások elhárításának módját figyelték meg. Balatonalmádi—Balatonfüred—Veszprém környékén a Bakony-hegység geológiai felépítését, kőzeteit, majd a füredi savanyúvízforrásokat, végül Tihany félszigetén a vulkáni és postvulkáni jelenségeket ismerték meg. A haladottak geológiai gyakorlatai keretében hallgatóink számos kisebb kiránduláson vettek részt, ahol a geológiai felvételek elemeit ismerték meg. Ugyancsak megtekintették hallgatóink a M. Kir. Földtani Intézet gazdag gyűjteményeit is.

B) Közigazgatási Osztály.

A Gazdaságföldrajzi Intézet kirándulásai: 1. *dr. Fodor Ferenc* ny. rk. tanár 1938. október 2-án tájrajzi és településföldrajzi kirándulást vezetett autóbusszal a Jászságba, 24 hallgatóval. 2. *Dr. Strömpl Gábor* egy. magántanár 1938. október 24-én morfológiai kirándulást vezetett a budai hegyekbe, az Irhásárokba, 13 hallgatóval. 3. *Dr. Fodor Ferenc* ny. rk. tanár és *dr. Kádár László* magántanár 1939. március 25-én tanulmányi kirándulást vezettek Komáromba és Érsekújvárra, autóbusszal, 31 hallgatóval. 4. *Dr. Fodor Ferenc* ny. rk. tanár és *dr. Kádár László* magántanár 1939. május 17—22-ig tanulmányi kirándulást vezettek Gyöngyös, Eger, Aggtelek és Rozsnyó érintésével Kassára, autóbusszal, 28 hallgatóval.

Dr. Márffy Ede ny. r. tanár vezetésével a hallgatók megtekintették a székesfővárosi m. kir. rendőrséget és az ahhoz tartozó összes intézményeket, továbbá a pénzügyminisztériummal kapcsolatos m. kir. Központi Illetményhivatalt és a m. kir. Postatakarékpéntárt. A pénzügyi jogot tanuló hallgatókkal a vezető tanár tanulmányi kirándulást tett Budafokra, ahol a Gschwindt-gyártelepen a szeszgyártást, valamint az azzal kapcsolatos élesztőgyártást tanulmányozták, különös tekintettel a fogyasztási adók lerovásának teljes jogi szempontjaira. Megtekintették végül a hallgatók a Kőbányán lévő Dreher-sörgyárat és a budapesti m. kir. Fővámhivatal működését is.

VIII.

Kimutatás azokról az értékesebb, 100 pengő, vagy ennél nagyobb értékű ajándékokról, amelyeket a M. Kir. József Nádor Műegyetem egyes tanszékei, szertárai vagy intézetei az 1938/39. tanév folyamán kaptak.

Az érdekelt tanszék, szertár, vagy intézet	Az ajándék tárgya	Az ajándékozó neve	Az ajándék értéke pengőben
Testnevelési intézet	39 db szakkönyv	Országos Testnevelési Tanács	300.—
	40 db gát, 1 pár rúdugrómérce, 1 pár magasugrómérce, 1 db versenykorlát, 1 db nyújtó	M. Kir. Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium	2.380.—
Geodéziai tanszék	275 db könyv és különlenyomat	Oltay Károly műegyetemi ny. r. tanár	260.50
Középkori építészeti tanszék	Pécsi székesegyház domborműveinek gipszmásolata	Maróti Géza szobrászművész, tanár	300.—
Mezőgazdasági iparok tanszéke	Kőtörőgép kis mintája	Ganz és Társa, Budapest	600.—
	Fényképek és diapozitívok	Krupp Grusonwerk, Magdeburg	200.—
Aerodinamikai tanszék	Az intézet évi oxigénszükségletét díjtalanul szállította a	Magyar Oxigénértékesítő Szövetkezet	180.—
Chémiai technológiai tanszék	Olajkrakkoló telep modellje	Láng L. Gépgyár R.-T.	6.000.—
Textilkémiai tanszék	1 db kézi nyomógép	Goldberger Sám. F. és Fiai	2.000.—
	350 festék- és textilsegédanyagminta, à 200 gr	I. G. Farbenindustrie budapesti képviselőjétől, a „Budanyl“ festékeladási r.-t.	2.000.—
Érc- és szénelőkészítéstani tanszék	Laboratóriumi készülékek beszerzésére	Dr. Varga József m. kir. iparügyi miniszter	3.800.—
Mezőgazdasági növénytan tanszék	Dr. Árpád von Degen: Flora Velebitica című mű 4 kötete	Özv. dr. Degen Árpádné	120.—
Belorvostani klinika	3 kötet tudományos könyv	Dr. Marek József és dr. Manninger Rezső	120.—
	Gyógyszerek	Chinoin vegyészeti gyár	200.—
	Gyógyszerek	Richter Gedeon vegyészeti gyár	100.—
	Szérumok és oltóanyagok	Phylaxia Szérumtermelő R.-T.	200.—
	Egy szobor	Dr. Mócsy János	110.—

IX.

KIMUTATÁS

a M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem könyvtárai részére az 1938/39. tanévben beérkezett 100 pengős vagy ennél nagyobb értékű könyv- és folyóirat-adományokról.

Központi könyvtár.

Az 1938/39. tanévben a könyvtár részére 145 ajándékozó által adományozott összes könyvek és folyóiratok értéke összesen 2.433 P és 29 fillért tett ki.

A j á n d é k o z ó	Önálló művek	Kötet	Folyóiratok	Kötet	Az ajándék értéke P-ben
Magyar Tudományos Akadémia, Budapest	9	9	10	10	180.—
M. kir. Állami nyomda, Budapest	7	11	3	3	110.—
Antalfy Andor, Budapest	1	5	—	—	100.—
Németh könyvkereskedés, Budapest	24	24	—	—	180.—
Országos Könyvforgalmi és Bibliográfiai Központ, Budapest ...	—	—	9	9	150.—

A bánya-, kohó- és erdőmérnöki kar könyvtára.

Az 1938/39. tanévben a könyvtár részére ajándékozott könyvek és folyóiratok értéke összesen 1.378 pengőt tett ki.

A közgazdaságtudományi kar könyvtára.

Az 1938/39. tanévben a könyvtár részére adományozott összes könyvek és folyóiratok értéke összesen 152 pengő.

A j á n d é k o z ó	Kötet	Az ajándék értéke pengőben
Központi Statisztikai Hivatal, Budapest	15	102.—
Professzorok ajándéka	10	50.—
Összesen	25	152.—

X.

A M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem könyvtárainak állománya 1938/39. tanév végén.

Központi könyvtár.

A munkák minősége	A művek száma	A kötetek száma
Önálló munkák	54.684	118.400
Folyóiratok	1.421	37.296
Együtt	56.105	155.696
Néhai Hieronymi Károly könyv-hagyatéka	5.773	10.061
Összesen	61.878	165.757

A könyvtár gyarapodása 1938/39. tanévben 745 mű 1.698 kötetben. Az olvasótermeket az 1938/39. tanévben 45.086-an látogatták, akik összesen 47.962 kötet könyvet használtak és 7.112 kölcsönző 9.794 kötet könyvet vett kölcsön házi használatra.

A bánya-, kohó- és erdőmérnöki kar könyvtára.

	Könyvek			Térképek	Folyóiratok	
	mű	kötet	fűzet		kötet	fűzet
		darab				darab
Állomány az 1938/39. tanév elején ..	30.398	40.708	2.641	563	14.639	10.142
<i>Szaporulat :</i>						
a) új beszerzésekből	223	277	46	—	234	—
b) csere útján	221	221	—	—	519	119
c) tanszékektől leltári átvétel.	5	7	—	—	4	—
d) saját kiadványokból	—	—	—	—	15	—
e) ajándékok révén	69	76	—	—	84	2
Összes gyarapodás	518	581	46	—	856	121
A könyvtár állománya az 1938/39. tanév végén	30.916	41.289	2.687	563	15.495	10.263

Csereviszony.

Kiadvány címe	Hazai	K ü l f ö l d i					Együtt
		Európa	Ázsia	Afrika	Amerika	Ausztrália	
a) Bányászati és Kohászati Közlemények	24	131	—	—	23	1	190
b) Erdészeti Kísérletek	9	66	12	1	22	—	110
Összesen ..	33	197	23	1	45	1	300

A bánya-, kohó- és erdőmérnöki kar könyvtárának használata az 1938/1939. tanévben :

Kölcsönképen 751 hallgató 811 könyvet vett igénybe.

Az olvasóteremben 4.101 hallgató 4.355 könyvet használt. A hallgatók nagy része saját jegyzeteit használta.

A mezőgazdasági és állatorvosi kar állatorvosi osztályának könyvtára.

Könyvállomány	Művek száma	Kötetek száma
Álladék az 1937/38. tanév végén ..	23.378	30.295
Gyarapodás az 1938/39. tanév folyamán	1.133	1.323
Álladék az 1938/39. tanév végén	24.511	31.618

A közgazdaságtudományi kar könyvtára.

A munkák minősége	Kötetek száma
Önálló munkák és bekötött folyóiratok	17.139

A könyvtár gyarapodása az 1938/39. tanévben 307 kötet.

Az olvasótermeket az 1938/39. tanévben 15.930-an látogatták, akik összesen 15.350 kötet könyvet használtak az olvasótermekben, illetve 4.590 kötetet vettek kölcsön házi használatra.

XI.

KIMUTATÁS

az 1938/39. tanévben kiosztott különböző ösztöndíjakról, pályá- és jutalomdíjakról, valamint tanulmányi segélyekről.

I. Belföldi tudományos kutatási ösztöndíjak.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi Miniszter Úr az Országos Ösztöndíjtanács javaslata alapján *belföldi tudományos kutató ösztöndíjat* adományozott:

1. *800 pengős ösztöndíjat kapott* (I—II. félévre):

Lechner Jenő okl. építészmérnök; dr. Gerlai Arnold okl. erdőmérnök és dr. Kádár László okl. középiskolai tanár, díjtalan tanársegéd.

2. *400 pengős ösztöndíjat kaptak* (I—II. félévre):

Dr. Lászlóffy Waldemár okl. mérnök, kir. főmérnök; Urbán Jenő okl. mérnök, tanársegéd; Vásárhelyi Dezső okl. mérnök; Konrád Ödön okl. bányamérnök, jutalomdíjas tanársegéd; dr. Jankó József tanársegéd, foglalkoztatott diplomás; dr. Szirmai János, dr. Witkovszky Endre havidíjas és dr. Szentés Ferenc kísérletügyi asszisztens-geológus.

II. Külföldi tudományos ösztöndíjak.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi Miniszter Úr az Országos Ösztöndíjtanács javaslatára a következőknek adományozott egy-egy *állami ösztöndíjat*:

a) *Az 1938/39. tanév I. félévére:*

1. A berlini Collegium Hungaricumban Gáll Imre okl. mérnöknek.
2. Franciaországban (Párisban) végzendő tanulmányokra Elek E. Péter okl. gazdasági szaktanár, díjtalan gyakornoknak.

b) *Az 1938/39. tanév egész tartamára:*

1. A bécsi Collegium Hungaricumban vitéz Bene Gábor okl. építészmérnöknek.
2. *Olaszországba szóló ösztöndíjat* a római Magyar Intézetbe teljes ellátással Rihmer Pál okl. építészmérnöknek.

3. *Franciaországban teendő külföldi tanulmányútra* szóló ösztöndíjat Weltzl János okl. építészmérnöknek.

4. A *Smith Jeremiás-féle alapítvány jövedelméből* az 1938/39. tanévben Amerikában folytatandó magasabb tanulmányokra adományozott ösztöndíjakból 8000 pengős ösztöndíjat vitéz Rákosy György okl. gépészmérnök, m. kir. légiforgalmi vezetős. műszaki tisztv., a 4000 pengős ösztöndíjat pedig Böckh Béla okl. mérnök, min. havidíjas mérnök nyerte el.

5. A „*Mitteeuropäischer Wirtschaftstag*“ ösztöndíját gejeji Katona Kálmán okl. gépészmérnök, vitéz Botvay Károly okl. erdőmérnök, műegyetemi adjunktus, dr. Magyar János és Tuskó Ferenc okl. erdőmérnökök nyerték el.

6. Végül a *Hannoverben tartott német nyári egyetemi tanfolyamra* a vallás- és közoktatásügyi Miniszter Úr ösztöndíjat adományozott Petur Alajos IV. éves mérnök- és Lechner Ödön IV. éves építészmérnök-hallgatóknak, továbbá Jalsovszky György III. éves gépész- és Zalay Endre II. éves vegyészmérnök-hallgatóknak, amellyel biztosította a kiküldöttek részére a lakást, a teljes ellátást és a tanfolyam költségeit.

III. Horthy Miklós ösztöndíjak.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi Miniszter Úr az 1938/39. tanévben a következőket részesítette *Horthy Miklós-ösztöndíjban*:

a) *A mérnöki és építészmérnöki karon.*

360 pengős ösztöndíjban részesültek: Fazekas József és Sarkadi Szabó István III. éves, Böleskei Elemér IV. éves, Mitók Béla, Rajczy Ervin és Sáfrán Gusztáv V. éves mérnök-hallgatók; Gilyén József IV. éves építészmérnök-hallgató;

200 pengős ösztöndíjban részesültek: vitéz Hatolykai Pap István, Thies Norbert, Ujpál Kálmán és Vörös József I. éves, Najmányi László II. éves mérnök-hallgatók.

b) *A gépész- és vegyészmérnöki karon.*

360 pengős ösztöndíjban részesültek: Bella Andor IV. éves gépészmérnök-hallgató, Bedő Aladár és Vörös Imre gépészmérnök-szigorlók; Mester László II. éves, Bozó János és Gáspár Ernő IV. éves vegyészmérnök-hallgatók;

200 pengős ösztöndíjban részesültek: Beniczky Lajos, Borbély Mihály, Csillag Ferenc, Dóry Endre, Hajdu Ferenc, Halász András, Jánovszky Mihály, Kollár Károly, Molnár Mihály, Pados Ferenc, Strommer Gyula és Vigh Albert I. éves, Blahó Miklós, Nemes Ferenc, oroszhegyi Szabó Lajos és tunyoghi Szücs Béla II. éves gépészmérnök-hallgatók; Almási Elemér, Bárány István, Lacfalvy József és Stegena Lajos I. éves vegyészmérnök-hallgatók.

c) *A bányá-, kohó- és erdőmérnöki karon.*

360 pengős ösztöndíjban részesültek: Szász István, Szovják Hugó és Szücs Endre IV. éves kohómérnök-hallgatók;

200 pengős ösztöndíjban részesültek: Klinszki Kálmán és Talabér József I. éves kohómérnök-hallgatók; Lugosi György és Zambó János II. éves bányamérnök-hallgatók.

d) *A mezőgazdasági és állatorvosi karon.*

600 pengős (díjtalan gyakornoki) ösztöndíjban részesültek: B. Papp Zoltán okl. mezőgazda, egyetemi díjtalan gyakornok és Füleky György egyetemi fizetéstelen tanársegéd;

360 pengős ösztöndíjban részesültek: Farsang József, Ferenc Géza, Kiss Elemér és Kovács Pál III. éves, Farkas Ferenc IV. éves mezőgazdasági szakos hallgatók; Keszei Gyula és Szerafin János III. éves, dr. Elek Pál IV. éves állatorvos-hallgatók;

200 pengős ösztöndíjban részesültek: Bajai Jenő, Kiss Albert, Pusztai Ferenc és Szakál Pál I. éves, Jankó Béla II. éves mezőgazdasági szakos hallgatók; Mencseli József I. éves, Sragner László és Szita Imre II. éves állatorvos-hallgatók.

e) *A közgazdaságtudományi karon:*

600 pengős (díjtalan gyakornoki) ösztöndíjban részesült: dr. Kocsis Margit okl. gazdasági szaktanár, egyetemi díjtalan gyakornok;

360 pengős ösztöndíjban részesültek: Bodnár Kálmán, Hajpál Gyula és Lakner Marion III. éves, Horvai János IV. éves közgazdasági és kereskedelmi szakos; Lostorfer Vilmos és Orkonyi Attila IV. éves közigazgatási szakos; Kiss Aranka gazdasági szaktanárjelölt, Karbach Mária és Varga János III. éves, Fehér Domonkos, Gröber Gyula, Puskás Lajos és Válóczy László IV. éves gazdasági szaktanárképző intézeti hallgatók;

200 pengős ösztöndíjban részesültek: Czibik Ferenc, Szabó István, Tabiczky Zoltán és Vavrik Ferenc I. éves, Bánrévi István és Márton Ferenc II. éves közgazdasági és kereskedelmi szakos, Katus László I. éves közigazgatási szakos; Pataky Margit I. éves, Fazekas József és Kisbán Magda II. éves gazdasági szaktanárképző intézeti hallgatók.

IV. Különböző ösztön-, pálya- és tanulmányi díjak.

a) *Gépész- és vegyészmérnöki karon.*

A Magyar Vegyészeti Gyárosok Országos Egyesületének adományából 400 pengős tanulmányi segílyt kaptak:

Bozó János, Gáspár Ernő, Gribács Lajos, Rachl Tibor és Sipos János IV. éves vegyészmérnök-hallgatók.

b) *A bánya-, kohó- és erdőmérnöki karon.*

325 pengős állami ösztöndíjban részesültek: Hantos Rezső III. éves kohómérnök-hallgató és Uiberacker Károly III. éves erdőmérnök-hallgató.

300 pengős állami ösztöndíjban részesültek: Munkácsi Zoltán III. és Zambó János II. éves bányamérnök-hallgatók; Avas Mihály IV. éves és Mikulecz László III. éves kohómérnök-hallgatók; Madas András IV. éves erdőmérnök-hallgató;

250 pengős állami ösztöndíjban részesült Volena-Koczor Tibor III. éves kohómérnök-hallgató;

200 pengős állami ösztöndíjban részesültek: Podányi Tibor I. éves, Hénel Béla, Lassan József, Pasztuha László, Vas László II. éves és Fekete Sándor IV. éves bányamérnök-hallgatók; Halvax Károly, vitéz Hollósi Béla és Pintér András I. éves kohómérnök-hallgatók; Király Gáspár és Prókay Gyula III. éves erdőmérnök-hallgatók;

100 pengős állami ösztöndíjban részesültek: Lugosi György II. éves bányamérnök-hallgató; Bendl István, Biró Zoltán, Garamvölgyi Albert, Kiss R. János és Mándoki Andor I. éves kohómérnök-hallgatók;

70 pengős állami ösztöndíjban részesült Klinszki Kálmán I. éves kohómérnök-hallgató.

Csereösztöndíjak: Az 1938/39. tanévben magyar-német ösztöndíjban részesült Wenning Hellmut erdőmérnök-hallgató.

A Salgótarjáni Kőszénbánya R.-T. 300 pengős ösztöndíját Hansági Imre IV. éves bányamérnök-hallgató kapta.

A Vizer Vilmos-féle jubileumi ösztöndíj-alapítvány kamataiból Auer Vilmos II. éves bányamérnök-hallgató 169 P 70 fillért kapott.

c) *Mezőgazdasági és állatorvosi karon.*

1. Ösztöndíjak. 150 pengős állami ösztöndíjban részesültek: Kojnok János és Palyusik Mátyás II. éves, Romvári József IV. éves állatorvos-hallgatók;

100 pengős állami ösztöndíjban részesültek: Haracsi Sándor, Keszei Gyula és Varga János III. éves, Csekk János és Tóth Béla IV. éves állatorvos-hallgatók;

75 pengős állami ösztöndíjban részesültek: Szabó István II. éves, Rozsnyai János III. éves és Domán Imre IV. éves állatorvos-hallgatók;

50 pengős állami ösztöndíjban részesültek: Aracs Zoltán és Vida Elemér IV. éves állatorvos-hallgatók;

25 pengős állami ösztöndíjban részesültek: Gálosi István és Várady Iván I. éves, Weszely Ferenc II. éves és Pintér Sándor IV. éves állatorvos-hallgatók.

2. Pályadíjak. 100 pengős állami pályadíjat nyert: Győző Miklós III. éves állatorvos-hallgató élettani pályamunkáért;

50 pengős állami pályadíjat nyertek: Kojnok János és Palyusik Mátyás II. éves állatorvos-hallgatók anatómiai pályamunkáért, továbbá Szentirmai István IV. éves állatorvos-hallgató belorvostani pályamunkáért.

3. Jutalomdíjak. 20 pengős állami tanulmányi jutalomdíjban részesültek a következő állatorvos-hallgatók: Sziebert Elek I. éves növénytani, Bányai László II. éves szövettani rajzokért, Szentiványi Miklós III. éves kórszövettani rajzokért, dr. Elek Pál IV. éves kórboncolási jegyzőkönyvért, Sápy Béla IV. éves belorvostani, Vida Elemér IV. éves sebészeti kórtörténetért;

15 pengős állami tanulmányi jutalomdíjban részesültek a következő állatorvos-hallgatók: Szigethy Tamás I. éves növénytani, Láng Miklós II. éves szövettani és Sugár István III. éves kórszövettani rajzokért, Csek János IV. éves egyízben belorvostani kórtörténetért, másodízben kórboncolási jegyzőkönyvért, míg dr. Elek Pál IV. éves sebészeti kórtörténetért;

10 pengős állami tanulmányi jutalomdíjban részesültek a következő állatorvos-hallgatók: Tönkő Pál I. éves növénytani, Jenovai Jenő II. éves szövettani, Trackl György III. éves kórszövettani rajzokért, Szentirmai József IV. éves kórboncolási jegyzőkönyvért, Pesti Balázs IV. éves sebészeti, Weber István IV. éves belorvostani kórtörténetért.

d) Közgazdaságtudományi karon.

A m. kir. kereskedelem- és közlekedésügyi Miniszter Úrtól 400 pengős ösztöndíjat kaptak:

Arató József, Érszegi Károly, Haniffel Ernő, Karádi István, Kis István, Tóth Antal a közgazdasági és kereskedelmi osztály, Turányi Miklós a gazdasági szaktanárképző intézet I. évfolyamának; Nagy Tibor és Szára János a közgazdasági és kereskedelmi osztály, Podhradszky Ernő és Tarnóczy Lóránd a közigazgatási osztály II. évfolyamának, vitéz Feleky Ferenc, Mérey Gyula a közgazdasági és kereskedelmi osztály, Kiss Endre és Kovács Lajos a közigazgatási osztály III. évfolyamának hallgatói.

A dr. Chorin tanulmányi ösztöndíjából 400 pengős ösztöndíjat kaptak:

Udvaros István okl. közgazda, Dános Éva, Kopácsy Judit a közgazdasági és kereskedelmi osztály, Hesz Kurt és Szabady Egon a közigazgatási osztály hallgatói.

A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségének ösztöndíjából 400 pengős ösztöndíjat kapott:

Kósa Győző és Sebestyén Győző a közgazdasági és kereskedelmi osztály, Erdődi Ferenc és Pfeifer Jenő a közigazgatási osztály és Kiss Erzsébet a gazdasági szaktanárképző intézet hallgatója.

A Leipziger Vilmos-cég ösztöndíjából 400 pengős ösztöndíjat kapott:

Kamarás László, Strasser Gyula és Szakasits György a közgazdasági és kereskedelmi osztály, Erdélyi Ferenc a közigazgatási osztály és Széppfy Oszkár a gazdasági szaktanárképző intézet hallgatója.

A Miskolci Kerületi Kereskedelmi és Iparkamara 300 pengős ösztöndíjat:

Jellinek Mária, a közgazdasági és kereskedelmi osztály hallgatója kapta.

A Hangya 2000 pengős ösztöndíjából

a) 400 pengős ösztöndíjat kapott: Gaál Károly a közigazgatási osztály és Havas Gabriella a gazdasági szaktanárképző intézet hallgatója;

b) 200 pengős ösztöndíjat kapott: Károly Zsuzsanna, Szabadka István, Turi Zoltán a közgazdasági és kereskedelmi osztály, Schmidt Kálmán a közigazgatási osztály, Bartha Ágnes és Kéri Borbála a gazdasági szaktanárképző intézet hallgatója.

A Futura 400 pengős ösztöndíját: nemes Főríz Ferenc a közgazdasági és kereskedelmi osztály II. évfolyamának hallgatója kapta.

A T. É. B. E. 1000 pengős ösztöndíjából

a) 150 pengős ösztöndíjat kapott: Harsányi Endre a közgazdasági és kereskedelmi osztály I. évfolyamának hallgatója;

b) 100 pengős ösztöndíjat kapott: Tarnóczy Lóránd a közigazgatási osztály II. évfolyamának hallgatója.

V. Különböző alapítványi, jutalom-, szorgalmi, szigorlati és segélydíjak.

a) *A mérnöki és építészmérnöki, valamint a gépész- és vegyész-mérnöki karon.*

A Horthy Miklós Magyarország Kormányzója Ő Főméltósága 10 éves kormányzói jubileumának emlékezetére alapított 300 pengő összegű jutalomdíj Bozó János IV. éves vegyész-mérnök-hallgatónak;

a *Magyar Vegyészeti Gyárosok Országos Egyesülete* 2000 pengős tanulmányi ösztöndíjából 400—400 pengős jutalomdíj Bozó János, Gáspár Ernő, Gribács Lajos, Rachl Tibor és Sipos János V. éves vegyész-mérnök-hallgatóknak íteltetett oda;

a *Lichtenstein Lajos*-féle tanulmányi segélydíj alapítvány jövedelméből kiadásra kerülő 160 pengős segélydíj Steiner Ferenc I. éves gépész-mérnök-hallgatónak;

a *néhai Deutsch Lajos* okl. gépészmérnök, Budapest Székesfőváros Elektromos Művei volt vezérigazgatójának és a Műegyetem egykori hallgatójának az emléke megörökítése végett létesített alapítvány jövedelméből az 1938/39. tanévben kiadásra került 220 pengő 10 fillér összegű jutalomdíj Angster József IV. éves gépészmérnök-hallgatónak;

a *Horváth Ignác*-féle pályadíj S. Szabó István III. éves mérnök- és Kovásznay László III. éves gépészmérnök-hallgatónak;

a *Nagy Virgil*-féle jutalomdíj Gilyén Jenő I. éves építészmérnök-hallgatónak;

a *Szőnyi-Paulina*-féle jutalomdíj Mester László III. éves vegyész-mérnök-hallgatónak;

a *Gerlőczy*-féle jutalomdíj Bártfai F. Szilárd III. éves vegyész-mérnök-hallgatónak;

a *Fábián-féle* jutalomdíj Pattantyús Á. Dénes okl. gépészmérnöknek, míg

a *Gömöry László-féle* alapítvány kamataiból 221'68 RM Tóth Jenő okl. vegyész mérnök, egyetemi tanársegédnek ítéltetett oda;

a *Hauszmann Alajos-féle* jutalomdíjat felerészben Tóth Kálmán, felerészben Sallay Imre III. éves építészmérnök-hallgatók nyerték el, Takács Gyula III. éves építészmérnök-hallgató pedig érdemes munkásságára való tekintettel dícséretben részesült;

a *Műegyetemi Csendőrzászlóalj jutalomdíjalapítványából* jutalomdíjban részesült: Fazekas József III. éves és Sámson Bors János Ernő IV. éves mérnök-hallgató, továbbá Borbély Mihály, Döry Endre I. éves, Tamássy Kálmán és Zoltán Oszkár II. éves, Erdélyi István és Moletz Nándor III. éves gépészmérnök-hallgató, valamint Nagy Frigyes II. éves vegyész mérnök-hallgató;

a *Kauszer-Eigel-féle* szorgalmi díjat Gillyén Jenő I. éves építész- és Neugebauer Jenő I. éves vegyész mérnök-hallgató;

a *Szabó Terézia-féle* ösztöndíjat Sarkadi Szabó István és Dénes György III. éves mérnök-hallgató;

az *Ilosvay-Daday-féle* szigorlati díjat Zech Konstantin báró, okl. vegyész mérnök, végül

a *Stoczek-féle* szigorlati díjat Jánosi János szigorló mérnök és Pokorny László szigorló gépészmérnök nyerte el.

b) *A bánya-, kohó- és erdőmérnöki karon.*

A *Műegyetemi Csendőrzászlóalj jutalomdíjalapítványából* jutalomdíjban részesült Drjenovszky Béla II. éves bánya- és Szücs Endre IV. éves kohómérnök-hallgató;

a *Magyar Tudományos Akadémiától* Kaán Károlynak a „Természetvédelem és természeti emlékek“ című könyvét Oroszlány Endre IV. éves erdőmérnök-hallgató kapta.

c) *A mezőgazdasági és állatorvosi karon.*

A *dr. Tószeghy Albert-féle* alapítványból 300—300 pengő jutalomdíjban részesült Farsang József és Magyar Géza III. éves mezőgazdasági szakos hallgató;

a „*Havas Jakab-alap*“ kamataiból 40 pengős segélydíjat kapott: Zoltán Róbert I. éves állatorvos-hallgató;

45 pengős szigorlati segélyben részesült Csek János, dr. Elek Pál, Pintér Sándor és Romvári József IV. éves állatorvos-hallgató;

35 pengős szigorlati segélyben részesült: Tóth Béla IV. éves állatorvos-hallgató;

30 pengős szigorlati segélyben részesült: Kojnok János, Palyusik Mátyás és Szita Imre II. éves, Haraesi Sándor, Rozsnyai János, Szerefin János és Varga János III. éves állatorvos-hallgató;

25 pengős szigorlati segélyben részesült: Gálosi István, Hafner János, Hegedüs Gyula, Ludmán Lajos és Zoltán Róbert I. éves, Korondy Aladár és Sragner László II. éves, Aracs Zoltán, Bódai József és Vida Elemér IV. éves állatorvos-hallgató;

20 pengős szigorlati segélyben részesült: Béres József, Köleséri Imre, Lengvári Imre, Rózsa József és Szabó István II. éves, Balogh István III. éves állatorvos-hallgató;

10 pengős szigorlati segélyben részesült: Alkonyi Béla, Bodosi Béla, Moncz Gyula, Nagy Dénes, Schmidt János, Szitáry László és Tóth Ernő I. éves, Musinszky András IV. éves állatorvos-hallgató.

d) *A közgazdaságtudományi karon.*

A Szendy Károly székesfőváros polgármestere által adományozott összegből:

a) 100 pengős szorgalmi díjban részesült: Knapp Géza okl. közgazda, végül

b) 50 pengős szorgalmi díjban részesült: Szakasits György a közgazdasági és kereskedelmi osztály és Tarnóczy Loránd a közigazgatási osztály hallgatója.

VI. Közalkalmazottak gyermekei számára kiutalt tanulmányi segélyek.

a) *A mérnöki és építészmérnöki karon.*

224 pengős tanulmányi segélyben részesült: Petur Alajos V. éves mérnök-hallgató;

198 pengős tanulmányi segélyben részesült: Tomory László V. éves építészmérnök-hallgató;

192 pengős tanulmányi segélyben részesült: Khloyber Walter IV. éves, Király Béla V. éves mérnök-, Sztrapkovics Mátyás II. éves, szőrényi Reischl Péter III. éves, Kolos Ferenc és Mangel János IV. éves építészmérnök-hallgató;

160 pengős tanulmányi segélyben részesült: Kalcher Árpád II. éves, Lehel Jenő III. éves mérnök-, Gilyén Jenő I. éves, Kovács Ödön IV. éves építészmérnök-hallgató;

128 pengős tanulmányi segélyben részesült: Lenkei Tibor II. éves, Földvári László III. éves, Imre Géza és vitéz Papp Zoltán V. éves mérnök-, thurzobányai Elischer Gyula II. éves építészmérnök-hallgató;

96 pengős tanulmányi segélyben részesült: székelyhidasi Sebestyén Tibor V. éves építészmérnök-hallgató.

b) *A gépész- és vegyész-mérnöki karon.*

250 pengős tanulmányi segélyben részesült: Jacoby György, Mérki Andor, Palágyi János, Pázmándi László III. éves, Hombos Imre és Kövesdi László IV. éves gépész-mérnök-hallgató;

200 pengős tanulmányi segélyben részesült: Bodó Zalán, Jobbágy János I. éves, Szerémy Nándor II. éves gépész-mérnök-hallgató és Stegena Lajos I. éves, Bálint László II. éves, Dely Gyula IV. éves vegyész-mérnök-hallgató;

150 pengős tanulmányi segélyben részesült: Bálint György, Borbély Mihály, Német Károly I. éves, Bánóczy György, Farkas Mihály, Fekete Ernő, Karády Pál, Kerényi A. Ödön, Papp József, Stachó Endre, Zátonyi György, Zoltán Oszkár II. éves, Fejér Gyula, Horváth Zoltán, Kovásznay László III. éves, Pongor Barna, Sándor Miklós, Tilly Hugó IV. éves gépész-mérnök-hallgató;

125 pengős tanulmányi segélyben részesült: Ruják László II. éves, Artáncsi Károly III. éves, Halmay Jenő IV. éves vegyész-mérnök-hallgató;

100 pengős tanulmányi segélyben részesült: Lenkei Antal, Nagy Hugó I. éves gépész-mérnök-hallgató és Évva Ferenc, Horváth László, Paulinyi Ernő I. éves, Mészáros Jolán, Mikes György, Molnár László, Nagy Frigyes, Reitmann Ferenc, Triska Ernő II. éves, Bártfai F. Szilárd, Jámor Béla, Lőrentei Tivadar, Szilágyi Antal, Tóth Béla III. éves, Domonkos József, Rachl Tibor, Sipos János IV. éves vegyész-mérnök-hallgató.

c) *A bányá-, kohó- és erdőmérnöki karon.*

350 pengős tanulmányi segélyben részesült: Esztó Zoltán II. éves bányamérnök-hallgató és Éles László IV. éves kohómérnök-hallgató;

300 pengős tanulmányi segélyben részesült: Richter Richárd I. éves bányamérnök-hallgató, Kishegyi Géza III. éves kohómérnök-hallgató és Kassay László II. éves erdőmérnök-hallgató.

d) *A mezőgazdasági és állatorvosi karon.*

210 pengős tanulmányi segélyben részesült: vitéz Báki Erich, Fejér Sarolta, Homonnay Ferenc, Petheő Tivadar és Pusztai Ferenc I. éves, Krausz Gyula és Nagy Emőke III. éves mezőgazdasági szakos, Gálosi István és Zoltán Róbert I. éves, valamint Romvári József IV. éves állatorvos-hallgató;

180 pengős tanulmányi segélyben részesült: Csek János IV. éves állatorvos-hallgató;

150 pengős tanulmányi segélyben részesült: Hegedüs Géza I. éves, Varga János III. éves és Tóth Béla IV. éves állatorvos-hallgató;

120 pengős tanulmányi segélyben részesült: Hegedüs Gyula II. éves és Simon Gyula III. éves mezőgazdasági szakos, Dants Béla és Schmidt János I. éves, Béres József, Korondi Aladár, Köleséri Imre és Soós Endre II. éves, Rozsnyai János III. éves, továbbá Araacs Zoltán, Bódai József, Kégli Elemér és Pintér Sándor IV. éves állatorvos-hallgató;

117 pengő 50 filléres tanulmányi segélyben részesült: Hum János IV. éves állatorvos-hallgató;

90 pengős tanulmányi segélyben részesült: Nagy Dénes I. éves és Farkas Tibor II. éves állatorvos-hallgató;

60 pengős tanulmányi segélyben részesült: Balogh István III. éves állatorvos-hallgató;

30 pengős tanulmányi segélyben részesült: Áts Béla és Kasza Lajos I. éves, valamint Lengváry Imre II. éves állatorvos-hallgató.

e) *A közgazdaságtudományi karon.*

250 pengős tanulmányi segélyben részesült: Iványi József és Sebestyén Lajos a közigazgatási osztály, Bacskay Sándor és Jánky Anna a gazdasági szaktanárképző intézet hallgatója;

200 pengős tanulmányi segélyben részesült: Szabó Endre a közgazdasági és kereskedelmi osztály, Vargha Dezső Jenő a közigazgatási osztály, Sztéhly Klára a gazdasági szaktanárképző intézet hallgatója;

180 pengős tanulmányi segélyben részesült: Barabás Zsuzsanna, Weisz József Ernő, a közgazdasági és kereskedelmi osztály, Nagy Béla, Pintér Ferenc és Radák Albert a közigazgatási osztály, Barabás Irén, Csicskár Rozália, Kántás Vilma, Nágel Edit, Spiller Béla, Zimányi Alajos és Zsigmond Adél a gazdasági szaktanárképző intézet hallgatója;

135 pengős tanulmányi segélyben részesült: Beregszászi László. Bors Éva a közgazdasági és kereskedelmi osztály, Jávori Ferenc, Horváth Miklós a közigazgatási osztály, Cser Irén, Kovács Gyula és Sztéhly Éva a gazdasági szaktanárképző intézet hallgatója;

100 pengős tanulmányi segélyben részesült: Bérczes Elek és Besztercei I. Miklós a közigazgatási osztály hallgatója;

80 pengős tanulmányi segélyben részesült: Nádai Tivadar, Répás Lea Mária a közgazdasági és kereskedelmi osztály, Ambrus Lajos, Kovács György, Merschorf Miklós, Szendi István, dr. Szentirmai Sándor a közigazgatási osztály, Babarczy Imre és dr. Vértés Olga Angela a gazdasági szaktanárképző intézet hallgatója.

XII.

KIMUTATÁS

azokról a hallgatókról, akik az 1938/39. tanévben kitűnő előszigorlatot, kitűnő szigorlatot vagy kitűnő alapvizsgát tettek.

Az előszigorlatot kitűnően tették le :

A mezőgazdasági és állatorvosi karon

az állatorvosi osztályon:

Schuman János és Zoltán Róbert.

A közgazdaságtudományi karon

a) *a közgazdasági és kereskedelmi osztályon:*

Nagy Tibor (új rendszerű előszigorlat);

b) *a közigazgatási osztályon:*

Sebestyén Lajos (új rendszerű előszigorlat).

Az I. szigorlatot kitűnően tették le :

b) *A gépész- és vegyészmérnöki karon:*

a) *gépészmérnöki osztályon:*

Almássy György;

b) *a vegyészmérnöki osztályon:*

Straub Zoltán és Szabó Zoltán.

A mezőgazdasági és állatorvosi karon

a) *a mezőgazdasági osztályon:*

Bogyay Elemérné (okl. műkertész, kertgazdas. tanf. hallg.), Bogyó Tamás, Farsang József, Ferencz Géza, Freud Lili, Huszti Ilona (okl. műkertész, kertgazd. tanf. hallg.), Jankó Béla, Kintzly István, Kiss Elemér, Moór György és Perémi Margit;

b) *állatorvosi osztályon:*

Kojnok János, Korondi Aladár, Palyusik Mátyás és Sragner László.

A közgazdaságtudományi karon

a közigazgatási osztályon:

Szabady Egon és Sebestyén Lajos.

A II. szigorlatot kitűnően tették le :*A gépész- és vegyészmérnöki karon*a) *gépészmérnöki osztályon:*

Bálint János, Jekelfalussy Gábor, Kovásznay László, Neráth Gusztáv és Valatin János;

b) *a vegyészmérnöki osztályon:*

Bozó János és Porges Axel Richárd.

*A bánya-, kohó- és erdőmérnöki karon*a *bánya- és kohómérnöki osztályon:*

Komlósy Antal, Romwalter Alfréd és Tettamanti Tibor (régí rendszerű szigorlat);

Avas Mihály, Fekete Sándor, dr. tasnádi Major-Maróthy Gábor, Seyfried Gyula és Szücs Endre (új rendszerű szigorlat).

*A mezőgazdasági és állatorvosi karon*a *mezőgazdasági osztályon:*

Balatoni Béla okl. gazda, Liszka Jenő és Ormos Imre okl. műkertészek.

*A közgazdaságtudományi karon*a *közgazdasági és kereskedelmi osztályon:*

Szakasits György és Neuber Eszter.

A III. szigorlatot kitűnően tették le :*A mérnöki és építészmérnöki karon*a) *a mérnöki osztályon:*

Király Béla, Kuster Tibor és Petur Alajos;

b) *az építészmérnöki osztályon:*

szörényi Reischl Antal.

*A gépész- és vegyészmérnöki karon*a *vegyészmérnöki osztályon:*

Zech Konstantin báró.

*A mezőgazdasági és állatorvosi karon*a *mezőgazdasági osztályon:*

Hethy István és Maróti Gábor.

*A közgazdaságtudományi karon*a *közigazgatási osztályon:*

Knapp Géza kitűnően, dr. Pebiró Gusztáv sztb. kitüntetéssel (régí rendszerű szigorlat).

A IV. szigorlatot kitűnően tették le :*A közgazdaságtudományi karon*a *közigazgatási osztályon:*

Erődi-Harrach Vilmos egyh. kitüntetéssel (régí rendszerű szigorlat).

XIII.

Az 1938/39. tanév folyamán kitűnő oklevelet nyertek :

a) *A mérnöki és építészmérnöki karon:*

szőrényi Reischl Antal okl. építészmérnök.

A gépész- és vegyészmérnöki karon

Zech Konstantin báró, okl. vegyészmérnök.

c) *A bányá-, kohó- és erdőmérnöki karon:*

Tettamanti Tibor okl. bányamérnök, Romwalter Alfréd okl. fémkohómérnök és Komlósy Antal okl. vaskohómérnök.

d) *A közgazdaságtudományi karon:*

(egyéves közgazdasági tanfolyamon)

Bertóty István okl. közgazda.

Az 1938/39. tanév folyamán kitűnő doktori oklevelet nyertek :

a) *A mérnöki és építészmérnöki karon:*

Friedrich Loránd okl. építészmérnök, mint műszaki doktor;

b) *A bányá-, kohó- és erdőmérnöki karon:*

Falk Richárd okl. gépészmérnök, Győrfi János okl. erdőmérnök, Magyar János okl. erdőmérnök és Mohi Rezső okl. bányamérnök, mint műszaki doktorok;

c) *A mezőgazdasági és állatorvosi karon:*

Frideczky Ákos és dr. Moskovitz István okl. mezőgazdák, mint mezőgazdaságtudományi doktorok, továbbá dr. Balla András, Bodrossy Leó, Buza László és Kemény Armand okl. állatorvosok, mint állatorvostudományi doktorok;

d) *A közgazdaságtudományi karon:*

Bertóty István, vitéz Kelemen József és kisudvarnoki Marcell Ernő okl. közgazdák, mint az egyéves közgazdasági tanfolyamot végzett közgazdaságtudományi doktorok, továbbá Benedek István, Erődi-Harrach Vilmos, Ivanits László, Komlósi Erzsébet, Köves József, Knapp Géza, Láng Éva, Makai Tibor és Risztánovics Ilona okl. közgazdák, mint közgazdaságtudományi doktorok.

XIV.

NÉVJEGYZÉKE

azoknak, akik az 1938/39. tanévben a M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen doktorokká avattattak.

Sorszám	N é v	Születési		A doktorrá avatás éve	Az oklevél száma
		hely	év		
	I. Műszaki tud. doktorok.				
1	Albert János okl. vegyész-mérnök	Nagyenyed	1896	1939	24
2	Bardócz Árpád okl. gépész-mérnök	Gyergyóújfalu	1909	1938	21
3	Falk Richárd okl. gépész-mérnök	Sopron	1899	1939	22
4	Friedrich Loránd okl. építész-mérnök	Budapest	1891	1939	27
5	Győrfi János okl. erdőm.	Keszthely	1905	1939	26
6	Kazinczy László okl. gépészmérnök	Szakálháza	1892	1929	29
7	Kiss Tibor okl. építész.	Budapest	1899	1929	25
8	Magyar János okl. erdőm.	Csomád	1911	1939	30
9	Mohi Rezső okl. bányam.	Garamszentker.	1888	1939	23
10	Schedel Andor okl. építész-mérnök	Alsókubin	1903	1939	28
	II. Mezőgazdaságtudományi doktorok.				
1	Barabás Ilona	Tapolca	1906	1939	72
2	kaplathi és csenedei Friedezky Ákos	Pozsony	1900	1939	73
3	Halmos Gyula	Esztergom	1906	1939	70
4	Mohr Bella	Mezőcsát	1896	1939	71
5	Molnár Imre	Budapest	1915	1939	74
6	Moskovits István	Nagyvárad	1901	1938	69

Sorszám	N é v	Születési		A doktorrá avatás éve	Az oklevél száma
		hely	év		
III. Állatorvostud. doktorok.					
1	dr. Balla András	Nyíregyháza	1907	1939	156
2	Benkő Sándor	Nagykároly	1908	1939	153
3	Bernát József	Budapest	1908	1939	157
4	Bodrossy Leó	Temesvár	1913	1939	141
5	Buza László	Kolozsvár	1914	1939	158
6	Czitrónyi Tibor	Nagybánya	1913	1938	137
7	Fibik István	Hajdúbagos	1900	1939	155
8	Fries László	Tatabánya	1909	1939	145
9	Guoth Endre	Budapest	1916	1938	159
10	Horváth Imre	Gyórszentiván	1901	1938	138
11	Horváthy László	Szentiván	1901	1939	146
12	Ipolyi Jenő	Dombóvár	1912	1939	160
13	Kárnik Tibor	Székesfehérvár	1911	1939	147
14	Kemény Armand	Taktaharkány	1914	1939	148
15	Kiss Elek	Kiskunfélegyháza	1892	1938	139
16	Kostyák József	Zákány	1911	1939	161
17	Kovács Loránt Lajos János	Kisszállás	1907	1938	135
18	Lőrincz József	Magyaróvár	1910	1939	149
19	Magyar József	Nagycenk	1904	1939	142
20	Marczell István	Pestszenterzsébet	1910	1939	143
21	Mohos József	Sümege	1914	1939	162
22	Nemes Sándor	Vajta	1903	1939	163
23	Németh Sándor	Pánd	1905	1939	150
24	vitész Penderi Gyula	Egyházasdengeleg	1913	1939	144
25	Sándor Albert	Bajna	1907	1939	151
26	Schvartz Erzsébet	Budapest	1915	1939	154
27	Szőke Dezső	Pápakovácsi	1910	1938	136
28	Szundy László	Budapest	1911	1938	140
29	Winiczai Géza	Székesfehérvár	1913	1939	164
30	Zsugovits Miklós	Berettyóújfalu	1902	1939	152
IV. Közgazdaságtudományi doktorok.					
1	Almási Irma Julianna	Budapest	1916	1939	425
2	Arató László	Budapest	1909	1938	382
3	Barabás Levente	Kolozsvár	1909	1939	412
*4	Barta Gábor	Budapest	1912	1938	390
5	Bánhalmi Béla	Budapest	1913	1939	426

*-gal megjelöltek a közigazgatási, a többiek a közgazdasági és kereskedelmi osztályon végeztek.

Sorszám	N é v	Születési		A doktorrá avatás éve	Az oklevél száma
		hely	év		
6	Benedek István	Budapest	1910	1938	376
*7	Benke Dezső	Kiscsány	1902	1938	377
8	Bertha László Sándor	Poroszló	1907	1939	437
*9	Bessenyoí Bessenyo Zsig- mond	Erdőkürt	1915	1939	413
*10	Bólics Béla	Mohács	1904	1939	438
11	Bonta György	Budapest	1913	1938	369
*12	Borlai László	Sopron	1916	1939	404
13	Büchler András	Budapest	1914	1939	439
*14	Csordás Mihály	Szanda	1910	1939	440
15	Czakó Mária	Budapest	1914	1939	394
16	Doleviczenyi Ferenc	Budapest	1913	1939	414
17	Epstein Miklós	Soltvadkert	1915	1939	401
*18	Eródi-Harrach Vilmos	Budapest	1915	1939	402
19	Ferenczi Ferenc	Budapest	1909	1939	441
20	Fülöp Antal	Szabadka	1908	1939	442
*21	Füssy József	Torda	1909	1939	443
22	Gyulai Rezső	Budapest	1908	1938	387
23	Hajdu Endre	Orosháza	1911	1939	396
24	Hartmann Vilmos	Budapest	1909	1938	383
25	Herskovics Miklós	Sátoraljaújhely	1911	1939	405
26	Illovszky László	Budapest	1911	1939	444
*27	Ivanics László	Kolozsvár	1901	1939	415
*28	Kassay Jenő	Zenta	1896	1939	427
29	Kármán György	Budapest	1915	1938	370
30	Kerekes Lajos	Miskolc	1911	1939	397
31	Kernács Sándor	Vecsés	1913	1939	445
32	Kiss Béla	Diósgyőr	1909	1938	384
*33	Kis György	Budapest	1914	1939	446
34	Klupp Károly	Budapest	1910	1939	398
*35	Knapp Géza	Sárvár	1915	1939	447
36	Komlósi Erzsébet	Arad	1915	1939	448
37	Köves József	Nyitra	1913	1938	388
38	Kristóf József János	Szentetornya	1915	1939	449
39	Kulesár Ernő	Pankász	1912	1939	416
40	Láng Éva	Budapest	1915	1939	410
41	Lázár Elvira	Budapest	1894	1938	389
*42	Legeza Ottó	Póla	1902	1939	417
*43	Letenai Károly	Budapest	1913	1938	378
44	Lichter Géza	Budapest	1914	1939	418

*-gal megjelöltek a közigazgatási, a többiek a közgazdasági és kereskedelmi osztályon végeztek.

Sorszám	N é v	Születési		A doktorrá avatás éve	Az oklevél száma
		hely	év		
*45	Loparits Pál	Krestelovác	1912	1939	406
46	Lorge Róbert	Rákosliget	1914	1939	428
*47	Makai Tibor	Budapest	1912	1939	429
48	Mezőfalvi Stefánia	Kismaros	1911	1938	371
49	Mészáros Gyula	Budapest	1897	1939	419
50	Mihalik Gusztáv	Pestszenterzsébet	1894	1938	391
*51	Monostori Géza	Albertfalva	1910	1939	450
52	Nagy Anna	Budapest	1914	1939	420
53	Nagy Ferenc	Ókéske	1907	1939	407
54	Oláh István	Jászberény	1909	1939	430
*55	Ollé Lajos	Dunaszerdahely	1902	1938	385
56	Pehr Sándor	Budapest	1913	1938	379
57	Pintér László	Torzsa	1911	1938	386
58	Porpácz Miklós	Budapest	1912	1939	403
59	Risztánovics Ilona	Budapest	1912	1939	421
60	Rotter Zoltán	Gelse	1912	1938	380
61	Rudawsky Margit	Pestszentlőrinc	1914	1938	372
62	Sándor Pál	Budapest	1912	1939	451
63	Sárkány István	Pécel	1908	1939	452
64	Schlögl József	Budapest	1916	1939	432
*65	Seöter János	Budapest	1915	1938	373
66	Serédi Lajos	Deáki	1902	1939	431
67	Sédi Károly Lajos	Polgárdi	1908	1939	408
68	Steinitz István	Gyöngyös	1907	1938	374
69	Szabó Gyula	Kaposvár	1914	1938	381
70	Szedmik Sándor	Budapest	1911	1939	399
71	Szekeress József	Budapest	1903	1939	433
72	Szelepcsényi Lajos	Középtúr	1902	1939	422
73	Szemere László	Budapest	1909	1939	453
74	Szigeti Béla	Eger	1909	1939	434
*75	Szikora Zoltán	Losonc	1915	1939	435
76	Szlamka Jenő	Somorja	1907	1939	423
*77	Tasnádi János	Antalfalva	1909	1939	409
78	Tauszig Friderika	Budapest	1901	1939	454
*79	Tésy István	Budapest	1913	1939	455
80	Torbágyi László	Rákospalota	1913	1939	456
81	Tormay Tibor	Jám	1900	1938	392
*82	Tóth Endre	Beregkisalmás	1910	1939	457
*83	Tóth Gyula	Pestújhely	1913	1939	424
84	Tuzson József	Dicsőszentmárton	1908	1938	393

*-gal megjelöltek a közigazgatási, a többiek a közgazdasági és kereskedelmi osztályon végeztek.

Sorszám	N é v	Születési		A doktorrá avatás éve	Az oklevél száma
		hely	év		
85	Udvaros István	Mátyásföld	1914	1939	411
86	Weinberger Anna	Nyiregyháza	1912	1939	395
*87	dr. Wekerle Imre	Budapest	1901	1938	375
88	Zala György	Budapest	1915	1939	436
89	Zöld Ferenc	Győr	1912	1939	400
V. Közgazdaságtudományi doktorok.					
(Az egyéves közgazdasági tanfolyamot végezték.)					
1	Bertóty István	Budapest	1904	1939	39
2	vitéz Kelemen József	Budapest	1898	1938	32
3	Kleiner József Miklós	Budapest	1912	1939	34
4	kisudvarnoki Marcell Ernő	Pozsony	1898	1938	33
5	Reischl Ágoston	Budapest	1912	1939	36
6	Schmidt Zoltán	Győr	1909	1938	37
7	Simonesics Miklós	Nagyszombat	1907	1939	37
8	Takó Antal	Szécsány	1908	1939	38
9	Turay László	Mohács	1894	1939	40
10	Virlies Géza	Litke	1901	1939	35

*-gal megjelöltek a közigazgatási, a többiek a közgazdasági és kereskedelmi osztályon végezték.

XV.

NÉVJEGYZÉKE

ama végzett hallgatónak, akik az 1938/39. tanévben a M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen mérnöki, építész-mérnöki, gépészmérnöki, vegyészmérnöki, bányamérnöki, vaskohómérnöki, fémkohómérnöki, erdőmérnöki, mezőgazdasági, állatorvosi vagy közgazdaságtudományi oklevelet szereztek.

Sorszám	N é v	Születési		Az oklevél	
		hely	év	keltének éve	száma
I. Mérnökök.					
1	Abzinger Miklós	Hodrusbánya	1913	1938	317
2	Bálint Miklós	Torda	1894	1939	320
3	adlerhorsti Bellmond Egon	Wien	1911	1939	321
4	Binnyi István	Hatvan	1909	1939	333
5	Bogyó József	Szolnok	1907	1939	322
6	Cseppentő Zsigmond	Kassa	1907	1939	342
7	Deutsch István	Debrecen	1914	1938	313
8	Farkas Mihály	Balassagyarmat	1910	1939	323
9	Gábor Andor	Miskolc	1903	1939	324
10	Gémes Endre	Szeged	1910	1938	314
11	Gonda József Antal	Békés	1912	1939	343
12	Greschik László	Lőcse	1909	1939	334
13	Heuschmidt I. Sándor	Budapest	1910	1939	329
14	Imre Géza	Budapest	1915	1939	335
15	Kászton-Jakabfalvi László Endre	Párkány	1912	1938	315
16	Keserü Alfréd Ferenc	Brassó	1906	1938	307
17	Király Béla	Szeged	1916	1939	337
18	Knézy György	Hódság	1912	1939	325
19	Komlósi Imre	Sarkad	1912	1939	347
20	Komlóssy László	Paks	1906	1939	326
21	Kuster Tibor	Győr	1912	1938	318
22	Lendvay Dénes	Zalaegerszeg	1906	1938	308
23	Leveleki László	Felsőgalla	1916	1939	348

Sorszám	N é v	Születési		Az oklevél	
		hely	év	keltének éve	száma
24	Lublóy László	Körmöcbánya	1913	1939	349
25	Maetz Ervin	Budapest	1915	1939	328
26	Merhán Miklós	Vágszered	1908	1938	309
27	Milasovszky Géza	Diósgyőr	1914	1939	350
28	Mitók Béla	Girált	1916	1939	338
29	Nagypál Sándor	Cegléd	1910	1939	336
30	vitész Papp Zoltán	Beregszász	1916	1939	339
31	Patz Béla	Lőcse	1903	1938	310
32	Pelle László	Hódmezővásárh.	1911	1939	351
33	Petur Alajos	Sátoraljaújhely	1916	1939	330
34	Policzter Jenő	Rózsahegy	1885	1909	361
35	Quell Ernő	Vác	1892	1939	353
36	Radó Béla	Piskitelep	1909	1939	352
37	Rajczy Ervin	Budapest	1916	1939	331
38	Reisenleitner Pál	Budapest	1903	1939	341
39	Sáfrán Gusztáv	Budapest	1915	1939	332
40	Schlatter Győző	Budapest	1901	1939	345
41	Schramek István	Rákosszentmihály	1911	1939	344
42	Serfőző Gusztáv	Szolnok	1912	1938	316
43	Spitz Miklós Béla	Budapest	1916	1939	340
44	tarcsaligeti Stráner Lajos	Budapest	1911	1939	354
45	Superina Egyed	Fiume	1901	1939	346
46	Szaplonczay István	Nyírkarász	1913	1939	355
47	Szedlák Mihály	Budapest	1904	1939	356
48	Szepessy László	Csikszereda	1903	1938	319
49	Szepessy Zoltán László	Miskolc	1912	1939	357
50	Szőke Pál	Füzesabony	1909	1939	327
51	Szöllősi Ferenc	Budapest	1900	1938	311
52	Thamó Gábor	Sepsiszentgyörgy	1911	1939	358
53	Thirring László	Budapest	1909	1938	312
54	Tóth Károly	Budapest	1911	1938	306
55	Vaszilievits-Sömjén György	Budapest	1917	1939	359
56	Worschitz Ernő	Budapest	1910	1939	360
II. Építész mérnökök.					
1	Baló Zoltán	Kolozsvár	1901	1938	139
2	Böhm Anna	Budapest	1915	1939	147
3	Csohány Sándor	Budapest	1907	1938	138
4	Czigler Endre	Szeged	1913	1938	142
5	Filó György	Érsekújvár	1910	1939	148
6	Hajós Pál József	Debrecen	1916	1939	149
7	Hinléder Fels Ervin	Oklánd	1911	1939	157

Sorszám	N é v	Születési		Az oklevél	
		hely	év	keltének éve	száma
8	Hoffmann Alfréd	Szombathely	1915	1938	143
9	Ilonczai Nándor	Ungvár	1916	1939	152
10	Karner Dezső	Temesvár	1903	1938	146
11	Kovács Gyula Lajos	Bicske	1902	1938	144
12	Lechner Ödön	Budapest	1916	1939	153
13	Névery Tibor	Nagyvárad	1914	1939	156
14	Pavlovszky István	Ólubló	1914	1939	159
15	Petőházi József	Csongrád	1904	1938	140
16	szőrényi Reischl Antal	Budapest	1916	1939	150
17	székelyhidasi Sebestyén Tibor	Budapest	1916	1939	154
18	Stechauner Ferenc	Kispest	1916	1939	162
19	Stumpf Ferenc	Szeged	1912	1939	160
20	Szabó Lajos	Komárom	1915	1939	155
21	Szűszner Géza Zoltán	Kecskemét	1914	1939	158
22	Takács Sándor	Csurog	1915	1939	161
23	Tomory László	Miskolc	1915	1939	151
24	Varga Pál	Budapest	1911	1938	145
25	Wolf Károly	Budapest	1908	1938	141
III. Gépészmérnökök.					
1	Alapi Gábor	Székesfehérvár	1909	1938	404
2	Anda Lajos	Pozsony	1912	1939	460
3	Balogh Péter János	Torda	1913	1939	451
4	Baneth László István	Szeged	1916	1939	443
5	Bárd Endre	Budapest	1913	1939	410
6	Bátori Ferenc	Budapest	1916	1939	444
7	Bihari István	Budapest	1915	1938	399
8	Boda Ferenc	Nagyatád	1901	1939	461
9	Csák Ervin	Budapest	1913	1939	429
10	Dankanits Géza József	Kolozsvár	1908	1938	400
11	Dezső Ervin	Pozsony	1913	1939	462
12	Elsász Rezső	Budapest	1913	1939	417
13	Endre Árpád	Beregszász	1901	1928	418
14	Erekly Vilmos	Hedrahely	1912	1939	412
15	Ernst Frigyes	Boszna Brod	1913	1938	405
16	Felter Károly	Nagykanizsa	1915	1939	463
17	Fráter Pál István	Budapest	1914	1938	406
18	Füzy Vilmos	Pestszenterzsébet	1913	1939	411
19	Galovics János	Abatújszina	1904	1939	420
20	Gábor György	Budapest	1912	1939	436
21	Gröber Andor	Győr	1914	1938	407

Sorszám	N é v	Születési		Az oklevél	
		hely	év	keltének éve	száma
22	Gyarmati Béla	Szeged	1915	1939	464
23	Haas András	Alsófernezely	1916	1939	452
24	Halmos Géza Ferenc	Budapest	1914	1938	408
25	Jeszenszky Elemér	Eger	1891	1939	446
26	Katona Béla	Budapest	1912	1939	453
27	Kertész Ferenc	Budapest	1916	1939	465
28	Kohn Sándor	Miskolc	1908	1939	466
29	Kovács Pál Tamás	Budapest	1914	1939	430
30	Lengyel Gusztáv	Kaposvár	1912	1938	401
31	Maczkó Dezső	Salgótarján	1897	1939	467
32	Mester István	Hótlak	1915	1939	428
33	Morvay György	Budapest	1916	1939	413
34	Muzsik Károly	Budapest	1899	1939	421
35	borzovai Nagy Pál	Szolnok	1903	1939	422
36	Nagy Tibor	Budapest	1907	1930	419
37	Nádai Béla István	Budapest	1899	1939	468
38	Nemesik István	Makó	1903	1939	447
39	Németh Ferenc	Budapest	1895	1939	454
40	Oláh Sándor	Podsused	1913	1939	469
41	Orosz László	Solt	1913	1939	437
42	Pacsomár József	Csomalatke	1913	1939	455
43	Pallós János	Budapest	1910	1939	423
44	Pártosfalvi Gyula	Albertfalva	1914	1939	414
45	Pásztor János	Szeged	1912	1939	431
46	Pitrolf Lajos	Budapest	1907	1938	402
47	Pokorny László	Budapest	1912	1939	456
48	Pósfay József	Nagyvárad	1904	1939	457
49	Rábel György	Pomáz	1914	1939	458
50	Reis Andor Pál	Budapest	1916	1939	459
51	Rédey Gyula	Pécs	1912	1939	432
52	Sándor István	Budapest	1914	1939	470
53	Schmik Károly	Budapest	1904	1939	424
54	Simay Emil	Veszprém	1909	1939	471
55	Singer István	Budapest	1915	1939	449
56	vitéz Skublies Viktor	Póla	1909	1939	441
57	Somkuti Emil	Budapest	1914	1939	433
58	Sommer László Erik	Budapest	1912	1939	434
59	Stark József	Budapest	1893	1938	403
60	Sternfeld Jenő	Pápa	1911	1939	438
61	Stépán László	Debrecen	1915	1939	435
62	Stojánovits Lajos	Békéscsaba	1891	1939	472
63	Strausz Gyula	Budapest	1912	1939	450

Sorszám	N é v	Születési		Az oklevél	
		hely	év	keltének éve	száma
64	Sturmann György	Ózd	1912	1939	415
65	Sury Lajos	Lajosmizse	1914	1938	409
66	Szabó László	Fiume	1913	1939	473
67	Szántó Imre	Budapest	1906	1939	425
68	Szentkirályi Ede	Eger	1907	1939	442
69	Szenzenstein Antal	Székesfehérvár	1913	1939	426
70	Szepes Tivadar	Budapest	1916	1939	445
71	Szmrecsányi Bogomér	Galgóc	1910	1939	474
72	Szörényi Ernő	Diósgyőr	1913	1939	416
73	Tamás József	Szentkirályszabadja	1906	1939	448
74	Tóth Pál	Lendvahaszfalu	1910	1939	475
75	Török István	Gyermely	1914	1939	427
76	Vas István	Kassa	1916	1939	476
77	Vályi Kálmán	Likér	1902	1939	477
78	Vig István	Makó	1915	1939	439
79	Wagner Walter	Budapest	1916	1939	478
80	Zlatareff-Ivanoff Petroff Iván	Oszman-Pazar	1910	1939	440
IV. Vegyész-mérnökök.					
1	Almásy Andor	Budapest	1916	1939	71
2	Barta Béla	Budapest	1913	1939	73
3	Bodanszky Miklós	Budapest	1915	1939	60
4	Détshy János	Budapest	1916	1939	66
5	Farkas Loránt	Esztergom	1915	1939	74
6	Floderer Sándor	Pozsony	1915	1939	61
7	Földesi Kálmán	Budapest	1915	1939	67
8	Greszingh Lajos	Cleveland	1916	1939	62
9	botfai Hűvös József	Budapest	1911	1939	63
10	Kamarás György	Sárisáp	1916	1939	75
11	Kálmán Imre	Budapest	1915	1939	70
12	Lehr Miklós	Budapest	1915	1939	64
13	Maurer Antal	Pilisborosjenő	1913	1939	69
14	Pór Aladár	Zólyom	1887	1908	72
15	Soós Károly	Cellödömök	1916	1939	65
16	bárá Zech Konstantin	Székesfehérvár	1915	1939	68
V. Bányamérnökök.					
1	Bányai Bálint	Bárca	1912	1939	47
2	Binder Béla	Székesfehérvár	1905	1939	42
3	Csathó Zoltán	Gyöngyös	1901	1938	35

Sorszám	N é v	Születési		Az oklevél	
		hely	év	keltének éve	száma
4	Érsek Elek	Arad	1912	1939	43
5	Huszti Mihály	Lupény	1915	1939	41
6	Jeney Gyula	Nagybánya	1907	1939	48
7	Kálmán György	Szolnok	1914	1939	44
8	Kánai Sándor	Sopron	1903	1939	45
9	Korompay Viktor	Piskitelep	1916	1939	40
10	Kusnyér Zoltán	Nagybánya	1902	1939	39
11	vitéz Litvai Sándor	Zombor	1916	1938	37
12	Sipos Antal	Makó	1902	1939	46
13	Szilágyi Gábor	Szászlekencze	1913	1939	49
14	Tettamanti Tibor	Budapest	1915	1938	38
15	nemes Vörös Lajos	Vágújhely	1911	1938	36
VI. Vaskohómérnökök.					
1	Fischer Ferenc	Tokod	1913	1939	12
2	Holzschuster Gyula	Sopron	1912	1938	8
3	Komlósy Antal	Kismarton	1916	1938	9
4	Kremser Rezső	Sopron	1906	1934	11
5	Mátrai László	Sopron	1910	1939	13
6	Óvári Antal	Csapid	1915	1938	10
VII. Fémkohómérnök.					
1	Garay László	Bozsor	1916	1938	7
2	Harsányi István	Sopron	1915	1939	9
3	Romwalter Alfréd	Wien	1916	1938	8
4	Sári Vince	Sopron	1915	1939	11
5	nemes Tóth Dénes János	Mezőtúr	1915	1939	10
VIII. Erdómérnökök.					
1	Bálványosi Ernő	Gödöllő	1906	1939	84
2	Bence Lajos	Érsekújvár	1912	1939	91
3	Benedek Attila	Nagybánya	1916	1939	86
4	Berényi Ödön	Iklányberény	1909	1938	77
5	Bizony Ákos Ferenc	Kolozsvár	1912	1934	75
6	Danis János	Szutoró	1912	1939	92
7	Dreiszigler Gyula	Csorna	1915	1938	83
8	Fiedler Gyula Árpád	Versec	1912	1939	85
9	Jándi György	Nyitra	1915	1938	76
10	Kurz Frigyes	Sopron	1915	1938	82
11	Niszler József	Alcsút	1914	1939	87
12	Pfandler Mihály	Sopron	1914	1938	81

Sorszám	N é v	Születési		Az oklevél	
		hely	év	keltének éve	száma
13	Riedl Gyula	Maklár	1914	1939	89
14	Sas Barna	Turcsokvashegy	1912	1939	88
15	Szerémy György	Sopron	1914	1938	80
16	Tilesch György	Túrócnémeti	1914	1938	79
17	Vendel Aladár	Sümeg	1901	1934	90
18	Zakariás Andor	Zernest	1915	1938	78
IX. Mezőgazdák.					
1	Balogh János	Kassa	1917	1939	135
2	Balogh József	Dálja	1904	1934	122
3	Belák Mária	Budapest	1915	1939	124
4	hidasnémeti Ferdinandy István	Budapest	1905	1928	130
5	Földes Endre	Ipolyság	1909	1939	133
6	Frideczky Ákos	Pozsony	1900	1938	115
7	Heller István	Budapest	1912	1939	131
8	Héthy István	Hét	1914	1939	128
9	Kalmár Pál	Orosháza	1912	1939	123
10	Kratochwilla Imre	Adony	1892	1939	129
11	Kurnik Ernő	Mecsekszabolcs	1913	1939	136
12	Lánczy Béla József	Máramarosziget	1909	1938	118
13	Mayer Károly	Örkénytábor	1915	1938	116
14	Mohr Bella	Mezőcsát	1896	1938	121
15	Molnár Imre	Budapest	1915	1938	117
16	Oblatt Gábor	Budapest	1915	1939	126
17	örgróf Pallavicini Károly	Újarad	1911	1938	119
18	Risztánovics István	Budapest	1915	1939	127
19	Sommer Géza	Bátorkeszi	1903	1939	125
20	gróf Somssich József	Pécs	1916	1939	137
21	Vaszary Kálmán	Esztergom	1911	1939	132
22	Vincze György	Kolozsvár	1915	1938	120
23	Weszter Sándor	Pestújhely	1914	1939	134
X. Mezőgazdaságtudományi oklevelesek.					
1	Barabás Ilona	Tapolca	1906	1938	9
2	Maróti Gábor	Hódmezővásárhely	1909	1939	10
XI. Állatorvosok.					
1	Baksa Károly	Kalocsa	1916	1939	223
2	Balla György	Nyíregyháza	1916	1938	179

Sorszám	N é v	Születési		Az oklevél	
		hely	év	keltének éve	száma
3	Barabás Lajos	Gyergyószárhegy	1909	1939	207
4	Bárdos László	Székesfehérvár	1916	1938	180
5	Benedek Rudolf	Berlin	1916	1939	219
6	Bieber László	Párkány	1909	1939	241
7	Bollók József	Jászdózsa	1915	1939	224
8	Bordás János	Kiskunfélegyháza	1914	1939	232
9	Buday László	Kiskunhalas	1915	1939	225
10	Bujdosó István	Varsánd	1912	1938	196
11	Cseh Sándor	Sővényháza	1914	1939	213
12	Derzsy Domonkos	Felsőboldogfalva	1914	1939	214
13	Dózsa István	Jászapáti	1916	1938	181
14	Dutkay Lénárt	Nagyvárad	1915	1938	189
15	dr. Elek Pál	Nagyzsám	1908	1939	133
16	Erdődi János	Homokbálványos	1915	1938	201
17	Faránki Gyula	Szeghalom	1913	1938	190
18	Farkas György	Csongrád	1914	1939	228
19	Fazekas Jenő	Sümeg	1914	1938	197
20	Fábián Jenő	Magyarkéc	1915	1939	208
21	Fekete Lajos	Irsa	1915	1939	215
22	Fodor István	Perecseny	1914	1939	216
23	Fodor Pál	Báránd	1912	1939	209
24	Gelencsér Ferenc	Felsőíreg	1912	1939	220
25	guothfalvi Guoth Endre	Budapest	1916	1938	182
26	Gyarmati Ernő	Budapest	1916	1938	183
27	Hegedüs Sándor	Debrecen	1914	1938	202
28	Imreh Vince	Komolló	1906	1938	184
29	Jirkovszky Margit Anna	Szeged	1915	1938	203
30	Kelen András	Magyaróvár	1916	1938	198
31	Király Ferenc	Nyirtass	1911	1939	235
32	Kiss József	Vámosmikola	1916	1939	210
33	Kiss J. László	Büdszentmihály	1917	1938	191
34	Kiss Sándor Benedek	Jánoshalma	1915	1939	234
35	Kósa György	Zalaegerszeg	1914	1938	192
36	Látos Sándor	Fülöpszállás	1907	1938	204
37	Leopold Ödön	Kassa	1916	1939	230
38	Lukács István	Kenderes	1913	1939	221
39	Lukáts Károly	Győr	1907	1939	231
40	Margitay László	Tokaj	1910	1939	236
41	Megele József	Kékkő	1915	1939	237
42	Mészáros Károly	Zágráb	1913	1939	238
43	Nagy Emil	Szeged	1914	1939	211
44	Németh János	Zalavég	1913	1939	239

Sorszám	N é v	Születési		Az oklevél	
		hely	év	keltének éve	száma
45	Ormándlaky Antal	Ógyalla	1916	1938	193
46	Oswald Endre	Monyorókerék	1914	1939	217
47	Ötvös Mihály	Csongrád	1913	1938	199
48	Pál Sándor	Budapest	1915	1938	205
49	Pápai György	Pápa	1915	1939	212
50	Pédery József	Velejte	1916	1938	194
51	Radákovich Jenő	Budapest	1909	1939	222
52	vitéz Részegh Ferenc	Kispest	1914	1939	240
53	Ruszkov Demeter	Leszkoviecz	1910	1938	185
54	Schramkó Tivadar	Bukarest	1904	1938	186
55	Svéda Béla	Szendrő	1914	1938	200
56	Szekeres Gyula	Tapolca	1913	1939	226
57	Szentirmai István	Nagykanizsa	1915	1938	187
58	Szécsényi István	Budapest	1916	1938	206
59	Torma Miklós	Zalapetend	1909	1938	188
60	Tóth Kálmán	Tök	1913	1939	227
61	Valkovszki Mihály	Szarvas	1910	1938	195
62	Végh Benedek	Zirc	1912	1939	218
63	Záhorszky Dezső	Stósz	1910	1939	242
64	pusztazátori Zámory Géza	Kápolnásnyék	1910	1939	229
XII. Közgazdák.					
1	Auspitz Andor	Boksánbánya	1902	1939	433
2	Bánhalmi Béla	Budapest	1913	1939	393
3	Berlász István	Budapest	1915	1939	422
4	Békesi György	Budapest	1912	1939	409
*5	Borlai László	Sopron	1916	1938	378
6	Büchler András	Budapest	1914	1939	401
7	Camhi Móric	Budapest	1914	1938	385
8	Csányi Borbála	Budapest	1913	1939	427
9	Cseresznyák Géza	Boldogasszony	1894	1939	439
10	Csillag Tibor	Budapest	1905	1939	414
*11	Csiszér József	Budapest	1914	1939	424
12	Csukássy András	Felpec	1904	1938	389
13	Epstein Miklós	Soltvadkert	1915	1938	373
*14	Erődi-Harrach Vilmos	Budapest	1915	1938	410
*15	Fejér András	Déva	1911	1939	425
*16	Felde Imre	Budapest	1911	1939	438
*17	hidasnémeti Ferdinandy István	Budapest	1905	1928	426

*-gal megjelöltek a közigazgatási, a többiek a közgazdasági és kereskedelmi osztályon végeztek.

Sorszám	N é v	Születési		Az oklevél	
		hely	év	keltének éve	száma
18	ifj. Ferenczi Ferenc	Budapest	1909	1939	423
19	Friedrich Árpád	Miskolc	1909	1939	440
20	Fülöp Antal	Szabadka	1908	1938	376
21	baróthi Gergely Ferenc	Budapest	1910	1939	416
22	Greiner Anna	Budapest	1914	1938	370
23	Hackspacher Mihály	Dunaharaszti	1913	1938	391
*24	Hesz Kurt	Budapest	1913	1939	428
25	Héjjas Béla János	Budapest	1908	1939	429
*26	Ivanits László	Kolozsvár	1901	1938	390
27	Jarinay Gizella	Boksánbánya	1909	1938	446
28	Jáki Antal	Érd	1909	1938	369
*29	Kalik István	Kecel	1906	1938	380
*30	Kassay Jenő	Zenta	1896	1938	406
*31	gr. Keglevich József	Budapest	1917	1939	436
*32	Kis György	Budapest	1914	1939	405
*33	Kolossa Béla	Miskolc	1912	1938	384
34	Kongorác Győző	Szolnok	1909	1938	386
35	kopácsi Kopácsy Judith	Esztergom	1915	1939	397
36	Kökény Gyula Mátyás	Zákány	1912	1939	441
*37	Knapp Géza	Sárvár	1915	1939	400
38	Kugler József	Nagyvárad	1914	1939	413
39	ladoméri Ladomérszky Tamás István Lajos	Püspöklele	1913	1938	387
40	Lassányi János	Tótkomlós	1912	1939	430
41	Lorge Róbert	Rákosliget	1914	1939	398
*42	Lostorfer Vilmos	Pécs	1917	1939	444
43	Lukács Ferenc	Budapest	1914	1939	435
44	Malasits Jenő	Győr	1913	1938	371
*45	Merza György	Halmi	1905	1939	451
*46	dr. Mélykúti Ferenc	Magyarkanizsa	1899	1939	419
*47	Mohr Endre	Budapest	1911	1939	412
48	Moldoványi János	Budapest	1916	1939	404
49	Nagy Anna	Budapest	1914	1938	381
50	P. Nagy Sándor	Kunszentmárton	1912	1938	368
51	Nemess István	Vác	1914	1939	415
*52	Orkonyi Attila	Bagota	1918	1939	450
53	Pandur Béla	Mosdós	1909	1939	431
54	Porpácz Miklós	Budapest	1912	1938	367
55	Porszász Aladár	Budapest	1910	1939	417
56	Rác János	Székesfehérvár	1914	1939	394

*-gal megjelöltek a közigazgatási, a többiek a közgazdasági és kereskedelmi osztályon végeztek.

Sorszám	N é v	Születési		Az oklevél	
		hely	év	keltének éve	száma
57	Sas Árpád	Ráckeve	1896	1939	418
58	Sándor Pál	Budapest	1912	1939	395
59	Sárkány István	Pécel	1908	1938	375
60	Scharl Mária	Budapest	1916	1939	408
61	Schreyer Gabriella Erzsébet	Budapest	1915	1939	448
62	Schwendtner Magdolna	Győr	1912	1939	437
63	Serédi Lajos	Deáki	1902	1939	407
64	Sipőtz Emilia	Budapest	1915	1938	372
65	Soltész József	Nyiregyháza	1908	1938	379
66	Stadler László	Szombathely	1915	1939	402
67	Szabó Miklós	Kápolna	1914	1939	403
68	Szakasics György	Budapest	1916	1939	434
*69	dr. Szentiványi Zoltán Ferenc Mária	Nagybecskerek	1907	1938	388
70	Székely György	Kolozsvár	1902	1938	399
71	Székely Pál	Beregszász	1911	1939	442
72	Szigeti Béla	Eger	1909	1939	420
*73	Szikora Zoltán	Losonc	1915	1938	377
74	Szőke Rudolf Károly	Szabadka	1912	1939	445
75	Takácsy László	Rákosliget	1908	1939	432
*76	Tésy István	Budapest	1913	1939	411
77	Tóth László Sxndor	Budapest	1916	1939	449
*78	Vargha Dezső Jenő	Csurgó	1916	1939	447
79	Vértés István	Budapest	1915	1938	383
*80	Viola Ferenc	Esztergom	1904	1938	374
81	Völgyi Ferenc	Győr	1914	1939	392
*82	Wrublovsky András	Budapest	1914	1939	421
83	Zala György	Budapest	1915	1938	382
84	Zelenka Kálmán	Alsókubin	1907	1939	396
85	Zwick József	Soroksár	1913	1939	443
XIII. Közgazdaságtudományi oklevelesek.					
(Az egyéves közgazdasági tanfolyamot végezték).					
1	Bertóty István	Budapest	1904	1938	24
2	Boronkay György	Lúgos	1903	1938	21
3	kopácsi Kopácsy József	Székesfehérvár	1914	1939	23
4	Simoncics Miklós	Nagyszombat	1907	1936	22

*-gal megjelöltek a közigazgatási, a többiek a közgazdasági és kereskedelmi osztályon végezték.

XVI.

NÉVJEGYZÉKE

azoknak, akiknek külföldi oklevele az 1938/39. tanévben a M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen honosított.

Sorszám	N é v	S z ü l e t é s i		Külföldi oklevelét		A honosítás keltének éve
		hely	év	mely mű- egyetemen vagy főiskolán szerezte	melyik évben	
1. Gépészmérnökök.						
1	Lácay Tibor	Sárospatak	1901	Berlin	1924	1939
2	Martens Ágost	Mezőhegyes	1901	Grác	1938	1939
3	Salgó János	Fischern	1905	Bécs	1937	1938
2. Vegyészmérnökök.						
1	Bein Károly	Budapest	1911	Karlsruhe	1933	1938
2	Fried István	Simontornya	1912	Genf	1935	1938
3	Kovács Pál	Nagyoroszi	1897	Boroszló	1930	1938
4	Mezriczky László	Ugod	1890	München	1920	1939

XVII.

NÉVJEGYZÉKE

azoknak, akiknek külföldi doktori oklevele az 1938/39. tanévben a M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen honosított.

Sorszám	N é v	Születési		A műegyetem, amelyen doktorrá avattatott	A doktorrá avatás éve	A honosítás keltének éve
		hely	év			
1	1. Műszaki doktor. Almási József	Celldömölk	1909	Karlsruhe	1938	1938

XVIII.

Névjegyzéke

a M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemre
az 1938/39. tanévben beiratkozott hallgatóknak.

Mérnöki és Építészmérnöki Kar.

A) Mérnöki osztály.

a) Rendes hallgatók:

Andor László I. II.	Domcsek László I.
Aradi János I.	Domján Jenő I. II.
Arany Béla I. II.	Doromby Pál I. II.
Árkay Rudolf I. II.	40. Dukay Jenő I. II.
5. Bakonyi Iván I. II.	Erdélyi Albert I. II.
Balogh Péter Pál I.	Erpf Edgár I. II.
Bánó Iván I. II.	Érszegi László I. II.
Bányay József I.	Fábián Imre I. II.
Battonyai János I.	45. Fábián József I. II.
10. Belházy Ferenc I. II.	Fábián Tibor I. II.
Bellmond Egon I.	Faddy Géza I.
Benedek Pál I. II.	Faragó László I. II.
Bényei László I. II.	Fazekas József I. II.
Benyó Gyula I.	50. Fogarasi Mihály I. II.
15. Bisseliches Dániel I. II.	Formanek Ferenc I. II.
Bittera László I. II.	Forstner István I. II.
Bodolay Jenő I. II.	gutori Földes György I. II.
Bonyhád Jenő I.	Földi Endre I. II.
Bölcskei Elemér I. II.	55. Földi István I. II.
20. Breuer György I. II.	Földvári László I. II.
Buocz Tibor I. II.	Friebeisz János I.
Capdebo Dezső I.	Fülöp Lajos I. II.
Chiovini Róbert I. II.	Füves István I. II.
Cserői Zoltán I. II.	60. Gállik István I. II.
25. Csermák Béla I. II.	Galló Tibor I. II.
Cseuz László I. II.	Gáspár László I. II.
Czakó János I.	Georgieff Stefan Dimoff I. II.
Czibulka Mihály I. II.	Gellért Dénes I. II.
Cziglina Vilmos I. II.	65. Gilde László I. II.
30. Czitronyi István I. II.	Gombás Lukács I. II.
Deme György I. II.	Gonda János I. II.
Demjén András I.	Gyökös Imre I. II.
Dénes György I. II.	Hagymási Imre I.
Deutsch Ervin I. II.	70. Hámos József I. II.
35. Dobos István I.	Haraszi László I.
Dologh Ervin I. II.	Hargitai Béla I.

- Harkányi György I. II.
Hartig Miklós I.
75. Hasch Gyula I. II.
Hell Géza I. II.
Honti Gyula I. II.
Hovancsek László I. II.
Hölczler Imre I.
80. Hörcher János I. II.
Illés György I.
Imre Géza I.
Iván Sándor I. II.
Ivánka István I. II.
85. Jancsó Gyula I. II.
Jancsó Zoltán I. II.
Janó Albert I. II.
Janotti József I. II.
Járay Sándor I. II.
90. Jaulusz Lajos I. II.
Jäger Pál I.
Kádár Imre I. II.
Kakamakoff Trifon I. II.
Kalcher Árpád I. II.
95. Karsay Sándor I.
T. Kása Lajos I. II.
Kató László I. II.
Katona Zoltán II.
Katzenbach Ádám I.
100. Kautny Károly I.
Kenéz István I. II.
Kérchy Péter I.
Kernáts András I. II.
Khloyber Walter I. II.
105. Kinczel Ede I. II.
Király Béla I.
Király Lajos I.
Kiss Árpád I.
Kiss György I. II.
110. Kiss Gyula I. II.
Kiss János I. II.
Klenovits Miklós I. II.
Knuth Béla I.
Konyicsák Ernő I. II.
115. Kosárszky Imre I. II.
Kovács Géza I. II.
Kovács Ottó I. II.
Könyves Kolonics László I.
Krejniker Miklós I. II.
120. Laczkó Béla I.
Landesz Egon I. II.
Láng Gábor I. II.
Lányi Ernő I.
Legeza István I.
125. Lehel Jenő I. II.
Lengyel Lajos I. II.
Lenkei Tibor I. II.
Lerchner Jenő I. II.
Lesenczey Rezső I.
130. Leveleki László I.
Liptay Tivadar I. II.
- Lovas István I. II.
Lovass András I. II.
Lugosi Béla I. II.
135. Majoros István I. II.
Malonyay Ferenc I. II.
vitéz Markus Gyula I. II.
Melegh Gyula I. II.
Melles Tivadar I. II.
140. Mészáros János I.
Mézcs Odön I.
Milasovszky Géza I.
Mitók Béla I.
Molnár Dániel I. II.
145. Molnár Sándor I. II.
Murai Gyula I. II.
Muszély Imre I.
Najmányi László I. II.
Nemes Gyula I. II.
150. Némethy László I. II.
Névery Imre I. II.
Nickmann Ottó I. II.
Nyitray László I. II.
Oberritter Tibor I. II.
155. Oulechla József I.
v. Hatolykai Pap István I. II.
Papp Béla I. II.
Papp Ferenc I. II.
vitéz Papp Zoltán I.
160. Perneczky Béla I.
Petur Alajos I.
Pintér Béla I. II.
Polich Miklós I.
Popoff Péter I. II.
165. Pozsár László I. II.
Prág Mátyás I. II.
Prieszter István I.
Rác János I. II.
Radványi Jenő I. II.
170. Rajzei Kálmán I. II.
Rajzezy Ervin I.
Rákos Jenő I.
Reiner Imre I. II.
Ritter Miklós I. II.
175. Romek Árpád I. II.
Rosenwald György I.
Rossmann Frigyes I. II.
Rostás László I. II.
Rosztóczy Alfons I. II.
180. Rubányi István I. II.
Ruszthi Ernő I.
Sáfrány Gusztáv I.
Salamín Pál I.
Sámson Bors János Ernő I. II.
185. Sarkadi Szabó István I. II.
Schindler Pál II.
Schmidt Mihály I. II.
Schmidt Tibor I. II.
Schvarecz Károly I. II.
190. Sebestyén László I. II.

- Selényi Endre I. II.
Sipos Tibor I. II.
Siska Mihály I.
Sólyom Dénes I. II.
195. Spitz Miklós Béla I.
Stiasny-Csáklány Marius I.
Szabó Ferenc I.
Szabó János I. II.
Szakvály Jenő I. II.
200. Szálka György I. II.
Szalmássy Ede I. II.
Száray Loránt I. II.
Szécsenfalvi Ferenc I.
Szegő Ferenc I. II.
205. Szemlaki Rezső I. II.
Szentgyörgyvári Ottó I.
Szepesi János I. II.
Szilágyi József I. II.
Szilágyi Lajos I.
210. Szilágyi Pál I. II.
Szilvágyi Imre I. II.
Szitkey László I. II.
Szörényi Miklós I. II.
Szultzer János I. II.
215. V. Szücs Dénes I.
Tarján László I. II.
Téby László I.
Teleki Barna László I. II.
Teszéri György I. II.
220. Thamó Gábor I.
Thiess Norbert I. II.
Tóth Árpád I. II.
- Tóth Liboriusz I. II.
Tóth Miklós I. II.
225. Tóth Pál I. II.
Tóth Zsigmond I. II.
Tóth Kincses László I. II.
Töröcsik Gyula I. II.
Török István I. II.
230. Udvardy László I. II.
Ujpal Kálmán I. II.
Ujszászi Emil I. II.
Ujvári Kornél I.
Vajnai Imre I. II.
235. Vámos Tibor I. II.
Vándor Endre I. II.
Varga Béla I. II.
Vargha László I. II.
Várhegyi János I. II.
240. Vásárhelyi László I. II.
Vásárhelyi Mihály I. II.
Vaszilievits-Sömjén György I.
Veress László I. II.
Vermes György I. II.
245. Vineze Ödön I. II.
gidófalvi Vitályos László I. II.
Vő József I.
Vörös József I. II.
Wehner Ivor I. II.
250. Weszelovszky Emil I.
Wolkóber László I. II.
Zier László I. II.
Zimonyi Zoltán I. II.
Zoldán Ernő I. II.

b) *Rendkívüli hallgatók:*

B) *Építészmérnöki osztály.*

a) *Rendes hallgatók:*

- Aczél Viktor I. II.
Altenstein Iván I. II.
Auer Sándor I. II.
Balogh Ottó I. II.
5. Bánhelyi Ferenc I. II.
Bánóczy Ferenc I. II.
Bánóczy Zoltán I. II.
Bélteki József I. II.
Bíró Ferenc I. II.
10. Bíró Gábor I. II.
Böhm Anna I.
Bróz Béla I. II.
Cseh Béla I. II.
Czeglédi Jenő I. II.
15. Dezső György I. II.
Dimoff Vladimir I. II.
- Egyed Zoltán I. II.
Eidenpencz József I. II.
thurzóbányai Elischer Gyula I. II.
20. Faigl Ferenc I. II.
Feczkó István I. II.
Felcsér László I. II.
Folly Irén I. II.
Fülep Sándor I. II.
25. Gellén Endre I. II.
Gilyén Jenő I. II.
Gilyén József I. II.
Girardi Kornél I. II.
Hajós Pál József I.
30. Hambardzsieff Malcsó I. II.
Harmat Imre I.

- Hénel Miklós I. II.
 Horányi Ferenc I. II.
 Hudák Aurél I. II.
 35. Hieff Borislav I. II.
 Ilonczai Nándor I.
 Izsák Sándor I.
 Jancsó Gyula I. II.
 pribéri Jankovich István I. II.
 40. Juhász Jenő I. II.
 Kacziba Ferenc I. II.
 Karnay Alajos I.
 Kelemen László I. II.
 Kelen Tibor I.
 45. Kemény László I. II.
 nemes Keviczky Samu László
 I. II.
 Kiss Ferenc I. II.
 Klenovits Pál I. II.
 Kolos Ferenc I. II.
 50. Kordik László I. II.
 Koren Jenő I.
 Kotsis Iván I. II.
 Kovács András I. II.
 Kovács Ödön I. II.
 55. Kovács Ödön I. II.
 Körmendy Nándor I. II.
 Lamping Ottó I. II.
 Lantos András I.
 Lechner Gyula I. II.
 60. Lechner Ödön I. II.
 Lengyel József II.
 Majoros Ferenc I. II.
 Makk Károly I. II.
 Makranski László I. II.
 65. Mangel Gyula I. II.
 Mangel János I. II.
 Mann Péter I. II.
 Marek Ervin I. II.
 Martosi Zoltán I. II.
 70. Messinger Géza I. II.
 Névery Tibor I.
 Novotny Jenő I. II.
 Oszvaldik Gyula I.
 Pászti Károly I. II.
 75. Pavlovsky István I.
 Payer János I. II.
 Pfannl Egon I. II.
 Péchy József I. II.
 Pető József I.
 80. Pruscha József I. II.
 Resatkó Endre I. II.
 szőrényi Reischl Antal I.
 szőrényi Reischl Péter I. II.
 Rohrböck József I. II.
 85. Rohringer László I. II.
 Rónaszéki Andor I. II.
 Sallay Imre I. II.
 Schádli László I. II.
 Schiel Ottmár I. II.
 90. Schmitterer Jenő I. II.
 Schramek István I. II.
 Schwáb Gyula I. II.
 székelyhidasi Sebestyén Gyula
 I. II.
 Sebestyén István I. II.
 95. székelyhidasi Sebestyén Tibor
 I.
 Semsey Lajos I. II.
 Solti Géza I.
 Stechauner Ferenc I.
 Stofkó László I. II.
 100. Stornó Ferenc I. II.
 Stumpf Ferenc I.
 Szabó Árpád I.
 Szarbinszky Milanoff Sztefan
 I. II.
 Szénerth Aladár I. II.
 105. Szentirmay Árpád I. II.
 Szili Sándor I. II.
 Szolga Ferenc I. II.
 Sztrapkovic Mátvás I. II.
 Szűszner Géza Zoltán I.
 110. Takács Gyula I. II.
 Takács Sándor I.
 Tantos Ferenc I. II.
 Tarján László I. II.
 Tarjányi Endre I. II.
 115. Thier-Szabó Felicia I. II.
 Tomory László I.
 Tóth Elemér I. II.
 B. Tóth István I. II.
 Tóth Kálmán I. II.
 120. dr. Tóth Pál I. II.
 Tóth Sándor I. II.
 Triltseh Vilmos I. II.
 Váczy-Hübschl Antal I. II.
 Vágó Imre Péter I. II.
 125. Valentiny Károly I. II.
 Vass Endre I. II.
 Vereb József I.
 Vidéki János I. II.
 Wirth Tibor I. II.
 130. Wisolith János I.
 Zilahy István I. II.
 Zoltán László I. II.

b) *Rendkívüli hallgatók:*

Gépész- és Vegyészmérnöki kar.

A) Gépészmérnöki osztály.

a) Rendes hallgatók:

- Agner Zoltán I. II.
 Albert Béla I. II.
 Albert László I. II.
 Alemann Frigyes I. II.
 5. Ali Ertogrul Alsirt Gergely I. II.
 Almássy György I. II.
 nemes Almássy György I. II.
 Ambrózy József I.
 Ambrus György I. II.
 10. Ambrus Sándor I. II.
 Anda Lajos I.
 Androsits Vilmos I. II.
 Angster Emil I. II.
 Angster József I. II.
 15. Arany Sándor I. II.
 Aszlányi József I. II.
 Atlasz Pál I. II.
 Attl Béla I. II.
 Attl Tibor I. II.
 20. Auerswald János I. II.
 August Lajos I. II.
 Avar Tibor I. II.
 Babics Pál I. II.
 Bacszak Nándor I. II.
 25. Balázs Andor I. II.
 Balázs Ferenc I. II.
 Balázs Lajos I. II.
 Bálint Andor I. II.
 Bálint Gábor I.
 30. Bálint György I. II.
 Bálint János I. II.
 Balogh Ambrus I. II.
 Balogh András I. II.
 Balogh József I. II.
 35. Baltás László I. II.
 Baneth László I.
 Bánhalmi Gyula I. II.
 Bánhalmi Pál I.
 Bánóczy György I. II.
 40. Bánréti Károly I.
 Bareza Gyula I. II.
 Bareza József I. II.
 Bareza Miklós I. II.
 Barkóczy György I. II.
 45. Báró Gyula I. II.
 Barna Tibor I.
 Barta Imre I. II.
 Bátori Ferenc I.
 Bedő Aladár I.
 50. Békés Sándor I. II.
 Bella Andor I. II.
 vitéz Bene László I.
 Benedek Sándor I.
 Beniczky Lajos I. II.
 55. Benkő Tibor I. II.
 Benyó Sándor I. II.
 Beöthy Andor I.
 Beran Lajos I. II.
 Berczeli Sándor I. II.
 60. Berczik László I. II.
 Berei Gusztáv I. II.
 Bereznay Frigyes I. II.
 Biensky Sándor I.
 Birkner Tihamér I. II.
 65. Blahó Miklós I. II.
 Bleyer Ferenc I. II.
 Bódi János I. II.
 Bodó Zalán I. II.
 Bodor Zoltán I. II.
 70. Boér József I. II.
 Bollmann Béla I. II.
 Borbás Nándor I. II.
 Borbély Mihály I. II.
 Borzsák Ferenc I. II.
 75. Bozzay Zoltán I.
 Böck Zoltán I. II.
 Böszörményi Árpád I. II.
 Bradics Károly I.
 Bresztovszky Lajos I.
 80. Budai Gyula I. II.
 Budai Zoltán I. II.
 Buday Endre I. II.
 Buzás Lajos I.
 Chikán János I. II.
 85. Collussi Béla I. II.
 Czagány József I.
 Czákó József I. II.
 Czanyó Adorján I. II.
 Czégé Imre I. II.
 90. Czibulya István I. II.
 Czillinger István I.
 Czirer Ákos I. II.
 Czvetkovits László I. II.
 Csajka Dezső I. II.
 95. Csanády Vince I. II.
 Csapai János I. II.
 Csapó Lajos I.
 Cseh Sándor I. II.
 Csepregi Ferenc I.
 100. Csermely László I. II.
 Csernai István I.
 Csigás József I.
 Csiki Jenő I. II.
 Csiky Károly I. II.
 105. Csillag Ferenc I. II.
 Csillag Mihály I. II.
 Csinma Sándor I.
 Csiszár Imre I. II.
 Csizy Tibor I. II.

110. Csóti István I. II.
Czukás László I. II.
Csurgay Ferenc I. II.
Csuri Miklós I. II.
Dalkó Kálmán I. II.
115. Dallos József dr. I.
Deák Károly I. II.
Décsi Gábor I. II.
Dégi Rezső I. II.
Dely Béla I. II.
120. Demjén József I. II.
Dénes Péter I.
Deres István I. II.
Destek Miklós I. II.
Dezső László I. II.
125. Dinnyés Ferenc I.
Dobrovsky Nándor dr. II.
Domján András I. II.
Dóry Endre I. II.
Drobnits Bálint I. II.
130. Egész Kálmán I. II.
Ellenbogen Oszkár I. II.
Eltér Kornél I. II.
Engelmayer Róbert I.
Engelschalt József I.
135. Erdélyi István I. II.
Erdős Gábor I. II.
Erdős György I. II.
Erdős György I. II.
Esső József I. II.
Esterházy Lajos gróf I. II.
140. Fábrián László I. II.
Fábrián Ödön I. II.
Faludy Sándor I. II.
Faluvégi Barna I. II.
Farkas Dénes I. II.
145. Farkas Gábor I. II.
Farkas Imre I. II.
Farkas László I. (szül. Bikkfalva, 1915)
Farkas László I. II. (szül. Budapest, 1920)
Farkas Mihály I. II.
150. Farkass György I.
Fazekas Ferenc I. II.
Fejér Gyula I. II.
Fekete Ferenc I.
Fekete Ernő I. II.
155. Fekete Zoltán I. II.
Fellner Sándor I. II.
nemes Ferenczy Jenő I. II.
Ferenczy Tibor I. II.
Filló József I.
160. Flaschner János I. II.
Flaszik Jenő I.
Flusser László I. II.
vitéz Fodor Vince I. II.
Földesi Tamás I. II.
165. Friebeisz János I. II.
- Futó István I. II.
Fülöp Ferenc I. II.
Fürst János I.
Füzy Kálmán I. II.
170. Gábor György I.
Gál István I. II.
Gál József I.
Gál Levente I. II.
Gallus Géza I. II.
175. Garadnay László I.
Gárdonyi László I. II.
Gárdosi Béla I. II.
Gáspár Béla I. II.
Géczi Dezső I.
180. Gellert Endre I.
Gellert Ferenc I. II.
Geönczy Pál I.
Germadies Vilmos I.
Géser Albert I. II.
185. Ghiczy Gábor I.
Gombos Imre I. II.
Gomperz László I. II.
Gond Ferenc I. II.
Gót Kornél I. II.
190. Gróf György I.
Groholy Emanuel I. II.
Gulcsik Imre I. II.
Gyalui R. Géza I.
Gyárfás József I. II.
195. Gyarmati Béla I.
Gyarmati József I. II.
Gyöngyösi Béla I. II.
Győri E. András I. II.
Gyuriss József I. II.
200. Haas András I.
Habony István I. II.
Hadnagy Domokos I.
Haidegger Géza I. II.
Hajdó Kálmán I.
205. Hajdu Béla II.
Hajdu Ferenc I. II.
Hajdu Nagy István I. II.
Hajnádi Ferenc I. II.
Hajós László I.
210. Halász András I.
Halász Jenő I. II.
Halász Zoltán I. II.
vitéz Halay György I. II.
Hammer Ferenc I. II.
215. Hangay László I. II.
Harvay Gusztáv I. II.
Hatházy Dániel I. II.
Hauschild László I. II.
Hausenblasz Endre I.
220. Heinecz Béla I.
Hellényi Miksa I.
Hennyey Zoltán II.
Herczeg Géza I. II.
Hering József I.

225. Herpay Kálmán I. II.
Herz Tibor I. II.
Herczog Ferenc I. II.
Hilbert Lajos I.
Hirmann Antal I. II.
230. Hofbauer Tamás I. II.
Hoffmann Roland II.
Hofmeister Ferenc I. II.
Honti Ottó I. II.
Horgos Gyula I. II.
235. Hornung József I. II.
Horovitz Ernő I.
Horváth András I. II.
Horváth Gyula I. II.
Horváth József I. II.
240. Horváth Károly I.
Horváth László I. II.
Horváth Vilmos I.
Horváth Zoltán I. II.
Hőke László I. II.
245. Huber István I. II.
Hubert Gusztáv I.
Ilkovits Iván I. II.
István Géza I. II.
Ivancsó Ferenc I.
250. Jacoby György I. II.
Jajczay Sándor I. II.
Jalsovszky György I. II.
Jánószky Mihály I. II.
Jász Iván I. II.
255. Jászó Ferenc I. II.
Jekelfalussy Gábor I. II.
Jobbágy János I. II.
Jobbágy Kálmán I.
Juhász Károly I. II.
260. Juth Károly I.
Kádár Miklós I. II.
Kail Endre I. II.
Kaiser Pál I. II.
Kálmán László I. II. (szül.
Budapest, 1918)
265. Kálmán László I. (szül.
Nyitra, 1916)
Kamocsa Sándor I. II.
Kanász Nagy Sándor I. II.
Kankovszky Tamás I. II.
Kántor Géza I.
270. Kaplanek Kornél I. II.
Kaposi András I. II.
Kapuváry Jenő I. II.
Karády Pál I. II.
Kurai Sándor I.
275. vitéz Karay Béla I. II.
Kardos György I. II.
Kárpáthy Sándor I.
Kárpáti Zoltán II.
Kassai Jenő I. II.
280. Katona László I. II.
- Kele András I. II.
Keller György I.
Keller István I.
Keltai Gyula I. II.
285. Kemény Gyula I. II.
Kemény István I. II.
Kemény Sándor I. II.
Kerékgyártó Béla I. II.
Kerényi A. Ödön I. II.
290. Kertész Ferenc I.
Kertész János I. II.
Kertser Egon I. II.
Keszler Sándor I. II.
Kirtján Ernő I. II.
295. Kisboeckői László I. II.
Kiss Ernő István I. II. (Szül.
Olaszka, 1920.)
Kiss Ernő I. (szül. Perces,
1908.)
Kiss Gyula I. II.
Kiss István I. II.
300. Kiss Károly I. II.
Kiss Károly István I.
Kiss Kornél I. II.
Kiss Tivadar I.
Knapecz Herbert I.
305. Knoll István I. II.
Kois István II.
Kolbe Gábor I. II.
Kollár Károly I. II.
Kolonics Zoltán I. II.
310. Kolontáry János I. II.
Kolostori István I. II.
Kolostori József I. II.
Komáromy Gyula I. II.
Komlós János I. II.
315. Komlóssy Károly Albert I.
Komporday Aurél I. II.
Kondor István I. II.
Kondor Jenő I. II.
Kontra József I. II.
320. Kontra Jenő I. II.
Korbuly Béla I.
Korbuly József I. II.
Korda Sándor I. II.
Koronka Lajos I. II.
325. Korponay Pál I.
Kósa Tibor II.
Kossin Kálmán I. II.
vitéz Kovács Attila I. II.
Kovács Gyula I. II.
330. Kovács Imre I.
Kovács István I.
Kovács László I. II.
Kovács Sándor I. II.
Kovács Zoltán I. II.
335. Kovásznay László I. II.
Kovenz Henrik I.
Kőhalmi József I. II.
Kökény Mihály I. II.

- König Aladár I. II.
 340. Körmendi Gyula I. II.
 Körmendi Gábor I. II.
 Kövesdi László I. II.
 Kraft Péter I.
 Kuhn János I. II.
 345. Kun István I. II.
 Kundlak Iván I. II.
 Kuntz Ernő I. II.
 Kurucz György I. II.
 Kurucezi Sándor I. II.
 350. Kuti Sándor I. II.
 Kürti József I. II.
 Kürtös Loránd I. II.
 Lach Dezső I.
 Lajkó Sándor I. II.
 355. Lakatos István I. II.
 Láng István I.
 Láng Károly I. II.
 Lányi Ernő II.
 Lázár Lajos Péter I. II.
 360. Lehőcz József I.
 Lenkei Antal I. II.
 Lennert Ádám I. II.
 Leskowszky Róbert I. II.
 Lévai Ágoston I. II.
 365. Lévárady Károly I. II.
 Libik György I. II.
 Loránd László I. II.
 Lorenz Tibor I. II.
 Lossinszky Szilveszter I. II.
 370. Lovas József I. II.
 Löbl Erhard I. II.
 Lőrinczy Attila I. II.
 Lőrinczy Sándor I. II.
 Lukácsfalvi Tibor I.
 375. Magyarfy Károly I. II.
 Majláth László I. II.
 Major Ferenc I. II.
 Major László I. II.
 Majoros Kornél I.
 380. Mankherr Endre I. II.
 Mann Alfréd I. II.
 Márfaei Kamilló I.
 Markó Endre I.
 Markózi Géza I.
 385. Maron Imre I. II.
 Mart József I. II.
 Martini Oszkár I. II.
 Marton Tamás I.
 Marton Vilmos I.
 390. Mattyasovszky-Zsolnay Tamás I.
 Mayerhoffer Károly I. II.
 Méray-Horváth Loránd I. II.
 Méri Béla I. II.
 Mérki Andor I. II.
 395. Mészáros Ferenc I. II.
 Mészáros Gyula I. II.
 Meszéna László I. II.
 Mezei János I. II.
 Mezey Géza I. II.
 400. Mihályfi Ernő II.
 Mike Géza I.
 Mike György I.
 Mlinkó Géza I. II.
 Móczár János I.
 405. Mohácsi Lajos I. II.
 Moletz Nándor I. II.
 Molnár Ernő I. II.
 Molnár Mihály I. II.
 Molnár Zoltán I. II.
 410. Mosonyi Imre I. II.
 Mostbacher Ödön I. II.
 Moticska Alfonz I. II.
 Mrena Imre I.
 Müller Károly I. II.
 415. Nacsá Zoltán I. II.
 Nágay László I. II.
 Nagy Elemér I. II.
 Nagy Ernő I. II. (szül. Kolozsvár, 1919.)
 Nagy Ernő I. (szül. Budapest, 1917.)
 420. Nagy György I.
 Nagy L. Gyula II.
 Nagy Hugó I. II.
 Nagy István I. II.
 sasi Nagy István I. II.
 425. Nagy Iván I. II.
 Nagy Lajos I. II.
 eörsi Nagy Lajos I. II.
 Nagy László I. II.
 Nagy László Gyula I.
 430. Nagy László József I.
 Nagy Menyhért I.
 Nagy Pál I. II.
 Nagy Péter Endre I. II.
 Nagy Sándor I. II.
 435. M. Nagy Sándor I. II.
 Nagyszalánczy Loránt I. II.
 Négyessy György I. II.
 Neidenbach Ákos I.
 Nemes Ferenc I. II.
 440. Német Károly I. II.
 Németh Zsigmond I. II.
 Némethy Loránd I.
 Niezky Lajos I. II.
 Nikola Frigyes I. II.
 445. Oláh Kálmán I. II.
 Olexó Nándor I. II.
 Orbán Dezső I.
 Orosz Antal I. II.
 Orosz István I. II.
 450. Ötömösy István I. II.
 Pál Árpád István I.
 Pacsmár József I.
 Pados Ferenc I.

- Palágyi János I. II.
 455. Pallós Loránt I.
 Palócz István I. II.
 Palotás Gyula I. II.
 Pámer Henrik I. II.
 Papp István I. II.
 460. Papp József I. II.
 Pataki Emil I.
 Pataki Ernő I. II.
 Paul G. László I.
 Pauer Jenő I. II.
 465. Paunz György I. II.
 Pázmándi László I. II.
 Pék Gyula I. II.
 Peneff Georgi I.
 Péntek László I. II.
 470. Perbíró György I. II.
 Pető Géza I. II.
 Petőcz András I. II.
 Petricskó Miklós I. II.
 Petróczy Miklós I. II.
 475. Petruska Dezső I. II.
 Pichler György I. II.
 Piri József I.
 Plessa Elek I.
 Pogány Árpád I. II.
 480. Polgár László I. II.
 Polgár Ottó I.
 Pongor Barna I. II.
 Pósfay József I.
 Potzner József I. II.
 485. Purman János I.
 Púszta Oszkár I.
 Rác István II.
 Rác Jenő I. II.
 Rác Zoltán I. II.
 490. Radenkovits György I. II.
 Radványi Imre I. II.
 Raffaj András I.
 Ragettli Tamás I. II.
 Rajos Béla I.
 495. Rakonczay László I. II.
 Rechnitzer Ferenc I. II.
 Réczey Gusztáv I. II.
 Régeni László I. II.
 Reisz Andor Pál I.
 500. Rejtő György I. II.
 Renner Zoltán I. II.
 Rényi Árpád I. II.
 Rettich Ernő I. II.
 Reznicek József I.
 505. Richter Ervin I. II.
 Rohonyi Gyula I. II.
 Romhányi József I.
 Róna Győző I. II.
 Rózsa Béla I. II.
 510. Ruszinyák Ferenc I. II.
 Rutz Gyula I. II.
 Sacher Vilmos I. II.
 Sági István I.
 Salamon Tibor I. II.
 515. Sándor Miklós I. II.
 Sarkady László I.
 Schäffer Lajos I.
 Schätz Antal I. II.
 Scheiber István I. II.
 520. Schilling János I. II.
 Schindler Alfréd I. II.
 Schleffer Ödön I. II.
 Schmalz József I. II.
 Schmelzer Győző I. II.
 525. Schmidt Elek I. II.
 Schmidt Zoltán I. II.
 Schönlebe Károly I. II.
 Schuster Márton I. II.
 Schüchel József I. II.
 530. Schwarz György I. II.
 Seereiner Oszkár I.
 Sényey Kálmán I. II.
 Serényi István I. II.
 Sidlovics József I. II.
 535. Sikli Bertalan I. II.
 Siklósi Lajos I.
 Sikora Vilmos I. II.
 Simon Sándor I.
 Simonits Károly I. II.
 540. Simonyi Károly I. II.
 Simonyi Miklós I. II.
 vitéz Skublies Viktor I.
 Sódor József I. II.
 Somogyi Tibor I. II.
 545. Sopronyi-Thurner Ferenc
 I. II.
 Sovánka László I. II.
 Sóváry Emil I.
 Söleth Alfréd I. II.
 Splény Gábor báró I.
 550. Stachó Endre I. II.
 Stangl Gusztáv I. II.
 Stanga József I.
 Stecher Arno I.
 Steinaecker-Bánsági Tibor
 I. II.
 555. Steiner Ferenc I. II.
 Stevka János I. II.
 Strommer Gyula I. II.
 Sugár Tamás I.
 Süle Károly I. II.
 560. Sydó Sándor I. II.
 Szabados Dezső I.
 Szablies Ferenc I. II.
 Szabó Albert I.
 Szabó Andor I. II.
 565. Szabó György I.
 Szabó Imre I. II.
 Szabó István I.
 Szabó Károly I. II.
 Szabó Lajos I. II.

570. Szabó László I. II.
Szabó Loránd I. II.
Szabolcs László I.
Szalay Adorján I.
Szalkay Béla I. II.
575. Szalontai Károly I.
Szametz Tibor I. II.
Szántay Balázs I. II.
Szántó Miklós I. II.
Szász Tamás Dénes I. II.
580. Szatmári Károly I. II.
Szávai Gyula I.
Szederkényi Ferenc I.
Szeghő Lajos I. II.
Székely István Márius I. II.
(szül. Budapest, 1920.)
585. Székely István I. II. (szül.
Máramarossziget, 1917.)
Székely Mihály II.
Székely Sándor I. II.
Szekeres István I. II.
Szeman László I.
590. Szemerey György I. II.
Szemplér Hugó I. II.
Szénási Mihály I.
Szente Kálmán I.
Szentendrey László I. II.
595. Szentiványi Tibor I. II.
Szentkirályi Ede I.
Szentkúti Károly
Szentpáli Gyula I. II.
Szentornyay András I. II.
600. Szeőke István I. II.
Szepez Tivadar I.
Szerémy Nándor I. II.
Szigeti H. Jenő I. II.
Szigligeti Gyula I. II.
605. Szij Károly I. II.
Sziklai László I. II.
Szikszay Gergely I. II.
Szilágyi János I. II.
Szilágyi Szilárd I. II.
610. Szilléry László I. II.
Szilvási Antal I. II.
Szirmai Kornél I. II.
Szívós István I. II.
Szkotniczky Rezső I.
615. Szlotta József I. II.
Szmrecsányi Bogomér I.
Szokop Imre I. II.
Szolgay Norbert I. II.
Szondy György I. II.
620. Szulyovszky Tasziló I. II.
Szücs András I. II.
Szücs B. Miklós I. II.
Szvoboda Ferenc I. II.
Tajthy József I. II.
625. Takács József II.
Takáts Ferenc I. II.
- Takó Béla I. II.
Tallian Tibor báró I. II.
Tamásfi Albert I.
630. Tamássy Kálmán I. II.
Tari László I. II.
Taárkányi Imre I.
Tarnay I. Miklós I. II.
Tasnádi Endre I.
635. Tatay Sámuel I. II.
Táttraaljai Endre I. II.
Tátray István I. II.
Téglássy Ferenc I. II.
Temestői József I. II.
640. Tenczer János I.
Tescher Árpád Theo I. II.
vitész Thuránszky László I. II.
Tiba Gyula I. II.
Tilly Hugó I. II.
645. Timár Miklós I. II.
Tóbiás István I. II.
Tóbiás Kornél I. II.
vitész Toldi József I. II.
Tomaschek Pál II.
650. Tóth Béla I. II.
Tóth József I. II.
Tóth Kálmán I. II.
Tóth László I. II.
Tóth Oszkár I. II.
655. Tóth Pál I. II.
Tóth Sándor I. II.
Tóth Vilmos I.
Tóthfalusy József I. II.
Tőkés József I. II.
660. Török Szabolcs I. II.
Triznya József I. II.
Tukacs Béla I.
Tupta László I. II.
Türr Imre I. II.
665. Udvarhelyi László I. II.
Udvary Ferenc I. II.
Uray Vilmos I. II.
Vadas László I.
Vadas Zoltán I. II.
670. Vadkerti Zoltán I. II.
Vági András I.
Vajda Emil I. II.
Valatin János I. II.
Vályi Kálmán I.
675. Vankó Richárd I.
Váradi Endre I. II.
Váradi János I. II.
Várdai István I. II.
Varga Ákos I. II.
680. Varga Béla I.
Varga István I. II.
Varga László I. II.
Varga Oszkár I. II.
Vas István I.
685. Vas Kálmán I. II.

- Vas Péter I. II.
 Vaska Győző I. II.
 Vastag József I. II.
 Vasvári Vilmos I. II.
 690. Vecsey Ágoston I. II.
 Végh László I. II.
 Vella György I. II.
 Vercseg László I. II.
 Veres Lajos I.
 695. Vértessy Kornél I.
 Veyl Róbert I. II.
 Vidáts Zoltán I. II.
 Vigh Albert I.
 Vojnich Pál I. II.
 700. Vogel Oszkár I. II.
 Vőneki Ferenc I. II.
 Vörös Imre I.
 Wagner Márton I. II.
 Wagner Walter I.
 705. Walter Márton I. II.
- Wégnér Endre I. II.
 Willoner János I. II.
 Windt László I. II.
 Winter József I. II.
 710. Wirth József I. II.
 Wolf Frigyes I.
 Zachemski Ferenc I. II.
 Zákány Zoltán I. II.
 Zalányi János I.
 715. Zanesoff Velko I. II.
 Zátanyi György I. II.
 Znakovszky Zoltán I. II.
 csepei Zoltán István I. II.
 Zoltán Oszkár I. II.
 720. Zólyomi Lajos I.
 Zrenner György I. II.
 Zupka Lajos I.
 Zsebő Ferenc II.
 Zsoldos Cézár I. II.
 725. Zsuppán József I. II.

b) *Rendkívüli hallgatók:*

Hajdu Béla I.

B) *Vegyésmérnöki osztály.*

a) *Rendes hallgatók:*

- Almási Elemér I. II.
 Almásy Andor I.
 Ander János I. II.
 Andriska Viktor I.
 5. Apor Oszkár I. II.
 Ártándi Károly I. II.
 Bálint László I. II.
 Balla György I. II.
 Balogh György I. II.
 10. Bárány István I. II.
 Baranyay Gyula I. II.
 Barta Béla I.
 Bártfai Ferenc Szilárd I. II.
 Bencze Gábor I. II.
 15. Bendel Egon I.
 Bodánszky Miklós I.
 Bodrogekőzy Béla I.
 Bogisich Gedeon I.
 Boldizsár László I. II.
 20. Boór Károly I.
 Bozó János I. II.
 Brückner József I. II.
 Burgyán Aladár I. II.
 Büdi Miklós I.
 25. Czillinger László I. II.
 K. Csató Imre I. II.
 Csizmazia Imre I. II.
 Dely Gyula I. II.
 Dér Ágoston I. II.
30. Détszy János I.
 Domonkos József I. II.
 Erdős Elemér I. II.
 Ernyei Gábor I. II.
 Évva Ferenc I. II.
 35. Faragó János I. II.
 Farkas Loránt I. II.
 Fehér László I. II.
 Ferenczy Zoltán I. II.
 Floderer Sándor I. II.
 40. Fodor István I. II.
 Földesi Kálmán I.
 Földváry Imre I. II.
 Gáncs Elemér I. II.
 Gáspár Ernő I. II.
 45. Gécezi László I.
 Gönczy Lajos I. II.
 Görög Jenő I. II.
 Görög Ottó I. II.
 Gresits Iván I. II.
 50. Gresingh Lajos I.
 Gusztáv András I. II.
 Gyapay Tamás I. II.
 Hága László I. II.
 Halmay Jenő I. II.
 55. Hamvas József I. II.
 Herzog Antal I. II.
 Hitter György I. II.
 Holló János I. II.
 Horváth Jenő I.

60. Horváth László I. II.
Hüvös József I.
Jámbor Béla I. II.
Jánszky Béla I. II.
Jávoresik Sándor I.
65. Kaczendorfer Zoltán I. II.
Kafka László I. II.
Kálmán Imre I.
Kálmán Tivadar I. II.
Kamarás György I.
70. Károlyi József I. II.
Karsay Béla I. II.
Kertész Gábor II.
Kell Péter I.
Kiss György I.
75. Klein Tibor I. II.
Korányi György I. II.
Krall György I. II.
Kulla Géza I. II.
Laár Endre I. II.
80. Lacfalvi József I. II.
Lehel Pál I.
Lehr Miklós I.
Lendvai Jenő I. II.
Lengyel Irén I. II.
85. Lévai Mór I. II.
Lindner Károly I. II.
Lőrentei Tivadar I. II.
Makai János I. II.
Marek H. Gábor I. II.
90. Máriássy Mihály I. II.
vitéz Maróthy Géza I. II.
Masznyik Imre I. II.
Maurer Antal I.
Mester László I. II.
95. Mészáros Jolán I. II.
Mezey Barna I. II.
Mezey Jenő I. II.
Mikes György I. II.
Miklóssy Gábor I. II.
100. Millig László I.
Mólnár László I. II.
Móri-König Gyula I. II.
Murányi Albert I. II.
Nádas Béla I. II.
105. Nagy Frigyes I. II.
Nagymihály Ferenc I.
Néber Elemér I. II.
Nedeczky-Griebsch Zoltán
I. II.
Nestler Sándor I.
110. Neugebauer Jenő I. II.
Pachhofer Vilmos I. II.
Pap Géza I. II.
Patay Gyula I.
Paulinyi Ernő I. II.
115. Péchy László I. II.
Pogány Judit I. II.
- Porges Axel Richárd I. II.
Práger István I. II.
Preisich Miklós I. II.
120. Purman Jenő I. II.
Rachl Tibor I. II.
Ravasz László I. II.
Reitmann Ferenc I. II.
Richter Vladimir I. II.
125. Ruják László I. II.
Sándor János I.
Sarkadi János I. II.
Schilling Mária I. II.
Schwalm György I. II.
130. Segner Pál I. II.
Simek Rezső I. II.
Sipos János I. II.
Smárik István I. II.
Soós Károly József I.
135. Soós László I. II.
Stadler József I. II.
Stefanovits Pál I. II.
Stegena Lajos I. II.
Steltzer Elemér I. II.
140. Straub Gyula I. II.
Szabó Aladár dr. I. II.
Szabó Sándor Elemér I.
Szabó Zoltán II.
Szakál Pál I. II.
145. Székely András I. II.
Székelyhidy Pál I.
Szilágyi Antal I. II.
Szőke Lajos I. II.
Sz. Szücs Mihály I. II.
150. Techet Zeno I. II.
vitéz Than Károly báró I.
Tobiás Károly I. II.
Tóth Béla I. II. (szül. Nagy-
ecsed, 1920.)
Tóth Béla I. II. (szül. Sziget-
szentmiklós, 1917.)
155. Törley Dezső I. II.
Triska Ernő I. II.
Vajda Ödön István I. II.
Vályi Péter I. II.
Varga András I.
160. Vas Károly I. II.
Vendl Aladár I. II.
Vincze András I. II.
Vissy László I. II.
Wagner László I. II.
165. Weber Vilmos I.
Weinrich Bódog I.
Werner József I. II.
Zalay Endre I. II.
Zalotay Károly I. II.
170. Zech Konstantin báró I.
Ziegler Vilmos I. II.

Bánya-, kohó- és erdőmérnöki kar.

A) Bánya- és kohómérnöki osztály.

a) Rendes hallgatók:

Bányászok.

- dr. Alliquander Endre I. II.
 dr. Alliquander Ödön I. II.
 Auer Vilmos I. II.
 Bányász János I. II.
 5. Barcsák András I., pótf. II.
 Bencze János I. II.
 Benczés Vilmos I. II.
 Beringer John I. II.
 Bolyky Zoltán I. II.
 10. Csanády László pótf., II.
 Csobod Barnabás I.
 Cziike Albert I. II.
 Darvas Géza I. II.
 Dehény Zoltán I. II.
 15. Drjenovszky Béla I., pótf., II.
 Ebergényi László I. II.
 Esztó Zoltán I. II.
 Fekete István I. II.
 Fekete Sándor I., pótf., II.
 20. Fényes Gyula I. II.
 Fülöp Pál I. II.
 Gerő Ervin I. II.
 Goreczky Sándor I. II.
 Graul Róbert I. II.
 25. Gyenge József I. II.
 Hansági Imre I. II.
 Hénel Béla I. II.
 Javorek Ervin I. II.
 vitéz Karsai Ottó I.
 30. Kassai Lajos I. II.
 Kompolthy Ödön I., pótf., II.
 Kratky Jenő I. II.
 Kuzsel Ferenc I. II.
 Lassan József I. II.
 35. Libis Zoltán I., pótf.
 Lugosi György I. II.
 dr. Major-Maróthy Gábor I.,
 pótf., II.
 Marinov Draganov Krasztio
 I. II.
 Mécs Endre I. II.
 40. Mező Jenő I. II.
 Molnár Sándor I.
 Munkácsi Zoltán I., pótf., II.
 Osgyáni Ferenc I., pótf., II.
 Pantó Béla I. II.
 45. Pasztuha László I., pótf., II.
 Petőcz Jenő I. II.
 Petrov Dimitrov Iván I. II.
 Podányi Tibor I. (kmh.) II.
 Pohl Károly pótf., II.
 50. Pozsgai Károly I. II.
 Preisinger Nándor I. II.

- Reif Pál I. II.
 Remenyik Ernő I., pótf., II.
 Reviczky Ferenc I. II.
 55. Richter Richárd I. II.
 Rónai László I. II.
 Rudolf Mihály I. II.
 Rumpler Péter pótf., II.
 Ruzsinszky István I. II.
 60. Seyfried Gyula I., pótf., II.
 Simon Kálmán I. II.
 Stancz-Klopotovics Viktor
 I. II.
 dr. Stefkovits Gyula I., pótf.,
 II.
 Stoll Loránt I. II.
 65. Szakall Vince I. II.
 Tarján Kálmán I. II.
 dr. Tassonyi Zsolt I. II.
 dr. Touttenui Tibor I. II.
 Vadász Zoltán I. II.
 70. Vajk Miklós I. II.
 Varga Gusztáv I. II.
 Vas László I. II.
 73. Zambó János I., pótf., II.

Kohászok.

- Ágotai Béla I. II.
 75. Altnéder János I. II.
 Avas (Preidl) Mihály I. II.
 Bácskay István I. II.
 Barczi Mátyás I. II.
 Bayer Rezső I. II.
 80. Bendl István I. II.
 Bignio Imre I. II.
 Biró Zoltán I. II.
 Crisán István I. II.
 Csapó Zoltán I., pótf., II.
 85. Éles László I. II.
 Farkas Frigyes I., pótf., II.
 Fessler József I., pótf., II.
 Garamvölgyi Albert I. II.
 Gerencsér József I., pótf., II.
 90. Gonda Lajos I., pótf., II.
 Halvax Károly I. II.
 Hantos Rezső I., pótf., II.
 Harday Gusztáv I. II.
 Harmathy Lajos I. II.
 95. Hencsey László I. II.
 vitéz Hollósi Béla I. II.
 Hugyera Károly I. II.
 Jánossy István I. II.
 Jánossy Kázmér I. II.
 100. Kemény Kornél I. II.

- Kiss R. János I., pótf., II.
 Kishegyi Géza I. II.
 Klinszki Kálmán I. II.
 Koder Frigyes I. II.
 105. Kovács Ferenc I. II.
 Latinák István I. II.
 Mándoki Andor I. II.
 Medgyesy Imre I., pótf., II.
 Mikulecz László I. II.
 110. Molnár Ferenc I., pótf., II.
 Monsberger Gottfried I. II.
 Nagyzsadányi Endre I. II.
 Nemenz Rudolf I. II.
 Pilter Pál I. II.
 115. Pintér András I. II.
 Polgáry Sándor I. II.
 Posgay Lajos I., pótf., II.
 Schmidt György I. II.
 Schütz János I. II.
 120. Szabó Ferenc I.
- Szabó Miklós I., pótf., II.
 Szabó Ödön I. II.
 Szász István I. II.
 Szlávik József I., pótf., II.
 125. Szilávy Olivér I. II.
 Szovják Hugó I., pótf., II.
 Szuch Louis I. II.
 Szücs Endre I., pótf., II.
 Talabér József I. II.
 130. nemes Toperezer Arthur I.
 (emh.) II.
 Trieber Vilmos I., pótf., II.
 Vajk Péter I. II.
 Varga Ferenc I. II.
 Várszegi Zoltán I.
 135. Vermesi Béla I., pótf., II.
 Vissi Géza I. II.
 Volena-Koczor Tibor I., pótf., II.
 138. Wiedner János I. II.

B) Erdőmérnöki osztály.

a) Rendes hallgatók:

- Auer József I., pótf., II.
 Bánó István I., pótf., II.
 Birck Oszkár I., pótf., II.
 Bobok György I., pótf., II.
 5. Bodó György I. II.
 Breuer György I., pótf., II.
 Bubb Gyula I., pótf., II.
 Bugledits József I., pótf., II.
 Bulyovszky Miklós I. II.
 10. Czipszer Károly I. II.
 Czuppon Károly I., pótf., II.
 Egyházy József I., pótf., II.
 Esküdt Mihály I., pótf., II.
 Faulwetter Ernő I. II.
 15. Fejér István pótf., II.
 Festő Szabó László I. II.
 Franciscy Pál I., pótf., II.
 Gabnai Zoltán pótf., II.
 vitéz Gyetvay György I. II.
 20. Halász István I.
 Hantó Endre I. II.
 Hibbey Albert I. II.
 Horváth Endre I. II.
 Huszár Károly I. II.
 25. Iby Gábor I., pótf., II.
 Illyés Zoltán I. II.
 Imrik László I. II.
 Janzós László I., pótf., II.
 Jaszenovics László pótf., II.
 30. Kachelmann Győző I., pótf., II.
 Káldy József I. II.
 Kassay László I., pótf., II.
 Király Gáspár I. II.
 Kiss Vidor I., pótf., II.
35. Kiszely Béla I. II.
 Kocsis István I. II.
 Kókai József I. II.
 Kollányi Antal I. II.
 Kostein Ferenc I., pótf., II.
 40. Kovács Károly I. II.
 Körös Gyula I. II.
 Kretter Antal I. II.
 Lenkey László I. II.
 Lenkei Zoltán I.
 45. Lessényi Béla I. II.
 Lipták Géza I., pótf., II.
 Madas András I., pótf., II.
 Madas Pál I. II.
 Mayer György I. II.
 50. Mészáros Zoltán I. II.
 Mild Oszkár I. II.
 nemes Mindel Alfonz I. II.
 Molnár Ferenc I. II.
 Molnár István I. II.
 55. Nádudvary Jenő I., pótf., II.
 Nagy János pótf.
 Németh Károly I., pótf., II.
 Németh Ottó I. II.
 Niszler Róbert I. II.
 60. Oroszlány Endre I., pótf., II.
 Pechtol István I. II.
 Peschant Tivadar I. II.
 Petőcz Ferenc pótf., II.
 Plander József I. II.
 65. Prókay Gyula I. II.
 Radó Gábor I., pótf., II.
 Reuter Camilló I. II.
 Rigó János I.
 Riha Miklós I., pótf., II.

70. Rihay János I., pótf., II.
Ringhofer Alfréd I. II.
Sébor János I. II.
Sitkei János I., pótf., II.
Sponták Ernő pótf., II.
75. Stubna Valér I. II.
Stubnya Dezső I.
Studer Gyula I., pótf., II.
Szabó István I. II.
Szabó Károly I., pótf., II.
80. Szakady Sándor pótf., II.
Szemző Gyula I. II.
Szovják Jenő I. II.
Szőke Andor pótf., II.
- Szörényi Béla I., pótf., II.
85. Sztupák Gyula pótf., II.
Tabajdi István I., pótf., II.
Takács Lajos II.
dr. Tardos János Vida I. II.
Tatár János I. II.
90. Thuronyi Béla I. II.
Uiberacker Károly I., pótf.
Varga Béla I., pótf., II.
Véssey Tibor I. II.
Virágh Béla I., pótf., II.
95. Vizi Géza I. II.
Völgyi László I. II.
Wenning Helmut I.

b) *Vendég hallgató:*

Várnai Tamás II.

Mezőgazdasági és állatorvosi kar.

A) *Mezőgazdasági osztály.*

a) *Rendes hallgatók:*

- Andriska Magdolna I. II.
Antal Pál I. II.
Árkosi Etelka II.
Bajai János I. II.
5. Bajai Jenő I. II.
Bajor Károly I. II.
Baka Károly I. II.
Balafoutas János II.
Balás Elemér I. II.
10. Balog János I.
Bartha Veronika I. II.
Barthodeiszky András I. II.
Bauer Pál I. II.
Bayer Zoltán I. II.
15. Bánhalmi István I. II.
Bánki Erick I. II.
Belák Sándor I. II.
Benacsek Béla I. II.
Biber Károly II.
20. Biró Imre II.
Blanckenstein Miklós gróf
I. II.
Blayer György I. II.
Bogyay Elemérné I. II.
Bogyó Tamás I. II.
25. Bolza Alfons gróf I. II.
Borissza Ferenc I. II.
Bornemissza István I. II.
Bőjtös Zoltán I. II.
Brandt János I. II.
30. Büchler András II.
Cserey Lajos I. II.
Csiki József I.
Csilléry Miklós I. II.
- Csomoss Béla I. II.
35. Csoknyai Pál I. II.
Denke Sándor I. II.
Derera Miklós I. II.
Dénes Jolán I. II.
Dévényi Kálmán I. II.
40. Domján József I. II.
Endródi János I. II.
Erkun Veedet I. II.
Esterházy Marcell gróf I. II.
Faller András I. II.
45. Farkas Ferenc I. II.
Farkas Lajos I. II.
Farsang József I. II.
Fejér Sarolta I. II.
Felcsér Gedeon I. II.
50. Félix Andor I. II.
Ferencz Géza I. II.
Fitz Mária I. II.
Fodor Tibor I. II.
Forgács Waldbott Ferenc báró
I. II.
55. Forrai László I. II.
Frankl Franciska I. II.
Freud Lili I. II.
Friedl Gusztáv I. II.
Fuchs Gertrud I. II.
60. Galántai László I. II.
Gál Imre I. II.
Gál Piroska I. II.
Gelért Ákos I. II.
Gercseff Rumen I. II.
65. Gimes Judit I. II.
Goóts Klára I. II.

- Gothárd István I. II.
 Gött Zoltán I. II.
 Göde István I. II.
 70. Görög Imre I. II.
 Hajas Lajos I.
 Halász György I. II.
 Halász Miklós dr. II.
 Hankó Mihály I. II.
 75. Hantos Aladár I. II.
 Hári József I.
 Hegedüs Gerzson I. II.
 Hegedüs Gyula I. II.
 Hensch Árpád I. II.
 80. Hepp Ferenc I. II.
 Hirják István I. II.
 Homolay Iván I. II.
 Homonnay Ferenc I. II.
 Horn Ede I. II.
 85. Horváth Ferenc II.
 Honig Ferenc I. II.
 Hrabál Györgyi I. II.
 Huszti Ilona I. II.
 Jakubovics Kornél I. II.
 90. Jankó Béla I. II.
 Juth Béla I. II.
 Kaffka György I.
 Kajcsos Ferenc I. II.
 Kalmár Dezső I. II.
 95. Karadalis Mihály I. II.
 Karakasevich Endre I. II.
 dr. Kardos György I. II.
 Karmaesi Bertalan I. II.
 Kántor István I. II.
 100. Kelemen Mihály II.
 Kékes Elemér I. II.
 Kintzly István I. II.
 Kiss Albert I. II.
 Kiss Elemér I. II.
 105. Kiss Irén I. II.
 Kiss István I. II.
 Kóbor György II.
 Koczka József I. II.
 Kolossváry Sándor I. II.
 110. Komáromy István I.
 Kornstein János I. II.
 Kosztolitz Ferenc I.
 Kovachich György I. II.
 Kovács Pál II.
 115. Kozma György I. II.
 König Miklós I. II.
 Kövesi Antal I. II.
 Krausz Gyula I. II.
 Lajos Vilma I. II.
 120. Landesmann Andor I. II.
 Láng Béla I. II.
 Lenkey Károly I.
 Lévy István I. II.
 Lipcsey Ákos I. II.
 125. Lovász László I. II.
- Lukács Károly I. II.
 Lustyik Pál I. II.
 Magi Ferenc I. II.
 Magyar Géza I. II.
 130. Maliga Pál II.
 Manninger István I. II.
 Mansfeld Ágnes I. II.
 Marosi Mihály I. II.
 Marton György I. II.
 135. Matajsz Pál I. II.
 Mánik Ilona I. II.
 Mátyás László I. II.
 Mártha Zsuzsanna I. II.
 Meuser Iván I. II.
 140. Mérő János I. II.
 Mikó Lajos I. II.
 Milev Nikola Mihály I. II.
 Milkó Imre I. II.
 Moór György I. II.
 145. Mudin Gabriella II.
 Müller György I. II.
 Nagy Emőke I. II.
 Nagy Lajos I.
 Nagy Sándor I. II.
 150. Ollé Edith I. II.
 Paál Kálmán I. II.
 Pallavicini János örgróf I. II.
 Papp József I. II.
 Partos Miklós I. II.
 155. Perémi Margit I. II.
 Perényi Katalin báró I. II.
 Perler József II.
 Pesti Gerzson I. II.
 Petheő Tivadar I. II.
 160. Péchy István I. II.
 Pusztai János I. II.
 Pusztai Ferenc I. II.
 Raffensperger Ferenc I. II.
 Reichmann Tibor I. II.
 165. Rhédey László I. II.
 Ridly Péter I. II.
 Rieder K. Róbert I. II.
 Sajóhelyi Erzsébet I. II.
 Satzger László II.
 170. Sebestyén György II.
 Sigray István I. II.
 Simon Gyula I. II.
 Simon Gyula I. II.
 Simonyi Emil I. II.
 175. Sófaly Lóránt I. II.
 Somssich József gróf I.
 Somssich Pongrácz gróf I. II.
 Sövény Elemér I. II.
 Sramkó Kálmán I. II.
 180. Schmidt József I. II.
 Schrikker Sándor I. II.
 Schwartz Egon I. II.
 Steiner Ferenc II.

- Stiaszny András I. II.
 185. Szabó Andor I. II.
 Szabó József I. II.
 Szabó Károly I. II.
 Szabó László I. II.
 Szakál Pál I. II.
 190. Szász Sándor II.
 Szebenyi Emil I. II.
 Szebenyi Lajos I. II.
 Szegő András I.
 Szentjóby István I. II.
 195. Széchényi Ferenc gróf I. II
 Széll Lajos I. II.
 Sziebert László I. II.
 Sziertes József I. II.
 Szmodics Tibor I. II.
 200. Szombathely András II.
 Szőke Gyula I. II.
 Szűcs Lajos I. II.
 Tagányi István I.
 Tamás Vince I. II.
 205. Tancsics Klára I. II.
 Tanos Vilma I. II.
 Tarczy László I. II.
 Teleki Eleonóra gróf I. II.
 Timkó Béla I. II.
 210. Török István I. II.
 Tözsér Vilma I. II.
 Trebicka Kol II.
 Tuka Tibor I. II.
 Turcsányi Sipos Károly I. II.
 215. Urbanyetz István I.
 Vaimár Jenő I. II.
 Vécsei Pál I. II.
 Vértessy Károly I. II.
 Vitai István I. II.
 220. Walger János I. II.
 Wolf Tamás I. II.
 Zarneva Eugénia II.
 Zboray Gusztáv I. II.

b) *Rendkívüli hallgató:*

Tüköri Péter I.

B) *Állatorvosi osztály.*

a) *Rendes hallgatók:*

- Abarbanell Kornél I. II.
 Agócs József I. II.
 Alexandroff Ljuben I.
 Alkonyi Béla I. II.
 5. Amirás Gerő I. II.
 Antalffy Gusztáv I.
 Aracs Zoltán I. II.
 Artin György I.
 Asboth Ferenc I. II.
 10. Ács György II.
 v. Áts Béla I. II.
 Áts Kálmán I. II.
 Bajcsy Imre I. II.
 Bakutz Tibor I. II.
 15. Balafoutas Konstantin I. II.
 Balogh István I. II.
 Balomenos Péter I.
 Banos György I. II.
 Baráth István I.
 20. Bartha László I. II.
 Bácsi Mihály I. II.
 Bán Ferenc I. II.
 Bányai Béla I. II.
 Bányai József I. II.
 25. Bányai László I. II.
 Báthory Pál I. II.
 Bellán Gyula I.
 Bencsik András I. II.
 Benedek Gábor I. II.
 30. Berente András I. II.
 Bernáth Imre I. II.
 Berzeviczy István I. II.
 Besnyő Gábor I. II.
 Bérdy Gyula I.
 35. Béres József I. II.
 Blázsovics István I.
 Bleier Sándor I. II.
 Bobecis András I. II.
 Bódai József I. II.
 40. Bodor Jenő I. II.
 Bodosi Béla I. II.
 Bokori Ferenc I. II.
 Borbély Béla II.
 Borzsák József I.
 45. Bóta Endre I. II.
 Bőjte Ernő I. II.
 Bujdosó Illés I.
 Bukoveczky György I. II.
 Bunárdzsieff Nikola I.
 50. Burantas Christos I. II.
 Cercem Celó I. II.
 Csáky Pál I. II.
 Császáz István I. II.
 Császáz János I.
 55. Csek János I. II.
 Csonki János I.
 Cseglédy Antal I. II.
 Czébán Pál II.
 Czike László II.
 60. Dala Lajos I. II.
 Dants Béla I. II.
 Darlassis Demeter I. II.

- Deák Sándor I. II.
Decsi Árpád I. II.
65. Desseffy Manó I. II.
Dér Sándor I. II.
Diamant Jenő I. II.
Domán Imre I. II.
Donka Ferenc II.
70. Drossidis Zissis I. II.
Douvis Vasul I. II.
Egervári László I. II.
Egry Gyula I. II.
dr. Elek Pál I. II.
75. v. Endrődy József I.
Erdély László I. II.
Éberling Dezső I. II.
Ebner Zoltán II.
Farkas Béla I. II.
80. Farkas Károly I. II.
Farkas Mihály I. II.
Farkas Tibor I. II.
Fath Antal I. II.
Fehérvári Adorján I.
85. Felber Dezső I. II.
Ferecny Andor I. II.
Filperger György I. II.
Fodor László I. II.
Forró György I. II.
90. Fördös István I. II.
Freiszmuth János I. II.
Frölich János II.
Fürst László I. II.
Gaál András I.
95. Galina Frigyes I.
Gálosi István I.
Gebauer Béla I.
Gelei Ferenc II.
Gellai Miklós I. II.
100. Gémes László I. II.
Glósz László II.
Gombosi Géza I. II.
Göbelt János I. II.
Gülekas Gregor I. II.
105. Györffy Péter I.
Győző Miklós I. II.
Gyulai Jenő I.
Gyuró Endre I. II.
Hafner János I. II.
110. Hajdu István I.
Haracsi Sándor I. II.
Harsányi Béla I. II.
Hegedüs Géza I. II.
Hegedüs József I. II.
115. Herczegh János I. II.
Hinger Sándor I. II.
Hluhány Imre I. II.
Hornstein Károly I. II.
Horváth Béla I. II.
120. Horváth György I. II.
Horváth Zoltán I. II.
- Huber József I. II.
Hum János I. II.
Jagicza László I. II.
125. Jancsó Sándor I. II.
Janka György I. II.
Janakopoulos Lukács I. II.
Jarabin János I.
Jánvári László I. II.
130. Járay János I. II.
Járó József I. II.
Jenovay Jenő I. II.
Juhász Balázs I. II.
Juhász Bertalan I. II.
135. Juhász Béla I. II.
Jurenák Imre I. II.
Kadek István I. II.
Kalmár János I. II.
Kaluzsa Kálmán I.
140. Kamenoff Konstantin I. II.
Karamanolis Pyros I. II.
Karánsebesy Lukács I. II.
Kasza Lajos I. II.
Katona Ferenc I. II.
145. Kazár Gyula I. II.
Kádas Zoltán I.
Kemenes Ferenc I. II.
Kepper Gyula II.
Keresztes Imre I. II.
150. Kerez Géza I.
Kertész György I. II.
Keszei Gyula I. II.
Kégl Elemér I. II.
Király Dénes I. II.
155. Kiss Gábor I. II.
Kiss Péter I. II.
Kiss Zoltán I. II.
Kizák Imre II.
Klein Miklós I.
160. Koch Béla II.
Kocsis Ferenc I. II.
Kocsis József I. II.
Kojnok János I. II.
Kollias Haralambos I. II.
165. Kollonay László I. II.
Komjáthy Kálmán I. II.
Komloszky Pál I. II.
Korchmáros Pál I. II.
Korondi Aladár I. II.
170. Koronthály Ferenc I. II.
Korponay Gábor II.
Kosztadinoff Péter I. II.
Kosturos János I. II.
Kotsis István I. II.
175. Kovács Béla I. II.
Kovács Gyula I. II.
Kovács Sándor I. II.
Köleséri Imre I. II.
Köröskényi Gyula I. II.
180. Körösi Barna I. II.

- Kövendy Barna I. II.
 Krumpholtz Tibor I. II.
 Kucsera György I. II.
 Kupecz Sándor I. II.
 185. Laczfy Kurt I. II.
 Lackner Gyula I. II.
 Ladomérszky Sándor I.
 Lakatos Sándor II.
 Langa István I. II.
 190. Langsfeld Dezső I. II.
 Lapis Kálmán I. II.
 Láng Miklós I. II.
 Lányi Imre II.
 László József II.
 195. László László I. II.
 Lengváry Imre I. II.
 Lengyel Imre I. II.
 Lépold Jenő I. II.
 Liakos Konstantin I. II.
 200. Lisznay János I. II.
 Lucza Ferenc II.
 Ludmán Lajos I. II.
 Madaras Tamás II.
 Major Jenő I. II.
 205. Makk Ottó I. II.
 Makó Imre I. II.
 Markovits Pál I. II.
 Masáth Ferenc I. II.
 Márfaei Ferenc I. II.
 210. Márkus Imre I. II.
 Mátis Károly I. II.
 Megyery Barna I. II.
 Menceseli József I. II.
 Mézes Ödön II.
 215. Milfaith Ferenc II.
 Milios Theofilos I. II.
 Molnár Lajos I.
 Molnár Mihály I. II.
 Moncz Gyula I. II.
 220. Mostbacher Ferenc I. II.
 Mózes Iván I. II.
 Musinszky András I. II.
 Nagy Dénes I. II.
 Nagy Ernő I. II.
 225. Nagy László I. II.
 Nagymányai Kázmér I. II.
 Návay Pál I. II.
 Nemoda Lajos I. II.
 Nikoloff Czvetán I. II.
 230. Nyiri Tamás I.
 Oborsil Gyula I. II.
 Orosz Sándor I. II.
 Oszetzky György I. II.
 Örhegyi Gyula I. II.
 235. Palyusik Mátyás I. II.
 Papaioannu Demeter I. II.
 Papaioannu Miklós I. II.
 Papajorgji Jorgji I.
 Papp Gyula I. II.
 240. Papp Lajos I. II.
 Parlassis Eleutherios I. II.
 Pataky Géza I. II.
 Patus Sándor I. II.
 Pásztor Jenő I. II.
 245. Perjési József I. II.
 Perneckzy Tivadar I. II.
 Pesthy Tibor I. II.
 Pesti Balázs I. II.
 Petroff Tódor I. II.
 250. Pintér Pál II.
 Pintér Sándor I. II.
 Pohl Ferenc I.
 Polonyi Emil I. II.
 Prehoffer István I. II.
 255. Pusztai Oszkár I. II.
 Rada Ernő II.
 Radnóti Endre I. II.
 Rátz György I. II.
 v. Rátz Miklós I. II.
 260. Ráde Vilmos I. II.
 Regényi József I. II.
 Regős Gyula I. II.
 Reich Jenő II.
 Reith Henrik I. II.
 265. Rencz Szilárd I. II.
 Révész Ferenc II.
 Rézmann Edé I. II.
 Romvári József I. II.
 Rózsa József I. II.
 270. Rozsnyai János I. II.
 Rumi János I. II.
 Sasi Lajos I. II.
 Sápy Béla I. II.
 Sári Gyula I. II.
 275. Sebestyén Zoltán II.
 Segesdy Sándor I.
 Selmecezy Iván I.
 Sipos László II.
 Soós Endre I. II.
 280. Sotiropoulos Konstantin I. II.
 Sotiropoulos Konstantin I. II.
 Sragner László I. II.
 Sugár István I. II.
 Schimpl Mihály I.
 285. Schmidt György I. II.
 Schmidt János I. II.
 Schöffl Norbert II.
 Schumann János I. II.
 Stanos Athanasios I.
 290. Stocker János I. II.
 Strpka László I.
 Szabó Dániel I. II.
 Szabó Gergely I. II.
 Szabó István I. II.
 295. Szabó János I. II.
 Szabó József I. II.
 Szabó László I. II.
 Szabó Pál II.

- Szabó Sándor I. II.
 300. Szabó Tibor I. II.
 Szalay János I. II.
 Szalay József II.
 Szanitter Zoltán II.
 Szatmáry Ernő I.
 305. Szecsődy Béla I.
 Szeibert Ferenc I. II.
 Szentirmai József I. II.
 Szentiványi Miklós I. II.
 Szerafin János I. II.
 310. Szeverényi Zoltán I. II.
 Székely Iván I.
 Szép Iván I. II.
 Szépe Antal I. II.
 Szirbik Miklós I. II.
 315. Sziebert Elek I. II.
 Szigethy Miklós I. II.
 Szigethy Tamás I. II.
 Szigeti István I. II.
 Szijártó Olivér II.
 320. Szilágyi Antal I. II.
 Szilágyi László II.
 Szita Imre I. II.
 Szitáry László I. II.
 Szolnoki László II.
 325. Szombati Pál I. II.
 Szőke Béla I. II.
 Szőke János I.
 Takács Lajos I. II.
 Takács Lajos I. II.
 330. Tamási Károly I. II.
 Tanczer Dezső I. II.
 Tell Vilmos II.
 Temesi Zoltán I. II.
 Torday Ferenc I. II.
 335. Toronyai László I. II.
 Tószegi Imre I. II.
 Tóth Béla I. II.
 Tóth Ernő I. II.
 Tóth Károly I. II.
340. Tóth Péter I. II.
 Tóth Sándor I. II.
 Tótkomlósi János I. II.
 Tótmárton László I. II.
 Tönkő Pál I. II.
 345. Trackl György I. II.
 Turánszky Nándor I. II.
 Tüske Gergely I. II.
 Ürmösi Géza I.
 Valavanidis Paraschos I. II.
 350. Vallus Pál I. II.
 Varga Imre I. II.
 Varga István II.
 Varga János I. II.
 Varga László I. II.
 355. Varga Sándor I. II.
 Vági Vilmos I. II.
 Vágó József I. II.
 Várady Iván I. II.
 Várkonyi György I.
 360. Velin István II.
 Velidis János I.
 Vécsei László I. II.
 Vida Elemér I. II.
 Vincze Ábel I. II.
 365. Vineze Vilmos II.
 Visnyei János I. II.
 Vödrös Ferenc I.
 Wágner László II.
 Weszely Ferenc I.
 370. Werner Károly I. II.
 Wéber István I. II.
 Willy Antal I. II.
 Wolf Ferenc I. II.
 Zalaváry György I.
 375. Zalay István I. II.
 Zanoletti Gábor I. II.
 Záboji Elemér I.
 Zoltán Róbert I. II.
 Zseni József I. II.

Közgazdaságtudományi kar.

A) Közgazdasági és kereskedelmi osztály

a) Rendes hallgatók:

- Abonyi Emil I. II.
 Adler Leó György I. II.
 Alapi Nándor I. II.
 Albert Lajos Gyula I. II.
 5. Alberti Ferenc I.
 Ambrus Ernő II.
 Apáthy Gusztáv I.
 Apor Imre Mihály I.
 Arató József I. II.
 10. Ary István I.
 Árvay Ernő I. II.
- Aszódi Éva Ágota I. II.
 Atlasz Éva Zsuzsanna I. II.
 Babesák Béla I. II.
 15. Bagó Ferenc I. II.
 Bagyinka Pál II.
 Bajusz Antal Emil II.
 Balla György I. II.
 Balogh György II.
 20. Balogh Gyula I. II.
 Balogh Jenő II.
 Balogh Mária Veronika I. II.

- Balonyi Judit I. II.
Barabás Zsuzsanna I. II.
25. Barna Anna I. II.
Barna Béla I. II.
Barna László II.
Baross József I. II.
Bartha Emma I. II.
30. Bartos László I. II.
Bán György I.
Bánáti Béla I. II.
Bánkuti Szilárd I.
Bánrévi István I. II.
35. Bányay Pál I. II.
Bársony Anna I. II.
Bátyay Matild II.
Beck Pál I.
Bende László I. II.
40. Bene Lajos I. II.
Benedek Károly I. II.
Benke Anna I.
Benkő Lajos I.
Beregszászy László I. II.
45. Bereznai Róbert I. II.
Berg Mária I. II.
Berger István II.
Berkovits György I.
Berlász István I.
50. Betegh Bálint I. II.
Biermann Kurt Pál I.
Biró György II.
Biró Imre I.
Biró Pál I.
55. Boczán Elemér I. II.
Boda János I. II.
Bodnár Kálmán I. II.
Bodó Mihály I. II.
Bojtor Gábor Dezső I. II.
60. Bors Éva Katalin I. II.
Borsay János I. II.
Bosánszky Ferenc II.
Braun Ferenc I.
Breuer Ede II.
65. ifj. Brozsek József I. II.
Brügler Béla I. II.
Bucsi Szabó Zoltán I. II.
Budai László I. II.
Buday Zoltán Béla I.
70. Camhi Móric I.
Cilcer Miklós I.
Csaba Gábor I. II.
Csáktornyai Ferenc I. II.
Csatáry László I. II.
75. Csáky István II.
Csányi Márton II.
Csegő Barnabás I. II.
Cserei Zoltán I. II.
Cseresznyák Géza II.
80. Csillag Tibor I.
Csillag Albert I.
- Csink Tamás II.
Csohány Géza I. II.
ifj. Csollán Lajos I. II.
85. Czibik Ferenc I. II.
Czinczár Ferenc II.
Czira Judit Anna I. II.
Czirják László I. II.
Czöndör János I.
90. Damásdi Miklós I. II.
Dankó Franciska II.
Darvas Mátyás I.
Dános Éva Margit I. II.
Dávidházi Medvigy Etelka I.
95. Deák Ferenc I.
Deil Jenő János II.
Derts Ferenc II.
Detrich Elemér I. II.
Dénes Tibor I. II.
100. Déri Kornél I.
Déri Zoltán Tamás I. II.
Dietz Ádám I. II.
Dobó István I.
Dobosy Ferenc II.
105. Domján Béla II.
Doór László Lajos I. II.
Dóra Ernő I. II.
Dömötör Károly I.
Dragonits Rezső I. II.
110. Dudits Dénes I.
Dukai Takách Judit I. II.
Dunás Varga Gabriella II.
Edelényi László I.
Egly Tibor I.
115. Elsner Sándor I. II.
Engel György I.
Erdős István I. II.
Élő Ferenc II.
Érszegi Károly I. II.
120. Falus Ferenc I.
Farády Gábor I.
Farkas József I.
Farkas Sándor I.
Fáy Ferenc I. II.
125. Fehér György I. II.
Fehér József I.
Fehér Kálmán II.
ifj. v. Feleky Ferenc I. II.
Fenyő Endre László I.
130. ifj. Ferenczi Ferenc I.
Ferjentsik Zoltán II.
Ficzere László I. II.
Fischer Veronika I. II.
Fitos Árpád I. II.
135. Fodor Ferenc I. II.
Fogarassy Zsuzsanna I. II.
n. Fórizs Ferenc I. II.
Fórizs Lenke I. II.
Fórizs Margit I. II.
140. Földváry Miklós I. II.

- Freisager László Géza I.
Friedrich Árpád I.
Fritsch Lajos I. II.
R. Fucsek Gyula I. II.
145. Fülöp Gizella I. II.
Fürst István I.
Gaál Márton Tibor I. II.
Gaál Ödön I. II.
Gaál Tibor I. II.
150. Gábor Ninette I. II.
Gáll Árpád I.
Gál Tibor I. II.
Gálfi Vilmos I. II.
Gebauer Miklós I.
155. b. Gergely Ferenc I.
Geizler György I.
Gottesmann Endre I. II.
Góczán József I. II.
Godawzsky Árpád II.
160. Gönczi Sándor I. II.
Görög Illés I.
Greiner Béla I. II.
Greschner Jenő II.
Grünn János I. II.
165. br. Gudenus László I. II.
Gut László Béla I. II.
Gürtler Tibor I.
Gyöngyösi Ferenc I. II.
Hackspacher Mária I. II.
170. Hajnal Ferenc I. II.
Hajpál Gyula II.
ifj. Halassy Béla I. II.
Halász Ferenc I. II.
Halgas György I. II.
175. Halmai László Tibor I.
Halmai Miklós I.
Haniffel Ernő I. II.
Harangozó Róza I.
Harsányi Endre I. II.
180. Hatvanger József I. II.
Hausz Anna I. II.
Havér Magda I.
Hábel Pál I. II.
Hecht Andor I.
185. Hegedüs Ferenc I. II.
Hegedüs János I. II.
Hegyí Ferenc Károly II.
Hegymegi Kiss Katalin II.
Hentze Erik I. II.
190. Henzel Béla II.
Henzel János II.
Hermann Jenő I.
Herner Ferenc I. II.
Herskovics Sándor I.
195. Hetényi I. László II.
ifj. Hibácska Miklós I. II.
Hollerbach Károly I. II.
ifj. Holtság Endre I. II.
ifj. Honti János I.
200. Horkay Nándor II.
Horvai János I. II.
Horváth Béla I.
Horváth Dezső II.
Horváth János Tamás I. II.
205. Horváth Jenő Gyula I. II.
Horváth Zoltán I. II.
Hosszú Károly I. II.
Hubert Ferenc I. II.
Hurta László I. II.
210. Hutáry Ferenc II.
Ilyés Imre I. II.
Irányi József I. II.
Ivanovics Tivadar II.
Ivanovszky Endre II.
215. Jacob Alfréd I. II.
Jancsó László I. II.
Jankó István I. II.
Jankovich Ferenc I. II.
Jaszenovics Tibor II.
220. Jelinek Mária I. II.
Jókay Miklós I.
Józan Imre I.
Juhász Dénes II.
Kajtár István I.
225. Kalamenovich Ervin II.
Kamarás Ferenc I. II.
Kamarás László I. II.
Kaplonyi Klára I. II.
Kapuszta József I. II.
230. Karácsonyi Sándor I.
Karádi István I. II.
Kádár Iván II.
b. Kádár Stefánia I.
Károly Kálmán I.
235. Károly Zsuzsanna I. II.
Károlyi László I. II.
Karsai Géza I. II.
Kasó Pál I. II.
Katona Laura I. II.
240. Kaufer Ödön I. II.
Kecskeméti István I. II.
Kemény Zoltán I.
Keményfi Gábor I.
Kerekes Anna Ágnes II.
245. Kertész Gusztáv I.
Kéler Tibor II.
Király Sándor II.
Kiss Ernő II.
Kiss Klára Magdolna I. II.
250. Kiss Pál I. II.
Kispál József II.
Kiszler János Bruno II.
Klein György I.
Klein Noémi I.
255. Klementisz Lajos I. II.
Klier László I. II.
Kneppó Livia I. II.
I. Knoblauch Miksa I. II.

- Koch Ernő I. II.
 260. Kóbor János I.
 Kohányi Magdolna I. II.
 Koltai Imre Ferenc II.
 Kondek Géza I. II.
 Konrád Sándor I. II.
 265. Kónya Lajos I.
 Korányi György I.
 Kós Árpád I. II.
 Kósa Győző II.
 Kostha Harold Zdenko I. II.
 270. Kovacsovszky Imre I. II.
 Kovács Gábor I. II.
 Kovács György I. II.
 Kovács György II.
 Kovács Károly I. II.
 275. Kovács László I. II.
 Kozáry Tivadar Myron I. II.
 Kóhalmi Pál I. II.
 Kölgyesi Ferenc I. II.
 Kőszeg István I.
 280. Kővári Gábor I. II.
 Kővári Károly II.
 Kövesi János II.
 Krall Magdolna I. II.
 Kratochwilla Éva I. II.
 285. Kremlicska Gyula II.
 Kruck János I.
 Kulhanek György II.
 Kürti László I. II.
 Lakatos György I. II.
 290. Lakner Marion Éva I. II.
 Lantos Olivér I. II.
 Laszip László I. II.
 lipóczy Lamoss Flóra I.
 br. Láng Lajos I. II.
 295. László Attila I.
 Lázár Béla I. II.
 Lehner János I.
 Leitner Lajos I. II.
 Lencsés Ferenc I. II.
 300. Lénárt László I. II.
 Lerner József I.
 Lévai Péter I.
 Lichtl Mihály I.
 Lindauer Ervin I.
 305. Lopusni János I.
 Lőcsei Ernő II.
 Lőrincz László István I. II.
 Maass Vilmos I.
 Magos György I. II.
 310. br. Majthényi István I. II.
 Makay István I. II.
 Mandel Erzsébet II.
 Márfa József I.
 Mágocsy László I.
 315. Márton Ferenc I. II.
 Mátai Nándor I. II.
 Medek Árpád I. II.
 Dávidházi Medvigy Etelka II.
 Medgyesi Kázmér I.
 320. Megyeri Ferenc I. II.
 Méhész György I. II.
 ifj. Mérey Gyula I. II.
 Mészáros Gyula I.
 Mészáros László I. II.
 325. Mikácsy Tibor I. II.
 Millen József I. II.
 Miller László II.
 Milkó Mária I. II.
 Milkó Pál István I. II.
 330. Mohácsi László I. II.
 Moldoványi János I.
 Molnár Ferenc I. II.
 Molnár János I. II.
 Molnár József II.
 335. Molnár Margit I. II.
 Morvai László I.
 Moyzes Éva I. II.
 Murin László I. II.
 Nagy Dezső I.
 340. Nagy Gábor I. II.
 Nagy György I. II.
 Nagy György I.
 Nagy György István I. II.
 Nagy László I.
 345. ifj. Nagy László II.
 ifj. Nagy Pál I.
 Nagy Tibor Ferenc I. II.
 Nagymihály Gáspár II.
 Nádai Tivadar Herbert I. II.
 350. Nádas István I.
 Nádor Gyula I. II.
 Nemess István I.
 Nemény Vilmos Béla II.
 Neszmélyi Dezső I.
 355. Neuber Eszter I. II.
 Neuvirth József II.
 Ney Endre I.
 Némedi Mihály I. II.
 Némethy Ferenc I. II.
 360. Németh József I.
 Németh Péter I.
 Niesner Brunó II.
 Nihléczy József I.
 Noszlopy Judit II.
 365. Novák János I. II.
 Obláth György I. II.
 Okányi Gabriella I. II.
 ifj. Oprán György I. II.
 Orbán József I. II.
 370. Ormai Károly II.
 Palinai (Haas) Ferenc I.
 Pál E. György I. II.
 Pálfalvy Tibor I. II.
 Pánczél Tibor I. II.
 375. Pap János I.
 Papp Sámuel II.

- Papszt Alfréd I. II.
 Pataki László I.
 Perci Éva I.
 380. Perci Róbert Ottó I. II.
 Peterson Alma II.
 Petróczy János II.
 Pintér Gyula I. II.
 ifj. Plehár József I. II.
 385. Poll György I. II.
 Politzer László II.
 Pongrácz Ferenc I.
 Pongrácz János Péter I. II.
 Popper Iván I. II.
 390. Pór János László I.
 Porer Elek II.
 Prém István I.
 Pototzky István II.
 Ragányi János II.
 395. Rassay Márta I.
 Rác János I.
 Ráth Ida I. II.
 Regős Gyula I.
 Reichart Árpád Imre II.
 400. Reimann Andor I.
 Rein László I. II.
 Reisz Erik II.
 Rellényi Gábor II.
 Reményi József I. II.
 405. Leskó György Dezső I. II.
 Répás Lea Mária I. II.
 Rétháti László II.
 ifj. Réz József II.
 Ritter János I. II.
 410. Ritzky Katalin I. II.
 Róna Borbála I. II.
 Róna Miklós I.
 Rónai István I.
 Rudas Ferenc I.
 415. ifj. Ruttai Ferenc I. II.
 Salgó Elemér I.
 Sághelyi Nándor I. II.
 Sándor Pál I.
 Schalk István I.
 420. Schilling János I. II.
 Schnábel László I. II.
 Schöpflin Endre I. II.
 Schrantz Edit Mária I. II.
 Schütze József II.
 425. Schwarcz István I. II.
 megyesi Schwartz Kornél I. II.
 Sebastiani Hugó I. II.
 Sebestyén Győző I. II.
 Sebestyén Klára I. II.
 430. Sebestyén Rózsa I. II.
 Segner Andrea I. II.
 Seiner Herbert Károly I. II.
 Serényi Ágnes I. II.
 Sidó Lajos I.
 435. Siegmeth Vilma I. II.
 Silberger Miklós I.
 Simon Béla I. II.
 Simon Géza Jenő I. II.
 Singer István I. II.
 440. Singer Miklós I.
 Sipos Pál I. II.
 Sólyom László II.
 Spanitz Mihály I. II.
 br. Spény Gábor II.
 445. Steierhoffer László II.
 Steiger Edit I. II.
 Steiner János I. II.
 Steiner Margit I. II.
 Steiner Zoltán I. II.
 450. Stern Erzsébet I.
 Stigler Erzsébet I. II.
 Stoits Károly II.
 Strasser Gyula I.
 Sugár Károly I. II.
 455. Szabadka István I. II.
 Szabados Ervin I. II.
 Szabados Géza I.
 Szabó Aladár I. II.
 Szabó Béla II.
 460. Szabó Emil I. II.
 Szabó Endre Ferenc I. II.
 Szabó István I. II.
 Szabó István I. II.
 Szabó István II.
 465. Szabó Margit I. II.
 Szabó Miklós I.
 Szabó Pál I. II.
 Szabó Sándor I. II.
 Szabó Vilmos Tibor I. II.
 470. Szakasits György I. II.
 Szakáll Barna I. II.
 ifj. Szakolczay Imre I. II.
 Szalay László II.
 Szametz Endre II.
 475. Szálkai József I. II.
 Szántha Károly I. II.
 Szára J. István I. II.
 Szász Péter I. II.
 Szekeres Ferenc I. II.
 480. Szemző Sándor I.
 Szende László Károly I.
 Szendeffy István I. II.
 Szentkeresztes Margit I. II.
 Szentpétery Gyula I. II.
 485. Szepesi Angéla I. II.
 Szeszlér Dénes I. II.
 Székely Ágoston I. II.
 Székely Pál II.
 Székelyi József I. II.
 490. Szigeti Béla I.
 Szik László I. II.
 Szilágyi Endre I. II.
 Szilágyi Péter I. II.
 Szilvássy Sándor I.

495. Szirom József I. II.
Szöke István I. II.
Szöke Rudolf Károly II.
Szöllőssy Kornél I.
Szóts-Domby László I. II.
500. Szücs Ernő I. II.
Tabiczky Zoltán II.
Takács István I. II.
Takács Zoltán I.
Tarján Andor I. II.
505. Tatár Béla I.
Tibor László I. II.
Timár Károly I.
Tischler Sándor I. II.
Tivadar Miklós I. II.
510. ifj. Tokaji István I. II.
ifj. v. Tordai Mihály I. II.
Tóth Antal I. II.
Tóth Ferenc I. II.
Tóth Ferenc I.
515. Tóth Géza I.
Tóth József I. II.
Tóth Sándor László II.
Tóth Zsigmond I. II.
ifj. Tőkés Géza Frigyes I. II.
520. Tölgyessy Mária I. II.
Turchányi Livia I.
Turi Zoltán I. II.
Udicki Stefán I.
Ujfalusi István Lajos I. II.
525. v. urai Uray Tibor I. II.
Ungár Miklós I. II.
Varga András II.
Varga Edit I. II.
Varga Gyula I. II.
530. Varga József I. II.
Varga Mihály I. II.
Vágó Ferenc András I. II.
Vákár Gaszton I. II.
Vámberi Miklós I.
535. Vámos Lajos II.
Vándor József Tibor I.
Várkonyi Imre I. II.
Váró György I. II.
Vass József I.
540. Vavrik Ferenc II.
Vech József I.
Velkey Géza I. II.
n. Vermes László I.
Viasz Károly I.
545. Villányi Imre I. II.
Vizer József I. II.
Vlaszaty János I. II.
Vörös József I.
Vörös Károly I. II.
550. Wacha Kálmán II.
Wagner István II.
Waldberg András I. II.
Wallner Aurél II.
Wech József II.
555. Weisz József Ernő I. II.
Weinburg Andor I.
ifj. Welker József I. II.
Weltzl Sándor I. II.
Zacher Ferenc I.
560. Zalán Károly I.
csepei Zoltán Elemér I. II.
Zöld Bálint I. II.
Zsadosny Mária I.

b) *Rendkívüli hallgató:*

Antalfy Béla I. II.	Mokos Sándor I.
Bagyinka Pál I.	Radó Béla I.
Csányi Márton I. II.	Szántó Anna I. II.
Dobó István II.	Tóth Imre II.
5. Drexler Gyula II.	10. Wölbling Lénárd II.

c) *1938/39. tanévi pótfélév hallgatói:*

Alberti Ferenc	15. Ferjentsik Zoltán
Bosánszky Ferenc	Greschner Jenő
Berger István	Grünn János
Bátyay Matild	Hajpál Gyula
5. Bársony Anna	Halassy Béla
Bajusz Antal	20. Halász Ferenc
Dénes Tibor	Henzel Béla
Deil Jenő	Henzel János
Deák Ferenc	Horvai János
10. Csink Tamás	Ivanovics Tivadar
Cserei Zoltán	25. Jaszenovics Tibor
Dibusz Sándor	Kalamenovics Ervin
Eördögh Pál	Kalmár János
Fehér Kálmán	Kominek Antal

- Kovács László
 30. Majthényi István báró
 Miller László
 Nagy Pál
 Nemény Vilmos
 Neuvirth József
 35. Pajtás Vince
 Papp Sámuel
 Perci Róbert
 Ritter János

- Schütze József
 40. Simon Béla
 Szilágyi Endre
 Tabiczky Zoltán
 Tischler Sándor
 Törkenczy Kornél
 45. Turchányi Livia
 vitéz Uray Tibor
 Vavrik Ferenc
 Wallner Aurél

B) Közigazgatási osztály.

a) Rendes hallgatók:

- Ajtós Imre Mihály I.
 Allodiatoris Károly II.
 Ambrus Lajos I. II.
 Amdor János II.
 5. Anschau Antal I. II.
 Bacsý Ferenc I. II.
 Balogh Péter Pál II.
 Bartha Béla I. II.
 Basilides Ábris I. II.
 10. Batthyány Bálint gr. I. II.
 Bálint Sándor I. II.
 Bánfi Ödön I. II.
 Bedő Imre II.
 Beermann Ervin I. II.
 15. Bencsik Zoltán I. II.
 Benzsay Alajos I. II.
 Bertha László II.
 Besztercezi J. Miklós I. II.
 Béda Benő I. II.
 20. Békési Ferenc I. II.
 Bérczes Elek I. II.
 Boda Mihály I.
 Bognár Géza I. II.
 Botár Olivér I.
 25. Brunner Aurél I.
 Brunner László II.
 Cotel Kornél I. II.
 Csajka János I. II.
 Csemiczky Károly I. II.
 30. Czakó Dénes I.
 Deák Béla II.
 Deák Zoltán I. II.
 Domokos Miklós I. II.
 Enyedi István II.
 35. Erdélyi Ferenc I. II.
 Erdődi Ferenc I. II.
 Élő Andor I.
 Élő Ferenc I.
 Feik Tibor I. II.
 40. Fent István I.
 Forgács Béla I. II.
 Furdek Mátyás dr. I. II.
 Gaál Károly II.
 Gáspár Kálmán I. II.
 45. Gevay Miklós I. II.
 Gesztelyi Nagy Zoltán I.
 Gombár András I. II.
 Gulyás Ándor I. II.
 Gyenes Antal II.
 50. Hajicsek Tibor II.
 Halmágyi Károly I. II.
 Harkányi Béla I.
 Harza István I. II.
 Hary József dr. I. II.
 55. Havas László II.
 Hegedüs Etele László II.
 Hesp Ervin I. II.
 Hézszer Tibor I. II.
 Himfy József I. II.
 60. Hlaváts Olivér I. II.
 Holló György I. II.
 Hortáver József I. II.
 Horváth Miklós I. II.
 Hubay Oszkár I. II.
 65. Iványi József Tibor I. II.
 Izsák László dr. I.
 Jancsár József dr. II.
 Jancsó Miklós I. II.
 Jávori Ferenc I. II.
 70. Jéhn Ferenc I. II.
 Jónutz Lajos I.
 Juhász Dénes I.
 Katona Gyula I. II.
 Katus László I. II.
 75. Kecskés József dr. I. II.
 Keglevich József gróf I. II.
 Kelecsényi Tibor I.
 Kelemen Lehel I.
 Keleti Ödön I.
 80. Kerekes András II.
 Késmárky László I. II.
 Kiss Endre I. II.
 Klamarik Loránt I. II.
 Klement Zoltán János I. II.
 85. Kovács György I. II.
 Kovács Lajos I. II.
 Kováts Vendel I. II.
 Kőszegi Zoltán II.

- Kuczka Antal I. II.
 90. Kűhár Ferenc I. II.
 Kűrtös Károly II.
 Leszl Tivadar I.
 Lostorfer Vilmos I. II.
 Lovas József I. II.
 95. Malecz Nándor I.
 Meinhardt Andor II.
 Merényi Loránt I. II.
 Mrschdorf Miklós I. II.
 Merza Márton I. II.
 100. Meuser Béla I. II.
 Mezei Ferenc II.
 Mikes Kornél I.
 Miklós Albert László I. II.
 Moizer Ferenc dr. I.
 105. Molnár István I. II.
 Nagy Béla I. II.
 vitéz Nagy István I. II.
 Peremartoni Nagy Lajos I. II.
 Németh Gyula dr. I. II.
 110. Németh István I.
 Németh István László I. II.
 Németh Sándor I. II.
 Orczy René báró I. II.
 Orkonyi Attila I. II.
 115. Osman Etrogul I. II.
 Palotay István I.
 Pap László I.
 Paszterkó Sándor I.
 Perbiró Gusztáv II.
 120. Pfeiffer István I. II.
 Pfeifer Jenő I. II.
 Pintér Ferenc II.
 Pintér János dr. I.
 Pintér Sándor I.
 125. Podhradszky Ernő I. II.
 Radák Albert I. II.
 Rajmon József II.
 Rakaczky János I. II.
 Repa Imre I. II.
 130. Sággy Gyula I. II.
 Sándor György I. II.
 Sántha Zoltán I. II.
 Schmidt Kálmán I. II.
 Sebestyén Lajos I. II.
 135. Simonyi Mihály I.
 Sipőtz Ágoston I.
 Strobl Imre I.
 Séra Lajos I.
 Sóttonyi János I. II.
 140. Szabady Egon I. II.
 Szabó István I.
 Szabó K. Mihály I. II.
 Szendi István I. II.
 Szentirmai Sándor dr. I. II.
 145. Székely György II.
 Szita Ferenc I. II.
 Szónyi László I. II.
 Tamásy József I. II.
 Tarczali Béla II.
 150. Tarnóczy Lóránt I. II.
 Tátray Miklós I.
 Tihanyi József I. II.
 Torma István I. II.
 Tóth Mihály I.
 155. Tóth Pál I. II.
 Tölgyesi Béla I. II.
 Török Aladár I.
 Udvaros István I.
 Ujággh Zsolt I. II.
 160. Üchtritz Amade gróf I. II.
 Valek Károly I.
 Vargha Dezső II.
 Vargha György I.
 Varga István I.
 165. Varju Béla I. II.
 Váczy István I. II.
 Várady Sándor I. II.
 Várhegyi Vilmos I. II.
 Veisz József I.
 170. Vértesy László I. II.
 Véssey Ede II.
 Vidats István I. II.
 Vigh Gyula I. II.
 Wölfinger Lajos I. II.
 175. Vörös Jenő I.
 Wrabel Jenő I.
 Zajcz László II.
 Zichy Ernő gróf II.

b) 1938/39. tanévi pőtfélév hallgatói:

Batthyány Bálint gróf	Kecskés József dr.
Gaal Károly	Pintér Ferenc
Gondo István	Simonyi Mihály
Gesztelyi Nagy Zsolt	10. Szentirmai Sándor dr.
5. Gulyás Nándor	Udvaros István
Himfy József	H. Tóth Mihály

C) Gazdasági szaktanárképző intézet.

a) Rendes hallgatók:

Ács Mária I.	Gyöngyösi György II.
Ágotha Hildegard I. II.	Halmay István dr. I. II.
Arató József dr. I.	Hankó András I. II.
Auffenberg Margit I. II.	60. Havas Gabriella I. II.
5. Babarczy Imre I. II.	Horváth Sándor I.
BacsKay Sándor I. II.	Illyevölgyi János I.
Bajnóczy László I. II.	Jankó Margit I. II.
Bakó Jenő I. II.	Jellinek Pál I. II.
Bakó László I. II.	65. Jónás Éva I. II.
10. Balatoni Béla II.	Jungbauer János II.
Balmaz József II.	Kalmár Lászlóné dr. I. II.
Balogh Béla I. II.	Kancsár Gizella I. II.
Balog Erzsébet I.	Kanizslai Ilona I. II.
Barabás Irén I. II.	70. Kántás Vilma I. II.
15. Bárca Gabriella I. II.	Karbach Mária I. II.
Bartha Ágnes I. II.	Kemény Sándor I. II.
Berend Iván dr. I. II.	Keszthelyi Jenő I. II.
Bogdánffy István I. II.	Kéri Boriska I. II.
Bencsó János I.	75. Kéringer János I. II.
20. Brüll Zsuzsanna I. II.	Kincesa Ferenc I. II.
Cavalloni Mária II.	Kirner Dezső I. II.
Csabina János II.	Kiss Erzsébet I. II.
Csapó László I. II.	Kiss István I.
Csát Géza I. II.	80. Kiss László I.
25. Cser Irén I. II.	Kis Sándor I. II.
Csergő Ida I. II.	Kisfaludi Sándor I.
Csieskár Rozália I. II.	Kisbán Magda I. II.
Csillag Miklós I. II.	Kocsis János Gyula I. II.
Danes Kornélia I.	85. Korényi László I.
30. Danhauser Rezső I. II.	Koszorus Sára I. II.
Deák Benjámín II.	Kovács Erzsébet I. II.
Degré Erzsébet II.	Kovács Gyula I. II.
Déri Zsuzsanna I.	Kovács László József I. II.
Dobos Teréz I. II.	90. Kovách Margit I. II.
35. Domonkos Antal I. II.	Kováts Zsuzsanna I.
Drexler László I. II.	Körösényi Theodora I. II.
Elemy Klára dr. I. II.	Kőszegfalvi Miklós I. II.
Farkas József I. II.	Kravár Gizella I. II.
Farkas Vince Dániel I. II.	95. Kreizler Kálmán I. II.
40. Fazekas Bertalan I. II.	Krupa Pál II.
Fazekas József I. II.	Kuntner Ernő I. II.
Fehér Béla I. II.	Kurucz Júlia I. II.
Fejér Domonkos I. II.	Lakatos György I. II.
Fésős László I. II.	100. László Erzsébet dr. I. II.
45. Filipovits Mária I. II.	Levin Tamás I. II.
Fodor György I.	Liszka Jenő II.
Fodor Erzsébet dr. II.	Lovas Márta I. II.
Fodor József I. II.	Lutter Tibor II.
Fodor József dr. II.	105. Majer László I. II.
50. Gefferth Pál II.	Malatinszky István II.
Gmehling Ferenc I. II.	Mausz Rezső II.
Gröber Gyula I. II.	Merksz Rezső I. II.
Gundrum Zoltán I.	Mészáros Augusztá I. II.
Guth Károlyné I.	110. Mile László I. II.
55. Gyáni Géza I. II.	Molnár Vilma I. II.
Gyika Adrienne I. II.	Nágel Edit I. II.

- Nagy Géza I. II.
Nádasi Margit I. II.
115. Naszádi Béla I. II.
Nánássy Éva I.
Nedeczey-Ruzsák Erzsébet II.
Orbán Tibor I. II.
Ormos Imre II.
120. Oulechta László II.
Palánk István I. II.
Papp Zoltán I.
Pataky Margit I. II.
Parezer Ferenc I.
125. Paulovics Ágnes I. II.
Párvány Ilona I. II.
Péterfy Sára I. II.
Prinz Gyula I. II.
Prutek György I.
130. Puskás Lajos I. II.
Rakitovszky Ilona I. II.
Renner Marianna I. II.
Reskó Dénes II.
Ríbarics Ilona I. II.
135. Ringhoffer Endre I.
Risztánovics István II.
Ritter Jolán I. II.
Rónai Jenő II.
Rózsa Lenke II.
140. Skultéty Kálmán II.
Sértő-Radits Ilona I. II.
Siegl Gusztáv I.
Simon Ernő I. II.
Simon László I. II.
145. Simonyi Irma I. II.
Sövény Aladár dr. I. II.
Spiller Béla II.
Szabados Lenke I. II.
Szabó László I. II.
150. Szalay János I. II.
Szalay László I. II.
Szekeres József I. II.
Szondi Jenő I.
Szendrei Lajos I. II.
155. Szép János I.
Szépfy Oszkár I. II.
Szidarovszky János I.
Szimon András I. II.
Szitás Ilona dr. I. II.
160. Sztély Éva I. II.
Sztély Klára I. II.
Sztójkovics Jenő I. II.
Szücs Antónia I. II.
Szöcs János I.
165. Thaisz László I.
Timár Ákos I. II.
Toronyi András I. II.
Tóth Lajos I. II.
Turányi Miklós I. II.
170. Ujlaki Gyula II.
Unzeitig Gizella I. II.
Válóczi László I. II.
Vándor Ferenc I. II.
Varga Béla I. II.
175. Varga István Árpád I. II.
Varga János I. II.
Vass Ferenc I. II.
Vértes Augusztina dr. I. II.
Virág József I. II.
180. Wogh József I. II.
Zala Júlia I. II.
Zavagyák László II.
Zemplényi Erna I.
Zimányi Alajos I. II.
185. Zivuska Alfonz I. II.
Zsigmond Adél I. II.

b) 1938/39. tanévi pótfélév hallgatói:

Balmaz József	5. Spiller Béla
Csabina János	Szentkirályi József
Halmay István dr.	Szidarovszky János
Kovács László József	Zavagyák László

D) Egyéves közgazdasági tanfolyam

a) Rendes hallgatók:

Bárdos Tamás I.	Klein Béla I.
Bertóty István I.	10. Kneffel Sándor I.
Farkas Gábor I.	Kopácsy József II.
Fischer Béla I.	Lentz Nándor I. II.
5. Fellner Tibor I.	Madas Imre II.
Juhász Jenő I.	Marnó János I.
Karafiáth László I. II.	15. Salusinszky A. László I.
Király György I.	Szarvas Béla I. II.

b) 1938/39. tanévi pótfélév hallgatói:

Kásás Andor	Kopácsy József
Madas Imre	

E) Társadalombiztosítási szaktanfolyam.

- Bagi Gyula I.
 Barta Antal I.
 Bikfalvi Máté Dezső II.
 Börzsöny Antal dr. I.
 5. Breznay Pál I. II.
 Cuendet Tibor dr. I. II.
 Czipó Dezső dr. I. II.
 Detky Kálmán I. II.
 Dömötör Lajos II.
 10. Dusnoki József I. II.
 Éber István I.
 Fábrián László dr. I. II.
 Fazekas Lajos II.
 Fóris Ákos dr. II.
 15. Háda József I. II.
 Hidasi Tibor dr. I. II.
 Horváth András II.
 Holszkné Kiss Margit II.
 Jakab Sándor dr. I. II.
 20. Kádár Gábor II.
 Kápolnás Miklós I. II.
 Keserü Kálmán dr. I. II.
 Klekner Emil I.
 Knob Lajos I. II.
 25. vitéz Komonyi Sándor dr. II.
 Kordai Károly I. II.
 Kováts Lajos II.
 Maár József I. II.
 Major Károly I. II.
 30. Matzke Tibor I. II.
- Mályusz Egyed dr. I. II.
 Mester Ferenc I. II.
 Milosevics Artur I. II.
 Motsidlovsky Dezső I. II.
 35. Orbán Endre I. II.
 Piffkó András dr. II.
 Pintér Imre I. II.
 Rassay József I. II.
 de Rivó Gyula I. II.
 40. Ruzsnyák Gyula dr. II.
 Schmidt Kálmán I. II.
 Somogyi Miklós I. II.
 Szabó László I. II.
 Szakál János dr. II.
 45. Szép László Antal II.
 Szilágyi Mihály I.
 Szilva László II.
 Sztókay Gábor dr. II.
 Topál József dr. II.
 50. Türy Nagy Sándor dr. I. II.
 Varga István dr. I. II.
 Várdai Miklós I. II.
 Vezsenyi Antal I. II.
 Vida Béla dr. I. II.
 55. Vilt László I. II.
 Wajda Aladár I. II.
 Weinzierl Antal dr. II.
 Weinzierl Artur dr. II.
 Zalán Vince I. II.
-

XIX.

Adatok a M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem 1938/39. tanévről.

1. Személyzet.

Az osztály megnevezése							Tanári személyzet (a segédszeméllyzettel)																									
							nyilvános rendes		nyilvános rendkívüli		tisztelbéli vagy címzetes nyilvános rendes		címzetes nyilvános rendkívüli		helyettes magán		mehívott előadó		intézeti tanár		beosztott középiskolai tanár		laboratoriumvezető		adjunktus		tanársegéd		főiskolai képesítései gyakoronok és gyakornok		kisegítő tanársegéd	
	tanár																															
1. Mérnöki	5	2	—	5	3	4	1	—	1	—	8	17	—	6	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
2. Építészmérnöki.	5	1	1	3	2	5	5	1	4	—	5	8	—	5	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
3. Gépészmérnöki .	13	—	—	8	1	5	4	—	—	1	13	28	—	8	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
4. Vegyészmérnöki	7	2	—	6	1	14	—	—	—	—	3	13	1	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
5. Bánya- és kohómérnöki.	10	—	2	2	2	2	4	—	—	—	4	6	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
6. Erdőmérnöki...	11	—	1	—	1	1	1	—	—	—	3	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
7. Mezőgazdasági .	9	—	1	4	—	18	4	—	—	—	1	14	17	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
8. Állatorvosi	8	1	—	2	—	14	3	—	—	—	2	9	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
9. Közgazdasági és kereskedelmi.	7	—	3	3	2	13	16	2	—	—	—	7	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
10. Közigazgatási .	7	—	3	1	2	8	14	1	—	—	3	1	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Összesen ...	82	6	11	34	14	84	52	4	5	1	42	106	54	22	6	1	10															
	1)	2)	3)	4)	5)	6)	7)																									

Ebből a létszámból: 1) 1 helyettes tanár és 5 meghívott szakelőadó is; 2) 1 helyettes tanár és 1 meghívott szakelőadó is; 3) 1 meghívott szakelőadó is; 4) 31 magántanár, 7 meghívott szakelőadó, 4 intézeti tanár, 1 beosztott középiskolai tanár, 1 laboratóriumvezető és 1 adjunktus is; 5) 3 c. rk. tanár, 6 magántanár, 3 meghívott szakelőadó, 1 intézeti tanár, 1 beosztott középiskolai tanár, 1 laboratóriumvezető, 3 adjunktus és 1 gyakornok is; 6) 17 meghívott szakelőadó, 1 intézeti tanár, 1 beosztott középiskolai tanár, 1 laboratóriumvezető, 12 adjunktus, 4 tanársegéd és 1 gyakornok is; 7) 1 laboratóriumvezető, 7 adjunktus és 3 tanársegéd is.

* Mind a 9 egyúttal a mezőgazdasági és állatorvosi kar, valamint a közgazdaságtudományi kar testnevelési vezetője is.

2. Hallgatók.

Félév	Mérnöki	Építészmérnöki	Gépészmérnöki	Vegyészmérnöki	Bánya- és kohóm.-i	Erdőmérnöki	Mezőgazdasági	Állatorvosi	Közzgazd. és keresked.	Közigazgatási	Összesen
I.	234	121	680	163	137	97	206	331	643	149	2761
II.	186	107	556	137	132	90	211	333	585	137	2474
Középérték .	210	114	618	150	134.5	93.5	208.5	332	614	143	2617.5
%-ban .	8.03	4.38	23.62	5.74	5.14	3.55	7.97	12.65	23.46	5.46	100

XX.

A hallgatókra vonatkozó statisztikai adatok. (1938/39.)

a) A hallgatók száma.

Az osztály megnevezése	A II. félév elején					A hallgatók összes száma (valamennyi évfolyamban)				A hallgatók közül rendkívüli hallgató volt			
	az I.	a II.	a III.	a IV.	az V.	az I.		a II.		az I.	a II.	félévben	
						félévben						félévben	
	évfolyam hallgatója volt					férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő
Mérnöki	65	56	23	42	—	234	—	186	—	—	—	—	—
Építésmérnöki	32	33	24	18	—	119	2	105	2	—	—	—	—
Gépészmérnöki	263	157	79	57	—	680	—	556	—	1	—	—	—
Vegyészmérnöki	42	38	30	27	—	159	4	133	4	—	—	—	—
Bánya- és kohómérnöki	57	41	16	18	—	137	—	132	—	—	—	—	—
Erdőmérnöki	28	30	14	18	—	97	—	90	—	—	—	—	—
Mezőgazdasági	95	55	43	18	—	177	29	179	32	1	—	—	—
Állatorvosi	130	111	45	47	—	331	—	333	—	—	—	—	—
Közgazdasági és kereskedelmi ..	207	85	46	48	35	406	65	358	63	5	1	6	1
Közigazgatási	53	29	21	25	9	149	—	137	—	—	—	—	—
Gazdasági Szaktanárképző Intézet	82	25	20	26	6	97	61	103	56	—	—	—	—
Egyéves közgazdasági tanfolyam	3	2	—	—	—	14	—	5	—	—	—	—	—
Összesen ...	1057	662	361	344	50	2600	161	2317	157	7	1	6	1

b) Vallás.

Félév	Valamennyi osztályban volt										
	római kat.	gör. kat.	gör. kel.	ref.	ág. h. ev.	uni-tárius	izr.	moha-medán	Bap-tista	feleketes nélküli	összesen
I.	1801	33	76	432	223	11	181	3	1	—	2761
II.	1652	31	69	382	199	13	124	3	1	—	2474
Középérték	1726·5	32	72·5	407	211	12	152·5	3	1	—	2617·5
%-ban	65·95	1·22	2·77	15·54	8·06	0·48	5·82	0·12	0·04	—	100—

c) Anyanyelv.

Félév	Valamennyi osztályban volt													
	magyar	német	román	tót	szerb	bolgár	olasz	angol	orosz	görög	eszt	török	albán	összesen
I.	2685	26	—	—	1	19	—	3	1	23	—	1	2	2761
II.	2405	22	—	—	—	18	—	2	2	20	1	2	2	2474
Középérték	2545	24	—	—	0·5	18·5	—	2·5	1·5	21·5	0·5	1·5	2	2617·5
%-ban	97·23	0·91	—	—	0·02	0·71	—	0·10	0·06	0·81	0·02	0·06	0·08	100—

d) Születési hely.

Félév	Valamennyi osztályban volt									
	buda-pesti	pest-megyei	soproni	Csonkamagyar-országról való	szlovák	román	jugoszláv	német	egyéb külföldről való	összesen
					uralom alatt lévő elszakított területeiről való					
I.	838	245	40	1200	99	175	63	12	84	2761
II.	703	216	41	1119	75	169	63	14	74	2474
Középérték	770·5	230·5	40·5	1159·5	87	172	65·5	13	79	2617·5
%-ban	29·5	8·79	1·52	44·29	3·41	6·63	2·49	0·50	3·02	100—

e) A szülők polgári állása.

Félév	Valamennyi osztályban volt																		
	földműves, gazda, kisbirtokos	közép- és nagybirtokos	kisiparos és kis-kereskedő	nagyiparos, nagy-kereskedő, gyáros	tanár, tanító, lelkész	orvos, gyógyszerész, ügyvéd, mérnök, (okleveles)	más értelmiségi és magánzó	tisztviselő					katonatiszt	altiszt, szolgagyeb	nyugdíjas	özvegy, állás, foglalkozás nélküli	nagykorú hallgató	ismeretlen	összesen
								állami	törvényhatósági	községi	magán-egyleti	iparvállalati							
I.	178	34	245	36	238	254	220	329	22	80	214	48	153	272	192	97	149	2761	
II.	155	32	225	22	193	223	206	202	16	66	184	41	129	257	185	119	129	2474	
Középérték	166·5	33	235	29	215·5	238·5	213	310·5	19	73	199	44·5	141	264·5	188·5	108	139	2617·5	
%-ban	6·37	1·23	8·92	1·14	8·18	9·08	8·09	11·83	0·75	2·76	7·61	1·67	5·35	10·11	7·53	4·11	5·27	100—	

f) Államvizsgák

Az osztály megnevezése	Állam- vizsga vagy szigorlat	Állam- vizsga		Elő- szigor- lat		s z i g o r -							
		első ízben	pótlólag (javító, ismétlő)	első ízben	pótlólag (javító, ismétlő)	I.		II.		III.		IV.	
						első ízben	pótlólag (javító, ismétlő)	első ízben	pótlólag (javító, ismétlő)	első ízben	pótlólag (javító, ismétlő)	első ízben	pótlólag (javító, ismétlő)
Mérnöki	tartatott	—	—	—	—	20	15	41	22	49	15	—	—
	elfogadtatott	—	—	—	—	11	12	31	17	42	13	—	—
Építész-mérnöki	tartatott	—	—	—	—	19	4	14	4	18	6	—	—
	elfogadtatott	—	—	—	—	15	3	11	4	18	5	—	—
Gépészmérnöki .	tartatott	—	—	—	—	71	43	89	57	83	18	—	—
	elfogadtatott	—	—	—	—	35	37	48	49	61	17	—	—
Vegyészmérnöki	tartatott	—	—	—	—	29	7	31	11	15	1	—	—
	elfogadtatott	—	—	—	—	19	5	23	10	14	1	—	—
Bánya- és kohómérnöki	tartatott	—	—	—	—	14	9	30	13	—	—	—	—
	elfogadtatott	—	—	—	—	9	8	26	8	—	—	—	—
Erdőmérnöki . .	tartatott	—	—	—	—	12	13	17	1	—	—	—	—
	elfogadtatott	—	—	—	—	10	12	17	1	—	—	—	—
Mezőgazdasági .	tartatott	—	—	—	—	46	5	22	4	25	5	—	—
	elfogadtatott	—	—	—	—	36	4	19	3	18	5	—	—
Állatorvosi	tartatott	—	—	107	71	73	106	34	44	68	40	—	—
	elfogadtatott	—	—	39	37	22	38	20	34	33	27	—	—
Közgazdasági és kereskedelmi	tartatott	2	3	85	21	16	8	25	9	45	27	—	—
	elfogadtatott	1	3	62	21	6	8	17	8	27	22	—	—
Közigazgatási . .	tartatott	—	4	18	10	1	2	6	5	18	6	13	10
	elfogadtatott	—	2	7	10	—	2	3	2	12	5	7	9
Egyéves közg. tanfolyam . .	tartatott	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	elfogadtatott	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tanárképzői . .	tartatott	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	elfogadtatott	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Összesen . .	tartatott	2	7	210	102	301	212	309	170	321	118	13	10
	elfogadtatott	1	5	108	68	163	129	215	136	225	95	7	9

és szigorlatok.

Új rendszerű						Kiegészítő						Közgazdasági mérnöki szigorlat	Doktori szigorlat	Szigorlat összesen					
I.		II.		III.		I.		II.		III.									
l a t																			
első ízben	pótlólag (javító, ismétítő)	első ízben	pótlólag (javító, ismétítő)	első ízben	pótlólag (javító, ismétítő)	első ízben	pótlólag (javító, ismétítő)	első ízben	pótlólag (javító, ismétítő)	első ízben	pótlólag (javító, ismétítő)	első ízben	pótlólag (javító, ismétítő)	első ízben	pótlólag (javító, ismétítő)	első ízben	pótlólag (javító, ismétítő)		
—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	111	52	
—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	85	42	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	3	—	—	56	14	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	3	—	—	49	12	
—	—	—	—	—	—	—	—	8	—	—	—	—	—	2	—	—	253	118	
—	—	—	—	—	—	—	—	8	—	—	—	—	—	2	—	—	154	103	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	76	19	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	57	16	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	47	22	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	38	16	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	31	14	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	29	13	
—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	6	—	—	100	14	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	79	12	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28	4	—	310	265	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25	4	—	139	140	
36	7	27	2	19	1	—	—	—	—	—	—	—	—	63	4	—	318	82	
23	7	23	2	16	1	—	—	—	—	—	—	—	—	57	4	—	232	76	
15	7	16	5	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26	—	—	123	49	
7	6	7	5	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26	—	—	79	41	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	1	9	1	13	2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	9	1	11	2
51	14	43	7	29	1	1	—	9	—	2	—	4	1	143	9	—	1438	651	
30	13	30	7	26	1	—	—	9	—	2	—	2	1	134	9	—	952	473	

g) Oklevelek.

Az oklevél megnevezése		Az oklevelet nyert egyének, illetve azok száma, akik részére honosított oklevél adatott ki			Az 1938/39. tanévben oklevelet nyert összes egyének közül																	
					v a l l á s ú								magyar honos	külföldi honosságú, mégpedig								
		összesen	férfi	nő	római kat.	görög kat.	református	ág. hitv. ev.	görög keleti	unitárius	izraelita	egyéb		amerikai	szlovák	román	olasz	bolgár	német	jugoszláv	török	lengyel
Mérnöki oklevél	hazai oklevél	56	56	—	37	2	7	6	—	—	4	—	51	—	1	3	1	—	—	—	—	—
	honosított oklevél	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Építésmérnöki oklevél	hazai oklevél	25	24	1	18	—	2	2	—	—	3	—	24	—	—	—	—	—	1	—	—	—
	honosított oklevél	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gépészmérnöki oklevél	hazai oklevél	80	80	—	42	2	10	7	2	1	16	—	77	—	—	1	—	1	1	—	—	—
	honosított oklevél	3	3	—	2	—	—	1	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vegyészmérnöki oklevél	hazai oklevél	16	16	—	10	—	1	2	—	—	3	—	15	1	—	—	—	—	—	—	—	—
	honosított oklevél	4	4	—	3	—	—	—	—	—	1	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Bányamérnöki oklevél	hazai oklevél	15	15		8	1	4	2				15							
	honosított o.	—	—		—	—	—	—				—							
Fémkohómérnöki oklevél	hazai oklevél	5	5		3		1	1				5							
	honosított o.	—	—		—		—	—				—							
Vaskohómérnöki oklevél	hazai oklevél	6	6		4			2				6							
	honosított o.	—	—		—		—	—				—							
Erdómérnöki oklevél	hazai oklevél	18	18		13		1	4				18							
	honosított o.	—	—		—		—	—				—							
Mezőgazdasági oklevél	hazai oklevél	25	22	3	15		2	3	1		4	24	1						
	honosított o.	—	—		—		—	—			—	—							
Állatorvosi oklevél	hazai oklevél	64	63	1	33		19	7	1		4	64							
	honosított o.	—	—		—		—	—			—	—							
Okl. közgazda (Közgazd. és keresked. osztályon végzett)	hazai oklevél	60	51	9	41	2	3	4			10	60							
	honosított o.	—	—		—		—	—			—	—							
Okl. közgazda (Közigazgatási osztályon végzett)	hazai oklevél	25	25		16		3	5			1	24	1						
	honosított o.	—	—		—		—	—			—	—							
Közgazdaságtudományi oklevél (Egyéves közgazd. tanfolyamon végzett)	hazai oklevél	4	4		4							4							
	honosított o.	—	—		—		—	—			—	—							
Összesen	hazai oklevél	399	385	14	244	7	53	45	4	1	45	387	1	3	4	1	1	2	
	honosított o.	7	7		5			1			1	7							

h) Doktori oklevelek.

Az oklevél megnevezése		A doktori oklevelet nyert egyének, illetve azok száma, akik részére honosított doktori oklevél adatott ki			Az 1938/39. tanévben doktori oklevelet nyert összes egyének közül																				
					összesen	férfi	nő	római kat.	görög kat.	református	ág. hitv. ev.	görög keleti	unitárius	izraelita	egyéb	magyar honos	külföldi honosságú, mégpedig								
		osztrák	szlovák	román													jugoszláv	olasz	görög	orosz	török	egyéb			
Műszaki doktori	Mérnöki	hazai oklevél	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
		honosított oklevél	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Építésmérnöki	hazai oklevél	3	3	—	2	—	—	1	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		honosított oklevél	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Gépészmérnöki	hazai oklevél	2	2	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		honosított oklevél	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Vegyészmérnöki	hazai oklevél	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		honosított oklevél	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Műszaki doktori	Bányamérnök-	hazai oklevél	2	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
		honosított oklevél	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Kohómérnök-	hazai oklevél	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		honosított oklevél	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Erdőmérnöki	hazai oklevél	2	2	—	1	—	1	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—
		honosított oklevél	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mezőgazdaságtudományi doktori	hazai oklevél	6	4	2	4	—	1	—	—	1	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	
	honosított oklevél	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Állatorvostudományi doktori	hazai oklevél	30	29	1	20	—	6	3	—	—	1	—	30	—	—	—	—	—	—	—	
	honosított oklevél	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Közgazdaságtudományi doktori (Közgazd. és keresked. osztályon végzett)	hazai oklevél	64	53	11	33	—	8	5	—	—	18	—	64	—	—	—	—	—	—	—	
	honosított oklevél	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Közgazdaságtudományi doktori (Közigazgatási osztályon végzett)	hazai oklevél	25	25	—	19	—	4	—	—	1	1	—	24	—	—	—	—	1	—	—	
	honosított oklevél	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Közgazdaságtudományi doktori (Egyéves közgazd. tanfolyamon végzett)	hazai oklevél	10	10	—	8	—	1	1	—	—	—	—	10	—	—	—	—	—	—	—	
	honosított oklevél	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Összesen	hazai oklevél	145	131	14	90	—	20	12	—	2	21	—	144	—	—	—	—	1	—	—	
	honosított oklevél	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	

XXI.

A M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Orvosi Rendelőintézetének működése az 1938/39. tanévben.

A megelőzést szolgáló vizsgálatok és a testnevelés alól felmentettek karok szerinti megoszlása :

K a r o k	Megvizsgál- tatott	T e s t n e v e l é s	
		kötelesek	alól felmentettek
		s z á m a	
Mérnöki és építészmérnöki, vala- mint gépész- és vegyészmérnöki	1626	1503	110
Bánya-, kohó- és erdőmérnöki ...	444	400	12
Mezőgazdasági és állatorvosi	776	750	64
Közgazdaságtudományi	1042	1082	52
Összesen	3888	3735	238

Gyógykezelés céljából az 1938/39. tanév folyamán 2.721 hallgató kereste fel az intézetet, akik 10.816 kezelési napot vettek igénybe. A jelentkezettek szakrendelések szerinti megoszlása a következő volt :

Jelentkezett	S z a k o s z t á l y o k s z e r i n t									
	bel	seb	bőr	húgy, ivar	fog	orr, fül, gége	szem	Rönt- gen	labor.	össze- sen
Új beteg	326	401	382	106	385	254	260	331	276	2.721
Kezelési napok száma	1.407	579	1.516	733	1.184	3.301	527	274	1.295	10.816
Összesen ...	1.733	980	1.898	839	1.569	3.555	787	605	1.571	13.537

Az orvosi rendelőintézet összforgalma az 1938/39. tanévben 17.425 volt.

XXII.

A műegyetemi menzák működése az 1938/39. tanévben.

I. Mérnöki és építészmérnöki, valamint gépész- és vegyészmérnöki karon.

a) Államsegély. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztérium által a „Technikus Ebéd“ 1938/39. tanévi élelmezési segélye címén engedélyezett összeg	7.000— P
b) A hallgatók által az 1938/39. tanévre fizetett közjótékonyági díjakból befolyt összeg	6.720— „
c) A Diákjóléti Alapból menzasegélyek megtérítésére engedélyezett összeg	5.612— „
Összesen ...	<u>19.332— P</u>

Az 1938/39. tanévben kiszolgáltatót ebédek száma :

1938 szeptember 16-tól 1939 június 26-ig 107.219.
Ezekből 9.352 egész ingyenes, 18.886 féldíjas volt.

II. Mezőgazdasági és állatorvosi karon.

A) Mezőgazdasági osztály :

Az osztály az 1938/39. tanév folyamán összesen 3.934 féldíjas vacsorát engedélyezett, e kedvezmény összesen 786 pengő 80 fillért tett ki.

B) Állatorvosi osztály :

a) Államsegély	2.875— P
b) Egyéb bevételek :	
Kamatjövedelem	106-75 „
Összesen ...	<u>2.981-75 P</u>

Az 1938/39. tanévben kiszolgáltatót ebédek száma :

100 %-os ingyenes	200
75 %-ban „	3.617
50 %-ban „	4.748
25 %-ban „	1.515
Összesen	<u>10.080</u>

III. Közgazdaságtudományi karon.

A kar az 1938/39. tanév folyamán összesen 19.152 féldíjas vacsorát engedélyezett, e kedvezmény összesen 3.830 pengő 40 fillért tett ki.

TARTALOMJEGYZÉK

Első rész : Beszédek.

Oldal

I. A M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem 1939/40. tanévének az 1939. évi október hó 8-án tartott megnyitó ünnepi közgyűlésén mondott beszédek :	
1. <i>Wälder Gyula</i> 1938/39. tanévi rector magnificus beszámoló beszéde	7
2. <i>Dr. Zimmermann Ágoston</i> 1939/40. tanévi rector magnificus tanévmegnyitó beszéde	27
II. A bánya-, kohó- és erdőmérnöki karnak Sopronban az 1939. évi október hó 15-én külön megtartott tanévmegnyitó ünnepélyén mondott beszédek :	
1. <i>Dr. Zimmermann Ágoston</i> rector magnificus megnyitó beszéde .	59
2. <i>Kelle Arthurnak</i> , a bánya-, kohó- és erdőmérnöki kar dékánjának székfoglaló beszéde	63
III. <i>Dr. Imre Sándor</i> egyetemi ny. r. tanár serlegbeszéde a műegyetem 1939. évi József-napi estebédjén	77
IV. Jelentés a M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem 1939. évi soproni nyári tanfolyamának (Nyári Egyetem) III. évéről	87

Második rész : Évkönyv.

I. Rektorok és dékánok névsora a M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem megszervezéséig :	
1. A M. Kir. József-Műegyetem volt rektorainak és dékánjainak névsora a Műegyetem egyetemi szervezetének elnyerése óta :	
a) Rektorok névsora	111
b) Dékánok névsora	112
2. A M. Kir. Bányamérnöki és Erdőmérnöki Főiskola volt rektorainak névsora a főiskolának főiskolai rangra történt emelése óta	114
3. A M. Kir. Állatorvosi Főiskola volt rektorainak névsora a főiskola önkormányzati szervezetének elnyerése óta	114
4. A budapesti Kir. M. Tudományegyetemi Közgazdaságtudományi Kar volt dékánjainak névsora a kar alapítása óta	114
II. A M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem rektorainak és dékánjainak névsora	115
III. Tiszteletbeli doktorok (Doctores honoris causa) a M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem megszervezéséig :	

	Oldal
1. a M. Kir. József-Műegyetemen	116
2. a M. Kir. Állatorvosi Főiskolán	116
3. a budapesti Kir. M. Tudományegyetemi Közgazdaságtudományi Karon	117
IV. A M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem tiszteletbeli doktorai	118
V. A M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem nyilvános rendes, nyilvános rendkívüli és címzetes (tiszteletbeli) és helyettes tanárainak bejelentett irodalmi és egyéb szakszerű műkö- dése az 1938/39. tanévben	119
VI. A M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem tanszékeinek és intézeteinek tudományos és kutató működése az 1938/39. tanévben	138
VII. Kirándulások és mérőgyakorlatok az 1938/39. tanév folyamán...	173
VIII. Kimutatás azokról az értékesebb, 100 pengő vagy ennél nagyobb értékű ajándékokról, amelyeket a M. Kir. József Nádor Műegyetem egyes tanszékei, szertárai, intézetei az 1938/39. tanév folyamán kap- tak	184
IX. Kimutatás a M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem könyvtárai részére beérkezett, 100 P-s vagy ennél nagyobb értékű könyv- és folyóirat-adományokról az 1938/39. tanévben ..	185
X. A M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem könyvtárainak állománya az 1938/39. tanév végén	186
XI. Kimutatás az 1938/39. tanévben kiosztott különböző ösztöndíjakról, pálya- és jutalomdíjakról, valamint tanulmányi segélyekről	188
XII. Kimutatás azokról a hallgatókról, akik az 1938/39. tanévben kitűnő szigorlatot, vagy kitűnő alapvizsgát tettek	198
XIII. Névjegyzéke azoknak, akik kitűnő oklevelet és kitűnő doktori oklevelet nyertek az 1938/39. tanév folyamán	200
XIV. A M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyete- men az 1938/39. tanévben doktorokká avatottak névjegyzéke...	201
XV. Névjegyzéke azoknak a végzett hallgatóknak, akik az 1938/39. tanévben a M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen oklevelet szereztek :	
1. mérnökök	206
2. építészmérnökök	207
3. gépészmérnökök	208
4. vegyészmérnökök	210
5. bányamérnökök	210
6. vaskohómérnökök	211
7. fémkohómérnökök	211
8. erdőmérnökök	211
9. mezőgazdák	212
10. mezőgazdaságtudományi oklevelesek	212
11. állatorvosok	212
12. közgazdák	214
13. közgazdaságtudományi oklevelesek	216

	Oldal
XVI. Névjegyzéke azoknak, akiknek külföldi oklevele az 1938/39. tanévben a M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen honosított	217
XVII. Névjegyzéke azoknak, akiknek külföldi doktori oklevele az 1938/39. tanévben a M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen honosított	218
XVIII. Névjegyzéke a M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemre az 1938/39. tanévben beiratkozott hallgatóknak	219
XIX. Adatok a M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem 1938/39. tanévről	249
XX. A hallgatókra vonatkozó statisztikai adatok (1938/39.)	250
XXI. A M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Orvosi Rendelőintézetének működése az 1938/39. tanévben	258
XXII. A műegyetemi menzák működése az 1938/39. tanévben	259
XXIII. A Központi Diákjóléti Iroda kimutatása a Műegyetem Budapesten elhelyezett karainak az 1938/39. tanév I. félévében tandíjmentességben, ösztöndíjban és különféle segélyekben részesült hallgatóiról (I. melléklet)	
XXIV. A Központi Diákjóléti Iroda kimutatása a Műegyetemen Budapesten elhelyezett karainak az 1938/39. tanév II. félévében tandíjmentességben, ösztöndíjban és különféle segélyekben részesült hallgatóiról. (II. melléklet)	

a M. Kir. József Nádor Műegyetem Budapesten s

Engedélyező hatóság megnevezése	Tandíjmentességben részesült				Egész	Fél	Vámosy-Lossonczy-Littke osztályában részesült	Ingyenes	75 %-os	Féltandíjban részesült
	egész mentes	tisztv. kedvezmény és féltmentes	féltmentes	tisztv. kedvezmény	labordíjmentességben részesült					
vallás- és közoktatásügyi minisztérium ...										
József Nádor Műegyetem										
Orvosi és építésmérnöki kar	19	2	17	46	19	19				
Építész- és vegyészmérnöki kar	74	30	75	81	68	102				
Mezőgazdasági és állatorvosi kar	68	19	34	30	16	8				
Mezőgazdaságtudományi kar	67	44	63	45						
Értéktárolási Iroda										
Orvosi kari hallgatóknak								29		9
Mezőgazdasági hallgatóknak								13		
Állatorvostanhallgatóknak								1	22	3
Mezőgazdaságtudományi kari hallgatóknak										
Orvosi Segélyegylet							10	51		3
	228	95	189	202	103	129	10	94	22	1
Összesen	714				232		10	282		

Összeállította: Kappel József s. k.
műegyetemi gh. tiszt.

Sorszám	Engedélyező hatóság megnevezése	Tandíjmentes- ségben részesült				Egész		Horthy Miklós- Közzszolgálati osztórész
		egész mentes	tisztv. kedvezmény és félmentes	félmentes	tisztviselői kedvezmény	labordíj-mentes- ségben részesült	Fél	
1.	M. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztérium							77
2.	M. kir. József Nádor Műegyetem							
	I. Rektori Tanács							
	II. Mérnöki és építészmérnöki kar	16	2	12	29	16	14	18
	III. Gépész- és vegyészmérnöki kar	49	32	45	75	31	66	52
	IV. Mezőgazdasági és állatorvosi kar	61	15	52	19	26	15	33
	V. Közgazdaságtudományi kar	77	48	55	53			37
	VI. Diákjóléti Iroda							
	a) műszaki kari hallgatóknak							
	b) mezőgazdasági hallgatóknak							
	c) állatorvostanhallgatóknak							
	d) közgazdaságtudományi kari hallgatóknak							
3.	Műegyetemi Segélyegylet							
		203	97	164	776	73	95	77
	1938/39. tanév II. félév összesen :	640				168		
		228	95	189	202	103	129	
	1938/39. tanév I. félév összesen :	714				232		
	Együtt :	1.354				400		

Összeállította : Kappel József

műegyetemi gh. tisz. t.

